

Raftul
Denisor

Janice Y. K. Lee

Profesoara de pian

roman

BIBLIOTECA
ALEPH

HUMANITAS
fiction

Apărut la începutul anului 2009, romanul *Profesoara de pian* a fost, în S.U.A., bestseller *New York Times*, *Publishers Weekly*, *Indie National*, *San Francisco Chronicle*, *LA Times*, *Denver Post*. A fost desemnat *New York Times* Editor's Choice, Book Sense Pick, „Borders Recommends“ Fiction Pick și selectat pentru programul „Descoperiți noi scriitori“ al librăriilor Barnes and Noble. În Marea Britanie, a fost bestseller *Sunday Times*, Richard and Judy Summer Read Pick și figurează pe lista „Voci noi 2009“ a rețelei de librării Waterstone. Până în prezent este tradus în douăzeci și cinci de țări.

„Un debut uluitor despre limitele iubirii și ale supraviețuirii în timp de război și, mai cu seamă, despre consecințele alegerii făcute sub presiune.“

Publishers Weekly

„O poveste minunată și plină de rafinament. Ea reușește exact ceea ce trebuie să reușească un mare roman – să ne transpună în afara timpului și a spațiului, într-o lume în care simțim totul cu o extraordinară intensitate.“

Elizabeth Gilbert, autoarea volumului *Mănâncă, roagă-te, iubeste*

„N-am citit de mult un roman atât de elegant, de o asemenea adâncime psihologică și cu o atât de rafinată redare a atmosferei epocii. Janice Y. K. Lee este o scriitoare extraordinară, iar romanul ei, imposibil de lăsat din mână.“

Gary Shteyn

Absurdistan

„Acest roman puternic surprinde prin care trece Claire, o tânără englezoaică, în exotul Hong Kong la mijlocul secolului XX.“

Elle

Foto copertă

© Frances McLaughlin-Gill

photo|land

the authorized corbis representative

ISBN 978-973-689-333-9

9 789736 893339

În 1941, Will Truesdale, un englez proaspăt sosit la Hong Kong, începe o relație pasională cu o eurasiană frumoasă și dominatoare, Trudy Lang. Dar invazia japoneză are consecințe tragice atât asupra celor doi îndrăgostiți, cât și asupra membrilor comunității anglo-americane, care vor experimenta, în zilele negre ale războiului, trădarea, delațiunea, lașitatea. Unsprezece ani mai târziu, Clare Pendleton, o tânără englezoaică provincială, de-abia căsătorită, ajunge la Hong Kong și, sedusă de farmecul înaltei societăți, se hotărăște să dea lecții de pian fiicei unor chinezi bogați, Melodie și Victor Chen. Claire se îndrăgostește de un englez dezabuzat, angajat, în mod ciudat, ca șofer al familiei Chen. În curând, va constata că enigmaticul comportament al lui Will ascunde secrete și traume în care sunt implicate multe personaje din această *beau monde* supraviețuitoare a ocupației japoneze.

Janice Y. K. Lee a scris o carte ambițioasă, care este, în același timp, roman istoric și de iubire, de război și de atmosferă, în tradiția *Pacientului englez* și a *Americanului liniștit*.

Născută în anii șaptezeci la Hong Kong, din părinți coreeni, Janice Y. K. Lee s-a mutat la cincisprezece ani în S.U.A. A studiat literatura engleză și americană la Harvard, unde chiar în prima zi de facultate l-a cunoscut pe viitorul ei soț. După obținerea licenței, s-a angajat în redacția revistei *Elle* de la New York, la început ca asistentă în departamentul de frumusețe, trecând în scurt timp la secția literară. A fost apoi redactor la revista *Mirabella*. A urmat cursurile masterale de *creative writing* de la Hunter College, avându-l ca profesor pe scriitorul Chang-rae Lee, timp în care a publicat povestiri în diferite reviste literare. După obținerea diplomei de Master of Fine Arts la Hunter, a primit o bursă de rezidență la faimoasa colonie de scriitori de la Yaddo. Acolo a început să scrie romanul *Profesoara de pian*, la care va lucra, cu intermitențe, cinci ani. O bună perioadă și-a dedicat-o numai vieții de familie, dând naștere la doi copii. S-a mutat la Hong Kong, unde a terminat versiunea finală a romanului cu numai câteva zile înainte de a aduce pe lume doi gemeni. În următoarele săptămâni, în S.U.A., romanul s-a vândut la licitație. În prezent, *Profesoara de pian* (*The Piano Teacher*, 2009) este publicat în douăzeci și cinci de țări, bucurându-se de cronici elogioase, dar și de includerea pe listele de bestselleruri.

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

JANICE Y. K. LEE

Profesoara de pian

Traducere din engleză și note de
IRINA BOJIN

HUMANITAS
fiction

Părinților mei

PARTEA ÎNTÂI

Mai 1952

Prima dată a fost o pură întâmplare. Iepurașul din porțelan scump de Herend alunecase în geanta ei. Era așezat pe pian, iar Claire îl lovise din greșeală atunci când strângea partiturile, la sfârșitul orei de muzică. Bibeloul căzuse de pe milieu (Un milieu! Pe un Steinway!) și nimerise drept în geanta ei mare de piele. După aceea s-a întâmplat ceva care a buimăcit-o chiar și pe ea. Locket rămăsese cu ochii la clape și nu băgase de seamă nimic. Iar Claire... a plecat, pur și simplu. Abia după ce a ieșit din casă și aștepta în stația de autobuz a înțeles ce făcuse. Era însă prea târziu. S-a dus acasă și a ascuns bibeloul sub bluzele de lână.

Claire și soțul ei veniseră în Hong Kong cu nouă luni în urmă, după ce Martin fusese transferat prin ordin guvernamental la Departamentul Administrației Apelor. Când au primit vestea numirii, tocmai se renunțase la cartelele pentru alimente, din ordinul lui Churchill, și lucrurile intrau pe făgașul normal. Claire nici nu visase vreodată că va pleca din Anglia.

Martin era inginer și conducea lucrările de construcție a rezervorului Tai Lam Cheung, datorită căruia apa nu trebuia să mai fie raționalizată când venea o perioadă secetoasă, o dată la câțiva ani. Acesta urma să aibă o capacitate de patru miliarde și jumătate de galoane de apă. Claire nu putea nici măcar să-și închipuie un număr atât de mare, dar Martin spunea că de-abia dacă le va ajunge locuitorilor din Hong Kong și că era sigur că, atunci când îl vor termina, vor fi nevoiți să mai construiască unul.

— Voi avea de lucru până peste cap, zicea el bucuros.

Studia topografia dealurilor să vadă unde puteau fi săpate canalele colectoare ca să strângă apa de la ploi. Guvernul englez făcea atâtea pentru colonii, gândea Claire. Ușurase considerabil viața localnicilor, deși ei nu păreau să aprecieze aceste eforturi. De altfel, mama ei o prevenise înainte de plecare: chinezii sunt niște intriganți lipsiți de scrupule, care vor încerca cu siguranță să profite de naivitatea și bunăvoința ei.

Cu cât se apropiau de Hong Kong băgase de seamă că umiditatea aerului creștea de la o zi la alta – lucru cu totul neobișnuit pentru ea. Briza marină avea mai multă putere, ca și razele soarelui de altfel, atunci când răzbătea printre nori. În august, când vasul *P&O Canton* aruncă în cele din urmă ancora în portul Hong Kong, a simțit cu adevărat că se află la tropice: părul i se umplea de cărlionți greu de domolit, pielea feței îi era mereu umedă și lucioasă, subrațele și partea din spate a genunchilor i se îmbibau de transpirație. Ori de câte ori ieșea din cabină, dogoarea o izbea cu o forță aproape materială; incapabilă să i se opună, se grăbea să găsească un loc umbrît, unde să-și facă vânt cu evantaiul.

Călătoria durase o lună și în tot acest timp făcuseră escală în șapte porturi, numai că, după ce petrecuse câteva ore pe cheiurile murdare din Alger și Port Said, Claire luase hotărârea să rămână la bord, pentru a evita întâlnirea cu oameni și obiceiuri care o speriau. Niciodată nu se gândise că ar putea vedea astfel de lucruri. În Alger văzuse un bărbat sărutând un măgar și i-ar fi fost greu să spună care din ei putea mai tare. În Egipt o înfiorase lipsa de igienă care domnea în piețe: un negustor ambulant de pește ștersese cu limba cuțitul cu care scosese mațele unui pește. Întrebase dacă echipajul se aprovizionă chiar din aceste piețe și răspunsul primit fusese departe de a o mulțumi. Un unchi de-al ei murise dintr-o intoxicație alimentară, în India, și de atunci era foarte atentă la ceea ce mânca. Încerca să nu se atingă de mai nimic și se hrănea aproape numai cu supa concentrată de vacă servită înainte de prânz celor care stăteau la soare pe punte. Altminteri, mâncarea era fără pretenții: napi, cartofi, legume care puteau fi păstrate mai multă vreme; în primele zile după o escală primeau fripturi și

salate. Martin se plimba pe punte în fiecare dimineață, ca să se mențină în formă, și încerca – fără succes – s-o convingă să-i țină companie. Claire prefera să stea tolănită într-un șezlong, apărută împotriva omniprezentului soare de o pălărie cu boruri largi și înfășurată într-una dintre cuverturile aspre de lână care se găseau pe vas.

Cu ceva vreme în urmă pe vas izbucnise un scandal. O femeie care mergea la Hong Kong să-și întâlnească logodnicul petrecuse multe nopți cu lună pe punte, în compania unui domn, și coborâse de pe vas în Filipine, la brațul noului logodnic, lăsând doar o scrisoare celui pe care-l abandonase. Liesel, prietena căreia femeia îi încredinșase scrisoarea, era tot mai nervoasă cu fiecare zi care trecea. Bărbații glumeau pe seama ei, îndemnând-o să profite de situație și să ia locul lui Sarah, dar Liesel nici nu voia să audă de așa ceva. Ea era o fată serioasă, care se ducea la sora și cumnatul ei din Hong Kong, unde își propusese să Predea Desenul Chinezoaicelor Oropsite de Soartă. De câte ori își amintea de întâmplare, vorbele erau scrise cu majuscule în mintea lui Claire.

Înainte de sosire, Claire a pus într-un cutar separat toate rochiile și fustele subțiri de bumbac. Își dădea seama că, o bună bucată de vreme, altceva nu va putea purta. Pe chei au fost întâmpinați de o mulțime de oameni care fluturau serpentine de hârtie. Peste tot se auzeau strigătele vânzătorilor ambulanți care îi îmbiau cu sucuri proaspete de fructe și buchete pestrițe de flori pe cei care așteptau. Grupuri de petrecăreți deschisese deja sticlele cu șampanie și închinau în cinstea prietenilor sau rudelor care soseau cu vasul.

— Le deschidem de cum apare vasul la orizont, îi explica un bărbat prietenei sale în timp ce o ajuta să coboare pe țarm. S-a adunat multă lume. Așteptăm de ore întregi.

Claire o urmări cu privirea pe Liesel, care cobora scara. Se vedea că e foarte agitată. În clipa următoare dispăru în mulțime. Claire și Martin coborâră în urma ei, călcând cu grijă pe lemnul moale, îmbibat de apă. Bagajele erau aduse de doi chinezi tineri, sumar îmbrăcați, ieșiți parcă din pământ. Un fost coleg de școală de-al lui Martin lucra la Dodwell, o firmă comercială, și promisese că-i va aștepta la sosire. Într-adevăr, apăru împreună cu doi prieteni

și le oferi nou-veniților suc proaspăt de guava. Claire se prefăcu doar că soarbe din pahar, fiindcă mama ei o prevenise că prin partea aceea de lume bântuia holera. Bărbații erau cu toții burlaci, cât se poate de simpatici. Se numeau John, Nigel și Leslie. Le explicară că stăteau împreună la o pensiune. Erau mai multe, numite după compania căreia îi aparțineau – pensiunea Dodwell, pensiunea Jardine și așa mai departe. Îi asigurară pe Martin și Claire că, dintre toate, petrecerile organizate de Dodwell erau cele mai reușite.

Îi însoțiră la hotelul agreat de guvern din cartierul Tsim Sha Tsui, unde un chinez cu părul împletit într-o coadă lungă, tunică albă murdară și unghii șocant de lungi îi conduse în camera lor. Se înțelesă cu cei trei prieteni să se vadă a doua zi la dejun, după care aceștia plecară. Martin și Claire rămaseră așezați pe pat, osteniți. Se priveau în tăcere. Adevărul este că nu se cunoșteau prea bine. Erau căsătoriți doar de patru luni.

Acceptase cererea în căsătorie ca să scape de casa întunecată în care trăia, de mama ei dezamăgită de viață, care nu avea decât vorbe de ocară pentru oricine și orice și devenea tot mai înverșunată pe măsură ce înainta în vârstă, de slujba plictisitoare la o companie de asigurări, unde arhiva dosare. Martin era mai în vârstă, trecut de patruzeci de ani, și niciodată nu avusese succes la femei. Când o sărutase prima oară, Claire se abținuse cu greu să nu se șteargă la gură. Martin era asemenea unei vaci – greoi și blând. Și cumsecade. Claire era convinsă de acest lucru și îi era recunoscătoare. Prea mulți bărbați nu întâlnise nici ea. Părinții ei nu ieșeau niciodată în oraș, așa că și ea fusese nevoită să stea în casă. După ce începuse să iasă cu Martin – era fratele unei colege de serviciu – luase masa la restaurant, băuse un cocktail în barul unui hotel și văzuse alte tinere și alți tineri stând de vorbă și râzând cu o siguranță de sine pe care nu-și putea închipui cum o căpătaseră. Aveau păreri despre politică, citiseră cărți de care ea nu auzise niciodată, văzuseră filme străine și discutau cu aplomb despre acestea. Fusese fermecată, dar și destul de intimidată. Apoi Martin venise la ea cu o figură serioasă, îi spusese că era trimis la post în Orient și o întrebase dacă ar vrea să vină cu el. Nu era ceea ce și-ar fi dorit, dar parcă o și auzea pe maică-sa bombănind:

Cine era ea, să facă atâtea nazuri? Îl lăsase să o sărute și încuviințase din cap.

Tocmai dăduse drumul la apă în baie când se auzi un ciocănit în ușă și apărură o servitoare chinezoaică mărunțică, o *amah*, care se apucă să despacheteze bagajele și nu se opri decât atunci când Martin îi zise să plece.

Așa ajunseră la Hong Kong, care nu semăna cu nimic din ceea ce își imaginase Claire. Cu excepția locurilor frecventate de englezi – clădiri spoite cu var, unde se vorbea în șoaptă printre palmierii plantați în vase elegante și mobilele bine lustruite –, orașul era zgomotos, murdar și viermuia de oameni. Casele erau construite una lângă alta și adesea vedeai rufe întinse la uscat pe bețe de bambus scoase afară la ferestre. De fiecare băț mai atârna și câte un panou în culori țipătoare care invita trecătorii la cabinete de masaj, cârciumi sau frizerii. Pe ulițele dosnice, îi spusese cineva, puteai găsi spelunci unde se fuma opiu. Străzile erau pline de gunoaie, până și de scârnă de om, iar orașul era învăluit într-un miros iute, ca de piper, care trecea prin haine și intra în piele; nu scăpai de el decât cu o baie bună. Era o lume pestriță. Femeile de prin partea locului își purtau copiii într-o legătură de pânză, atârnată pe spate. Indienii sikh, îmbrăcați în uniforme, erau pe post de gardieni – îi vedeai moșăind pe scaune de lemn, în fața băncilor, cu capetele învelite în turbane proptite în piept și carabinele sprijinite neglijent de genunchi. Indienii fuseseră aduși de britanici, desigur. Pakistanezii țineau magazine de covoare, portughezii erau doctori, iar evreii aveau ferme de vaci și fel de fel de afaceri de anvergură. Întâlneai oameni de afaceri englezi și bancheri americani, aristocrați ruși, afaceriști peruvieni – cu toții umblați prin lume și foarte rafinați – și, natural, chinezi din Hong Kong, care se deosebeau mult de cei din China, după cum aflate.

Își dădu seama cu uimire că nu îi displăcea Hong Kongul, cum îi prezisese maică-sa – străzile aglomerate ofereau o distracție cu totul neașteptată, mai ales în comparație cu cele din Croydon, și erau pline de oameni, prăvălii și mărfuri scoase la vânzare cum nu mai văzuse până atunci. Umbla prin plăcintăriile din oraș în căutarea a tot felul de bunătăți, precum gogoșile cu ananas și tarte

cu cremă de ou, și uneori rățăcea dincolo de cartierul Central, ajungând în zone necunoscute, unde era deseori singura europeană. Tarabele gemeau nu numai de portocale și banane – în Anglia erau încă un lux, după încheierea războiului –, dar și de fructe ciudate, cu țepi, din care gustase și îi plăcuseră: carambole, durian, lychee. Cumpăra de un dolar și primea o pungă cafenie de hârtie cerată din care scotea fructele unul câte unul și le mânca în timp ce se plimba. Mai erau acolo tarabe mici, făcute din scânduri abia ținându-se în cuie și din tablă ruginită. Erau specializate: la una se vindeau ștampilele de cauciuc pe care chinezii le folosesc în locul semnăturii; dincolo se făceau chei; mai încolo era o tarabă cu un scaun care era închiriat pe jumătate de zi de un dentist sau un frizer. Localnicii mâncau în mici birturi, numite *daipaidong*, și odată văzuse trei lucrători îmbrăcați în maiouri și pantaloni murdari stând chirciți în jurul unei farfurii pe care se afla un pește întreg și scuipând oasele pe jos. Unul dintre ei observase că îi privea și atunci apucase ochiul peștelui cu bețișoarele, îl ridicase, ca ea să-l vadă bine, și-l mâncase.

Claire întâlnise puțini chinezi până atunci, dar cei pe care îi văzuse în marile orașe din Anglia fie serveau în restaurante, fie călcau haine în spălătorii. Erau și dintre aceștia în Hong Kong, bineînțeles, dar uimirea cea mai mare o încercase când îi văzuse pe chinezii bogați, cei despre care, dacă nu i-ar fi trădat culoarea pielii, ai fi zis că sunt englezi. Rămăsese cu gura căscată când dăduse cu ochii de un chinez coborând dintr-un Rolls Royce, într-o zi când aștepta în fața hotelului Gloucester. Îi mai văzuse îmbrăcați în costume elegante, luând masa cu englezi care discutau cu ei de la egal la egal. Habar nu avusese că există o astfel de lume. O lume în care fusese aruncată și ea, datorită lui Locket.

După câteva luni de acomodare, timp în care găsiră un apartament și îl mobilară, Claire anunță printre cunoștințe că ar vrea să dea lecții de pian – un moft, zicea ea, ceva care să-i mai umple timpul. Adevărul era că le-ar fi prins bine niște bani în plus. Cântase la pian de când era copil și învățase aproape singură. Amelia, o doamnă pe care o cunoscuse la cercul de broderie, i-a promis că se va interesa. Îi telefonase după câteva zile.

— E o familie de chinezi, pe nume Chen. Sunt stăpâni cam peste tot ce există pe-aici. Am auzit că sunt în căutarea unei profesoare de pian pentru fiica lor și ar prefera o englezoaică. Ce zici?

— O familie de chinezi? s-a minunat Claire. La asta nu m-am gândit. Nu e nici o familie de englezi amatoare?

— Nu, a spus Amalia. Cel puțin eu nu am găsit vreuna.

— Știi și eu? a zis Claire îngândurată. Nu ți se pare ciudat? Nu îți putea închipui cum ar da ea lecții unei chinezoaice. Vorbește englezește?

— Probabil că mai bine decât tine sau decât mine, a răspuns Amalia cam înțepată. Oferă și o plată pe măsură, a adăugat ea și a pronunțat o sumă considerabilă.

— Ei, atunci, a zis Claire șovăitoare, cred că n-ar fi rău să-i întâlnesc.

Victor și Melody Chen locuiau în Mid-Levels¹, pe May Road, într-o vilă imensă, cu etaj. Se intra pe o alee mărginită de ghivece mari cu plante. Înăuntru se simțea freamătul specific unei case cu mulți servitori. Claire luă un minibuz, iar când ajunse era deja transpirată după drumul din stradă până în casă. Servitoarea o duse într-un salon, unde, spre ușurarea ei, găsi un ventilator care sufla aer rece. Un băiat veni și potrivi draperiile, ca să fie ferită de soare. Fusta ei albastră de in, de-abia primită de la croitor, era mototolită, iar pe bluza albă de voal se vedeau pete de transpirație. Spera ca familia Chen să-i lase puțin timp să-și revină. Se mișcă, simțind cum o picătură de transpirație i se prelinge pe coapsă.

Nu avu noroc. Doamna Chen intră cu pas iute, o apariție în roz-deschis, ținând în mână o tavă cu băuturi. Era o femeie scundă, elegantă. De câte ori întorcea capul, părul tăiat scurt descria o mișcare precisă, geometrică. Rochia-sac lăsa să se vadă umerii delicați și îi scotea în evidență ovalul fin al feței.

— Bună ziua! ciripi doamna Chen. Îmi pare bine să vă cunosc. Eu sunt Melody. Locket vine și ea îndată.

— Locket?² repetă Claire, neștiind ce să înțeleagă.

---

¹ Cartier rezidențial de lux.

² Medalion (engl.).

— Fiica mea. Tocmai s-a întors de la școală și își pune niște haine mai comode. Ce căldură îngrozitoare! zise și așeză pe masă tava pe care se aflau pahare înalte cu ceai și gheață. Vă rog să luați ceva rece.

— Engleza dumneavoastră este absolut remarcabilă, spuse Claire și luă un pahar.

— Da? făcu Melody fără să pară prea impresionată. După patru ani la Wellesley nici nu e de mirare.

— Ați studiat în America? o întrebă Claire; nu știa că tinerii chinezi merg la universități americane.

— M-am bucurat de fiecare minut petrecut acolo, răspunse Melody. Doar că mâncarea a fost absolut îngrozitoare. Americanii cred că un sendviș cu brânză încălzit la grătar e un fel de mâncare! Și doar știți, noi, chinezii, dăm foarte mare importanță mâncării.

— Locket va merge și ea să studieze în America?

— Încă nu ne-am hotărât, dar, de fapt, aș prefera să vorbim despre instrucția dumneavoastră, răspunse doamna Chen.

— A, făcu Claire fâstăcită.

— Știți la ce mă refer, continuă gazda pe un ton blând. Unde ați studiat muzica și așa mai departe.

Claire se așeză mai bine pe scaun.

— M-am pregătit serios timp de câțiva ani. Am studiat cu doamna Eloise Pollock și eram pe punctul de a depune o cerere de angajare la Conservatorul Regal când situația familiei mele s-a schimbat.

Doamna Chen aștepta urmarea, cu capul lăsat pe umăr. Își încrucișase gleznele subțirele, ca de pasăre, și plecase genunchii într-o parte.

— Așa că nu am putut continua, zise Claire.

Oare chiar trebuia să dea explicații amănunțite unui străin? Tatăl ei fusese dat afară de la tipografie și trecuseră vreo două luni de lipsuri crunte până când își găsisse altă slujbă – agent de asigurări. Era plătit când și când – nu se pricepea să vândă ceva cuiva – și, în aceste condiții, lecțiile de pian erau un lux de neconceput. Doamna Pollock, o femeie cumsecade, se oferise să o învețe în continuare, pentru o sumă mult mai mică, dar mama ei, într-un acces de mândrie fără rost, refuzase până și să ia în considerare propunerea.

— Și unde ați ajuns cu studiile?

— Mă pregăteam pentru examenul de clasa a șaptea.

— Locket este începătoare, dar vreau să facă lecții în mod serios, cu un muzician serios, spuse doamna Chen. Va trebui să ia toate examenele cu brio.

— În ceea ce mă privește, mă voi ocupa de lecții cât se poate de temeinic; cât despre rezultatele la examene, acestea vor depinde numai de Locket, răspunse Claire. Eu am avut note foarte bune.

Tocmai atunci intră și Locket, cu pas șovăielnic. Pe cât era mama ei de subțire și delicată, pe atât era ea de durdulie, cu mânuțe și picioare grăsulii, cu obraji bucălați. Avea deja șolduri mai late decât mama ei, iar părul negru lucios îi era legat la spate într-o coadă de cal.

— Bună ziua, spuse, cu accent englezesc foarte pronunțat.

— Locket, dumneaei este doamna Pendleton, zise Melody, mângâind copila pe obraz. A venit ca să vedem dacă îți va da lecții de pian, așa că trebuie să te porți foarte frumos.

— Îți place pianul, Locket? întrebă Claire, dându-și seama imediat că vorbise prea rar pentru o fată de zece ani; nu avea experiență cu copiii.

— Nu știu, zise Locket. Cred că da.

— Locket! exclamă doamna Chen. Ai spus că vrei să înveți. De aceea ți-am cumpărat noul Steinway.

— Ai un nume frumos, spuse Claire. De unde vine?

— Nu știu, răspunse Locket.

Întinse mâna și apucă un pahar de ceai cu gheață. Bău și o picătură i se prelinse pe bărbie. Mama ei luă un șervețel de pe tava de argint și o șterse.

— Domnul Chen va sosi în curând? întrebă Claire.

— Victor? râse Melody. Nu are timp să se ocupe de probleme casnice. Muncește zi și noapte.

— Înțeleg, spuse Claire.

Nu își dădea seama ce va urma.

— Vreți să ne cântați ceva? o întrebase Melody. Abia am cumpărat pianul și ne-ar plăcea să auzim cum cântă cineva care se pricepe.

— Desigur, zise Claire, fiindcă nu știa ce să mai spună.

O nemulțumea faptul că i se cerea să cânte ca unui muzician angajat să distreze musafirii – așa sunase vocea lui Melody –, dar nu îi venea în minte nici o modalitate de a se eschiva.

Interpretă un studiu simplu, ce părea să fie pe gustul lui Melody, dar nu și al lui Locket, care se foia fără încetare.

— Cred că e foarte bine, spuse doamna Chen. Sunteți liberă joia?

Claire șovăia. Nu știa dacă să accepte oferta.

— Ar trebui să fie joia pentru că Locket are lecții în toate celelalte zile, zise doamna Chen.

— Bine, spuse Claire. Accept.

Mama lui Locket era tipul de chinezoaică din Hong Kong. Claire văzuse femei ca ea luând prânzul la Chez Henri, râzând și pălăvrăgind. Erau numite *taitai* și le întâlneau la magazinele cu haine scumpe, unde probau ultimele creații ale designerilor, sau urcându-se în mașinile cu șofer. Uneori, doamna Chen venea acasă, punea mânuța parfumată pe umărul lui Locket și ciripea ceva despre felul în care cânta. În acele momente Claire nu se putea gândi decât la un lucru: „Voi vă înecați fiicele!“ Știa asta de la mama ei: chinezii erau doar cu o treaptă mai sus decât animalele și își înecau fiicele deoarece preferau să aibă doar băieți. Într-o zi, doamna Chen pomenise în treacăt despre o recepție la Jockey Club, unde urma să meargă împreună cu soțul ei. Purta o parură de diamante, o rochie de mătase neagră, lungă, și avea un ruj roșu foarte aprins. Nu semăna deloc cu un animal. Bruce Comstock, șeful Administrației Apelor, îi luase pe Martin și Claire la club o dată, împreună cu soția lui și băuseră gin cu bitter, în timp ce urmăreau cursele de cai. Tribunele erau pline de pariori care strigau cât îi ținea gura.

Cu o săptămână înainte să-i cadă bibeloul în geantă, Claire tocmai pleca de la oră când dădu nas în nas cu Victor și Melody Chen, care se întorceau acasă. Orologiul de mahon împodobit cu incrustații de sidf în forma unor caractere chinezești bătuse de cinci și ea își aduna lucrurile. Tocmai atunci ușa se deschise și ei intrară. Erau amândoi mici de statură și arătau ca niște păpuși de porțelan, cu pielea lucioasă și ochii de tăciune.

— Ați și plecat? zise domnul Chen pe un ton sec.

Purta un costum elegant, bleumarin cu dungulițe subțiri; în buzunarul de la piept se vedea marginea unei batiste de mătase roșu-închis.

— Este cinci fix!

Engleza lui avea un ușor accent chinezesc.

Claire se înroși la față.

— Azi am ajuns devreme. Cred că era patru fără zece, spuse ea. Era foarte mândră de punctualitatea ei.

— Vă rog, nu îl luați în seamă, interveni doamna Chen. Victor vrea să vă necăjească. Încetează! îi spuse și îl lovi ușor cu palma ei mică.

— Voi, englezii, sunteți tot timpul serioși, zise acesta.

— Ei, spuse Claire, neștiind dacă asta așteptau de la ea, Locket și cu mine am avut o oră de muzică foarte reușită.

Locket se dădu jos de pe banchetă și se adăposti lângă tatăl ei.

— Bună, tati, zise ea sfioasă.

Părea că are mai puțin de zece ani. El o bătu pe umăr.

— Ce mai face micul meu Rahmaninov?

Locket chicoti, încântată.

Doamna Chen se învârtea prin cameră, țâcănind din tocurile înalte.

— Doamnă Pendleton, spuse ea, ați vrea să bem ceva împreună?

Era îmbrăcată într-un costum care părea decupat dintr-o revistă de modă. Mai mult ca sigur că era original, de la Paris. Jacheta din mătase aurie era încheiată elegant, până la gât, iar fusta cu falduri, galbenă, sclipitoare, se învolbura ca borangicul.

— O, nu, răspunse Claire. Este foarte amabil din partea dumneavoastră, dar trebuie să mă duc acasă să pregătesc cina.

— Dar insist, zise domnul Chen. Vreau să aud cum se descurcă micul meu geniu, continuă el pe un ton care nu admitea contra-zicere. Acum lasă-ne, Locket. Oamenii mari au ceva de discutat.

În camera de zi se aflau un divan mare, de catifea, mai multe scaune tapisate cu mătase roșie și două măsuțe elegante, de lac negru. Claire se așeză pe un fotoliu care se dovedi a fi mai înșelător decât părea. Se afundă adânc în el, după care trebui să se tragă în față, într-un mod cât se poate de dizgrațios, până când ajunse

să stea chiar pe margine, într-o poziție destul de instabilă. Se propti cu coatele de brațele fotoliului.

— Cum vă simțiți în Hong Kong? Întrebă domnul Chen.

Melody se dusesse în bucătărie, să-i spună servitoarei să aducă băuturi.

— Foarte bine, zise Claire. Desigur, e cu totul altceva, dar e o experiență interesantă.

Îi zâmbi. Arăta ca scos din cutie, cu costumul impecabil și cravata de mătase roșu cu negru. Deasupra era atârnat un tablou în ulei reprezentând un chinez îmbrăcat în roba tradițională, pe cap cu o tichie neagră.

— Ce tablou interesant, spuse ea.

— Acela, răspunse el privind în sus, este bunicul lui Melody, care avea o mare fabrică de vopsele în Shanghai. Era renumit.

— Vopsele? Extraordinar.

— Da, iar tatăl ei a fondat First Bank din Shanghai și a fost foarte bogat. Melody vine dintr-o familie de întreprinzători, zise el zâmbind. Au fost cu toții educați în Occident, în Anglia și America.

Doamna Chen se întoarse în cameră. Își scosese jacheta și rămăsese într-o bluză sifon.

— Claire, zise ea, ce dorești să bei?

— Sifon simplu, vă rog.

— Iar eu voi bea un sherry, spuse domnul Chen.

— Știu! răspunse doamna Chen și plecă iar.

— Și soțul dumneavoastră... lucrează la o bancă?

— Lucrează la Departamentul Administrației Apelor, zise Claire. La construcția noului rezervor. Conduce lucrările, adăugă după o pauză.

— A, foarte bine, spuse domnul Chen, dar se vedea că nu îl interesează câtuși de puțin. Apa este foarte importantă. Iar englezii fac treabă foarte bună: deschizi robinetul și apa curge.

Se sprijini de spătar și puse picior peste picior.

— Îmi este dor de Anglia, zise pe neașteptate.

— A, ați locuit acolo? Întrebă Claire politicoasă.

— Am fost la Oxford, la Colegiul Balliol, răspunse el și îi arătă cravata, care, acum își dădea Claire seama, era o cravată de colegiu.

Lui Claire i se păru că de-abia așteptase să-i facă această mărturisire.

— Melody a studiat la Wellesley, așa că suntem produsul a două sisteme diferite. Eu țin partea Angliei, dar Melody nu vrea să știe decât de Statele Unite.

— Da, da, murmură Claire.

Doamna Chen veni și se așază lângă soțul ei. După ea veni o *amah* care îi oferi lui Claire un șervețel brodat cu albăstrele.

— Ce frumoase sunt, spuse ea privind lucrătura fină.

— Sunt din Irlanda! exclamă doamna Chen. Tocmai le-am primit!

— Am cumpărat câteva fețe de masă chinezești de la magazinul universal, spuse Claire. Broderie spartă, foarte frumoasă.

— Da, dar nu se compară cu cele irlandeze. Sunt primitive, zise doamna Chen.

Domnul Chen o privea amuzat.

— Femeile! zise el către Claire.

O altă *amah* aduse o tavă cu pahare. Claire sorbi sifonul și simți bulele de gaz pe limbă. Victor Chen o privea, invitând-o să vorbească.

— Comuniștii constituie o mare amenințare, spuse ea. Erau cuvinte pe care le auzise repetate de nenumărate ori, cu diferite prilejuri.

Domnul Chen izbucni în râs.

— Desigur! Și cum le veți sta împotrivă, dumneavoastră și Melody?

— Taci, dragule. Nu necăji musafira, spuse soția lui.

Sorbi din pahar. Victor o urmărea din ochi.

— Ce bei, iubito?

— Un mic cocktail, răspunse ea. Am avut o zi lungă, adăugă pe un ton defensiv.

Se lăsa liniștea.

— Locket este o elevă dotată, zise Claire, dar trebuie să exerseze mai mult.

— Nu e vina ei, spuse doamna Chen repede. Nu stau acasă îndeajuns s-o supraveghez.

Domnul Chen râse.

— A, va merge bine. Știe ea ce face.

Claire dădu din cap. Părinții erau cu toții la fel. Când va avea copii, ea va fi atentă să nu-i răsfețe. Puse paharul jos.

— Trebuie să plec. După ora cinci e greu să găsești loc în autobuz.

— Chiar trebuie? Întrebă doamna Chen. Pai urmează să ne aducă biscuiți.

— Nu, nu, refuză ea. Trebuie să plec.

— Îl pun pe Truesdale să vă ducă acasă, se oferi domnul Chen.

— A, nu, zise Claire. Nu vreau să vă deranjez.

— Îl cunoașteți? Întrebă domnul Chen. E englez.

— Nu am avut plăcerea.

— Hong Kongul e atât de mic, spuse domnul Chen. Obositor de mic.

— Pe Truesdale nu îl deranjează, zise doamna Chen. Oricum, pleacă și el acasă. Unde locuiți?

— În Happy Valley¹, răspunse Claire, stânjenită.

— A, e aproape de casa lui! exclamă doamna Chen, încântată de coincidență. Așa vom face.

O strigă pe Pai în cantoneză și îi spuse să-l cheme pe șofer.

— Chineza este o limbă atât de neobișnuită, zise Claire. Sper să prind și eu câte ceva până plecăm de aici.

Domnul Chen ridică o sprânceană.

— Cantoneza, spuse el, e foarte dificilă. Există cam nouă tonuri diferite pentru un singur sunet. Este mult mai grea decât engleza. Eu am învățat engleza într-un an, dar sunt sigur că nu aș fi putut învăța cantoneza sau mandarina sau shanghaieza nici în doi.

— Ei, răspunse ea cu vioiciune, cât trăiește, omul speră.

Pai intră și spuse ceva. Doamna Chen dădu din cap.

— Îmi pare foarte rău. Șoferul a plecat deja.

— Nu-i nimic, voi lua autobuzul, spuse Claire.

Domnul Chen se ridică în picioare și așteptă ca ea să-și strângă lucrurile.

— Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, zise el.

— Și mie, răspunse și ieși, simțind cum o scrutau cu privirea.

---

¹ Cartier rezidențial din Hong Kong.

Martin ajunsese deja acasă.

— Bună, o întâmpină el. Ai întârziat.

Era în maiou și pantalonii de casă, pătați și lustruiți în genunchi. În mână avea un pahar cu băutură.

Claire își scoase haina și puse o oală cu apă la foc.

— Azi am fost la familia Chen, spuse. Părinții m-au invitat să beau ceva împreună cu ei.

— Victor Chen, nu-i așa? zise el și se vedea că este impresionat. E mare mahăr pe aici.

— Așa am auzit. E într-adevăr o figură. Nici nu ai zice că e un chinezoi.

— Să nu mai folosești acest cuvânt, Claire, spuse Martin. Este demodat și oarecum jignitor.

Claire se înroși.

— Niciodată nu am... Nu termină propoziția. Nu am mai văzut astfel de chinezi.

— Aici suntem în Hong Kong, zise Martin pe un ton îngăduitor. Vezi tot felul de chinezi.

— Unde este *amah*? întrebă ea, dornică să schimbe subiectul.

O strigă și Yu Ling veni din bucătărie.

— Mă ajuți să pregătesc cina? o întrebă. Am cumpărat carne de la piață.

Yu Ling o privi cu indiferență. Avea un fel de a se purta care o intimida, dar Claire nu se putea hotărî să o dea afară. Nu înțelegea cum de se descurcă alte soții; reușeau să-i trateze pe servitori cu aplomb și naturalețe – ceva ce i se părea imposibil lui Claire. Unele chiar glumeau cu servitoarele și se purtau cu ele ca și cum ar fi fost membri ai familiei, dar auzise că aceasta era mai degrabă influența americană. Prietena ei, Cecilia, o puneă pe *amah* să-i perie părul înainte de culcare, în timp ce ea, așezată în fața măsuței de toaletă, se dădea cu cremă de noapte. Claire îi întinse lui Yu Ling carnea cumpărată în drum spre casă.

Acum, că îi dăduse de lucru slujnicii, se duse în dormitor și se întinse pe pat, cu o compresă rece pe ochi. Cum de ajunsese aici, într-un mic apartament aflat la celălalt capăt al lumii? Își aminti de copilăria tihnită petrecută la Croydon; era singurul copil și se învățea tot timpul în jurul mamei, care repara hainele și

vorbea de una singură. Viața o înăcrise pe mama ei, mai ales după război, când trăiau de pe o zi pe alta, iar tatăl ei bea prea mult, poate chiar din acest motiv. Pentru Claire, cam la atât se rezuma viața. Căsătoria cu Martin dăduse totul, ca o vijelie, și adusese ceva complet nou în loc. Problema era însă alta: în Hong Kong, ea însăși se schimbase. Se copsese ca un fruct în clima tropicală și-și găsisse armonia. În timp ce despre alte englezoaice ai fi zis că-și dau duhul în arșiță, ei îi pria, de parcă ar fi fost o floare de seră. Părul i se blonzise de la soare și părea acum chiar de aur. Transpira foarte puțin, doar cât pielea ei să capete un luciu, fără a fi umedă. Slăbise și nu mai avea nici un gram în plus, iar ochii albaștri îi străluceau. Martin remarcase și el cum îi pria căldura. Când mergea la Grippe sau la vreo petrecere observase că bărbații o priveau mai mult decât ar fi fost necesar, se apropiau ca să stea de vorbă cu ea, își lăsau mâinile să zăbovească pe spatele ei. Învăța cum să se adreseze celorlalți când era la o petrecere, cum să comande ceva la restaurant fără să se piardă cu firea. Simțea că devine în sfârșit femeie, că nu mai este copilița care plecase din Anglia. Simțea că se maturizează.

În săptămâna care urmasă, după lecția cu Locket, iepurașul de porțelan îi căzuse în geantă.

O săptămână mai târziu, sunase telefonul și Locket sărise jos de pe scaun să răspundă, bucuroasă că are o scuză să nu mai maltrateze preludiul pe care îl exersa. În timp ce Locket sporovăia cu o colegă de școală, Claire văzuse o eșarfă de mătase lăsată pe un scaun. Era o eșarfă superbă, imprimată, din cele care se poartă înfășurate în jurul gâtului. Claire o pusese în geantă. Un sentiment de calm suveran coborâse asupra ei. Când Locket revenise în cameră bâiguind „Scuzați-mă, doamnă Pendleton“, zâmbise în loc să o certe. Ajunsă acasă, se încuiase în dormitor și scosese eșarfa. Era o eșarfă Hermès, de la Paris, pe care erau pictați lei și zebre în nuanțe vii de portocaliu și cafeniu. O înnodă la gât, apoi și-o puse pe cap, ca o moștenitoare bogată plecată la un safari, în căutarea aventurii. Se simțea răpitor de frumoasă.

În luna următoare, pe când stătea de vorbă cu doamna Chen, aceasta se plânsese că este nevoită să trimită toată rufăria fină și

albiturile la Singapore, fiindcă „fetele de aici nu se pricep, iar asta înseamnă, desigur, să am câte trei rânduri dintre orice – câtă bătaie de cap!” Claire se trezise plecând acasă cu două dintre minunatele șervete irlandeze în buzunarul fustei. O pusese pe Yu Liang să le spele de mână și să le calce, și le folosea când lua masa împreună cu Martin. Mai băgase în buzunar trei broaște-țestoase *cloisonné*, profitând de faptul că Locket plecase în goană la baie – ca și cum nu ar fi putut să aibă grijă de astfel de lucruri înainte de oră! Odată, când trecea prin sufragerie, înhățase și ascunsese în geantă o solniță și o piperniță de argint. Același drum îl luase o splendidă sticlucă de parfum de Murano, lăsată în camera de zi de Melody Chen, care probabil că se parfumase în timp ce trecea prin casă, ușoară ca o boare de vânt, îndreptându-se spre vreun eveniment monden; Claire ascunsese sticlucă în palmă și apoi în buzunarul fustei.

Într-o după-amiază, când pleca de la lecție, îl auzise pe Victor Chen, care era în biroul lui. Vorbea tare la telefon și lăsase ușa întredeschisă.

— E vina blestemaților de englezi, zisese el și continuase în cantoneză: ... nu îi las... Apoi rostise cuvinte nedesluite, care semănau cu niște înjurături. Vor să stârnească spiritele scoțând morții din morminte, și totul numai ca să profite ei. Colecția Coroanei nu a fost niciodată a lor. Acolo este istoria noastră, arta noastră, pe care și-au însușit-o. Ce ar fi zis dacă niște exploratori chinezi s-ar fi dus la ei în țară acum mulți ani și ar fi plecat luându-le toate bogățiile? Este o obrăznicie fără seamăn. Ascultă-mă pe mine : totul pornește de la prim-ministrul lor. Nu aveam nevoie de așa ceva în situația actuală.

Era foarte agitat și Claire rămăsese în fața ușii, ținându-și respirația și sperând să mai audă ceva. Stătuse acolo până venise Pai și o privise întrebător. Se prefăcuse că se uită la pictura în ulei din hol, dar simțea ochii lui Pai urmărind-o în timp ce se îndrepta spre ieșire. Deschisese singură ușa și plecase acasă.

Două săptămâni mai târziu, când veni pentru lecție, Pai nu mai era; o fată nouă îi deschise ușa.

— Ea este Su Mei, îi spuse Locket după ce intrară în cameră. A venit de curând, de la o fermă din China.

Slujitoarea cea nouă era mică de statură, negricioasă și ar fi fost drăguță dacă nu ar fi avut un semn din naștere, o pată mare, neagră, pe obrazul drept. Nu ridicase privirea din podea nici măcar o clipă.

— Familia ei nu a mai vrut-o acasă pentru că, din cauza sem-nului, ar fi greu de măritat. Se spune că aduce ghinion.

— Așa ți-a spus mama ta? întrebă Claire.

— Da, răspunse Locket. Șovăi și se corectă. Am auzit-o vorbind la telefon; spunea că din cauza asta a cumpărat-o pe bani puțini. Su Mei nu știe nimic! A încercat să se ducă la baie în tufișurile din grădină, iar Ah Wing a bătut-o și i-a spus că se poartă ca un animal. Nu a văzut niciodată un robinet și nu știe că apa vine prin țevi.

— Aș vrea o limonadă, te rog, dacă se poate, zise Claire, care voia să schimbe subiectul.

Locket spuse repede câteva cuvinte și fata ieși tăcută din cameră.

— Pai fura din casă, zise Locket, cu ochii măriți de indignare. Mami a dat-o afară. Pai a plâns, a țipat și a izbit cu pumnii în podea. Mami i-a spus că e isterică și a plesnit-o peste față ca să o facă să tacă. L-a chemat pe domnul Wong să o scoată din casă. A aruncat-o pe umăr, ca pe un sac de cartofi, în timp ce ea îl izbea în spate cu pumnii.

— Vai! gemu Claire fără să vrea.

Locket o privi nedumerită.

— Mami spune că toți servitorii fură.

— Așa, vasăzică? Îngrozitor. Dar știi ceva, Locket, n-aș băga mâna în foc că este chiar așa.

Își aminti de felul în care o privise Pai atunci când o surprinsese în hol și i se puse un nod în gât.

— Unde s-a dus, știi?

— Habar n-am, zise fetița cu voioșie. Călătorie sprâncenată, cum se spune.

Claire privi expresia placidă a fetei – nu avea nici o părere de rău.

— Trebuie că există adăposturi sau locuri pentru persoane ca ea. Sper că nu a ajuns pe stradă, nu-i așa? întrebă ea cu voce tremurândă. Are familie în Hong Kong?

— Habar n-am.

— Cum se poate să nu știi? Stătea în casa voastră!

— Era o servitoare, doamnă Pendleton, răspunse Locket și o privi întrebător. Dumneavoastră știți ceva despre servitorii pe care îi aveți?

Claire tăcu, rușinată. I se urcă sângele în obraji.

— Ei, zise, cred că am vorbit destul despre asta. Ai exersat gamele?

Privea degetele grăsuțe ale lui Locket care izbeau clapele și încerca să nu clipească, fiindcă lacrimile i-ar fi picurat din ochi.

Iunie 1941

Începe cam așa. Râsul ei cântat la o petrecere dată de consul. Un pahar de băutură vărsat. O rochie udă și o batistă oferită în grabă. Printre celelalte femei durdulii, cu voci stridente, dintr-o anumită categorie socială, ea este mlădie și fină ca un ogar. Nu vrea să-i fie prezentat – e bănuitor față de cele ca ea, doar găteală și șampanie, nimic pe dedesubt –, dar ea i-a dat jos paharul cu rochia largă de mătase („Iar am început.“, spune. „Sunt cea mai neîndemânatică persoană din Hong Kong.“) și îi ordonă să o conducă până la baie, unde își clătește rochia și îi pune o mie și una de întrebări.

Ea este celebră, născută din părinți la fel de notorii – mama, o frumoasă portugheză, și tatăl, un milionar din Shanghai care a făcut avere din comerț și camătă.

— În sfârșit! O persoană nouă! Se vede din prima clipă, să știi. M-am săturat până peste cap de băboii ăștia. Mirosim imediat un nou-venit, fiindcă, din nenorocire, Hong Kongul este o comunitate atât de mică, iar noi suntem pur și simplu sătui până peste cap unii de alții. Suntem în stare să așteptăm pe chei ca să tragem nou-veniții jos de pe vapoare. De-abia ai sosit, nu? Ai o slujbă pe undeva? Îl întreabă după ce l-a pus să stea pe marginea căzii în timp ce ea se dă cu ruj. Ai venit de voie sau de nevoie?

— Lucrez la compania Asiatic Petrol, răspunde el prudent, căci nu îi convine să fie tratat drept un nou-venit amuzant. Și, într-adevăr, am ajuns aici de nevoie.

Nu e adevărat. Mama lui e bogată.

— Încântător! exclamă ea. M-am sâstisit de îmbâcsiții ăștia. Habar n-au de nici unele și nici nu nutresc vreo ambiție.

— Într-adevăr, celor fără viitor le lipsesc ambele calități, spune el.

— Ești cumva dintre aceia cărora nu le convine nimic nicio-dată? îl întreabă. Oricum, prostia este mai scuzabilă la cei săraci, nu crezi?

Face o pauză, parcă i-ar da timp de gândire.

— Cum te cheamă? Și de unde îi cunoști pe Trotter?

— Mă cheamă Will Truesdale și joc crichet cu Hugh. Cunoaște câteva rude de-ale mele, toate din partea mamei, spune el. Sunt nou-venit la Hong Kong și el s-a purtat foarte binevoitor cu mine.

— Hmm, face ea. Eu îl cunosc pe Hugh de zece ani și nicio-dată nu mi-a părut a fi o persoană binevoitoare. Cum te simți în Hong Kong?

— Deocamdată merge, zice el. Am coborât de pe vapor, m-am hotărât să stau aici, mi-am găsit ceva de lucru. E un loc destul de agreabil.

— Un aventurier, ce fascinant, spune ea fără să pară deloc interesată. Apoi termină abluțiunile, închide geanta de seară cu un păcănit, îl apucă strâns de încheietura mâinii și iese valsând – nu există verb mai potrivit, fiindcă muzica pare să o însoțească – din încăpere.

Dându-și seama că îl plimbă după ea prin cameră ca pe un câțel de companie, o distracție de moment, el se scuză și se duce să fumeze în grădină. Dar nici aici nu are pace. Ea îl găsește, îi cere un foc și se apleacă spre el ca să-i vorbească la ureche.

— Spune-mi, de ce se îngrașă atât de mult femeile voastre după căsătorie? Să fiu englez, mi-aș ieși din fire dacă domnișoara atrăgătoare căreia i-am cerut mâna ar exploda după câteva luni de căsnicie sau după ce mi-ar trânti un copil. Înțelegi ce vreau să spun? întreabă și suflă fumul în sus.

— Nicidecum, răspunde el, amuzat împotriva voinței lui.

— Nu sunt atât de flușturistică pe cât crezi, spune ea. Îmi plăci chiar foarte mult. Te sun mâine și facem un plan.

Și pleacă, lăsând în urmă parfum de țigară și de glorie, se îndreaptă cu pas ușor spre casa de nefumători a gazdelor — Hugh urăște mirosul de fum. În cursul orei care urmează o vede trecând de la un grup la altul, sporovăind fără încetare. Pune orice femeie în umbră, vrăjește orice bărbat.

*
*   *
*

A doua zi, la serviciu, sună telefonul. Tocmai îi povestea lui Simonds despre petrecere.

— Este eurasiană, nu? întreabă Simonds. Fii atent. Nu e chiar atât de rău ca o relație cu o chinezoaică, dar celor de sus nu le place să fraternizezi prea mult cu localnicii.

— E revoltător, spune Will.

Până atunci îi plăcuse Simonds.

— Ei, știi cum stau lucrurile, continuă Simonds. Dacă lucrezi la Banca Hong Kong și te căsătorești cu o chinezoaică, ți se cere să pleci. Dar fata asta pare altfel, nu e o simplă localnică. Nu e genul care ține o prăvălioară unde se vând tăiței.

— Da, e altfel, spune el. Nu că ar avea vreo însemnătate, adaugă în timp ce ridică receptorul. Nu am de gând să mă însor cu ea.

— Dragule, Trudy Liang e la telefon, zice ea. Cu cine nu te însori?

— Cu nimeni, răspunde râzând.

— Ai fi bătut recordul de viteză.

— Chiar și recordul tău?

— Ai văzut câte femei erau la petrecere ieri? spune ea, ignorând întrebarea lui. Femeile din colonie ar trebui să fi plecat, să fie evacuate în zone mai sigure, că doar războiul mocnește și amenință să aprindă și micul lor colț de lume. Eu personal trebuie să stau aici, să știi. Sunt infirmieră la Serviciul Auxiliar de Infirmiere.

Pentru femei, singura modalitate de a rămâne era să-și găsească o ocupație corespunzătoare.

— Infirmieră ca tine nu am mai văzut niciodată, zice el.

— Nici nu ți-ar trebui o infirmieră ca mine dacă ai fi bolnav, crede-mă. Ascultă – spune după o pauză – mâine după-amiază am să fiu la curse, în loja familiei Wong. Ai vrea să vii și tu?

— Familia Wong?

— Da, sunt nașii mei, răspunde ea impacientată. Vii sau nu?

— Bine, zice el.

Este prima dintr-un lung șir de cedări.

*

* *

La club, Will își croiește cu greu drum prin mulțime și ajunge la rândul de sus, la lojile pline de bărbați în costum și femei în rochii de mătase. Intră pe ușa numărul 28 și Trudy îl zărește de îndată, se repede la el și îl prezintă tuturor. Sunt acolo un chinez din Peru, un polonez din Tokyo, un francez căsătorit cu cineva din familia regală a Rusiei. Toată lumea vorbește englezește.

Trudy îl trage deoparte.

— Vai de mine, zice ea. Ești chiar atât de chipeș pe cât îmi aminteam. O să dau de necaz, mai mult ca sigur. Tu nu ai avut niciodată nici un fel de probleme cu femeile, bag mâna în foc. Sau poate că ai avut prea multe.

Face o pauză dramatică și trage adânc aer în piept.

— Să-ți arăt cum sunt așezate oștile. Acela e vărul meu, Dommie. Arată spre un chinez subțire, elegant, care ține un ceas de aur în mână. E cel mai bun prieten și, în același timp, protectorul meu, așa că fii cu băgare de seamă. Iar pe ea să o eviți cu orice preț, zice arătându-i o europeană micuță, cu ochelari. E îngrozitoare. M-a ținut douăzeci de minute să-mi spună o poveste nemaipomenită, și totuși incredibil de plictisitoare, despre cum se jupoaie câprioarele pe insula Lamma.

— Chiar așa? Întreabă el privindu-i fața ovală și ochii mari, verzi-aurii.

— Iar acela, zice arătând spre un englez cu figură solemnă, e un pisălog fără pereche. E un fel de istoric al artei și vorbește tot timpul despre Colecția Coroanei, ceva care, se pare, există în toate coloniile. Le cumpără de pe piața locală sau le aduc din Anglia pentru a le expune în clădirile publice – tablouri de mari maeștri,

statui, lucruri de felul acesta. Colecția din Hong Kong este impresionantă, pe cât se spune, și el își face griji pentru soarta ei în caz că izbucnește războiul. Se strâmbă. Și mai e și bigot.

Se uită în jur și privește pe cineva printre pleoapele întredeschise.

— Acela e tot un văr de-al meu, mai bine zis văr prin alianță, spune, arătând spre un chinez scund și îndesat, într-un costum la două rânduri. Victor Chen. Se crede foarte important. Mie îmi pare plicticos și-atât. E însurat cu verișoara mea, Melody, care era o persoană foarte drăguță până l-a întâlnit pe el. Face o pauză. Acum este... dar nu termină propoziția. Ei, cam atât, spune. Ce bârfitoare sunt!

Îl trage spre rândul din față, unde a cerut să i se păstreze două scaune. Urmăresc cursele. Ea câștigă o mie de dolari și chiuie încântată. Insistă să dea toți banii — chelnerilor, îngrijitorilor de la baie, unei fete care se întâmplă să treacă pe lângă ei.

— Spune și tu, zice pe un ton dezaprobat, este ăsta un loc unde să aduci copiii?

Mai târziu îi destăinuie că, practic, ea a crescut pe hipodrom. Numele ei adevărat este Prudence. I-au spus „Trudy“ după o vreme, când s-a dovedit că numele era absolut nepotrivit pentru drăcușorul înspăimântător pentru servitoare, dar fermecător pentru chelnerii care îi aduceau băuturi interzise și cuburi de zahăr.

— Tu poți să îmi spui Prudence, totuși, îi zice ea.

Îl ține cu brațele lungi pe după umeri și parfumul ei de iasomie îl îmbară.

— Nu prea cred, îi răspunde el.

— Sunt teribil de puternică, îi șoptește ea. Sper să nu te distrug. El râde.

— Nu îți face griji în privința asta.

După o vreme însă, începe să se gândească mai bine la vorbele ei.

De cele mai multe ori, la sfârșit de săptămână merg la casa tatălui ei din Shek O, unde servitori sfrijiți le aduc găleți de limonadă cu gheață, în care toarnă gin de Plymouth, și platouri de uscățele cu creveți. Trudy stă la soare, adăpostită sub o pălărie

cu boruri largi, fiindcă, spune ea, pielea bronzată e vulgară, orice ar zice Coco Chanel.

— Dar îmi place să simt căldura soarelui pe piele, adaugă și se întinde să-l sărute.

Domeniul familiei Liang se află pe un promontoriu de unde se vede marea liniștită. Cresc găini, ca să aibă ouă proaspete — cotețele sunt departe de locuințe, bineînțeles, din cauza mirosului —, și un păun cam ciufulit, dar încă pus pe ceartă, care bântuie în jurul casei și se impune în fața oricărui intrus, cu excepția dogului danez al paznicului, fiindcă a încheiat cu el un pact de neagresiune. Tatăl lui Trudy nu e niciodată acasă. E mai tot timpul în Macao, unde are, pe cât se spune, cea mai mare casă din Praia Grande și o amantă chinezoaică. De ce nu se însoară cu ea e un mister. Mama lui Trudy a dispărut când ea avea opt ani — un caz celebru care nu a fost rezolvat nici până acum. Ultima oară fusese văzută urcându-se într-o mașină, în fața hotelului Gloucester. Asta apreciază cel mai mult la Trudy: are atâtea semne de întrebare în viața ei că nu îl întreabă nimic despre a lui.

Trudy are un trup de copil, cu șolduri înguste și picioare mici. E plată ca o scândură, nu are sâni deloc, nici măcar în formare. Brațele îi sunt la fel de subțiri ca încheieturile mâinilor. Are părul arămiu-lucios, ochii mari, de occidental, cu pliu pe pleoapa de sus. Poartă rochii pe corp, uneori *qipao*¹, tunici drepte, pantaloni strâmți și — invariabil — pantofi de mătase fără toc. Se dă cu ruj auriu sau cafeniu, poartă părul tăiat drept, lung până la umăr, și își accentuează conturul ochilor cu kohl. Nu seamănă câtuși de puțin cu celelalte femei pe care le vezi ieșind în lume, cu fuste înflorate, lălâi, părul făcut permanent și ruj roșu pe buze. Nu poate suferi complimentele; când i se spune că e frumoasă, răspunde imediat „Dar am mustață!“. Și chiar are, o mustăcioară aurie, care nu se vede decât la soare. Poza ei apare mai toată ziua în ziare, deși, explică ea, mai mult datorită tatălui ei, decât pentru că e frumoasă. „În Hong Kong s-a găsit o soluție foarte practică“, repetă ea. „Averea te face frumoasă.“ Sunt dese petrecerile la care

---

1 Rochie tradițională chinezească.

este singura chinezoaică, deși ea declară că nu este chinezoaică sută la sută, că nu e nimic sută la sută. E tot ce vrei și e invitată peste tot. Cercle Sportif Français, The American Country Club, Deutsche Garten Club, e bine-venită oriunde și e membru onorific al tuturor cluburilor.

Cel mai bun prieten al ei este un văr de-al doilea, Dommie, Dominick Wong, cel care era cu ea în lojă la curse. Will începe să-și dea seama că toți cei din Hong Kong – mai bine zis, toți cei care înseamnă ceva – sunt rude mai mult sau mai puțin apropiate. Despre afacerile încheiate de Victor Chen, celălalt văr al lui Trudy, citești aproape zilnic în ziare, iar în paginile mondene găsești fotografii cu el și soția lui, Melody, zâmbitori amândoi.

Dominick e un bărbat-copil cu maniere impecabile, puțin efeminat. Trecutul lui înseamnă un lung șir de frumoase prietene nemulțumite. Will nu e niciodată invitat atunci când Trudy ia masa cu Dommie.

— Nu fi supărat. Te-ai plictisi, spune ea, mângâindu-i obrazul cu degetul rece. Trăncănim vrute și nevrute în shanghaiează și ar fi foarte obositor să fim nevoiți să-ți explicăm totul. Oricum, Dommie e aproape o fată.

— Dar nici nu vreau să merg, spune el, încercând să facă o figură demnă.

— Sigur că nu vrei, iubitele, râde ea și îl trage mai aproape. Hai să-ți spun un secret.

— Ce anume?

Parfumul ei de iasomie îi aduce în minte floarea gălbuie, ca de ceară, tot atât de netedă și lucioasă ca pielea ei.

— Dommie s-a născut cu unsprezece degete la mâini. Șase la mâna stângă. Doctorul i-a tăiat al șaselea deget când era încă un bebeluș, dar degetul crește la loc! Nu ți se pare extraordinar? I-am zis că are un drac în el. Degeaba îl taie, fiindcă va crește întotdeauna la loc. Acum șoptește. Să nu spui nimănui. Nu am mai spus nimănui! Dacă află Dominick, s-a zis cu mine! Îi e foarte rușine de toată povestea asta!

Hong Kongul este un sat. La balul Forțelor Aeriene Regale doctorul Richards a fost găsit în depozitul de albituri al hotelului

Gloucester, împreună cu o femeie de serviciu; la dineul dat de familia Sewell, Blanca Morehouse a băut cam mult și a dat să-și scoată bluza — știi despre trecutul ei, nu-i așa? Trudy, ghid încăpățânat și părtinitor prin meandrele societății mondene, e de părere că englezii sunt ursuzi, americanii — obositor de serioși, francezii — plicticoși și japonezii — suciți. El se miră cu glas tare cum de îl suportă.

— Ei, tu ești un fel de corcitură, răspunde ea. Nu ai nici un loc al tău, la fel ca mine.

Will venise la Hong Kong doar cu o scrisoare de prezentare către un vechi prieten al familiei sale și, iată, se vedea definit, înainte să fi făcut vreun efort să se definească singur, de o femeie întâlnită întâmplător, care nu îi cere decât să fie cu ea.

Oamenii vorbesc tot timpul pe seama lui Trudy, tot timpul există cineva care e scandalizat de ea. Vorbesc despre ea în prezența lui, vorbesc cu el direct, vrând parcă să-l stârnească, să spună și el ceva. Dar el tace mâlc. Ea a venit din Shanghai, unde a stat câțiva ani în vechiul apartament al lui Noel Coward de la Cathay și dădea petreceri somptuoase pe terasa de la ultimul etaj. Se zvoneste că stătea acolo ca să scape de un fost iubit, un gangster de temut care ajunsese obsedat de ea, se spune că unele din prietenele ei sunt femei de moravuri ușoare, că s-a vândut pentru o noapte doar ca să se distreze, că e opiomană. Că e lesbiană. Că e radicală. Ea îl asigură că aproape nimic din ceea ce se zice nu este adevărat. Îi spune că nu există loc mai frumos decât Shanghaiul, că Hong Kongul este o suburbie îngrozitoare. Vorbește curgător shanghai-eza, cantoneza, mandarina, engleza, poate susține o conversație în franceză și știe câteva boabe de portugheză. În Shanghai, povestește ea, ziua începe la patru după-amiaza cu un ceai, după care bei ceva la Cathay sau la o petrecere dată de cineva, iei masa — crab de Shanghai și vin de orez, dacă îți plac specialitățile locale —, apoi bei din nou, dansezi, și tot așa, noaptea e lungă, până când vine vremea micului dejun — ouă și roșii prăjite la Del Monte. Apoi dormi până la trei, mănânci o supă cu fidea să-ți treacă mahmureala și te îmbraci ca să ieși iarăși în oraș. Te distrezi pe

cinste. Vrea să se întoarcă acolo cât de curând, de îndată ce îi dă voie tatăl ei.

Soții Biddle închiriază un cort de plajă la Lido, în Repulse Bay¹, și îi invită să petreacă o zi la malul mării. Fumează ca nebunii și beau gin cu lămâie, în timp ce Angeline își plânge viața. Angeline Biddle este o veche prietenă de-a lui Trudy, o chinezoaică mărunțică, fără pic de vino-ncoa. Au făcut școala primară împreună. Angeline s-a măritat cu un om de afaceri britanic, un bărbat inteligent, pe care îl ține sub papuc. Au un fiu plecat la studii în străinătate. Trăiesc pe picior mare în cartierul cel mai scump din Hong Kong, unde prezența Angelinei e stânjenitoare pentru unii, deoarece chinezii au nevoie de permisiune specială ca să locuiască aici – cu excepția unei familii nemăsurat de bogate, căreia nu i se aplică nici o regulă. Sentimentul general – îi explică Trudy lui Will mai târziu – este că Angeline a ajuns cu o treaptă mai sus decât supușii britanici care locuiesc acolo și din această cauză lumea nu o poate suferi, cu toate că – Trudy însăși recunoaște – Angeline nu e oricum genul de persoană pe care să îți faci plăcere să o întâlnești. Trudy își scoate sutienul și se întinde la soare; sânii ei mici lucesc, mai palizi decât restul corpului.

— Parcă ziceai că bronzul e vulgar, o tachinează el.

— Taci din gură.

O aude confesându-se Angelinei.

— Sunt pur și simplu ne bună după el. E cea mai serioasă, cea mai de nădejde persoană pe care am întâlnit-o vreodată.

Bănuiește că despre el este vorba. Oamenii nu sunt atât de scandalizați pe cât ai zice. Simonds recunoaște că s-a înșelat în privința ei. Pe de altă parte, englezoaicele din colonie nu își pot ascunde dezamăgirea: încă un burlac scos de pe piață. „Nici nu ajunsese bine în oraș, că s-a și năpustit ca un uliu asupra lui și l-a înhățat“, clevetesc ele.

În viața lui au mai fost și alte femei, bineînțeles: fata misionarului din New Delhi, veșnic palidă și bolnavă, dar frumoasă;

---

1 Zonă turistică din sudul insulei Hong Kong.

fata bătrână întâlnită pe vaporul cu care venea din Penang — deşteaptă şi plină de speranţe, genul de femeie care spune că e în căutarea aventurii, dar, de fapt, caută un soţ. O vreme izbutise să evite necazurile iubirii, dar se pare că îl ajunsese tocmai aici, unde se aşteptase mai puţin.

Femeile nu o plac pe Trudy.

— Nu e întotdeauna aşa, iubitul? răspunde ea atunci când el îi adresează o întrebare indiscretă. Şi nu e ciudat că tocmai tu mă întrebi?

Îl ciupeşte dragăstos de bărbie şi amestecă mai departe ginul în carafa cu limonadă.

— Nimeni nu mă place, spune. Chinezii fiindcă nu mă port întocmai ca o chinezoaică, europenii fiindcă nu semăn câtuşi de puţin cu o europeană, iar tata fiindcă nu sunt o fiică bună. Tu mă placi?

O asigură că da.

— Aşa să fie? zice ea. Îmi dau seama de ce oamenii te plac pe tine. Pe lângă faptul că eşti un burlac chipeş, cu perspective învăluite în mister, desigur. Oamenii văd în tine tot ceea ce ar dori ei să fie. În mine văd tot ceea ce nu le place.

Bagă degetul în carafă şi gustă. Se strâmbă.

— Perfect, zice. Îi plac băuturile acre.

Cu timpul, Trudy îi dezvăluie mici secrete. O ghicitoare de la templu i-a spus că aluniţa de pe frunte înseamnă că soţul ei va muri. Fusesse logodită, dar totul a luat sfârşit în mod misterios. Îi mărturiseşte aceste secrete, dar refuză să-i dea lămuriri, de teamă că o va părăsi. Pare să vorbească serios.

Trudy are două servitoare. Femeile şi-au „legat părul împreună”, explică ea. Două femei hotărăsc să nu se căsătorească şi dau un anunţ la ziar, cum se face la logodnă, în care declară că vor trăi împreună toată viaţa. Ah Lok şi Mei Sing sunt bătrâne, au aproape şaizeci de ani, dar stau împreună într-o cămăruţă cu două paturi („Să-ţi scoţi din cap vreo idee”, mormăie Trudy, „deşi chinezii sunt foarte blazaţi în această privinţă şi, la urma urmei, cui îi pasă”) şi sunt un cuplu fericit, doar că sunt amândouă femei.

— Mai bine nu se poate, spune Trudy. Sunt o mulțime de femei care știu că nu se vor mărita niciodată și sunt foarte mulțumite astfel. Este o soluție foarte civilizată, nu crezi? De fapt, ai nevoie de un tovarăș. Povestea cu sexul devine o povară la un moment dat. E mai bine să ai o soră. Mă gândesc să fac și eu la fel.

Le plătește douăzeci și cinci de cenți pe săptămână și îi sunt foarte devotate. Odată a intrat în cameră și a găsit-o pe Mei Sing masând cu cremă mâinile lui Trudy, care adormise pe canapea.

El nu se poate obișnui cu ele. Iar cele două *amah* îl ignoră complet, vorbesc despre el cu Trudy în prezența lui. Îi spun că are nasul mare, că miroase ciudat, că are mâini și picioare de monstru. Pricepe câte ceva din ce îi zic ele, dar, în orice caz, tonul lor dezaprobat nu are nevoie de traducere. Ah Lok gătește – feluri de mâncare uleioase și sărate, care lui îi par nesănătoase. Trudy le mănâncă cu poftă – cu așa ceva s-a hrănit de când era mică. Pretinde că Mei Sing face curat, dar el găsește ghemotoace de praf peste tot. Bătrâna are și obiceiul de a aduna gunoaie – sticle goale de bere, borcănele de cremă folosite, perii de dinți uzate – pe care le depozitează sub pat, în așteptarea unui eveniment apocaliptic. Nici una din femei nu știe ce sunt ordinea și curățenia. Trudy nutrește cel mai profund dispreț pentru lucrurile înconjurătoare, la fel ca toți cei care s-au născut cu servitori în casă. Nu face niciodată curat, nu mișcă un deget, dar nici cele două *amah* nu se lasă mai prejos. I-au adoptat obiceiurile și trăiesc toate trei într-o ciudată simbioză. Trudy le ia apărarea cu ferocitatea cu care copiii își apără părinții:

— Sunt bătrâne, zice ea. Lasă-le în pace. Nu-i pot suferi pe cei care își hărțuiesc servitorii.

Dar ea e prima care nu le dă pace. Se ceartă cu ele atunci când vine omul de la florărie și Ah Lok vrea să-i dea cincizeci de cenți, iar Trudy zice să-i dea cât cere. Bărbatul se numește Fa Wong, regele florilor, și trece prin cartier o dată pe săptămână. Cară în spate, atârdate de umerii negri, vânjoși, niște coșuri uriașe de nuiele, pline cu flori. Umblă pe străzi strigând „*fa yuen, fa yuen*”, cu voce groasă, monotonă, și oamenii îi fac semn cu mâna să urce în apartamentele lor. Și lui, și slujnicilor le place să se ia la harță și ar ține-o așa la nesfârșit, vociferând și gesticulând, dacă nu ar apărea

Trudy, care pune capăt discuției și îi dă omului banii. Atunci Ah Lok se supără și o ceartă pe Trudy că se lasă prea ușor înduplecată, după care bătrâna și frumoasa ei stăpână, cu brațele pline de flori, se duc în bucătărie, unde împart florile în vase pe care le răspândesc apoi prin casă. Tolănit în fotoliu, cu cartea pe genunchi, el le privește printre pleoapele întredeschise – de fapt stă cu ochii la ea.

Nu rămâne aproape niciodată singur, totdeauna e cu ea. Pentru el e ceva nou. Înainte îi plăcea singurătatea, însingurarea, dar acum tânjește tot timpul după ea. A trăit fără acest drog atâta vreme, că a uitat în ce măsură pune stăpânire pe tine. Când e la birou și țacăne la mașina de scris, gândul îi stă la ea – felul cum râde, cum bea ceai, cum fumează, cu inelele de fum înălțându-i-se în față.

— De ce muncești? îl întreabă. E deprimant.

Disciplina, își zice el. Să nu te culci pe o ureche. Numai că e în zadar. Ea e mereu acolo, îl sună, face planuri de cum să petreacă seara. Când o privește, se simte neputincios și fericit. E ceva rău?

Iau un mic dejun întârziat la Repulse Bay și citesc ziarele de duminică. Deodată, Trudy ridică privirea.

— De ce or îngădui firmelor ăstora nesuferite să publice reclame? întreabă ea. Ia ascultă: „De ce lăsați hemoroizii să vă chinuie?” Chiar e nevoie să se exprime astfel? Nu pot vorbi mai pe ocolite? Flutură ziarul, mânioasă. E și o ilustrație, cu un om care suferă de hemoroizi! Oare chiar e necesar?

— Iubirea mea, zice el, nu știu, chiar nu știu.

Undeva, în spatele lor, un imigrant rus, îmbrăcat în smoching, cântă la pian.

— A, zice ea, ca și cum ar fi continuat ideea. Tata vrea să te cunoască. Vrea să-l cunoască pe bărbatul cu care îmi petrec atâta vreme, spune pe un ton detașat, cam prea detașat. Ești liber diseară?

— Bineînțeles, răspunde el.

Se duc să ia masa la Gloucester și, în timp ce așteaptă la bar, Trudy îi povestește cum s-au cunoscut părinții ei. Bea brandy, lucru neobișnuit la ea, ceea ce îl face să creadă că e mai nervoasă decât lasă să se vadă. Învârte băutura în pahar, inspiră mireasma și ia o înghițitură mică.

— Mama mea era portugheză, o femeie vestită pentru frumusețea ei. Familia ei se stabilise în Macao cu foarte multă vreme în urmă. S-au întâlnit aici. Tata nu era atât de bogat la vremea aceea, dar venea dintr-o familie avută. Tocmai se lansase într-o afacere — vindea niște chestii, nu mai știu ce. Tata e un om foarte inteligent. Nu știu cum de eu am ieșit atât de înceată la minte. Uite-l! se luminează ea la față.

Sare de pe scaun și se repede să-l sărute. Will se așteptase să vadă un bărbat înalt, sigur pe el, cu o aură a puterii, pe când domnul Liang e un bărbat scund și sfios, cu un costum prost croit și un aer nevinovat. Pare copleșit de vitalitatea fiicei lui. O lasă pe Trudy să-l potopească, așa cum te lași în voia unei forțe a naturii — ceea ce face cam toată lumea din Hong Kong, se gândește Will. Șeful de sală îi conduce la masa rezervată pentru ei, învârtindu-se afabil în jurul lor; e limpede că ar face orice ca să le fie pe plac, dar nici Trudy, nici tatăl ei nu par să bage de seamă. Vorbesc între ei în cantoneză, din care cauză Trudy pare a fi cu totul altcineva.

Nu comandă nimic. Li se aduce mâncare, ca și cum comanda a fost deja făcută.

— Nu comandăm? îndrăznește el să întrebe și pe fața lor se citește uimirea.

— Aici nu se mănâncă decât anumite feluri, îi spun.

Trudy cere să i se aducă șampanie.

— Este o ocazie deosebită, declară ea. Tata nu a făcut cunoștință cu mulți curtezani de-ai mei. Tu ai trecut prima probă.

Wan Kee Liang nu îi pune întrebări despre viața sau profesia lui. Fac conversație de societate, discută despre cursele hipice și despre război. Atunci când Trudy se scuză și pleacă la toaletă, tatăl ei îi face semn să se tragă mai aproape.

— Nu ești un om bogat, spune el.

— Nu ca dumneavoastră, dar o duc bine.

Ce nepotrivit din partea lui, să facă presupuneri.

— Trudy, fată răsfățată, vrea lucruri multe, zice cu o figură impasibilă.

— Da, spune Will.

— Nu bine ca femeia să plătească pentru ceva.

Tatăl lui Trudy îi întinde un plic.

— Aici sunt bani ca să ieși în oraș cu Trudy. Vor ajunge multă vreme. Nu bine ca Trudy să plătească tot timpul.

Will rămâne cu gura căscată.

— Nu pot accepta, spune. Nu voi lua bani de la dumneavoastră. Nu am lăsat-o niciodată pe Trudy să plătească la restaurant.

— Nu are importanță, flutură bărbatul din mână. Bine pentru relația voastră.

Will refuză și pune plicul pe masă, unde rămâne până când o văd pe Trudy venind. Atunci tatăl ei bagă plicul în buzunarul hainei.

— Nu vrut insultat, zice. Vreau cel mai bine pentru Trudy. Cel mai bine pentru ea e cel mai bine pentru tine. Pentru mine nu înseamnă nimic, pentru voi poate schimba totul.

— Vă mulțumesc pentru gândul bun, zice Will, dar nu pot. Nu mai spune nimic.

Săptămâna următoare, Will primește prin poștă scrisori de la restaurante și cluburi din tot orașul. Este anunțat că i-au fost deschise conturi peste tot și că le poate folosi imediat. Pe una dintre scrisori e și o notă de mână: „Veniți, nici nu va trebui să semnați. Vă așteptăm“. Tonul este invariabil același: conciliant față de un bun client, deferent față de viitoarele lui dorințe.

Este puțin iritat, dar nu prea mult, mai degrabă uimit. Pune scrisorile într-un sertar. E de înțeles că unuia ca Wan Kee Liang oricine îi pare un sărăntoc în căutarea unui chilipir. Chinezii sunt înțelepți, își spune. Sau poate că așa sunt cei din familia lui Trudy.

Lui Trudy îi place foarte mult Parisian Grill, e prietenă la cata-ramă cu proprietarul restaurantului, un grec însurat cu o portugheză din Hong Kong, care nu sesizează ironia sorții în faptul că servește mâncare franțuzească. Trudy refuză cu înverșunare să meargă la un restaurant chinezesc cu Will – spune că nu merge decât împreună cu chinezi, singurii care știu să aprecieze mâncarea bine făcută.

Grecul proprietar la Parisian Grill, care în momentul de față se numește Henri – e al cine știe câtelea nume pe care îl poartă –, o iubește pe Trudy ca pe fiica lui, în timp ce soția lui, Elsbietta, o tratează ca pe o soră. Serile lui Trudy încep la ei, unde merge

să bea primul pahar. Adesea acolo se și termină serile. Henri și Elsbietă se poartă politicos cu Will, dar cu oarecare reținere. Probabil, crede el, că au văzut prea mulți iubii de-ai lui Trudy. Ar vrea să protesteze, să le spună că el e cel amenințat, că nu poate suferi banchetele îmbrăcate în vinilin roșu, lumânările albe care ard fumegând până ajung niște grămăjoare lipicioase – dar tace.

Toți cunoscuții lor vin la Parisian Grill. Este genul de loc unde te duci dacă ești sosit de curând, dacă locuiești de multă vreme în Hong Kong sau dacă ești plictisit. Orașul e mic, așa că, până la urmă, toată lumea ajunge aici. Într-o seară beau ceva la bar împreună cu niște turiști americani, care îi invită apoi să ia masa cu ei.

Trudy le spune noilor prieteni că îi plac americanii, aplecarea lor spre risipă, vorbitul tare în public și nestrămutata încredere în ei înșiși. Atunci când cineva aduce vorba despre război, se prefăce că nu aude și continuă să laude calitățile americanilor. Pentru ei, crede ea, lumea e incomparabil mai mare decât pentru alții și simt că pot nu să colonizeze, ci să se împrăștie în toate țările, să arunce cu banii în dreapta și-n stânga, fără să aibă vreun sentiment de vină sau mustrări de conștiință. Sunt nemaipomeniți! Bărbații sunt înalți și subțiri, cu fețe prelungi; nu le trebuie mult ca să se hotărască, iar femeile îi lasă în pace – nu e grozav? –, fiindcă sunt ocupate cu fel de fel de comitete și proiecte. Invită pe cine vrei și nu vrei la petreceri, unde servesc mâncăruri minunate, precum salata de cartofi sau sendvișurile cu șuncă și brânză. Pe deasupra, exceptând cazul când este un anume englez de față (aici arată cu capul spre Will), americanii îi pun în umbră pe toți ceilalți bărbați prezenți. Nu ai crede, dar ea însăși a fost martoră. Nu ați observat? Dacă ar fi să o ia de la capăt – aici se adresează mesei –, ar vrea să reînvie în chip de american. Dacă așa ceva nu este posibil, are de gând să se mărite cu un american. Sau măcar să se stabilească în America, dacă cineva este împotriva căsătoriei sale cu un american (ultimele cuvinte le spune pe un ton glumeț, cu ochii plecați cât mai pudic). Will își amintește cum se plângea că americanii sunt plicticoși prin seriozitatea lor și că zâmbetul lor e de fațadă, nu ascunde nimic. Va face cum dorește, spune Will. Cât despre el, nu va întreprinde nimic să o împiedice. Americanii

aplaudă. Ce bărbat cu vederi progresiste, spune o femeie cu buze roșii și rochie portocalie.

*
*   *
*

Viața e ușoară. Trebuie să fie la birou la nouă și jumătate, dejunul durează uneori chiar și două ore, iar la cinci pleacă să bea ceva. Poate să iasă în oraș în fiecare seară, să se distreze la sfârșit de săptămână, poate face orice vrea. Prietenii lui Trudy se mută la Londra și caută o persoană de încredere care să aibă grijă de apartamentul lor, așa că Will se instalează în casa de pe May Road și plătește ridicola sumă de două sute de dolari Hong Kong drept chirie — și asta numai după ce s-a ciondănit îndelung cu prietenii ei, Sudie și Frank Chen, să-i convingă să accepte niște bani. Ies în oraș să ia masa împreună, ca oameni de lume ce sunt.

— Ne faci o favoare! exclamă ei și mai toarnă șampanie.

— Să știi că așa este, Will, îl asigură și Trudy. Nimeni din Hong Kong nu ar accepta să facă celor doi Chen un serviciu atât de mare, crede-mă. Au o reputație îngrozitoare prin partea locului, de aceea și pleacă.

— O fi cum zici tu, spune Will, dar ceva tot trebuie să plătesc.

— Vorbim de asta mai târziu, spun soții Chen, dar nu mai apucă. În schimb, beau patru sticle de șampanie și, pe la miezul nopții, merg pe plajă să vâneze crabii la lumina lumânărilor.

May Road e cu totul altceva decât Happy Valley, cartierul unde stătuse înainte. Aici dai la tot pasul de expatriați și gospodine plecate la cumpărături împreună cu servitorii. Este o suburbie burgheză a Angliei, sau cel puțin așa și-a închipuit el întotdeauna că trebuie să arate. Copiii merg cuminiți lângă bone, matroanele se urcă în limuzinele cu șofer — e un loc mult mai tihnit în comparație cu zarva și agitația din Happy Valley. De fapt, duce dorul acelui loc plin de viață, îi lipsesc localnicii neciopliți și gălăgioși, prăvăliile pline de culoare.

Dar mai este și Trudy, care stă într-o casă mare, la nici cinci minute de el. În fiecare zi, după ce vine de la birou și își schimbă hainele, merge pe jos pe strada șerpuită până la ea acasă.

— Nu-i așa că e minunat? întrebă ea și îl înăbușă cu sărutări în prag. Nu e încântător că stai atât de aproape și nu în cartierul acela înspăimântător? Singura dată când am mers acolo înainte să te cunosc a fost când căutam pantofi de pânză pentru plajă. E acolo o prăvălie grozavă...

Iar apoi sare la altceva, țipă la Ah Lok fiindcă s-au veștejit florile sau că în hol e o băltoacă. Acasă la Trudy nu se vorbește de război, singurele certuri sunt cu servitorii, nu există nici un motiv de îngrijorare. Totul merge ca pe roate, în sunetul cântat al râsului ei. Îi este recunoscător că poate intra în lumea ei.

Iunie 1952

Claire se tot trezea în fiecare noapte la aceeași oră. La trei și douăzeci și două de minute. De acum știa ce oră este și fără să se uite la ceas. În fiecare noapte, după ce deschidea ochii, privea trupul mătăhălos al bărbatului ei, adormit alături de ea, și vederea lui îi liniștea spaimele trezirii. Pieptul lui se înălța și se lăsa ritmic, și sforăia ușor pe nas. Avea un somn greu, ajutat și de cele câteva beri pe care le bea în fiecare seară. Claire se ridică în capul oaselor și plesni de două ori din palme, cu mâinile țepene. Zgomotul semăna cu un pocnet de pistol. Martin se mișcă nițel, apoi respiră ușor. Era unul dintre puținele secrete utile într-o căsnicie pe care i le împărtășise mama ei. Ceasul arăta acum trei și douăzeci și trei de minute.

Încercă să adoarmă la loc. Izbutise de câteva ori să adoarmă înainte ca trupul să i se trezească de-a binelea. Respirând ușor, se întinse pe spate și simți cearșaful umed sub ea și atingerea ușoară a cuverturii de bumbac de deasupra. Aerul era atât de umed, că nu putea purta decât o cămașă de noapte subțire, de bumbac, dar chiar și aceea devenea lipicioasă după o zi sau două. Trebuia să cumpere un ventilator nou. Cel vechi începuse să păcăne și se oprise de tot cu o săptămână înainte, blocat de mucegaiul adunat în motor. Un ventilator și un cablu mai lung. Și becuri, să nu uite de becuri. Respirația ei ușoară era acoperită de hârăitul lui

Martin, care începuse din nou să sforăie. Să scrie ca să nu uite? Ba nu, nu va uita. Știa însă că se va scula și va nota totul, ca să scape de obsesia uitatului, după care va fi complet trează și nu va mai avea somn. Așa va face. Se ridică binișor, pipăi plasa de țânțari să găsească deschizătura și stârni un țânțar adormit care îi bâzâi supărat la ureche înainte să-și ia zborul. Carnețelul se afla pe biroul de lângă pat și ea scrisese repede lista.

Ei, și acum adevăratul motiv. Căută în adâncul unui sertar și, tot pe pipăite, găsi traista. Era o traistă de pânză, din cele pe care le primești gratis la bazar, și era plină, cât era de mare. O trase afară cu grijă, să nu facă vreun zgomot.

Se duse în baie și aprinse lumina. Cada era plină de apă, fiindcă nu mai plouase de multe luni și guvernul raționaliza consumul. Yu Ling umplea cada în fiecare seară, între cinci și șapte, când curgea apa, ca să aibă toată ziua.

Claire puse traista jos, scoase apă cu o căldărușă, umezi un prosop și se șterse pe față. Apoi se așeză pe pardoseala răcoroasă și-și trase cămașa de noapte în sus, să poată pune traista între picioare.

Răsturnă traista pe jos.

Pe pardoseală se aflau vreo treizeci de obiecte, fiecare scilipitor în felul său. Erau acolo peste treizeci de lucruri scumpe: lănțișoare, coliere, eșarfe, podoabe, sticlute de parfum. Cum stăteau adunate, în lumina tare din baie, pe gresia albă, păreau o grămadă pestriță de obiecte ieftine, de aceea Claire puse pe jos un prosop și le separă, astfel ca fiecare să aibă bucățica lui de loc, ca pe o pernă. Numai așa își arătau adevărata valoare. Atrăgea privirea un inel masiv de aur lucrat în filigran, în care era prinsă o piatră ce părea a fi turcoaz. Îl puse pe deget. Mai era o batistă, atât de fină, că își zărea prin ea palma rozalie. Pulveriză pe ea puțin parfum dintr-o sticlută rotundă pe care era scris Jazz. Pe sticlută erau desenate două femei care dansau, îmbrăcate în rochii cu talie joasă. Flutură batista parfumată. Mirosea a iasomie, un parfum care i se părea greu. Își aranjă părul cu pieptenele de baga, se dădu pe degete cu o loțiune franțuzească pentru mâini și se rujă cu mare atenție. Apoi își puse o pereche de cercei grei de aur și își înfășură capul într-o eșarfă. Se ridică și se privi în oglindă. Femeia pe care o văzu arăta

ca scoasă din cutie, sofisticată, o femeie care cutreierase lumea și se pricepea la artă, cărți și iahturi.

*
*   *

Voia să fie altcineva. Vechea Claire îi părea acum provincială, ignorantă. Fusese la o petrecere dată de guvernator, sorbise șampanie la Gripps în timp ce femei pe care le cunoștea se învârtteau de colo-colo, îmbrăcate în rochii de mătase. Stătuse cu nasul lipit de vitrină și văzuse o lume diferită, de a cărei existență nici nu avusese habar. Nu ar fi putut spune cum anume, dar simțea că în ea doarme o altă Claire, care așteaptă să iasă la lumină, să se arate lumii. În aceste câteva ore ale dimineții, împodobită cu lucruri scumpe care nu erau ale ei, se putea prefăca că aparține acelei lumi, că a trăit în Colombo, că a mâncat picioare de broască în Franța sau că a mers călare pe un elefant în Delhi, alături de un maharajah.

La șapte, după ce își făcu o ceașcă de ceai și mâncă pâine prăjită cu unt, se duse în dormitor. Privi în jos, la soțul ei adormit.

— Trezește-te, spuse blând.

El se mișcă, apoi se răsuci și se întoarse cu fața spre ea.

— Cucu, zise ea ceva mai tare.

— La mulți ani, draga mea, mormăi el somnoros.

Se ridică într-un cot să o sărute. Răsuflarea îi mirosea a acru, dar nu era neplăcută.

Astăzi Claire împlinea douăzeci și opt de ani.

Era sâmbătă, la începutul verii. Încă nu ajunsese să fie prea cald – dimineața bătea briza și aducea răcoare, înainte ca soarele să încingă după-amiezile și ca pălăriile și evantaiile să apară peste tot. Martin lucra o jumătate de zi sâmbăta, dar în acea zi familia Arbogast dădea o petrecere la reședința lor din Peak. Reginald Arbogast era un om de afaceri prosper și ținea morțiș să invite absolut toți englezii din colonie la petrecerile lui. Se știa că era foarte larg la mână, chiar risipitor, și invitații nu duceau lipsă de nimic.

— Ne întâlnim la funicular, la ora unu, îi zise Martin.

La ora unu, Claire era în stație. Se îmbrăcase cu o rochie nouă, venită de la croitor doar cu o zi înainte, o rochie de poplin alb, copiată după un model original de la Paris. Găsise un oarecare domn Hao, un croitor fără pretenții din cartierul Causeway Bay, care venea și îi lua măsurile acasă și îi cerea opt dolari Hong Kong pentru o rochie. Ieșise chiar foarte bine. Se dăduse cu puțin Jazz, dar i se părea prea puternic, așa că se tamponase și apoi se frecase cu un șervet ud, ca să atenueze mirosul. Martin sosi la ora unu și zece și o sărută.

— Ce frumos arăți, îi zise. E o rochie nouă?

— Mhmm, făcu ea.

Luară cabina care urca spre Peak, un drum foarte abrupt, uneori aproape vertical. Se țineau de balustradă, se aplecau în față și priveau afară. Se uitau direct în casele oamenilor din Mid-Levels; perdelele erau trase într-o parte și se vedeau mese acoperite de ziare desfăcute și pahare murdare.

— Eu cred, zise Claire, că, dacă aș ști că toți cei care urcă în cabină văd ce e în casa mea, aș avea grijă să fie curat.

Când ajunseră în vârf aflară că Arbogast închiriasse rișe să ducă oaspeții de la stație până la casa lui. Claire se urcă prima.

— Întotdeauna îmi pare rău pentru bărbați, îi spuse ea încet lui Martin. La ce mai avem catări sau cai? E și ăsta unul din ciudatele obiceiuri de aici?

— Adevărul e că aici munca umană e adesea mai ieftină, răspunse Martin.

Claire își stăpâni cu greu enervarea. Martin era uneori atât de prozaic!

Omul se opinti să ridice mânerul rișei. Porniră, dar Claire nu își găsea locul pe scaunul incomod. În jurul lor, pe coline, era o explozie de verdeață: arbori tropicali plini de frunze din care picura apa dacă le zgâriai puțin, plante agățătoare cu flori de un roșu vibrant, tot felul de arbuști acoperiți de flori care parcă țâșneau din pământ. Uneori i se năzărea că insula e chiar prea plină de viață, parcă nu se putea stăpâni. Insectele invadau orice loc, câinii sălbatici bântuiau pe dealuri, țăntarii se înmulțeau cu furie. Oamenii tăiaseră drumuri în pantele dealurilor și clădirile ieșeau din pământ ca ciupercile, dar natura își cerea înapoi drepturile.

Peste tot vedeai lucrători transpirați, doar în maiouri, tăind cu înverșunare vegetația care părea să crească peste noapte. Nu era ca în India, se gândea ea, dar nici ca în Anglia nu era. Omul care trăgea ricșa se opintea și asuda. Cămașa subțire pe care o purta era neagră de murdărie.

— Pe cât am auzit, Arbogast a renovat totul după război, zise Martin. Mi-a povestit Smythson cum a fost devastată clădirea de japonezi, de nu mai rămăseseră decât zidurile, și nici din alea cine știe cât. Înainte aparținuse reprezentantului firmei Bayer aici, unul, Thorpe, dar el nu s-a mai întors după ce a fost repatriat la sfârșitul războiului. A vândut-o pe o nimic toată. Era sătul până peste cap.

— Ce viață duceau oamenii aici înainte de război, zise Claire.

— Arbogast și-a pierdut o mână în război. Acum are un cârlig. Fă-te că nu bagi de seamă, fiindcă, pe cât am auzit, e foarte susceptibil în privința asta.

— Sigur că da.

Când ajunseră, petrecerea era în toi. Intrară întâi într-o cameră de primire spațioasă care dădea într-un salon uriaș, cu uși de sticlă, deschise spre pajiștea dincolo de care priveștea portului întins la picioarele muntelui își tăia respirația. Un violonist cânta fără oprire în acompaniament de pian. Casa era decorată în stilul adoptat de englezii care trăiau în Orient: covoare persane, ici-colo câte o măsuță chinezească de lemn, pe care erau expuse boluri de argint din Burma și alte curiozități exotice. Femeile, îmbrăcate în rochii subțiri de bumbac, se aplecau una spre cealaltă, iar bărbații, în costume safari sau sacouri ușoare, stăteau cu mâinile în buzunar. Servitorii roiau printre invitați cu tăvi de cocktailuri și șampanie.

— De ce face așa ceva? îl întrebă Claire pe Martin. Adică, de ce invită atâta lume?

— S-a îmbogățit aici, înainte nu prea avea bani, și vrea să dăruiască ceva bun comunității. Cel puțin așa am auzit.

— Bună ziua, bună ziua, zise doamna Arbogast, care primea oaspeții în hol.

Era o femeie subțire, elegantă, cu o figură ascuțită. La urechi i se legănau cercei sclipitori.

— Vă mulțumim că ne-ați invitat, spuse Martin. Suntem onorați.

— Nu vă cunosc, dar poate că vom avea plăcerea să vorbim mai târziu.

Se întoarse și privi spre următorul musafir. Terminase cu ei.

— Vrei să bei ceva? întrebă Martin.

— Da, te rog.

Claire zări o cunoștință, pe Amelia, și se îndreptă spre ea. Își dădu seama prea târziu că în același grup se afla doamna Pinter, ascunsă după un copăcel plantat în ghiveci. Toată lumea se ferea de venerabila doamna Pinter. Pe Claire o încolțise o dată și o ținuse o jumătate de oră ca să-i povestească despre mușuroaiele de furnici. Claire își propusese să se poarte frumos cu bătrânii, dar nici răbdarea ei nu era fără margini. În momentul de față, doamna Pinter avea altă marotă — să fondeze o societate de esperanto —, iar acum stătea la pândă ca să prindă vreun nou-venit neavertizat și să-l atragă în proiectele ei încă și mai încălcite și idioate. Era convinsă că o limbă universală îi va salva pe toți de război.

— Mă gândesc să-mi iau un majordom, spunea doamna Pinter. Un chinez ar fi foarte potrivit, după ce îl instruiesc puțin.

— Aveți de gând să-l învățați esperanto? o tachină Claire.

— Trebuie să învățăm pe toată lumea, în afară de comuniști, răspunse doamna Pinter imperturbabilă.

— Nu credeți că problema refugiaților a devenit alarmantă? zise Marjorie Winter, fără să ia în seamă ce discutau ceilalți.

Își făcea vânt cu un șervet. Era o femeie blândă din fire, corpulentă, cu fața încadrată de bucle mici, ca niște cârnăciori.

— Am auzit că vin cu miile, zise Claire.

— Inaugurez o nouă fundație, spuse Marjorie. Vreau să-i ajut pe refugiații chinezi. Săracii de ei, vin puhoi peste graniță, ca niște animale speriate, numai să scape de guvernul acela îngrozitor. Locuiesc în condiții jalnice. Trebuie să vă înscrieți ca voluntare. Am închiriat deja spațiu pentru birouri, totul este aranjat.

— Vă aduceți aminte cum era în 1950, intervine Amelia. Unii dintre localnici țineau un fel de hoteluri, unde îi adăposteau pe membrii familiei și prietenii care fugiseră. Și încă, aceștia erau doar cei cu dare de mână, care putuseră plăti biletul de vapor. De necrezut.

— Dar de ce fug? întrebă Claire. Unde speră să plece de aici?

— Ei, asta e buba, draga mea, zise Marjorie. Nu au unde se duce, dacă îți vine să crezi. De aceea e importantă fundația mea.

Amelia se așează.

— Chinezii vin înapoi când e război, se întorc acasă, după care vin din nou. Te zăpăcesc cu totul. Întâi, vin în număr uriaș. Apoi, mai vorbesc și dialecte diferite. Cred că mandarina e cea mai urâtă, cu „uă” și „ă” și alte zgomote ciudate. Flutură energic evantaiul. E mult prea cald ca să vorbim de asociație, zise ea. Ai o energie uimitoare, Marjorie.

— Amelia, replică Marjorie pe un ton cam înțepat, ție ție-întotdeauna cald.

Ameliei îi era întotdeauna ba cald, ba frig, ba nu se simțea în apele ei. Nu avea capacitatea fizică de a trăi altundeva decât în Anglia, iar ironia sorții era că nu mai locuise acolo de vreo trei decenii. Îi lipseau acele lucruri care îți fac viața plăcută și suferea profund – deși nu în tăcere – fiindcă nu le putea avea. Ea și soțul ei veniseră în Hong Kong cu multă vreme înaintea războiului. În 1938, soțul ei, Angus, o adusese în Hong Kong din India – pe care o urăse din adâncul sufletului. La acea vreme el fusese numit subsecretar la Ministerul de Finanțe. Ea era o femeie cu prejudecăți bine înrădăcinate. Tuna și fulgera la adresa englezoai-celor care, pretindea ea, vor să devină chinezoaice: poartă bețișoare de fildeș înfipite în coc, se îmbracă în *cheongsam*-uri¹ mult prea strâmte când ies în societate și angajează profesori locali să le învețe cum să le vorbească servitorilor în cantoneza aceea insuportabilă. Nu înțelegea astfel de femei și îi atrăgea veșnic atenția lui Claire ca nu cumva să devină și ea la fel.

Amelia o luase pe Claire sub aripa ei, o prezentase multor persoane, o invitasă să ia prânzul împreună, dar, de multe ori, Claire nu se simțea bine alături de ea și îi venea greu să-i suporte observațiile tăioase și vorbele cu subînțeles. Cu toate acestea, se agăța de Amelia fiindcă o ajuta să-și găsească drumul prin lumea nouă și ciudată în care nimerise. Știa că mama ei ar aprecia-o pe Amelia și ar fi impresionată să afle că fiica ei cunoștea astfel de persoane.

---

¹ Rochie tradițională, cu guler înalt și fusta despăcată.

Afară, bufnetul mingii de tenis puncta zumzetul liniștit al conversației și clinchetul paharelor cu cocktailuri. Grupul lui Claire se îndreptă spre un cort mare, înălțat chiar lângă terenul de tenis.

— Vin oameni aici să joace tenis? se miră Claire.

— Da, pe vremea asta, să vezi și să nu crezi.

— Nu pot să cred că au teren de tenis, spuse Claire uimită.

— Iar eu nu pot să cred că nu poți să crezi, îi întoarse Amelia vorba.

Claire roși.

— Nu am mai...

— Știu, draga mea, ești o fată de la țară, zise ea și îi făcu cu ochiul, ca să mai atenueze înțepătura.

— Știi ce a făcut Penelope Davies acum câteva zile? se băgă Marjorie în vorbă. S-a dus la templul lui Wong Tai Sin însoțită de un interpret și a cerut să i se ghicească viitorul. A zis că bătrâna de acolo știe nemaipomenit de multe lucruri.

— Trebuie să fie amuzant, spuse Amelia. Îl iau pe Wing și mă duc și eu acolo. Claire, trebuie să mergi și tu!

— Cred că ne-am distra, îi întări Claire vorbele.

— Ai auzit de copilul din Malaysia care a sughițat timp de trei luni? Îl întrebă Marjorie pe Martin, care se apropiase de grupul lor cu un pahar în mână. Copilul soților Briggs. Tatăl este șeful uzinei electrice de acolo. Mama copilului aproape că și-a pierdut mințile. Au apelat până și la un vraci, dar nimic nu a dat vreun rezultat. Nu știau dacă să-l aducă înapoi în Anglia sau să se lase în voia sorții.

— Îți închipui cum e să sughiți chiar și numai o oră? zise Claire. Eu aș înnebuni. Sărmanul copil.

Martin se lăsă într-un genunchi să se joace cu un băiețel care venise la ei.

— Salutare, spuse. Cum te cheamă?

— Martin vrea copii, îi șopti Claire Ameliei.

Deseori se trezise făcându-i mărturisiri Ameliei. Nu ar fi vrut, dar nici nu avea cu cine altcineva să discute.

— Toți bărbații își doresc copii, draga mea, răspunse Amelia. Trebuie să negociezi numărul înainte să te apuci să-i faci, altminteri

bărbații vor dori alții și alții. Eu l-am convins pe Angus să ne oprim la doi înainte să facem primul copil.

— A, făcu Claire surprinsă. Pare atât de... lipsit de romantism.

— Dar cum crezi tu că e căsnicia? zise Amelia ridicând dintr-o sprânceană.

Claire se îmbujoră la față și se scuză, pretextând că trebuie să meargă să se pudreze.

Când se întoarse, Amelia se afla ceva mai încolo și stătea de vorbă cu un bărbat pe care nu îl mai văzuse până atunci. Îi făcu semn să se apropie de ei. Bărbatul avea vreo patruzeci de ani și ținea în mână un baston primitiv, cioplit parcă de un copil dintr-un trunchi tânăr de pin. Avea trăsături frumoase, pronunțate și un ciuf de păr negru vârstat de fire albe.

— L-ai cunoscut pe Will Truesdale? Întrebă Amelia.

— Nu, răspunse ea și întinse mâna.

— Îmi pare bine să vă cunosc, spuse el.

Avea o mână uscată și rece, făcută parcă din hârtie.

— Will locuiește în Hong Kong de nu se mai știe când. E un veteran, ca și noi.

— Ce experți mai suntem, zise el.

Deodată deveni foarte atent.

— Îmi place parfumul dumneavoastră. Este iasomie, nu-i așa?

— Da. Mulțumesc.

— Sunteți venită de curând?

— Da, doar de o lună.

— Vă place aici?

— Nu mi-am închipuit niciodată că voi trăi în Orient, și totuși iată-mă.

— Vai, Claire, ar fi trebuit să dai dovadă de mai multă imaginație, zise Amelia, făcând semn unui chelner să-i aducă încă un pahar.

Claire roși din nou. Amelia era în mare formă astăzi.

— Sunt încântat să întâlnesc pe cineva care nu e atât de plictisit de viață. Voi, femeile, sunteți atât de pricepute la toate, că mă obosiți.

Amelia se întorsese să ia paharul adus de chelner și nu-l auzise. Câteva clipe se lăsă liniștea, dar lui Claire nu îi părea rău.

— Azi e ziua lui Claire, se întoarse Amelia spre Will zâmbind, cu rujul de un roșu strident întins pe dinții din față. E un copil.

— Ce drăguț, zise el. Chiar aveam nevoie de copii pe aici.

Întinse mâna pe neașteptate și îi aranjă cu grijă o șuviță de păr după ureche. Era un gest posesiv, pe care numai cineva care o cunoștea de multă vreme l-ar fi putut face.

— Scuză-mă, zise el.

Amelia stătea cu ochii ațintiți la mulțime și nu văzuse nimic.

— Pentru ce să te scuze? Întrebă ea neatentă.

— Pentru nimic, răspunseră cei doi la unison.

Claire lăsă ochii în jos. Această negare îi făcuse complici și îi apropiase în același timp. Sentimentul acestei apropieri era copleșitor pentru ea.

— Cum? se răsti Amelia. Nu aud nimic din cauza gălăgiei.

— Azi împlinesc douăzeci și opt de ani, zise Claire, nici ea nu știa de ce.

El dădu din cap:

— Eu am patruzeci și trei de ani. Sunt bătrân.

Claire nu își dădea seama dacă glumește.

— Îmi aduc aminte de ziua ta, sărbătorită la Stanley, zise Amelia.

Ce petrecere a fost.

— A fost ceva pe cinste, într-adevăr.

— Mai ești la Melody și Victor? îl întreabă Amelia pe Will.

— Da, răspunse acesta. Pentru moment îmi convine.

— Cred și eu că pe Victor îl aranjează să aibă un englez drept sofer, spuse ea cu falsă candoare.

— Toată lumea e mulțumită, zise Will, făcându-se că nu înțelege.

Amelia se aplecă să-i spună ceva la ureche.

— Am auzit că se vorbește despre Colecția Coroanei, dispărută în timpul războiului. Angus spune că zarva s-a stărnit deja, fiindcă și-au dat seama. Ai auzit ceva?

— Am auzit, zise el.

— Vor să dea de urma colaboraționiștilor.

— Cam târziu, nu crezi?

Se lăsă tăcerea și, după ce fu evident că nu va mai afla nimic de la Will, Amelia spuse:

— Sper că soții Chen se poartă frumos cu tine.

— Nu mă pot plânge, zise el.

— E un pic ciudat, totuși. Să lucrezi acolo...

— Amelia! O plictisești pe Claire.

— A, nu, protestă aceasta. Eu...

— În orice caz, pe mine mă plictisești, zise el. Iar viața e prea scurtă să accept să fiu plictisit. Claire, te-ai plimbat prin frumoasa noastră colonie? Ce locuri ți-au plăcut?

— Da, am explorat câte ceva. Sheung Wan e un cartier încântător – mie chiar îmi plac piețele. Am traversat cu feribotul în Kowloon și Tsim Sha Tsui și am văzut magazinele de acolo. Sunt locuri pline de culoare, nu credeți?

— Ia uite, Amelia, zise Will. O englezoaică altfel decât celelalte, care nu se teme să se aventureze dincolo de cartierele Central și Peak. Ai putea învăța câte ceva de la această nou-venită.

Amelia dădu ochii peste cap.

— Se va plictisi în scurtă vreme. Am văzut atâtea nou-venite, cu ochii strălucind de curiozitate. Cu toatele au sfârșit în același fel: iau ceaiul la Helena May împreună cu mine și se plâng de servitoare.

— Nu te lăsa influențată de optimismul Ameliei, zise Will. În orice caz, mi-a făcut multă plăcere să te întâlnesc. Îți urez succes în tot ceea ce vei face în Hong Kong.

Făcu o plecăciune politicoasă și plecă. Claire îi simți căldura corpului când trecu pe lângă ea. O cuprinse un sentiment de dezamăgire, ca și cum fusese lipsită de ceva. Se purtase ca și cum nu aveau să se mai vadă vreodată.

— Ce om ciudat, murmură ea, mai degrabă a afirmație decât a întrebare.

— Nici nu știi câtă dreptate ai, draga mea, răspunse Amelia.

Claire aruncă o privire în urma lui. Se dusesse la terenul de tenis, cu toate că șchiopăta puțin, și acum se uita la Peter Wickham cum joacă tenis cu fiul lui.

— Acum e și foarte serios, continuă Amelia. Nu mai poți discuta cu el. Înainte de război era un om de lume, iubita lui era cea mai fermecătoare fată din oraș, iar el avea un post bun la Asiatic

Petrol. După război nu și-a mai revenit însă. Acum e șofer. La familia Chen, spuse cu voce joasă. Știi cine sunt?

— Amelia! exclamă Claire. Dau lecții de pian fiicei lor! Tu ai fost mijlocitoarea.

— Vai de mine. Memoria te lasă prima, așa se spune. Nu l-ai întâlnit niciodată acolo?

— Nu. Dar soții Chen mi-au propus o dată să mă ducă el acasă.

— Săraca Melody, zise Amelia. E foarte *fragile*.

Pronunțase cuvântul cu delicatețe.

— Într-adevăr, confirmă Claire, aducându-și aminte cum sorbea Melody din pahar – grăbită, însetată.

— Ce e ciudat la Will... – Amelia șovăi – e că sunt sigură că nu e nevoit să muncească.

— Cum adică? se miră Claire.

— Mai știu și eu câte ceva, făcu Amelia pe misterioasă.

Claire nu îi mai puse nici o întrebare, ca să nu îi dea satisfacție.

Septembrie 1941

Trudy se îmbracă pentru cină, iar el o privește, întins în pat. A încheiat misteriosul ritual al băii, cu uleiuri și unguente, și acum miroase minunat, ca o vale înflorită, primăvara. Stă în fața măsuței de toaletă, înfășurată într-un halat de mătase de culoarea piersicii și își dă pe față cu cremă parfumată.

— Asta îți place?

Se scoală de pe taburet și ține în față o rochie neagră, lungă.

— E superbă, zice el, cu toate că nu poate fi atent la haine atunci când vede fața ei frumoasă.

— Sau asta? și îi arată o rochie până la genunchi, de culoarea șerbetului de portocale.

— Superbă.

Ea se bosumflă. Pielea îi strălucește.

— Nu mă ajuți deloc.

Îi spune că Manley Haverford dă o petrecere de sfârșit de vară la vila din afara orașului și că vrea să meargă. Manley e un bătrân

bigot care avea o emisiune la radio unde invita diverse celebrități înainte să se însoare cu o portugheză bogată dar urâtă, care a avut buna inspirație să moară doi ani mai târziu, apoi el s-a retras în Sai Kung, unde duce o viață de boiernaș de țară.

— Cu disperare, zice ea. Îmi doresc cu disperare să merg.

— Dar nu-l poți suferi pe Manley, așa mi-ai spus săptămâna trecută.

— Știu, răspunde ea. Dar la petrecerile lui te distrezi cu adevărat, iar el e foarte generos cu băutura. Hai să mergem și să-l vorbim de rău chiar în fața lui. Mergem? Mergem? Mergem? Și tot așa, până ce el obosește. Bine, vor merge.

*
*   *
*

Vineri după-amiaza trage chiulul de la birou și își petrec orele amurgului bălăcindu-se în ocean, lângă casa lui Manley. Au ajuns acolo cu mașina, pe drumuri șerpuite, tăiate chiar în coasta verde a muntelui. De o parte e apa albastră, de cealaltă, verdeața luxuriantă. Când ajungi, intri pe o poartă dărăpănată, mergi pe o alee lungă și dai de casa cu verandă și trepte de piatră cioplită care duc la plajă. El a cerut să le fie aduse termosuri cu gheață și sendvișuri. Soarele încă fierbinte și apa le-au deschis pofa de mâncare și înfulecă sendvișurile unul după altul, în timp ce îl boscorodesc pe Manley că nu le aduce mai multe.

— De mine vorbești? se miră Manley. Eu am crezut că am invitat oameni civilizați, care mănâncă de trei ori pe zi.

Victor și Melody Chen, verii lui Trudy, apar din casă, unde au tras un pui de somn.

— Ce facem acum? întreabă Melody.

Will o simpatizează, crede că e o persoană agreabilă atunci când nu e soțul ei în preajmă.

O femeie pe care nu au mai văzut-o niciodată, venită de curând din Singapore, le propune să joace „mima“. Oftează cu toții, dar acceptă. O echipă e condusă de Trudy, cealaltă de femeia din Singapore. Fiecare grup scrie cuvinte pe bucățele de hârtie udă, pe care le pun apoi în coșul unde fuseseră sendvișurile.

Trudy trage primul bilețel. Citește cuvântul, afixează zâmbetul ei cu gropițe.

— Floare la ureche, își încurajează ea grupul. Face gestul consacrat pentru film, învârtind maneta unui aparat de filmat închipuit.

— Film! strigă un american.

Trudy ridică patru degete, apoi apleacă brusc capul, întinde brațele în față și le flutură prin aer.

— *Pe aripile vântului*, spune Will și Trudy face o reverență.

— Nu e corect, protestează cineva din echipa adversă. Avantajul prietenului.

Trudy se apropie și îl sărută pe frunte.

— Ce băiat deștept, spune ea și se prăbușește lângă el. Singapore se ridică.

— Ți-ai găsit nașul, îi spune Will lui Trudy.

— Nu-ți face griji, răspunde ea. E tâmpită.

După-amiaza trece în mod plăcut: strigă unii la alții tot felul de ocări, beau cât pot și, ca linie generală, se poartă proteste. Unii aduc vorba de guvern și organizarea corpului de voluntari.

— Nu e nimic voluntar, spune Will. E obligatoriu. E vorba de serviciul militar obligatoriu, ce Dumnezeu. Cu totul și cu totul altceva. Oare de ce le e frică să spună lucrurilor pe nume? Dowbiggin se face de râs.

— Tot timpul critici pe cineva, zice Trudy. Mai bine ți-ai face datoria.

— Cred că e singurul lucru care îmi rămâne de făcut, încuviințează el. Să lupt de partea celor buni. Organizarea e de-a dreptul absurdă, crede el.

— Există vreun corp al jucătorilor de crichet? întreabă cineva, parcă vrând să demonstreze că așa este.

— Și de ce n-ar fi? Poți crea unul după gustul tău, răspunde altcineva.

— Nu cred că e adevărat, zice Manley, dar eu aparțin unui corp care face antrenamente aici, pe terenul clubului, la sfârșit de săptămână. Sunt polițiști, cred, dar un atac le-ar da mult de furcă.

— Nu ești prea bătrân, Manley? întreabă Trudy. Prea bătrân și ramolit?

— Asta și e partea frumoasă, Trudy, răspunde el cu un zâmbet silit. Nu poți da afară un voluntar. Și oricum, e foarte comod să te antrenezi aici, la club.

— Eu o trimit pe Melody în America, spune Victor Chen pe neașteptate. Nu vreau să-i pun viața în pericol.

Melody zâmbește stingherită, dar nu spune nimic.

— Guvernul e în pregătiri, spune Jamie Biggs. A făcut depozite de alimente în Tin Hau și asigură proprietățile britanice.

— Cum ar fi Colecția Coroanei? întreabă Victor. Ce au de gând cu ea? Face parte din moștenirea culturală engleză.

— Sunt sigur că s-au luat toate măsurile, zice Biggs.

— Mâncarea se va strica până să apuce cineva să o mănânce, spune un altul.

— Cât cinism, sare Trudy.

Cu o mișcare grațioasă, se ridică și se îndreaptă spre ocean. Discuțiile despre război o plictisesc. Ea nu crede că va izbucni o conflagrație. Toți o privesc vrăjiți cum se aruncă în apă și iese la suprafață — o siluetă subțire, șiroind de apă. Corpul ei înălțat drept din apă e o răzvrătire împotriva platitudinii orizontului dintre cer și mare. Iese pe nisip și își scutură părul ud asupra lui Will, o ploaie de picături strălucitoare. Apoi cineva întreabă unde sunt rachetele de tenis. Vraja e ruptă.

La cină, Trudy declară că se va ocupa de uniforme pentru voluntari.

— Vor fi făcute după măsurile lui Will, zice ea, fiindcă e un specimen perfect de bărbat.

John Thorpe, șeful biroului american al unei mari companii farmaceutice, nu pare convins.

— Cam pipernicit și urât, zice el, deși descrierea i s-ar potrivi mai bine lui însuși decât lui Will.

— Will! exclamă Trudy. Ai fost insultat! Apără-ți onoarea!

— Am lucruri mai bune de apărut, spune el și se face tăcere. Totdeauna spune ce nu trebuie și strică cheful celorlalți.

— Ăă... mă scuzați, bâgăuie, dar ceilalți au schimbat subiectul.

Trudy îl descrie pe croitorul care va confecționa uniforme.

— E croitorul familiei noastre de când mă știu eu. Poate să-ți faci o rochie din orice revistă de la Paris în două zile, ba chiar într-una, dacă îl rogi frumos!

— Cum îl cheamă?

— Habar n-am, răspunde fără ezitare. E Croitorul. Dar știu unde are atelierul, mai bine zis șoferul meu știe, și suntem cei mai buni prieteni. Ei, ce culoare de uniformă alegeți? Portocaliu sau roz tare?

Se hotărăsc să fie oliv, cu trese portocalii („Ce anost“, oftează femeile, iar portocaliul este adăugat ca o concesie). Trudy întreabă cine va lua măsurile bărbaților. O aleg pe ea. Ea acceptă („Parcă era ceva cu purtatul pe stânga“, spune ea, inocentă), și adaugă că Will va lua măsurile în locul ei. Frivolitatea lui Trudy, a observat Will, are totuși limite.

*
*   *

Sophie Biggs se străduie să-i convingă să meargă la un picnic la lumina lunii.

— E atât de amuzant, spune ea. Ieșim în larg cu vaporul, apoi, când ajungem la insule, coborâm bărcile cu vâsle și mergem pe țârm. Luăm cu noi provizii, o chitară sau un acordeon ori alt instrument.

Sophie e o femeie corpolentă și Will se întreabă dacă nu cumva mănâncă în secret acasă, fiindcă atunci când e în lume abia ciugu-lește câte ceva. Chiar în acest moment învârtește cu lingura în bolul cu crema de cartofi și praz.

Trudy oftează.

— Atâta bătaie de cap. Nu ar fi mai simplu să mergem la picnic la Repulse Bay?

Sophie îi aruncă o privire plină de reproș.

— Dar nu e același lucru. Cea mai frumoasă parte e călătoria.

Soțul lui Sophie pretinde că are un post în marina comercială, dar Will crede că lucrează în serviciile secrete. Când îi împărtășește lui Trudy părerea lui, aceasta exclamă:

— Blegul ăla? Cred că nu ar ști nici cum să iasă dintr-o pungă de hârtie!

Dar Jamie Biggs ascultă, nu scoate un cuvânt, și pare că stă mereu la pândă. Dacă se dă de gol atât de ușor, trebuie că nu e un agent prea bun, își închipuie Will. Anul trecut, după plecarea

lui Milton Pottinger, cineva i-a spus lui Will că era agent secret, dar lui Will nu-i venise să creadă. Milton era un bărbat solid, roșu la față, care bea peste măsură și nu putea ține nici un secret.

Edwina Storch, englezoaica, directoarea școlii bune din oraș, a adus-o pe Mary Winkle, de care nu se desparte niciodată. Stau la capătul mesei și mănâncă în tăcere. Nu vorbesc cu nimeni, doar între ele. Will le-a mai văzut și înainte. Sunt peste tot, dar nu vorbesc niciodată prea mult.

La desert – prăjitură englezească cu cremă și frișcă –, Jamie spune că toți rezidenții japonezi au primit în secret scrisori cu instrucțiuni despre ce să facă în caz de invazie; bărbierul japonez din hotelul Gloucester e spion de multă vreme. Guvernul va da în scurtă vreme un decret prin care obligă toate soțiile și copiii – fără excepție – să plece. Pe de altă parte însă, doar britanicii albi, de extracție pur europeană, se pot urca pe vapoare.

— Nu mă privește, dă Trudy din umeri, cu toate că are pașaport britanic.

Will știe că, dacă ar vrea, s-ar putea îmbarca – tatăl ei cunoaște întotdeauna persoana potrivită.

— Ce să fac în Australia? zice ea. Nu am pe nimeni la care să țin acolo. Și se referă doar la englezii puri – ai mai auzit de o jignire atât de grosolană? Apoi schimbă subiectul. Ce s-ar întâmpla dacă două pistoale ar fi îndreptate unul spre altul și cocoșele ar fi trase în același timp? Cei doi țintași ar fi răniți sau gloanțele s-ar distruge unul pe altul?

Cei de față dezbat cu aprindere problema, dar Trudy se plictisește foarte repede de subiect.

— Pentru numele Domnului! exclamă ea. Da' nu mai putem vorbi și despre altceva?

Ceilalți se conformează și trec la alte subiecte de conversație. În societate, Trudy se poartă ca un dictator și nu prea dă dovadă de bunăvoință. Îi spune cuiva care tocmai s-a întors din Congo că nu poate înțelege de ce se duc oamenii în locuri uitate de lume, când există pe lume destinații absolut încântătoare, cum ar fi Londra sau Parisul. Călătorul pune la inimă vorbele ei și se întristează. Trudy îi spune soțului Sophiei Biggs că nu are o părere bună despre soția lui, apoi îi spune lui Manley că nu poate suferi prăjiturile

englezești. Cu toate acestea, nimeni nu se supără și toți sunt de acord cu ea. Grosolănia ei nu e lipsită de farmec. Cu toții se simt bine când își îndreaptă atenția spre ei.

La sfârșitul mesei, după cafele și lichior, un servitor aduce un bol mare cu alune și stafide. Manley toarnă deasupra brandy, cu o mișcare elegantă, iar Trudy aprinde un chibrit și îl aruncă înăuntru. Bolul e cuprins de flăcări albe și albastre. Toți încearcă să apuce bunătățile fără să-și frigă degetele — e un joc numit „Gura leului”. Ceva mai târziu, când se duce la baie, Will îi zărește pe Trudy și Victor discutând aprins în salon. Ezită un moment și trece mai departe. Când se întoarce, cei doi nu mai sunt acolo. Trudy e așezată deja la masă și spune o glumă fără perdea.

După cină se duc la culcare. Manley le-a dat camera vecină cu a lui, așa că fac dragoste pe tăcute. De fiecare dată, Trudy pare că se înecă — se agață de el și își îngroapă fața în umărul lui, cu o intensitate de care ea însăși ar râde dacă s-ar vedea. Uneori, forma degetelor ei rămâne imprimată în piele multe ore după aceea. În timpul nopții, Will se trezește și o găsește pe Trudy scâncind, cu fața umflată, cu o expresie îngrijorătoare. Vede că obrații îi sunt uzi de lacrimi.

— Ce s-a întâmplat? întreabă el.

— Nimic.

Un răspuns reflex.

— Te-a supărat Victor?

— Nu, nu, vrea să... vorbește neclar, nu s-a trezit de-a binelea.

Tata...

Adoarme din nou. O învește cu pătura și simte că are umerii reci, moi ca apa. A doua zi ea nu își mai amintește nimic și chiar îl ia peste picior că își face griji.

În săptămânile următoare războiul vine peste ei. Soțiile și copii, cei care nu au plecat la prima evacuare, sunt imbarcați pe vapoare cu destinația Australia sau Singapore. Trudy e obligată să se ducă prin spitale în chip de infirmieră. Face un instructaj, declară că e o cauză pierdută și se duce la aprovizionare. Își bate joc de cei care strâng rezerve.

— Dacă ar fi să mănânc hrana din depozit, m-aș împușca, declară ea. Sunt doar conserve de legume, carne sărată și alte lucruri la fel de îngrozitoare.

Peste noapte, colonia se umple de bărbați singuri, fără neveste, care se adună la Grippe sau la Parisian Grill și pretind să fie invitați la petreceri acasă la acei câțiva ale căror soții au rămas. Constituie un club, Clubul Burlacilor („De ce le place atâta englezilor să fondeze cluburi și asociații?” întreabă Trudy. „Nu, nu îmi spune, e prea trist.”), și scriu petiții guvernatorului, cerând să le fie aduse nevestele înapoi. Alții, mai îndrăzneți, apar pe neașteptate cu „fiice adoptive” sau „pupile” chinezoaice. Iau masa cu ele, beau șampanie, se amețesc, le fac curte și dispar cu ele în noapte. Will găsește situația amuzantă, dar pe Trudy nu o distrează deloc.

— Las' că pun eu mâna pe ele, amenință atunci când Will o necăjește întrebându-se în glumă care dintre chinezoaice va pune gheara pe el.

— Ești pe ducă, scumpule, atacă ea. Voi, englezii, nu prea mai sunteți la modă. Mai bine mi-aș găsi un amoretz german sau japonez.

Will își aduce aminte foarte bine de vremea aceea, de cum se distrau, cât de departe le părea războiul, deși vorbeau de el zilnic, de cum nu se gândeau deloc la ceea ce s-ar putea întâmpla.

Septembrie 1952

Claire aștepta minibuzul după lecția de pian, când Will Truesdale opri mașina lângă ea.

— Vrei să te duc undeva? o întreabă. Am terminat pe ziua de azi.

— Mulțumesc, dar nu aș vrea să te deranjez, zise ea.

— Nu mă deranjezi chiar deloc. Soții Chen nu se supără dacă iau mașina acasă peste noapte. Cei mai mulți vor să lăși mașina în garajul lor și să te duci acasă cu transportul în comun, așa că mie îmi este foarte comod.

Claire ezită, apoi se urcă. În mașină mirosea a țigări și a piele fină.

— E foarte amabil din partea dumitale.

— Te-ai distrat la petrecerea dată de Arbogast? întreabă el.

— A fost o petrecere frumoasă, răspunse ea. Învățase să nu se mai arate entuziasmată, fiindcă dădea impresia că e neștiutoare.

— Reggie e un tip de treabă, zise el. Mi-a făcut plăcere să te întâlnesc acolo. Sunt prea multe femeile care fac zgomot și nimic altceva. N-ar trebui să pierzi această calitate, calitatea de a vedea adevărata valoare a unui lucru nou. Femeile de acolo... nu termină propoziția.

Conduce bine, se gândea ea. Stăpânește volanul, are gesturi calme, nu se priește.

— Nu mai ai parfumul de atunci, zise el.

— Nu, răspunse ea, precaută. Îl folosesc doar în ocazii deosebite.

— Am fost surprins că l-ai folosit. Nu multe englezoaice îl apreciază. Este mai degrabă parfumul chinezoaicelor care țin pasul cu moda. Lor le place fiindcă e un parfum greu. Englezoaicelor le plac parfumurile mai ușoare, florale.

— Nu mi-am dat seama, zise Claire și duse fără să vrea mâna la gât, acolo unde punea de obicei parfumul.

— Dar ție ți se potrivește foarte bine, zise el.

— Pari a ști o mulțime de lucruri despre parfumurile femeilor.

— Ba nu, zise, aruncându-i o privire neguroasă. Am cunoscut pe cineva care folosea același parfum.

După aceea tăcură până ajunseră acasă la ea.

— Îi dai lecții fetei, zise el precipitat în timp ce ea apăsa pe maneta portierei.

— Da, lui Locket, încuviință ea, surprinsă.

— E o elevă bună? Silitoare?

— E greu de spus. Părinții nu-i dau motive să facă ceva anume, așa că nu se omoară cu firea. E tipic pentru vârsta ei. Dar e o fetiță destul de drăguță.

El dădu din cap, cu o expresie pe care nu i-o putu desluși din cauza întunericului din mașină.

— Mulțumesc foarte mult, zise ea. Rămân îndatorată.

El dădu din cap și dispăru în întunericul care se lăsa.

Apoi a fost din cauza unei turtițe. O turtiță umplută cu pastă dulce de castane. Așa s-au întâlnit din nou. Ea mergea pe strada Potter spre stația minibuzului și tocmai atunci începu să plouă torențial. Potopul de picături grele o udă până la piele în câteva clipe. Privi spre cer și văzu că avea o culoare plumburie,

amenințătoare, așa că intră repede într-o plăcintărie chinezească așteptând să treacă ploaia.

Comandă un ceai și o turtiță cu pastă de castane și tocmai când se îndrepta spre una dintre măsuțele rotunde, ca să se așeze, îl zări pe Will Truesdale, care mânca încet o turtiță cu pastă de fasole roșie, cu ochii ațintiți la ea.

— Bună, zise ea. Și pe tine te-a prins ploaia?

— Cauți un loc?

Claire se așează. În aerul umed, el mirosea a țigări și a ceai. În față avea un ziar deschis la pagina de cuvinte încrucișate, acum pe jumătate completate. Colțurile foilor se zbăteau în curentul de aer iscat de ventilator.

— Plouă cu găleata. Așa, dintr-odată!

— Ei, și cum o mai duci? întrebă el.

— Foarte bine, mulțumesc. Vin de la soții Ligget, de unde am împrumutat niște tipare. Îi cunoști pe Jasper și Helen? El lucrează la poliție.

— Ligget bigotul? ridică el din sprâncene.

Ea râse, deși se simțea stânjenită. El bătea darabana cu degetele, cu toate că, judecând după poziția corpului, părea destins.

— Așa îi spui?

— De ce nu? zise el.

Termină cuvintele încrucișate cât timp ea mănca turtița și sorbi ceaiul, conștientă tot timpul de zgomotele pe care le făcea mestecând și înghițind. De stat, stătea cât putea de dreaptă.

El începu să fredoneze o melodie, apoi ridică privirea.

— Îți priește la Hong Kong, zise.

Ea se îmbujoră, încercă să spună ceva despre obrăznicie, dar se împotmoli în cuvinte.

— Nu fi sfioasă, zise el. Cred... Începu, de parcă se pregătea să-i spună povestea vieții. Îmi închipui că ai fost întotdeauna drăguță, dar într-un mod inconștient, adică nu te-ai folosit nicio dată de faptul că ești drăguță. Nu ai știut cum să procedezi și mama ta nu te-a ajutat nicidecum. Poate că era geloasă, poate că și ea a fost drăguță în tinerețe, dar, din păcate, frumusețea e trecătoare.

— Spui lucruri fără noimă pentru mine, zise ea.

— Am întâlnit nu știu câte fete ca tine. Vin din Anglia și nu știu ce să facă cu ele însele. Tu ai putea fi diferită. Ar trebui să profiți de ocazia de a deveni altcineva.

Ea rămase cu ochii la el, împingând de colo-colo pe masă foița în care fusese ambalată turtița. Hârtia era puțin umedă și se lipea de masă. Era conștientă de privirea lui ațintită asupra ei.

— Ei, zise el, dar trebuie că nu te simți prea bine. Casa mea e puțin mai încolo, dacă vrei să pui niște haine uscate.

— Nu aș vrea să...

— Vrei să iei haina mea?

O privea atât de pătrunzător că se simțea dezbrăcată. Ce putea fi mai intim decât să fii văzută întocmai așa cum ești? Își feri privirea.

— Nu, dar...

— Nu mă deranjezi cu nimic, răspunse el iute. Haide.

Și ea îl urmă, incapabilă să reziste propunerii lui.

Urcară scările, încă lucind de la ploaie, deși apa se evapora repede în căldura după-amiezii. Hainele se lipeau de ea, bluza udă o împiedica să se miște. În tăcerea de după ploaie, auzea respirația lui, ritmică, liniștită. Se folosea foarte bine de baston ca să urce scara, ba încă mai și fluiera încet o melodie.

— Când e vreme bună, aici găsești un om care vinde greieri împlețiți din fire de iarbă, zise arătându-i un colț de stradă. Sunt uimitori, numai că se fărâmă atunci când se usucă, de nu mai rămâne nimic din ei.

— Cred că sunt drăguți, zise Claire. Mi-ar plăcea să-i văd.

Ajunseră la imobilul în care locuia și urcară scara dărăpănată. El se opri în fața unei uși.

— Nu încui niciodată ușa, spuse el pe neașteptate.

— Îmi închipui că nu e nici o primejdie în acest cartier, răspunse ea.

Apartamentul era mobilat cu zgârcenie. Se vedeau o canapea, un scaun și o masă. Pe jos nu era covor. Când intrară, el își scoase pantofii mustind de apă.

— Șefu' spune că în casă nu se poartă pantofi.

Chiar în acea clipă își făcu apariția o femeie mică, slabă, de vreo patruzeci de ani. Purta uniforma de *amah* – tunică neagră și pantaloni.

— Ea e șefu', Ah Yik, zise el. Ah Yik, dumneai este doamna Pendleton.

— Ce udă, exclamă femeia. Ploaie mare.

— Da, zise Will. Ploaie mare, mare.

Apoi îi vorbi repede în cantoneză.

— Ceai pentru *missee*? întrebă Ah Yik.

— Da, mulțumesc, răspunse el.

Servitoarea se duse în bucătărie.

Rămași singuri, se priviră, amândoi stânjeniți de hainele ude, care păreau reci acum.

— Vorbești bine limba localnicilor, spuse ea mai degrabă ca o afirmație decât ca o întrebare.

— Trăiesc aici de mai bine de un deceniu. Ar fi jenant să nu mă înțeleg cu ei pe limba lor, nu crezi?

Luă din cui un șervet pentru ceai și își șterse părul.

— Îmi închipui că ai vrea să te schimbi în haine uscate, zise.

— Da, te rog.

El ieși, iar ea se așeză. Camera avea ceva ciudat, la început nu ar fi putut spune ce, dar apoi își dădu seama că nu exista nici un obiect decorativ, absolut nimic. Nici tablouri, nici vase, nici bibelouri. Camera avea austeritatea unei chilii de călugăr.

Will se întoarse cu un prosop și o rochie simplă, de bumbac roz.

— Crezi că e bună? întrebă. Mai am și alte lucruri.

— Nu e nevoie să mă schimb, zise ea. Mă usuc și plec imediat.

— Ba eu cred că ar trebui să te schimbi. Nu te vei simți bine.

— Nu, nu, e bine așa.

El dădu să iasă din cameră.

— Bine, zise ea. Unde pot să...

— Oriunde, veni răspunsul. Adică, oriunde crezi că nu îl vei scandaliza pe șef.

— E de la sine înțeles, zise ea și luă rochia din mâna lui. Cred că e măsura potrivită.

— Acolo ai un telefon, ca să-l suni pe soțul tău și să-i spui unde te afli.

— Mulțumesc, dar Martin e în Shanghai, zise și intră în baie.

Baia era mică, dar curată, cu o fereastră de sticlă mată sus, deasupra toaletei. Sticla era zgrunțuroasă, cu plasă de metal înăuntru.

Alături, pe zid, era fixat un ventilator și un șnur de care puteai trage. Aerul era umed din cauza ploii care bătea în geam și pereții păreau să păstreze aburul băilor după care nu se aerisise îndeajuns. Lângă cadă se afla un lighean de porțelan așezat pe un scăunel de lemn. Claire se aplecă să se vadă mai bine în oglindă. Părul îi era ciufulit, șuvițe blonde, răzlețite, îi cădeau pe fața încă îmbujorată după urcuș. Fu ea însăși surprinsă văzând cât de însuflețită părea, cu buzele roșii, pline și umede, cu pielea sclipind de transpirație. Se dezbracă și dădu drumul bluzei pe pardoseala care cobora spre o gaură de scurgere, chiar în mijlocul încăperii. Se șterse bine cu prosopul și trase rochia peste șolduri. Era fixă, dar nu stânjenitor de tare. Cum de avea Will o rochie în casă? Era un obiect de foarte bună calitate, cu tivurile perfect surfilate și cusături făcute de mână. Intră în cameră și îl găsi pe Will sorbind dintr-un termos de ceai.

— Îți vine bine, spuse el pe un ton egal.

— Da, mulțumesc foarte mult.

Dintr-odată, Claire nu mai putu să îndure. Nu îl mai putea suporta pe acest bărbat ciudat, nici tăcerile lui de neînțeles, nici tonul lui ușor ironic.

— Ai dori poate ceva de mâncare? o întrebă. Ah Yik face un orez prăjit foarte gustos.

— Cred că e mai bine să plec, spuse ea.

— A, făcu el nedumerit.

Claire fu încântată să-l vadă surprins, de parcă ar fi câștigat ea însăși ceva.

— Sigur, dacă asta dorești.

Ea se ridică și ieși, încălțându-și pantofii la ușă, în timp ce Will rămase în camera de zi. Când se întoarse ca să-și ia rămas-bun, văzu că citea o carte, lucru care o înfurie.

— Ei, atunci la revedere, spuse. Am s-o trimit pe *amah* cu rochia. Mulțumesc pentru ospitalitate.

— La revedere, răspunse el fără să ridice ochii de pe carte.

*
*   *

În noaptea aceea, după masa de seară, nu își găsi liniștea. Simțea că e mai mare pe dinăuntru decât pe dinafară, o senzație ciudată,

ca și cum trupul nu îi putea cuprinde simțămintele. Martin tot nu se întorsese, așa că se îmbracă și luă autobuzul spre oraș. În timp ce mașina hurducaia pe drumurile desfundate, stătu la ferăstră, cu cotul scos afară, inspirând aerul cald al nopții. Coborî în cartierul Wanchai, unde părea să fie cea mai mare animație. Voia să fie între oameni, să nu se simtă atât de singură. Piața în aer liber era încă deschisă, chinezii cumpărând varză și pește, carne de porc atârnată în cârlige, uneori chiar un cap întreg de porc, din care sângele picura pe stradă. Era ceva tipic pentru Hong Kong. La zece minute de mers, în cartierul Central, ar fi găsit clădiri mari, frumoase și tăcute, în stil clasic european, și străzi largi, pustii, pe când aici, în mijlocul agitației, pe străduțele strâmte, printre tarabele înecate în fum, ziceai că ești în altă lume. În jurul ei oamenii strigau unul la altul, își laudau marfa, un copil mânjit de noroi pe față se juca în mijlocul străzii cu o găleată murdară. O femeie însărcinată, care ducea sub braț o legătură de legume, se izbi de ea și își ceru scuze. Avea mișcări greoaie, stângace, și, privind în urma ei, Claire se întreba cum o fi să ai un copil înăuntrul tău, să-l simți mișcând. Doi tineri, mergând braț la braț, se opriră la o tarabă care vindea supă cu tăieței și izbucniră în hohote de râs.

O bătrână zbârcită o trase de braț. Era îmbrăcată într-o tunică cenușie de bumbac și pantaloni, după cum purtau mai toate chinezoaicele în vârstă și avea pe braț un coșuleț cu mandarine.

— Tu cumperi, zise ea.

Mirosea a unguentul de flori albe pe care îl foloseau localnicii ca să se ferească de orice boală, de la răceală la holeră. Avea un dinte spart și înnegrit, iar ceilalți îngălbeniți de vârstă. Fața ei arăta ca o pânză de păianjen, brăzdată de riduri adânci.

— Nu, mulțumesc, zise Claire.

Vocea îi răsună tare, ca un clopoțel. I se păru chiar că vocea ei străină făcu să amuțească orice alt zgomot din preajmă.

Bătrâna deveni mai insistentă.

— Tu cumperi! Foarte bun. Proaspăt azi.

Femeia o trase din nou de braț, apoi ridică mâna și îi atinse părul cum ai atinge un fetiș. Chinezoaicele îi atingeau uneori părul. La început se speriasse, dar apoi se obișnuise.

— Noroc, zise bătrâna. Aur.

— Mulțumesc.

— Tu cumperi! repetă femeia.

— Astăzi nu caut nimic, mulțumesc foarte mult.

Zumzetul din jurul ei se porni din nou. Claire își continuă drumul. Bătrâna se mai ținu după ea câțiva pași, dar apoi plecă târșându-și picioarele în căutarea unui mușteriu mai înțelegător.

„De ce să nu cumpăr o mandarină de la o femeie bătrână?” se întreabă Claire deodată. De ce nu? Ce s-ar putea întâmpla? Nu înțelegea de ce refuzase; era ca și cum tot ce avea englezesc în ea era pe cale să se topească în aerul umed, fetid, al pieței.

Se întoarse pe călcâie, dar femeia dispăruse. Trase adânc aer în piept. Mirosurile pieței, tari și aspre, o pătrunseră. Peste tot în jurul ei palpita viața.

Și dintr-odată Will Truesdale fu peste tot. Îl văzu așteptând în stația de autobuz, în fața clădirii Kayamally, stând la coadă la cinema. Cu toate că el nu o vedea niciodată, ea lăsa de fiecare dată capul în piept, dorindu-și să nu fie remarcată. Apoi arunca o privire pe furiș, să vadă dacă totuși el o zărise. Chiar și în mijlocul mulțimii, părea înconjurat de un zid de netrecut. Nu privea deloc în jur, nu bătea din picior, nu se uita la ceas. Nu dădea nici un semn că o văzuse.

Joia, când se ducea la lecția de pian cu Locket, se trezea căutându-l. Auzea servitoarele râzând la glumele lui în bucătărie, îi vedea haina atârnată în hol, dar de văzut nu-l vedea, ca și cum el ar fi intrat și ieșit pe furiș, ferindu-se de ea. Se obișnuise să mai lungească puțin ora, dar nu-l văzu niciodată, nici pe el, nici mașina.

Și apoi au fost la plajă la un sfârșit de săptămână. Nici ea nu știa prea bine cum se întâmplase. Venise acasă, telefonul sunase și ea ridicase receptorul.

— Un bun prieten are o casuță de lemn pe plajă, spusese el. Ți-ar plăcea să faci o baie?

Chiar așa, ca și cum nu se întâmplase nimic, ca și cum ea ar fi trebuit să știe imediat a cui e vocea.

— O baie, repetase ea. Unde?

— La Golful Big Wave. E un bonus pentru localnici, dar nu se supără nimeni dacă venim și noi. Municipality organizează un fel de loterie și poți câștiga o căsuță pentru întregul sezon. Noi suntem un grup de prieteni care ne-am înscris împreună și venim cu rândul la sfârșitul săptămânii. E un loc plăcut.

Ea închise ochii ca să-l vadă mai bine: Will, bărbatul capricios, cu umeri înguști și ochi cenușii, cu părul negru, nepieptănat, căzându-i în ochi, bărbatul care o privea cu atâta intensitate că se simțea transparentă, bărbatul care tocmai o invitase să meargă cu el la plajă, doar ei doi. Deschise ochii și spuse că da, va merge cu el la plajă în duminica aceea. Martin era plecat de trei săptămâni și telegrafiasse din Shanghai, anunțând-o că va fi reținut cu treburi mai îndelung decât crezuse. Făcea un tur al marilor orașe din China ca să inspecteze instalațiile de stocare a apei, care era sigur că sunt de-a dreptul primitive.

Acum era din cauza mării. Se minuna ea însăși cum de nu îi dăduse prin minte mai devreme. Era acum o persoană diferită, într-o lume diferită. Iar Will, să-l fi văzut! Se aruncase în apă fără măcar să-și tragă răsuflarea – nici nu mai șchiopăta – și parcă se topise. Săgeta prin apă încoace și încolo ca un pește, se avânta până la orizont, mai departe decât ar fi cutezat ea să înoate.

Erau singurii europeni de pe plajă. Apa era caldă încă, dar aerul se răcorise. Căsuța era o construcție simplă, din lemn, cu rogojini de paie pe jos. Nisipul fin era plin de frunzulițe negre, uscate. În jurul lor, familiile ieșite la picnic sporovăiau prea tare, în timp ce copiii se tăvăleau prin nisip. El voia să meargă în larg, până la platformele plutitoare pentru înotători, la vreo două sute de yarzi. Când ea spusese că nu poate înota atât, că e prea departe, el îi răspunsese că sigur va putea, iar ea îl ascultase. Ajunși acolo, se suiră pe platforma care se legăna și se întinseră la soare ca niște focuri. El stătea cu ochii închiși, iar ea îl privea pe furie – coastele ieșite în afară, trupul însemnat cu cicatrice pe care nu-și putea da seama cum le căpătase. Pantalonii scurți de bumbac erau grei de apă. Nu era genul care să poarte slip.

Căldura era înăbușitoare. Soarele se ascundea câteva clipe după nori și ieșea îndată, strălucind orbitor. Nu aveai unde să te adăpostești. Tânjea după o băutură răcoritoare, după umbra unui copac, dar și una, și alta erau departe, pe țărm, imposibil de atins.

— Ar fi trebuit să luăm cu noi un termos cu apă, zise.

— Data viitoare, răspunse el fără să deschidă ochii.

— Spune-mi despre tine, zise ea, după ce cântări o vreme înțelesul vorbelor lui.

Era încă emoționată de ciudătenia situației. Venise la plajă cu un bărbat ale cărui intenții nu le cunoștea.

— M-am născut în Tasmania, din părinți scoțieni, începu el pe un ton ironic, de parcă își recita autobiografia.

Se așeză și încrucișă picioarele, asemenea unui învățat hindus.

— Cum așa? întrebă ea.

— Tata era misionar, am umblat cu el prin toată lumea. În Anglia nu am fost decât o dată și nu mi-a plăcut câtuși de puțin. Mama era o fire boemă și moștenise ceva bani de la familia ei, așa că nu ne-a fost greu să călătorim.

Hong Kongul era plin de oameni ca Will, călători care băteau lumea fără să fi ajuns vreodată în Piccadilly. Claire fusese o singură dată și văzuse un bătrân îmbrăcat în zdrențe care striga „Păcătoșilor!” tuturor celor care treceau pe acolo.

— Și cum ai învățat?

— Cum am făcut școala, adică? Am luat lecții acasă – cunoștințe de bază, Biblia drept carte de căpătâi, plus clasicii. Ridică mâinile, acoperind cerul. Mai mult nici nu-ți trebuie, nu crezi? zise pe un ton sarcastic. A fost o pregătire temeinică pentru viață.

— Și cum de ai ajuns să fii șofer?

— Niște cunoscuți pe care îi știam dinainte de război au plecat în străinătate și m-au lăsat să stau în casa lor. Când s-au întors, după război, mi-au găsit slujba asta, la verii lor. Altceva nu știam să fac. Să mă întorc la munca de birou, nici gând. Nici nu mă pricep la multe lucruri. În schimb, cunosc insula ca pe buzunarul meu.

— Dar în Hong Kong cum ai ajuns?

— Părinții mei au locuit în Africa, apoi în India. Când s-au întors definitiv în Anglia, eu am rămas ca administrator pe o plantație de ceai, dar am obosit după trei ani, m-am suit pe un

vas și am fost într-o mulțime de locuri. A fost o pură întâmplare că m-am oprit aici. Când am ajuns, eram ca toți ceilalți, nu aveam habar de nici unele. Am luat totul de la zero. Făcu o pauză. Bineînțeles, asta e povestea pe care o spun doamnelor.

Claire nu își dădu seama dacă glumea sau vorbea serios.

— Așa, vasăzică...

Stăteau întinși pe platforma încinsă de soare, legănați de valuri, sub bolta diafană a cerului.

— Cum a fost în India? Întrebă Claire.

— Foarte complicat.

— Și Împărțirea¹?

Asta a fost după ce am plecat, desigur. Trebuia să plecăm noi mai întâi. Dar acolo a fost oribil, fără nici o îndoială. Trenurile cărau zeci de mii de cadavre într-o parte și într-alta. De necrezut cât de mult rău își pot face oamenii unii altora.

Claire se înfioră. Nu mai auzise pe nimeni vorbind despre evenimente istorice într-un mod atât de personal.

— Bine, dar de ce?

— Cine știe?

— Și înainte cum se trăia acolo?

— Nu ți-ar veni să crezi. Ne-am construit o lume după chipul și asemănarea noastră. Sigur, societatea era destul de limitată. Femeile – femeile noastre – erau destul de puține.

— Nu te-ai căsătorit?

— Nu, niciodată.

Se lăsă liniștea.

— S-a terminat cu întrebările inchizitoriale?

— Nu m-am hotărât încă, răspunse ea.

El nu îi pusese nici măcar o întrebare despre viața ei. Rămaseră tăcuți în bătaia necruțătoare a soarelui.

Se duseră să mănânce copane de pui condimentate și sărate la un chinez care le-a vândut și sticle cu lapte de soia. Lângă sat erau tarabe de unde puteai cumpăra o rogojină ca să stai la soare,

---

¹ Împărțirea Indiei Britanice în două state independente, India și Pakistan, în august 1947.

un costum de baie, o băutură rece. Will o privea cum mănâncă. Un câine jigărit se plimba printre mese și scaune.

— Eu nu pot să mănânc mult, zise. Sunt făcut varză pe dinăuntru din timpul războiului. Poate nu îți vine să crezi, dar înainte eram un tip solid.

Claire simți că i se strânge stomacul când se trase mai aproape de ea. El îi apucă mâna, o duse la gură și luă o înghițitură. Strânsoarea lui era aspră și puternică.

— Uneori vine înapoi, zise. Ca fierea.

Mestecă încet și se strâmbă.

După ce mâncară se întoarseră la mașină. El se aplecă să-i deschidă portiera. Acum se vedea iarăși că șchioapătă. Era din nou uman. Ea se întoarse spre el, se sprijini cu spatele de portieră, el îi împinse umărul înapoi și o sărută, o mișcare fluidă care păru inevitabilă. Cum el ținea mâinile pe mașină, Claire era încercuită de brațele lui. Fu un sărut pasional, pe care îl simți până în adâncul ființei ei. Buzele lui erau apăsate pe ale ei și Claire simțea că se îneacă. Își spunea: „Sunt în Hong Kong. Sunt o femeie ruptă de țara ei. Sunt la celălalt capăt al pământului față de ceea ce ar trebui să fiu“.

El se îndreptă de spate și o privi. Îi urmări profilul cu vârful degetului.

— Vrei să plecăm? o întrebă.

— Mă placi? îl întrebă pe drumul de întoarcere.

Avea părul încălcit și năclăit de sarea mării. Nu știa unde merg.

— Nu m-am hotărât încă, răspunse el.

— Să fii bun cu mine, zise ea.

Era un avertisment. Voia să se pună la adăpost.

— Bineînțeles, spuse el fără convingere și adăugă, după câteva minute de tăcere: Crezi că vei da multă vreme lecții fetei?

— Habar n-am. Nu se prea omoară cu firea, dar părinții par să țină foarte mult ca ea să învețe pianul.

— Dar ție îți place fetița?

— Destul de mult, deși nu mă dau în vânt după copii. Răspunsesese automat, repetând ceva ce îi spunea mama ei.

— Ești prea tânără. Tu însăși ești un copil.

— Îți plac copiii?

— Unii copii, veni răspunsul lui.

După câteva săptămâni ea îl întrebă:

— De ce eu?

— De ce ar fi altcineva? De ce este cineva cu altcineva?

„Dorință, apropiere, obișnuință, întâmplare.“ Răspunsurile îi trecură prin minte unul după altul, însă nu scoase o vorbă.

Apoi veni partea crudă.

— Nu îmi place să iubesc, spuse el. Să știi de la bun început. Nu cred în iubire. Și nici tu să nu crezi.

Ea rămase cu ochii la el. Simți înțepătura, dar nu își schimbă expresia. Ingenunche, își adună hainele de pe jos și se duse în baie să se îmbrace. I se întâmpla adesea să nu scoată o vorbă când se afla în preajma lui Will, fiindcă nu știa ce să spună. Nu voia să dea atât de mult de la ea când el dădea atât de puțin, dar când stăteau întinși în pat se simțea îngrozitor să împartă acest fel de intimitate cu cineva căruia nu părea să-i pese. Apoi să se ducă acasă, la Martin. Cu el, momentele intime erau banale, un fel de corvoadă, câteva gâfâieli și zbateri, nimic plăcut sau romantic. Pe când cu Will era cu totul altceva: o emoție intensă, pe care o trăia cu uimire dureroasă. Era ca un drog. Închidea ochii și încerca să nu se gândească la ce ar zice mama ei dacă ar ști.

Joia, după lecția de pian, își luase obiceiul să o ducă acasă. Servitoarele începuseră să vorbească, înțelegea după felul în care o priveau și zâmbeau. Nu le dădea atenție decât când le cerea o ceașcă de ceai. Lua o înghițitură și apoi voia să i se mai aducă zahăr sau lapte. Servitoarele erau nevoite să plece și să aducă din nou ceaiul, așa cum îl ceruse ea. Era meschin din partea ei, dar numai așa se putea răzbuna pentru privirile cu subînțeles pe care i le aruncau.

Într-o zi Will deschise portiera cu un gest galant.

— Unde dorește doamna să meargă?

— Taci din gură, zise ea în timp ce se urca. Să mergem la tine acasă.

— Hai să ieșim, să facem ceva, propuse el. Ce ai zice să luăm cina pe apă? Știi un restaurant pe *sampan*¹. Te scot în larg, îți pregătesc un pește...

— Trebuie să iau cina acasă, zise ea. Vine Martin, așa că nu am prea mult timp.

— Atunci hai sus, pe Peak, să privim stelele.

— Tu nu auzi ce-ți spun? făcu ea, exasperată. Nu știu nici măcar dacă am timp să vin la tine acasă azi.

— Cum spui tu, scumpa mea, zise el. Te duc acasă și îi poți pregăti lui Martin o cină delicioasă.

— Oprește mașina, zise ea.

El trase lângă bordură și opri motorul.

— Cum ai ordonat, zise.

— De ce, izbucni ea, furioasă, de ce faci întotdeauna tot ce îți spun, dar, de fapt, pari că nu faci decât ce vrei tu?

El o privi amuzat.

— Nu înțeleg o iotă din ce spui.

— Ba înțelegi prea bine. Știi exact despre ce vorbesc, dar te prefaci... lasă, zise, ridicând mâinile ca și cum s-ar fi predat. Du-mă acasă. Ai stricat totul.

I se întâmplase uneori să simtă că poate deveni altcineva, o persoană cu totul diferită. În sinea ei știa, ori de câte ori cineva făcea o remarcă la masă și ei îi venea în minte o replică acidă, perfectă pentru acea situație, sau chiar o replică mușcătoare, și gura i se deschidea, plămânii i se umpleau de aer ca să poată împinge cuvintele afară, dar acestea nu ieșeau niciodată. Își înghițea gândurile, iar persoana care ar fi putut deveni se dădea din nou la fund, trasă în jos de acea Claire pe care lumea o cunoștea. Așa simțea atunci când, invitată la un cocktail, îi venea o poftă abia stăpânită să spargă paharul pe care îl ținea în mână. De spart, nu spărsese însă niciodată paharul. În același timp, persoana ascunsă în ea se umflase și se dezumflase de atâtea ori, încât șansa ca ea să se manifeste scăzuse inevitabil cu vremea.

---

¹ Ambarcațiune cu fundul plat (chin.).

Apoi apăruse Will. Lui putea să-i împărtășească toate gândurile ei, atâta timp cât nu aveau nimic de a face cu ei doi, iar el nu se mira de nimic. El nu avea nici o idee despre cum ar fi putut să fie ea. De fapt, era deja o altă persoană – cineva care avea o aventură amoroasă, cineva care putea fi caustic, sau sarcastic, sau spiritual – iar el nu părea niciodată că se miră. Alături de el intra în altă lume și ea devenea o altă persoană. Uneori i se părea chiar că era îndrăgostită mai degrabă de acea altă persoană care ar fi putut deveni, că partenera ei în această aventură era cealaltă Claire, și Will era doar un mijlocitor.

Decembrie 1941

Se apropie sărbătorile de sfârșit de an. Cu toate că războiul bate la ușă, Hong Kongul se împodobește cu lumini și globuri de Crăciun. Lane Crawford, magazinul cu un milion de daruri, face reclamă cristalului englezesc, decretându-l cadoul perfect. Se fac pregătiri pentru baluri mascate, Clubul de teatru pune în scenă *Ceai pentru trei*¹.

Aerul e proaspăt, înviorător, căci umezeala a dispărut când s-a răcorit vremea. Oamenii merg pe stradă cu pas alert. Soții Wong, o familie de negustori de vază, dau o petrecere la Grippe pentru a-și sărbători nunta de diamant.

— Vine și noul guvernator, pe nume Young, spune Trudy. Și guvernatorul din Macao, care e bun prieten cu tata. Azi aștept trei rochii! Una galbenă, din muselină de mătase, pentru care ți-ai da și viața! Una din *crêpe de chine* gri, atât de elegantă... Te superi dacă merg cu Dommie și nu cu tine? Ție oricum nu-ți plac ocaziile astea.

Will ridică din umeri.

— Bine, răspunde. Nu contează.

Trudy îl privește printre gene.

— Tu nu te superi niciodată? întrebă. Era un lucru care îmi plăcea înainte la tine, dar acum nu mai sunt chiar atât de sigură.

---

¹ Comedie a dramaturgului american Roy Cooper Megrue (1883-1927).

Mă rog, de altceva era vorba. Astăzi tata mi-a dat ceva, ceva cu totul deosebit.

Îi face semn să o urmeze în dormitor.

— Mi-a spus că avea de gând să i-l dea mamei când făceau zece ani de căsătorie, dar...

Nu termină ce începuse. Trudy nu părea niciodată prea afectată de dispariția mamei ei, însă azi vocea ei sună altfel.

— Draga de Trudy, zice el și o strânge în brațe.

— Lasă-mă, vreau să-ți arăt ceva, zice ea. Nu e momentul pentru năzbătii.

Dintr-un sertar scoate o cutiuță îmbrăcată în catifea neagră, o deschide și i-o întinde.

— Vrei să te însori cu mine? îl întreabă pe un ton glumeț.

În cutie e un smarald imens, atât de mare, că aproape nu se vede inelul de care e prins. Strălucește de-ți ia ochii.

— Phi! E ditamai piatra.

— Ador smaraldele, cu toate că, fiind chinezoaică, ar trebui să-mi placă jadul, zice Trudy. Smaraldele sunt atât de frumoase și atât de fragile. Jadul e tare. Dacă aș izbi inelul ăsta de o masă – știi cât de neîndemânatică sunt – s-ar putea sparge. Smaraldele nu sunt dure, ca diamantele.

Scoate inelul din cutie și îl aruncă în aer. Luat pe neașteptate, Will simte că inima i se zbate în piept întocmai ca un pui de pasăre înspăimântat, se repede și prinde bijuteria înainte să cadă. Simte cum îi zvâcnesc tâmpilele privind piatra care se odihnește în palma lui, asemenea unei creaturi cu sânge rece.

— Știam că o să-l prinzi, zice Trudy pe un ton indiferent. Asta e partea ta cea mai bună. Nu se poate conta oricând pe tine, dar cred că, la o adică, faci față situației.

Negru de mânie, Will îi dă înapoi inelul, iar ea și-l pune pe deget.

— E frumos, nu? Cel mai frumos lucru pe care-l am.

El iese din cameră.

Sâmbătă merg la altă petrecere – Balul Caschetelor de Tablă, cum li se spune soldaților britanici –, unde trebuie să se strângă 160 000 de lire pentru ca Hong Kongul să poată oferi Angliei un escadron de bombardiere. Trudy îl roagă în genunchi să vină

cu ea, fiindcă, la petrecerea precedentă, singurii bărbați bine erau americani și „nu a fost corect“.

— Nici tu nu știi ce vrei, zice el, dar ea nu-i dă atenție.

În sala de bal a hotelului Peninsula, Trudy este foarte solicitată, ca de obicei. Un maior canadian o invită de trei ori la rând. Will stă la bar, cu un pahar în față, și pălăvrăgește cu Angelina Biddle. Trudy vine din spate și-i pune mâinile peste ochi.

— Ți-a fost dor de mine? întreabă.

— A, ai fost plecată? zice el; știe cum să-i vorbească.

— Ce bei? o întreabă Trudy pe Angelina.

— Sânge de taur. Șampanie amestecată cu spumant roșu și poate și cu ceva brandy.

— Trebuie că e groaznic, zice Trudy. Apucă paharul lui Will și ia o înghițitură. Ce nume caraghioase dau canadienii echipelor!

— Regimentelor, o corectează Will.

— Cum le zice, Puștile Regale, sau ceva în genul ăsta, intervine Angeline.

— Nu, Carabinele Regale și Grenadierii din Winnipeg. Au venit de curând din Terra Nova ca să ne apere. Le place foarte mult în Hong Kong.

— Cred și eu, zice el. Li se pare că au ajuns în rai.

Trudy se bosumflă.

— Doar nu ai de gând să fii urâcios și gelos totodată? spune cu gândul aiurea, aranjându-și bretelele rochiei. Oricum, sunt angajată pentru următoarele dansuri. Angeline, fii atât de bună și ai grijă de Will al meu, vrei?

Angeline și Will se uită unul la altul și ridică din umeri.

— Sigur, scumpo, zice Angeline.

De îndată ce Trudy pleacă, se despart și ei. Will se oprește lângă Angus Enderby, care stă sprijinit de perete. Vărul lui Trudy, Dominick, trece pe lângă ei și îi salută cu o scurtă înclinare a capului.

— Ce tip ciudat, zice Angus. Nu îmi pot da seama ce hram poartă.

— Trudy spune că e o fetiță.

— E ceva mai mult, totuși. Nu chiar atât de inocent. Face o pauză. Știi, și în Hong Kong există o „coloană a cincea“,

colaboraționiști care îl susțin pe Wong Chang Wai, tipul adus la putere în China de japonezi. Am auzit că Dominick a fost văzut cu mulți dintre aceștia. Și Victor Chen, bineînțeles, e mână în mână cu oricine l-ar putea ajuta. Se zvonește că săptămâna trecută i-a invitat pe cei de la consulatul Japoniei la cină. Totul în mare secret. Ar fi bine să se poarte mai cu grijă. Face un joc periculos.

— Știe să cadă întotdeauna în picioare.

— Da, încuviințează Angus și ridică din umeri. Nu îmi vine să cred că efortul de sprijinire a trupelor britanice s-a transformat în petrecere. Ce prostie din partea noului guvernator să vină!

La bar stă o femeie vânjoasă și alături de ea o alta, slăbuță. Amândouă sorb whisky din pahare și privesc impasibile dansatorii.

— O cunoști pe Edwina Storch? îl întreabă Angus pe Will, arătând cu capul spre cele două.

— Am mai văzut-o, dar nu i-am fost prezentat.

— E directoarea școlii Glenealy, o veterană. Neînduplecată, de temut. E aici de când lumea. Companioana ei, Mary Winkle.

Will și Angus se apropie de cele două femei. Edwina înclină capul cu un gest regal, ca o regină în fața curții reunite.

— Bună, Angus. Crăciun fericit!

— Edwina, aș vrea să ți-l prezint pe Will Truesdale, un fel de nou-venit pe aceste meleaguri. Will, dumneaei este Edwina Storch și dumneaei este Mary Winkle, instituții ale Hong Kongului. Știu toate secretele care nu pot fi mărturisite.

— Încântat de cunoștință, zice Will.

— V-am mai văzut, spune Edwina. Sunteți cu domnișoara Liang.

— Da, răspunde Will.

Stilul ei direct nu e o surpriză pentru el. A mai întâlnit astfel de femei: matroane englezoaice prost-crescute, care nu se sinchisesc de ceilalți, își închipuie că sunt aventuriere și nu au decât o singură dorință – să intimideze.

— Nu v-a trebuit multă vreme.

— Într-adevăr și, din fericire pentru mine, replică el zâmbind, m-a ajutat să mă adaptez la viața din Hong Kong.

Edwina Storch pufnește zgomotos.

— La un anume fel de viață, poate.

Mary Winkle pune mâna pe brațul Edwinei — un gest plin de reproș.

— Vai de mine, spune ea în șoaptă. Trudy e o fată minunată, deși puțini o înțeleg. Mie îmi place foarte mult.

Will îi adresează un zâmbet.

— Nu-i așa că e minunată?

Edwina soarbe zgomotos din pahar.

— Ce beți? întrebă.

— Scotch.

— Băutură de bărbați. Mă gândeam că, de vreme ce sunteți cu Trudy, vă place să beți șampanie.

— Sunteți prietene? întrebă el politicos.

— Bineînțeles. În Hong Kong trebuie să fii prieten cu toată lumea, altminteri te trezești în situații neplăcute.

— Nu mă îndoiesc, zice el împăciuitor, face o plecăciune și își ia rămas-bun de la ele. După o vreme, Angus vine din nou lângă el, la bar.

— De fiecare dată când o văd pe femeia asta mă simt ca un școlar, gata-gata să fac în pantaloni.

— Și te întorci mereu la ea, zice Will sec.

— Celor ca ea le place să trăiască în belșug, zice Angus. Nu pierde nici un prilej să mă bată la cap în legătură cu salariile date de stat și cât de jignitor de mici sunt. Nu am mai văzut niciodată o directoare de școală atât de interesată de bani.

Beau amândoi în tăcere.

— Am auzit că guvernatorul le-a spus tuturor bărbaților din Clubul Burlacilor că și-au pierdut mințile dacă vor să-și aducă soțiile înapoi. A lui e încă în Malaysia, nu?

— Da, însă nu cred că acolo e mai în siguranță, spune Will.

— Ce mai face Amelia?

— E bine, dar ți-pă că vrea să se întoarcă. E colea, în China, fiindcă nu a vrut nici în ruptul capului să meargă în Australia. Acum e în Canton și se plânge cât poate de tare. O aud de aici, zice, privind posomorât spre ringul de dans. Mă gândesc să o aduc înapoi, poate așa am pace. Tace câteva clipe. Deși rațiunea îmi spune că mai bine nu.

— Orice are legătură cu femeile nu are nici o legătură cu rațiunea.

— Trudy nu pleacă?

— Refuză. Zice că nu are unde să se ducă. Cred că e convinsă de ce spune.

— Păcat, spuse Angus. Ar fi folositoare în multe locuri în momentul de față.

— Da, poate vrăji pe oricine, încuviințează Will.

— O armă redutabilă, într-adevăr.

— Ai văzut ziarul de azi? Roosevelt i-a trimis o telegramă lui Hirohito.

— Da. Rămâne de văzut ce efect are. Ce vă pun să faceți la birou?

— Ne trimit o circulară o dată la câteva săptămâni, în care scrie că munca noastră ca voluntari este mai importantă decât activitatea companiei, în schimb suntem obligați să semnăm condica dacă izbucnesc lupte. Ne-au dat un număr de telefon, să sunăm și să spunem unde suntem. Nu cred că au idee despre ce fac.

O privesc pe Trudy cum se învârtă pe ringul de dans, cu brațele albe ca fildeșul pe umerii partenerului. Când se termină dansul, vine la Will fericită, cu răsuflarea tăiată, și îi spune că partenerul ei este „mai mare peste toți“.

— E foarte important și cred că m-a plăcut, fiindcă mi-a explicat de-a fir a păr în ce situație ne aflăm. E o ironie a sorții, adaugă. Oamenii cei mai plicticoși sunt în siguranță – nemții, cu inimile lor de piatră, și italienii, cu manierele lor îngrozitoare, dar caraghioase. Ei sunt neutri, știi? Ce plictiseală o să fie la Hong Kong! Nu o să mai dea nimeni petreceri la care să merite să mergi.

— Vasăzică te interesează ce îți povestește despre război, nu?

— Sigur, dragule. Vorbește de lucruri la care se pricepe.

Orchestra cântă *În viață, cele mai bune lucruri sunt gratis* și Trudy se plânge de pianist.

— E insuportabil, spune. Eu, dacă mă duc acum la pian, cânt mai bine ca el.

Dar nu are ocazia să facă demonstrația, fiindcă un bărbat scund, cu un megafon în mână, traversează sala și se urcă pe scenă. Orchestra se oprește în scârțâit de corzi.

— Toți bărbații care au o legătură cu Compania Navală Americană trebuie să se prezinte la vapoare fără nici o întârziere. Repet, toți cei care au legătură cu Compania Navală Americană trebuie să se prezinte la apel chiar acum.

Se lasă tăcerea, iar după câteva minute perechile de pe ringul de dans se despart. La bar, bărbații coboară de pe taburetele înalte și își aranjează cămășile în pantaloni. Câțiva se îndreaptă clătînându-se spre ușă.

— Nu pot suferi accentul american, zice Trudy. Pare atât de stupid.

Pe cât se pare, a uitat de dragostea pentru americani.

— Trudy, zice Will. E o chestiune serioasă. Ți dai seama?

— Nu voi păți nimic, dragule, zice Trudy. Cine să-și bată capul pentru colțisorul ăsta de lume? Sunt alarmiști, conchide și mai cere șampanie.

Dominick se apropie și îi șoptește ceva la ureche. În timp ce vorbește, se uită la Will.

— Bună seara, Dominick, zice Will.

— Bună, răspunde acesta scurt.

Dominick e unul din chinezii aceia bizari care sunt mai englezi decât englezii, deși nu se dau în vânt după ei. După ce a fost educat în cele mai scumpe școli din Anglia, s-a întors la Hong Kong, unde resimte ca pe un afront personal orice manifestare de mojiție, adică mai tot ce vede: de la oamenii care sorb zgomotos băutura la cetele analfabete de hamali și negustori de pește care scuipă pe stradă. Dominick e o floare de seră căreia nu îi priește decât în cercurile înaltei societăți, printre șervete de damasc și clinchet de cristaluri. Will și-ar dori foarte mult să-l vadă înfășurat într-un șorț de cauciuc, împărțind polonice de supă măcelarilor și altora asemenea, într-o cantină pentru săraci, la lumina unui bec atârnat de un fir, gata-gata să se desprindă din tavan.

— Însălmântătoare vești, nu-i așa? zice Will.

— Va trece și asta.

Dominick îi taie vorba cu o fluturare leneșă a palmei albe ca marmura. Will se întreabă dacă mâinile acestea au făcut vreodată ceva mai mult decât să scrie bilețele de mulțumire pe hârtie de mătase sau să ridice paharul cu șampanie. Îi privește pe cei doi

cum şușotesc. Dacă soarta nu i-ar fi făcut veri, s-ar fi potrivit unul cu altul, deși — își închipuie el — un astfel de cuplu ar arde, flacăra unuia, cât de slabă ar fi, topindu-l pe celălalt.

Deodată, Dominick zice:

— Pentru mine și Trudy nu e chiar atât de rău, să știi. Japonezii sunt mai apropiați de noi decât englezii. Măcar că sunt tot orientali.

Will e gata să izbucnească în râs, dar își dă seama că Dominick vorbește serios.

— Dar tu ești persoana cea mai puțin orientală pe care o cunosc, zice el cu blândețe.

Dominick îl privește printre gene.

— Vorbești aiurea, răspunde.

— Amândoi vorbiți aiurea, intervine Trudy. Să nu mai aud de povestea asta enervantă cu naționalitatea, că mi se face rău. Îi aranjează lui Will câteva şuvițe căzute pe frunte. Tot ce știu e că japonezii sunt un popor foarte ciudat.

— Să nu mai spui așa ceva, o dojenește Dominick. Să nu te mai aud.

— Ei, fir-ar să fie! exclamă Trudy. Mai bea un pahar și taci din gură.

Will nu a mai văzut-o supărată pe Dominick. Îndată după aceea vrea să plece, dar nu înainte de a-l săruta scurt pe obraz pe Dominick, ca să-i arate că l-a iertat.

Duminică dimineața ies în oraș să mănânce *dim sum*¹. În aer se simte încordarea, piețele sunt pline de clienți cu figuri posomorâte, care își umplu traistele. Se duc acasă, ascultă radioul și iau un prânz frugal. Slujnicele se învârt de colo-colo, turuind fără încetare și pe Will îl apucă durerea de cap. De la birou îl sună cineva și îi spune că nu se mai lucrează până la o dată care va fi anunțată. În noaptea aceea el și Trudy aluneacă și se împiedică în somn, respiră greu, neliniștea unuia trezindu-l pe celălalt.

Luni, 8 decembrie. Telefonul țârâie insistent. E Angelina, i-a trezit ca să le spună că soțul ei a auzit că japonezii au fost anunțați

---

¹ Gustări tradiționale, servite la micul dejun.

despre iminența unui război cu Marea Britanie și Statele Unite. Inginerii au primit ordin să arunce în aer toate podurile care duc în interiorul țării. Mai târziu, când, fără să se fi trezit bine, încearcă să digere vestea, aud sirenele aeriene și apoi, în depărtare, dar tot mai aproape, şuierul și vaietul motoarelor de avion și bufnetul înfundat al bombelor. Telefonul sună din nou. Toți voluntarii sunt convocați la posturile lor până cel târziu la ora trei după-amiaza. Dau drumul la radio și Will se îmbracă în timp ce Trudy, ghemuită în pat, îl privește. E palidă și tăcută.

— E o nebunie să ieși acum, spune ea. Cum ai de gând să ajungi la birou?

— Merg cu mașina.

— Dar nu știi în ce stare sunt drumurile. Dacă te lovește o bombă sau dacă cineva...

— Trudy, spune el. Trebuie să plec. Nu mă pot ține deoparte.

— Prostii, declară ea. Iar eu nu vreau să rămân singură.

— Hai să nu ne certăm, spune el blajin. Sun-o pe Angeline și du-te la ea acasă. Spune-i să trimită un servitor ca să te însoțească. Te sun acolo de îndată ce pot. Va trebui probabil să faci și unele rezerve de hrană.

O sărută pe obrazul rece și pleacă.

Ajuns în oraș, trece pe lângă Teatrul Regal, care pare că e deschis. Se joacă *Viața mea alături de Caroline* și, spre uimirea lui, câțiva oameni stau la coadă să cumpere bilete.

Se prezintă la cartierul general, care seamănă cu un stup de albine. Oamenii se întrec să pună mâna pe birouri și provizii, cu o înfrigurare pe care nu a mai văzut-o până atunci. Afară e o liniște nefirească, întreruptă când și când de bubuitul bombelor. Se așază și așteaptă să i se dea o însărcinare. Pe un birou e întinsă o hartă pe care este însemnat amplasamentul coloniei. O linie punctată unește Gin Drinkers Bay, Tide Cove și o fortăreață din Shing Mun. E prima linie de apărare. La sud de Rezervorul Jubileului s-a construit un tunel de beton prin care soldații pot ajunge la cazemate ca să deschidă focul.

— Ne va fi suficient o vreme, spune un bărbat, observând că Will studiază harta. E foarte greu de străpuns, așa zice.

Pe un perete sunt lipite extrase din discursul generalului Maltby¹, ținut în dimineața aceea: „Vă este limpede că încercarea pentru care ne aflăm aici va veni cât se poate de curând. Mă aștept ca fiecare om din armata mea să fie de neclintit și armata mea să devină un exemplu de bravură pentru toți cei din Imperiul Britanic care luptă în apărarea adevărului, a justiției și a libertății în lumea întreagă”.

Deodată se aude vocea lui Roosevelt la radio.

— Tăceți naibii odată, strigă cineva.

Volumul e dat mai tare. Roosevelt anunță bombardarea flotei la Pearl Harbour și amuțesc cu toții, șocați.

Roosevelt a terminat discursul și, până să intervină prezentatorul, se aude bâzâitul radioului.

— A vorbit președintele Statelor Unite ale Americii...

— Pentru noi e bine, zice unul într-un sfârșit. Înseamnă că americanii au intrat în război, că le place sau nu.

— Înseamnă că războiul a devenit mult mai mare, spune altul încet.

Noiembrie 1952

Era paranoică. Așa fusese întotdeauna. Ori de câte ori deschidea ușa sau lua un pahar cu vin, avea grijă să ștergă urmele de grăsime și praf lăsate de degete, ca și cum ar fi fost urmărită de Scotland Yard. Nu voia să rămână nicăieri indicii, particule din ea însăși. Când își trecea degetele prin păr, păstra toate firele desprinse și le arunca în coșul de gunoi. Când își tăia unghiile, punea resturile într-un șervețel de hârtie, le arunca în toaletă și trăgea apa.

De fapt, pornirile ei paranoice se dovediră a fi utile. Martin, absorbit de munca lui, de lucrările pe care le conducea, nu băgă de seamă că venirile și plecările ei aveau acum un scop. „Trebuie să cumpăr ceai de la magazin, trebuie să mă duc la spitalul St. Stephen în fiecare joi, trebuie să iau prânzul cu fetele în fiecare

---

¹ Comandantul forțelor armate britanice din Hong Kong.

miercuri.“ Redusese la minimum momentele de intimitate. Nu îi venea nici ei să creadă că era o femeie ca cele despre care discuta mama ei cu prietenele în bucătărie, femeia care trecea de la un bărbat la altul în aceeași zi. Femeia care putea fi alungată din colonie și trimisă acasă cu vaporul, disprețuită de toți.

Ce era mai rău, nici nu se simțea atât de rușinată pe cât credea că s-ar fi convenit. Dintotdeauna crezuse că femeile care au amanți sunt femei imorale, cărora nu le pasă de societate, de bunele moravuri și, în general, de ceea ce se cuvine și ce nu. Și totuși, iată, avea o relație cu un bărbat care nu părea că o place în mod deosebit. Iar Martin era un om bun. Ăsta era adevărul de care nu se putea dezice. Era bun cu ea. Că o iubea sau nu, habar nu avea. Cu siguranță că îi făcea plăcere să aibă o soție și un cămin, să se îngrijească și de una, și de alta, dar nu avea idee cât de mult conta ea de fapt. Uneori i se părea că o luase de nevastă, îi dăduse drumul într-o cutie pe care scria „Soție“ și își văzuse mai departe de viața lui. Pe de altă parte, nu putea să nu recunoască ceea ce era evident, și anume că ea era vinovată de această stare de lucruri. Lui Martin nu i se putea reproșa decât faptul că o neglija, deși într-un fel binevoitor. Ea era cea care profita de un bărbat cumsecade.

Orice sentiment de vinovăție era însă anihilat de senzația pe care o avea în capul pieptului atunci când Will, cu ochii pe jumătate ascunși sub pleoape și cu zâmbetul lui sardonice, se apropia de ea, înjumătățind iar și iar distanța dintre ei. Era un sentiment căruia nu îi putea rezista și de care nu se putea lipsi, ca de un drog.

Claire încerca să devină invizibilă, ca să poată fi cât mai vizibilă în preajma lui Will. Vorbea din ce în ce mai puțin, nu se mai vedea cu celelalte soții, nu pleca de acasă decât dacă era nevoită. Zilele ei se învârtteau în jurul lui – când îl va revedea, ce îi va spune, cum o va atinge el. Uneori el o refuza. Claire venea la el acasă și se întindea pe pat, dar el se întorcea pe o parte și adormea, spunând că e obosit, iar ea rămânea singură, respirând sacadat, simțind că i se învârtte capul de mânie. Dorea să fie al ei, dorea ca el să o vrea pe ea numai pentru el, dar el pășea cu grijă, nu voia să lase nici o urmă, pe când ea dorea să fie însemnată, să aibă o rană adâncă, sângerândă.

Stând întinsă în pat în casa lui Will își dădu seama că, în apartamentul de deasupra, cineva asculta iar și iar același cântec. Era o melodie tristă, pe care nu o recunoștea, iar cuvintele nu răzbăteau prin tavan. Nu îi pomeni niciodată de melodie, ca și cum ar fi dorit să păstreze un secret, să fie singura care știe.

Când îi cumpăra daruri era paralizată de frică. O dată voise să-i ia o pereche de papuci, dar i se păruse că tălpile sunt cam alunecoase și își închipuise cum el îi poartă, alunecă și își sparge capul, iar ea, sub povara vinovăției, rămâne să-și plângă dorul și singurătatea. Așa că îi cumpărase în schimb un ceainic nou. El dăduse ceainicul lui Ah Yik, aproape fără să-i arunce o privire.

Se apropia Crăciunul și era înspăimântată. Acum înțelegea cum se simțea Martin, cum e să fii o persoană ștearsă, naivă, îndrăgostită de cineva care nu-ți împărtășește sentimentele. Era profund nefericită. Will îi ceruse să nu-l sune în zilele de sărbătoare. Era o perioadă grea pentru el, îi spusese. Prea multe amintiri. Prin urmare îl suna în timpul zilei, doar așa, să audă telefonul sunând. Uneori răspundea și atunci vocea îi trăda încordarea și enervarea. Alteori telefonul suna, suna și ea își închipuia cum servitoarea clătina din cap, știind, așa cum știu femeile, cine era la telefon. Ce ciudat, unele lucruri sunt la fel în toate culturile.

Șeful lui Martin, Bruce Comstock, îl invitasă la clubul lor, pe plaja din Shek O, unde închiriaseră o casuță pentru ziua de sâmbătă. În dimineața aceea își strânseseră prosoapele și costumele de baie, deschiseră geamurile mașinii – un Morris pus la dispoziție de companie – și plecară la celălalt capăt al insulei.

Drumul era îngust, săpat în coasta dealurilor. Pe stânga se înălțau pantele cu verdeață luxuriantă, din care ieșeau aburi din cauza căldurii, iar pe dreapta se desfășura minunata priveliște a cerului și mării albastre. Pe apă săltau bărcuțe albe, ca niște jucării într-o cadă de baie enormă.

— Parcă ar fi litoralul italian, sau cel puțin așa mi-l închipui eu, zise Claire.

— Nu-i așa că e minunat? se entuziasmă el.

Ea deschise geanta, scoase eșarfa lui Melody Chen și o puse pe cap.

— E nouă? întrebă Martin.

— Da, răspunse ea fără să clipească. Am cumpărat-o de la una dintre tarabele de pe Upper Lascar Row. Știi unde, în cartierul unde găsești mirodenii și covoare.

— Îți stă bine cu ea, spuse el și își continuă drumul.

*
*   *
*

Clubul de pe plajă nu era luxos, dar oferea tot ce îți puteai dori. Se întâlniră cu soții Comstock la bar și băură un pahar împreună înainte ca doamnele să se ducă la vestiar să-și pună costumele de baie.

Minna Comstock era o femeie de cincizeci și ceva de ani, care făcea întotdeauna impresie. Avea doi copii, care în momentul de față erau trimiși la universitate, și își trăia viața cu neostoită energie. De două ori pe săptămână juca tenis, iar de Ziua Femeilor mergea la Fanling să joace golf. La vestiar, se dezbrăca fără să se simtă stânjenită. Trupul ei era tare, musculos, dar pe piept, pe brațe și pe stomac pielea îi arăta, ca și cum ar fi avut prea multă.

— Am cumpărat un costum de baie drăguț de la magazinul Wing On, încercă Claire să încropească o conversație. Au o grămadă de mărfuri.

— Poartă îmbrăcăminte englezească, zise doamna Comstock pe un ton vehement. Hainele de aici sunt croite pe măsurile chinezești și nouă nu ne vin bine. Sunt prea mici. Eu nu cumpăr decât de la Marks & Spencer și, când mă întorc din concediu, întotdeauna aduc de acasă o mulțime de lucruri – dulceață de portocale, cuțite adevărate și altele de acest fel. Ai văzut ce numesc ei cuțit pe aici? Un instrument barbar, care e de fapt un satâr.

Ridică un picior musculos, îl puse pe banchetă și se apucă să se ungă cu loțiune.

— Dă-te și tu cu loțiune, zise întinzându-i lui Claire sticla lipicioasă. Să nu te arzi.

Doamna Comstock era bronzată în locuri neașteptate: pe pulpe, între marginea șosetelor și marginea șortului în care juca tenis, și pe brațe, între mânecile scurte și încheieturi, acolo unde începeau mânușile de golf.

— Mulțumesc, zise Claire.

Se unse cu cremă pe față. Nu îi plăcea soarele și găsea că moda nouă, de a te arde la soare ca un animal pe frigare, era de-a dreptul de neînțeles.

Pe plajă, cadrele de lemn ale căsuțelor erau acoperite cu pânză dublu lată de bumbac; de stâlpi atârnavu cărlige pentru halate și cutii pentru genți.

— Avem numărul douăzeci și trei, le anunță Bruce. Puteți să vă lăsați hainele aici cât timp ne scaldăm.

Înăuntru se aflau scaune de plajă și o ladă cu gheață. Bruce le pregăti pe furis gin cu Schweppes („Ce prețuri au la bar, e hoție curată“, zise în șoaptă), se așezară și băură.

— Ce frumos e, zise Claire. Atât de odihnitor.

Tresări când o văzu pe Locket alergând spre apă, îmbrăcată într-un costum de baie alb cu picouri roșii. Întoarse capul, să vadă de unde venea, și dădu cu ochii de soții Chen, care beau cocktailuri pe terasa clubului, împreună cu alți câțiva. Melody Chen purta o pălărie de paie cu boruri largi, ochelari de soare și arăta ca o vedetă de cinema.

— Vă rog să ne scuzați, le spuse soților Comstock. Am văzut niște cunoscători pe care trebuie neapărat să-i salut.

Se duse împreună cu Martin la masa soților Chen.

— Bună ziua, spuse Victor Chen când ajunse lângă el, apoi strânse ochii și adăugă: A, e..., după care se opri. Aceștia sunt soții Silva, continuă, arătând spre perechea de alături. Michael este cel mai bun obstetrician din Hong Kong. Dânsul e Dave Bradley, lucrează la NBC. E din Statele Unite și de aceea el și Melody s-au înțeles un pic prea bine pentru gustul meu. Se întoarse spre cei așezați la masă și continuă: Dumneai este profesoara de pian a lui Locket.

Claire dădu din cap și zâmbi ușor. Chiar atunci, doamna Chen scoase un strigăt:

— Locket!

Sări de pe scaun și se repezi pe plajă, unde Locket era în primejdie să fie înghițită de un val uriaș. Ceilalți o priviră cum aleargă spre fetiță.

— Victor, zise Claire. Acesta este soțul meu, Martin Pendleton.

— Desigur, spuse acesta iute.

— Încântat de cunoștință, zise Martin și zâmbi stingherit.

Melody Chen se întoarse după ce o certase pe Locket.

— Nu știu de ce nu ne lasă cu servitorii în club. Ce regulă fără noimă, zise ea. E obositor să nu o am pe Pai lângă mine. Adică, pe Francesca. Se întoarse spre doamna Silva cu intenția evidentă de a-i împărtăși un secret. Ți-am spus ce s-a întâmplat? Și continuă conversația cu voce joasă.

Claire nu se putea hotărî dacă să se alăture lui Martin și Victor Chen sau soției acestuia și prietenei sale.

— ...aici cu Bruce Comstock...

— ...bibelourile de cristal din Austria pe care mi le-a dat mama...

— ...un foarte bun bancher...

— ...toată lumea își încearcă norocul cu tinere chinezoaice aduse de la țară, numai că în bucătărie sunt o catastrofă, nu știu să gătească nimic, până și mâncarea cu care se hrănesc e mizerabilă. Trebuie să le înveți absolut totul. ...I-am dat alt nume, desigur, Francesca, fiindcă vreau să plec în Italia peste nu multă vreme...

Claire rămăsese tăcută; era una dintre acele situații când toată lumea discută și doar o persoană e lăsată deoparte. Se simțea prost, uitată de ceilalți.

— Ce frumoasă eșarfă, zise doamna Chen deodată. Am și eu una asemănătoare. Pe față i se zugrăvi o expresie greu de definit.

— Mulțumesc, spuse Claire cu o stăpânire de sine de care nu se credea în stare. Uitase cu totul de eșarfă și acum o atinse ușor cu degetele, încercând să-și păstreze sângele rece. Mulțumesc foarte mult.

— E de la Hermès? întrebă Melody Chen. Îmi plac culorile — portocaliu și cafeniu sunt preferatele mele, culorile toamnei.

— A, nici vorbă, răspunse Claire. Am cumpărat-o aici. A fost ieftină, căci am luat-o de la un marchitan. Îți pot spune exact de unde, în caz că...

— Arată ca și cum ar fi autentică, o întrerupse doamna Chen. Voi, femeile înalte, vă descurcați în orice situație, încheie și sorbi din Martini.

În tăcerea care se lăsă se auzi vocea domnului Chen:
— Mi-a făcut plăcere să vă întâlnesc.

În noaptea aceea Claire nu își găsi somnul. După ce Martin începu să respire adânc, se ridică din pat și se duse în picioarele goale până la fereastră. Simțea sub tălpi răcoarea podelei de lemn lăcuit, netedă și curată, pe care Yu Ling o spăla o dată la două zile. Își simțea corpul fierbinte de la soarele la care stătuse în dimineața aceea, pe plajă; era ca și cum razele fierbeau molcom sub pielea brațelor și picioarelor ei. Deschise cu grijă fereastra, fiindcă balamalele de fier scrâșneau, și se uită la luminițele răspândite prin oraș – atâția oameni fără somn, ca și ea. Adia briza și aerul răcoros al nopții intra în cameră, înviorând-o. Capul îi vuia. După întâlnirea cu soții Chen nu mai fusese în stare să se gândească la nimic altceva. Își dădea seama că se purtase suspect în fața familiei Comstock, fiindcă o surprinsese pe Minna aruncându-i o privire pe sub sprâncene lui Bruce atunci când răsturnase a doua oară paharul cu băutură. Lui Martin nu îi spusese nimic, fiindcă nu avea habar ce i-ar fi putut spune. „Dragul meu, am furat în mai multe rânduri din casa familiei Chen și mă tem că au descoperit. Oricum, nu îți face griji, fiindcă am încetat.” Martin ar fi zis că e nebună și poate că ar fi avut dreptate. Își sprijini fruntea de geamul rece. Nu credea că Melody Chen își dăduse seama care e adevărul. Iar de acuzat, doar nu avea cum să o acuze de hoție fără o dovadă concretă. Claire privea în noaptea întunecată și se întreba dacă și acasă, în Anglia, era la fel de neagră.

PARTEA A DOUA

9 decembrie 1941

Vasăzică așa e la război. Înainte ar fi zis că doar conduce mașina. Acum duce un camion plin cu tamburi de cablu la Causeway Bay. Tot pe platformă sunt înghesuiți și cinci sau șase muncitori chinezi. Alături de el, în cabină, stă Kevin Evers care, pe cât își dă el seama, știe ce să facă cu cablurile, sau cel puțin ce să le spună muncitorilor să facă. În urma lor, la cartierul general, domnește haosul, telefoanele și radioul nu se mai opresc. Aeroportul a fost bombardat acum câteva ore, vreo douăzeci și cinci de avioane au fost distruse și atmosfera e din ce în ce mai încordată. Lui Will i s-a spus să livreze tamburii și să se întoarcă de urgență. Evers nu-și poate stăpâni nervii și bolborosește ceva fără încetare.

O parte bună tot e: drumurile sunt goale, ici și colo dacă vezi o mașină, cu toate că pe străzi sunt o mulțime de oameni. O femeie țipă și îl izbește cu pumnii pe un bărbat care duce în spate un sac mare de cânepă, dar bărbatul se smucește din mâinile ei și o rupe la fugă. Au început deja să fure tot ce apucă.

Nici lui nu-i vine să creadă că, acum câteva zile, se afla la o petrecere, era îmbrăcat în smoching, bea șampanie și schimba vorbe în doi peri cu cei din anturajul lui Trudy.

Ajuns în Causeway Bay, găsește clădirea unde trebuie să lase tamburii și se apucă cu toții să descarce, când se aude vaietul sirenelor. Se adăpostesc înăuntru, înnebuniți de șuierul aerului și reverberația puternică a exploziei. Pământul se cutremură. Lângă el aude respirația grea a lui Evers. Sună la cartierul general și li se spune să rămână pe loc, fiindcă probabil bombardamentele se vor intensifica, să parcheze camionul într-un loc sigur și să se cazeze

într-un apartament de pe strada Montgomery. Cu un creion bont scrie numărul pe o bucată de hârtie mănjită de ulei: 140. Adresa i se pare cunoscută.

După o vreme își iau inima în dinți și pleacă într-acolo. Sună la ușa, le deschide o *amah* înspăimântată, care scotocește prin buzunarele tunicii și scoate un bilet mototolit. Îl desfac și îl citesc, impresionați.

În atenția dumneavoastră

Fiți bine-veniți în casa noastră. Sperăm că vă veți simți bine la noi, în aceste vremuri de restrițe. Noi suntem un cuplu de englezi veniți la Hong Kong acum șapte ani. Ne-am simțit nemaipomenit aici și sperăm că nu s-a încheiat totul acum. Ne-am mutat mai sus, cum ni s-a spus, și sperăm ca apartamentul nostru să fie un adăpost sigur pentru voi. Așa cum se cuvine în timp de război, vă rugăm să vă purtați frumos cu servitoarea noastră, să aveți grijă de mobilă și să nu fumați.

Ai dumneavoastră,

Edna și George Weatherly

— Aaa, face Will deodată.

— Ce e? Întreabă Evers.

Aprinde o țigară și îi dă una și lui Will, ca să nu fie singur.

— Nimic, zice acesta.

De fapt, îi cunoaște pe stăpânii casei. I-a întâlnit mai demult și a venit în casa lor să bea un pahar. Abia sosise, era cu câteva săptămâni înainte de a o cunoaște pe Trudy, înainte de orice, fiindcă oameni ca soții Weatherly nu s-ar fi numărat niciodată printre cunoscuții ei. Erau oameni cumsecade, respectabili, pentru care venirea în Hong Kong fusese aventura vieții lor. Sosiți dintr-un sătuc din Cotswolds, păstrasera acea sinceră uimire în fața imensității lumii și nu încetau să se minuneze că nimeriseră în Orientul Îndepărtat. Îi întâlnise într-o prăvălie din Causeway Bay, unde cumpărau ceai. Era acolo de câteva săptămâni doar, intraseră în vorbă și îl invitaseră acasă la ei. Oameni de ispravă. Nu se mai văzuse cu ei după ce începuse relația cu Trudy. Mergeau prin viață cu viteze diferite.

Dau cu banul ca să vadă cine doarme în pat și Will rămâne să doarmă pe jos.

— Ai putea dormi în patul bătrânei, îi sugerează Evers, arătând cu bărbia spre cămăruța pe care o are servitoarea în spatele casei.

— Nu sunt chiar atât de disperat, răspunde Will fără ezitare. A avut destul de tras până acum, nu e nevoie să-i mai iau și eu camera.

— Mă gândeam la binele tău, ridică Evers din umeri. Crezi că poate încropi o cină?

Will răscolește prin rucsac. Trudy, care are încă destul sânge de chinez ca să fie obsedată de mâncare, i-a pus câteva conserve în bagaj, măcar că lui i s-a părut inutil.

— Am conserve de carne sărată și niște morcovi.

Servitoarea e fericită că i se dă ceva de făcut. Scoate la iveală o cană de orez și o gătește împreună cu carnea și morcovii. Mănâncă cu toții. Ea își ia bolul în cameră, ei doi se duc în sufragerie, unde deschid radioul și ascultă vocile fără trup care, între hârâielile aparatului, dau știri despre război.

— Podurile de la frontiera de nord au fost aruncate în aer pentru a opri înaintarea trupelor japoneze...

La câtăva vreme după aceea, cineva care a fost de față îi va descrie lui Will scena suprarrealistă: britanicii așezau conștiințioși explozivii, sub privirile japonezilor care, cu tot atâta asiduitate, construiau un pod cu care să lege cele două maluri după ce primul avea să fie distrus. Amândouă părțile se ignorau în mod deliberat; nu puneau la îndoială caracterul inevitabil al acțiunilor celorlalți și nici nu încercau să-i oprească.

— Mai limpede decât atât nu se poate, zicea bărbatul, polițist de meserie. Niște demenți irecuperabili.

Toată noaptea, casa se cutremură și se luminează de focul exploziilor. Will aude respirația sacadată a lui Evers. Somnul nu se lipește de nici unul.

Dimineța, Evers face o baie prelungită.

— Cine știe când mai am ocazia, zice, ștergându-se cu unul dintre cearșafurile familiei Weatherly, pe care îl aruncă după aceea într-un colț. Ne-a mai rămas ceva pentru micul dejun?

— Numai la mâncare îți stă gândul?

— Păi, la ce altceva, amice? În vremuri ca astea nu te gândești decât la ce e esențial – ce mănânci, unde îți faci nevoile, unde dormi. Doar așa rămâi întreg la minte.

Sună la cartierul general, întrebând ce să faci mai departe. Nimeni nu știe nimic.

— Rămâneți acolo deocamdată, se răstește cineva la ei, după care se aud păcănituri, oameni strigând și cineva trănestește receptorul în furcă.

— Îmi pare bine să aflu că acolo totul e sub control, zise Evers.

— Țștia sunt civili. Șefii sunt precis la curent cu ce se întâmplă.

— Să sperăm.

Se hotărăsc să iasă. Strada Montgomery e pustie. Majoritatea locuitorilor de aici au fost europeni expatriați, care s-au retras sus, pe munte, sau au fugit în China. Cele câteva prăvălii – o brutărie, o cizmărie – sunt închise și înăuntru e întuneric. Ferestrele sunt deja înnegrite de funinginea și praful stărnite de bombe, dar, printr-un ochi de geam, Will zărește o tartă cu ouă stricată, pe a cărei pojghiță lucioasă s-a întins un mucagai verde. Deasupra se lasă o gază care-l străbate încet, mișcând din antene. De sus se aude vâjăitul unui avion și Will se ghemuiește instinctiv la pământ.

Când se întorc în apartament descoperă că servitoarea și-a luat tălpășița. Camera ei e absolut curată, neatinsă, de parcă nu a locuit nimeni acolo.

— Aici nu avem ce face. Ar trebui să încercăm să ajungem la cartierul general, își dă Evers cu părerea. Înnebunesc să stau aici fără să fac nimic.

Când se lasă amurgul își strâng lucrurile și pleacă. La rigole s-au adunat maldăre de gunoaie a căror duhoare invadează străzile. O mașină își face apariția, dar șoferul, un chinez, accelerează când îi vede și își ferește privirea când trece pe lângă ei. Au ajuns aproape de camion și Will observă că ușile cabinei sunt deschise. Tocmai atunci o aud. Evers ridică ochii spre locul de unde vine șuierul, iar Will îl urmărește cum privește bomba căzând și distrugând o clădire la nici cincizeci de pași de ei. Vede scena ca și cum ar fi filmată cu încetinitorul. Evers strigă „Păze!” și se aruncă la pământ.

Will îl imită, simte cum pământul se deschide și se prăvale între ei doi, urechile îi țiuie și ochii îl ustură. În clipa următoare – următoarea clipă de gândire lucidă – se târăsc spre camion, cel mai apropiat lucru lângă care se pot adăposti. În timp ce pământul e mestecat și zgâlțâit de bombe, în haosul care se înstăpânește, Will are timp să bage de seamă că din camion nu a mai rămas mai nimic. Cauciucurile au dispărut, la fel și volanul, după cum se vede prin ușile lăsate deschise. Evers strigă ceva, cum că sunt în zonă civilă și de ce sunt bombardați, dar Will nu mai aude fiindcă se gândește că lipsesc cauciucurile, că e foarte greu să înainteze dacă pământul se zgâlțâie în halul ăsta, și apoi o ceață albă învăluie totul.

15 decembrie 1941

Când se trezește, se simte amețit și îi e frig. De deasupra o lampă uriașă îl privește dușmănos. Sub cearșafurile reci ca gheața își simte picioarele umflate. Îi e frică să-și privească trupul.

Răsufală totuși ușurat. Nu a murit. Apoi își amintește. Evers. Dar nu ține minte. Fiecare părticică a corpului îl doare atât de tare, că simte că îi va exploda capul. Ridică cearșaful. Genuunchiul stâng e umflat, cam cât un pepene mic. De sub bandajiese carnea purpurie, neagră, lividă, mânioasă.

Jane Lessig, pe care a întâlnit-o la diferite petreceri, se apropie de el. E îmbrăcată în alb și, amețit cum este, crede că e un înger.

— Ai revenit printre noi, zice. Ne-am făcut griji din cauza ta.

— Apă?

— Deocamdată nu ai voie, așa a spus doctorul.

Parcă niciodată în viața lui nu s-a simțit atât de rău.

— Îmi e rușine, zice el.

— Cum adică? se miră ea, în timp ce ridică patul cu manivela.

— A fost o experiență atât de scurtă, încearcă el să-i explice. Propriu-zis, nici nu am luat parte la război.

— Nu știi ce vorbești.

El își dă seama că nu l-a înțeles și mai face o încercare.

— Evers?

— Nu-ți face griji din pricina lui, îi răspunde și pleacă repede.

Leșină, se trezește, iar leșină, iar se trezește.

O vede pe Trudy, îmbrăcată în ceva alb, care seamănă când a rochie de mireasă, când a halat de infirmieră, când a lințoliu. Îi șterge sudoarea de pe frunte, numai că acum e blondă. Nu e Trudy.

— Fii atent, îi șoptește Jane Lessig, zâna lui bună. Nu ai fost în corpul de voluntari. Ești un civil care mergea pe stradă și ai fost lovit de schijele unei bombe.

Nu vrea să fie dus într-un lagăr pentru prizonierii de război. Încă nu se știe precis cine va merge acolo, dar ea crede că civilii vor fi tratați oricum mai bine decât soldații. El încuviințează. Înțelege, dar apoi uită. Îi repetă același lucru în fiecare zi, ca pe un descântec salvator.

Jane Lessig îi aduce un castron de griș cu lapte.

Când se ridică să se uite pe fereastră, prima oară când poate sta în picioare, vede cu surprindere că șchiopătează.

— Șchiopătez! îi spune lui Jane Lessig.

— Da, și încă cum.

— Mă simt mult mai bine. Cred că aș putea ieși în scurtă vreme din spital.

— Așa zici? răspunde ea amuzată. Să vedem ce spun doctorii, nu crezi?

Dar el chiar se simte mai bine, așa că, atunci când doctorul Clark face vizita, Will e îmbrăcat, gata să plece.

— Nu prea sunt de folos pe aici, așa-i? îl întreabă Will.

— Will, răspunde acesta, afară e cu totul altceva. Kowloon e asediat, iar noi, aici, încercăm să rezistăm cât mai mult cu putință. Numărul răniților este uriaș. Ai idee unde poți găsi adăpost?

— Poate acasă la Trudy, zice el.

— A venit aici zi de zi, spune doctorul, dar nu am lăsat-o să intre. M-am gândit că i-ar face rău. Nu arăți chiar bine. M-a rugat să te anunț că stă la Angeline și că trece azi pe aici.

— Aha, face Will. Atunci aștept până vine și ea.

Doctorul îl privește pe sub sprâncene și dă din cap. A terminat de examinat genunchiul lui Will.

Când vine Trudy, își dă seama că e schimbată. La început nu știe de ce, apoi vede că nu e rujată, nu poartă bijuterii, e îmbrăcată în haine ponosite, aproape fără culoare. Îi spune asta mai mult ca s-o facă să-și ia gândul de la faptul că e în spital, rănit, că războiul a cuprins lumea. I se pare ciudată timiditatea lui în fața lui Trudy, dar nu vrea să scadă câtuși de puțin în ochii ei.

— Nu vreau să atrag atenția asupra mea, spune ea. Ți-e viața în joc dacă dai de un japonez. Tata s-a dus la Macao. Voia să mă ia cu el, dar n-am acceptat eu. Se îndreaptă spre fereastră. E îngrijorat din cauza mea, spune privind înspre stradă și frământând pânza fustei între degete. Dacă vor câștiga, se vor purta cu o brutalitate nemaivăzută.

— Cum ai ajuns aici?

M-a adus șoferul Angelinei. Stăm la ei, în Peak, cu toate că întreg cartierul ar fi trebuit evacuat până acum. Cred că e prea expus, dar noi am reușit să trecem neobservați. E liniște acolo. Angeline are câini, un servitor, câteva servitoare, plus șoferul, așa că nu suntem chiar fără apărare.

„Clasele de sus se poartă întotdeauna după bunul lor plac“, îi trece lui prin minte, deși nu prea are legătură cu situația.

— Îți toacă nervii, ca la poker, spune ea. Nu poți fi niciodată sigur că nu vei fi oprit pe stradă, iar oamenii se întorc unii împotriva altora. Bătrânul Enderby a fost luat la bătaie de niște indieni sikh fiindcă nu le-a plăcut cum arată. Bătrânelul acela cumsecade! Se oprește brusc. Cum te simți? Eu te bat la cap cu ce se întâmplă afară, pe când tu... Nu are puterea să termine.

— Evers a murit, zice el. Nu îl știi. Era cu mine când a explodat bomba.

Trudy îl privește cu ochii goi, fără expresie.

— Așa e. Nu îl cunosc.

— Spune-mi ce e nou, o roagă. S-a mai întâmplat ceva?

— Angeline zice că nu stăm bine. Se credea că japonezii vor veni din sud, pe mare, pe când ei au venit din nord și au trecut ca vântul prin liniile de apărare de acolo. Afară e cu adevărat oribil.

Vocea i se oprește în gât. Azi-dimineață, când veneam încoace, am văzut un bebeluș mort pe un maldăr de gunoaie. Peste tot sunt gunoaie și cadavre. Le dau foc și miros așa cum îmi închipui eu că miroase în iad. Am văzut cum băteau o femeie cu bețe de bambus și o târau pe stradă ținând-o de păr. Ea încerca să se ridice, dar nu izbutea decât să meargă în patru labe și țipa de ziceai că își dă duhul. Pielea i se desprindea fășii, fășii. Ni s-a spus să purtăm tampoane sanitare în caz că... știi tu... un soldat încearcă... Ei, ai înțeles. Localnicii și japonezii deopotrivă jefuiesc orice casă sau clădire care nu e încuiată, fură tot ce le cade sub mână, nu te poți înțelege cu ei. Au invadat Kowloon și aleargă bezmetici de colo, colo. Ne bate gândul să ne mutăm la unul dintre hoteluri, să fim mai în mijlocul lucrurilor, să ne vedem cu lumea și să avem mai multe informații. Hotelul Gloucester e plin ochi, dar o veche prietenă de-a mea, Delia Ho, are o cameră la Repulse Bay și zice că ne putem muta acolo, fiindcă ea pleacă în China. Am putea împărți camera cu Angeline, ce zici? Am auzit că la Clubul American au scos paturi în curte și oamenii stau afară. Îmi închipui că au grămezi de provizii, cum au americanii de obicei. Cu toții vor să fie împreună cu alți oameni.

— Cred că e o idee bună, spune Will.

— Dommie zice că nu mai e mult și japonezii vor ocupa toată insula, așa că, după el, nu prea mai are importanță.

— Totdeauna a fost un optimist incurabil.

— Nu cred că îi pasă, chicotește Trudy. Așteaptă să vadă de partea cui să treacă. Ba chiar ia lecții intensive de japoneză.

— Se joacă cu focul, și tu știi. Nu e nimic de râs în asta.

— Vai de mine! exclamă Trudy și vine să se așeze pe pat lângă el. De când ai fost rănit ți-ai pierdut simțul umorului. Dommie e un supraviețuitor, la fel ca mine și ca tine. Se descurcă el. Când poți pleca?

— În scurtă vreme, sper. Cei de aici abia așteaptă să scape de mine. Sunt alții cu răni mult mai grave decât a mea, îmi închipui.

— Bine, dar poți merge?

— N-am să pășesc nimic, îi taie vorba. Nu-ți face griji pentru mine.

Doctorul Clark îl lasă să plece, dar cu inima îndoită.

— Dacă nu era Trudy la mijloc, spune, în timp ce îi schimbă bandajele la burtă și la genunchi, nu te lăsam nici în ruptul capului să pleci. Dar știu că ea o să aibă grijă de tine.

Trudy stă la picioarele patului.

— Ar mai fi și un mic detaliu: nu sunt paturi suficiente, intervine ea. Will blochează un pat. Sunt de partea dumneavoastră, domnule doctor. Am fost infirmieră timp de două săptămâni, ați uitat?

Doctorul izbucnește în râs.

— Da, sigur. Cum să uit?

Apoi continuă pe un ton serios:

— Trudy, trebuie să schimbi bandajul zilnic, să speli pielea și rana cu o soluție de apă și peroxid pe care ți-o va pregăti sora. Chiar dacă Will spune că nu are nevoie, să nu îl ascuți.

Trudy încuviințează din cap:

— Am să fiu un model de seriozitate și eficiență.

Când ajung acasă la Angeline, îl pune să stea în pat, cu toate că el se simte bine. În camera lor e dezordine: hainele ei sunt pe jumătate scoase din valize și întinse pe jos, obiectele de toaletă zac împrăștiate pe pervazurile ferestrelor, pe marginea căzii, în pat. Din tavan atârnă machete de avioane, iar într-un colț, pe un birou, sunt îngrămădite cărți, caiete și alte obiecte necesare unui școlar.

— A cui e camera asta?

— A lui Giles, finul meu. Îl cunoști?

— Nu l-am întâlnit niciodată.

— E tot timpul plecat la școală în străinătate, iar acum l-au lăsat în Anglia, la familia lui Frederick, până se liniștesc lucrurile.

— Aha, face Will, cu ochii la fărâmele de praf care joacă în razele de lumină. Să știi că nu sunt invalid. Cred că aș putea să merg pe jos până în cartierul Central și să mă întorc.

— Nu fi caraghios, răspunde ea. Trebuie să te odihnești.

El se simte însă ceva mai bine și ea își dă seama, așa că îndrăznesc să iasă din casă. Drumurile sunt pustii, obloanele prăvăliilor sunt trase, oamenii merg grăbiți, fără să ridice privirile din pământ.

— S-a jefuit cam tot ce se putea jefui, spune ea. Guvernul raționalizează orezul. S-a întâmplat ceva uimitor. Mergeam pe

strada Gloucester și am văzut polițiștii trăgând în aer ca să împrăștie mulțimea. M-am întrebat unde ajung gloanțele? Dacă, atunci când cad, lovesc pe cineva, nu îl omoară?

— Trudy, draga mea. Te gândești întotdeauna la lucruri la care nu se mai gândește nimeni.

— Ei, probabil că e o explicație. Nu mă pricep aproape la nimic. Merg mai departe.

— Parcă nici nu mai e orașul nostru, nu zici?

— Da, e prea mohorât.

Se iau de braț și pleacă acasă, unde o găsesc pe Angelina plângând, ascunsă în pivniță. Servitoarele au pregătit o cină modestă, cu orez și câteva bucăți de carne de porc sărată. Mănâncă și beau ceai slab, conștienți de privațiunile la care îi obligă situația.

În zilele care urmează duc o viață spartană, ordonată, dar au sentimentul nefiresc că sunt ultimele zile ale vieții lor. Mănâncă doar ca să nu le fie foame, ascultă știrile la radio, se duc la centrele de distribuire a proviziilor, care vin pe apucate. Într-o zi găsești pâine și gem, în alta, banane, iar în a treia, doar lanterne. Iau tot ce pot și se duc la piața neagră pentru restul, fiindcă Trudy și Angeline au o grămadă de bani. La piață atmosfera e încordată, cumpărătorii se înfurie când văd prețurile și îi ocărăsc pe vânzători. Unii dintre aceștia au atâta bună-cuviință încât să facă o figură stânjenită din spatele tarabelor cu mărfuri adunate la întâmplare – conserve de carne, punguțe de zahăr, ustensile de bucătărie. Prețul orezului nu scade niciodată, orezul e la fel de scump ca aurul. Din când în când, pământul se cutremură și luminile exploziilor izbucnesc în noapte. Femeile jelesc lângă grămezile de cadavre. Dominick trece să le aducă provizii pe care a pus mâna doar el știe cum, iar ei nu îl întreabă, din delicatețe. El îi sfătuiește să stea acasă la Angeline cât pot de mult. Până acum nu i-a tulburat nimeni, și asta e un semn bun. Mai sunt câteva familii care nu și-au abandonat casele. Oricum, Will nu poate merge departe din cauza rănii. Șoferul Angelinei izbuteste să găsească un ziar aproape în fiecare zi, dar veștile sunt rele – japonezii înaintează inexorabil, cu o iuțelă neașteptată.

— Nu îmi vine să cred că scot ziarul în fiecare zi, spune Angeline.

Nu a mai făcut baie de multe zile și începe să miroasă mai rău decât a transpirație. Nu mai are nici o știre de la soțul ei. Ultimul mesaj de la el a ajuns acum o săptămână, pe când lupta cu detașamentul de voluntari pe vârful Nicholson.

— N-ar fi bine să mergem la Repulse Bay? întreabă Trudy.

— Nu pot să stau cu brațele încrucișate, zice Will. Ceilalți bărbați se luptă, iar eu stau deoparte.

— Tu ești rănit, netotule, zise Trudy. Ai fi mai degrabă o povară. Și pe mine mă ții pe loc, dar accept, fiindcă am nevoie de un trup cald alături când mă duc la culcare. Să fii sigur că ceilalți nu vor simți la fel.

A doua zi, când se trezesc, văd că slujitorii i-au părăsit. Trudy nu este deloc surprinsă.

— Și-au luat tălpășița. Mă mir că nu au plecat și câinii.

Se apucă să spele vasele rămase în chiuvetă. Will se ridică să o ajute.

— Stai jos, îi ordonă. Au rămas mai mult decât aș fi crezut. Angeline e o stăpână cruntă, cu toate că îi plătește de două ori mai mult decât ceilalți.

— Ce s-a întâmplat cu Ah Lok și Mei Sing? întreabă Will, amintindu-și deodată de cele două.

— Le-am spus să plece și n-au vrut, așa că le-am dat afară și am încuiat ușa. În cele din urmă au plecat, cu țipete și vaiete — le știi cum sunt. Au rude, sunt sigură că le va fi mai bine cu ele.

— Familia lor ești tu, Trudy.

— Ba deloc. Și, pe deasupra, e mai primejdios pentru ele să stea cu mine. Dacă se pierd în mulțime nu o să le întrebe nimeni de sănătate. Pe când eu, care umblu cu străini ca tine, voi fi în centrul atenției.

— Cred că ți-a venit foarte greu să le gonești, spune el și o apucă de mână, dar ea îl dă deoparte.

— Nu-i nimic, Will. Te rog, nu fi sentimental. N-aș putea suporta.

— Ce zi e azi? întreabă el.

— Mai e puțin până la Crăciun. Cred că e douăzeci, zice ea cu voce tristă. Ar fi trebuit să începă petrecerile... Will...

— Trudy...

— Am niște lucruri pe care am fost nevoită să le ascund, dar aş vrea ca tu să ştii unde. Dacă se întâmplă ceva, să le iei.

— Cum ar fi?

— Am o groază de bani pe care mi i-a dat tata înainte să plece la Macao, plus bijuteriile. O grămadă de bani. Ajung pentru un trai îmbelşugat ani şi ani.

— Te ascult, dar nu am nevoie de ei, dacă asta vrei să spui. Mă descurc cu ceea ce am.

— Am închiriat o casetă la bancă, la cea mare, şi am dat numele tău şi al lui Dominick drept persoanele care au acces la ea. Problema e că e necesar să fiţi amândoi de faţă, doar dacă nu cumva moare unul, aşa că trebuie să ai grijă de tine. Pe de altă parte, îmi închipui că în vreme de război lucrurile stau altfel. Am şi o cheie. E în ghiveciul de la fereastra dormitorului meu, la mine acasă. L-am băgat în casă şi e plin cu pământ. Cheia e la fund, aşa că va trebui să scoţi pământul. Iar dacă n-o mai găseşti, tot poţi ajunge la casetă, doar că va dura ceva mai mult. Sunt tot felul de formalităţi legale de îndeplinit.

— Am notat, zice el.

— Să nu uiţi, spune ea. Să nu cumva să uiţi.

Angeline iese din dormitorul ei, îmbrăcată într-un halat. O anunţă că servitorii au plecat şi ea se prăbuşeşte într-un fotoliu.

— Nu înţeleg, repetă iar şi iar. Sunt la mine de ani de zile.

Nu trece mult şi revine cu picioarele pe pământ.

— Au luat ceva?

Nu le-a dat prin cap să se uite. Se duc în cămară şi văd că proviziile, care oricum erau pe terminate – orez, câţiva cartofi, ceapă, făină, zahăr şi câteva mere scofălcite – au rămas neatinse.

— Servitorii sunt întotdeauna nedreptăţiţi, remarcă Will. Sunt ultimii cărora li se mulţumeşte şi primii care sunt acuzaţi.

— Aşa se supravieţuieşte, zice Angeline. Mă mir că nu au luat nimic. Eu aş fi luat, fără nici o remuşcare.

— Hai să bem ceva, propune Trudy.

— E cel mai înţelept lucru pe care l-ai spus săptămâna asta, zice Will.

Se duce să ia o sticlă de scotch – cel puțin băutura au din belsug. Toarnă în pahare, dau drumul la radio. Tocmai atunci, crainicul dă citire unui mesaj din partea lui Churchill: „Lumea întreagă stă cu ochii la voi. Sperăm și credem că veți rezista până la capăt. Onoarea imperiului e în mâinile voastre“.

— Ne-au abandonat, zice Trudy. Nu fac nimic ca să ne ajute. Ce așteaptă Churchill și blestematul de Imperiu Britanic de la noi?

Are o privire întunecată, de nepătruns, dar Will vede că ochii îi înnoată în lacrimi.

În fiecare zi, din cer cade o ploaie de foi volante. Avioanele japoneze se învârtesc huruind pe deasupra coloniei și aruncă fluturări prin care îi îndeamnă pe chinezi și indieni să nu mai lupte, să se alătore japonezilor, în viitoarea „Zonă lărgită de prosperitate comună din Extremul Orient“. Le adună de pe jos și le strâng teancuri, teancuri. În ziua de Crăciun, Trudy vine cu o idee: să le folosească în chip de tapet. Îmbrăcați în cămăși de noapte, pun discuri cu colinde, fac puncte fierbinte și, într-o nesăbuită pornire spre risipă, folosesc toată făina păstrată pentru dăruite ca să lipească foile pe unul dintre pereții camerei de zi – o decorare plină de o amară ironie. Pe o foaie e desenată o chinezoaică așezată pe genunchii unui englez gras, iar textul spune, în chineză, după cum le traduce Trudy, „englezii vă violează femeile de ani de zile, e vremea să-i opriți“.

— Hmm... face ea. Nu suntem chiar noi cei din desen? Se așază pe genunchii lui, îl ia cu brațele de după gât și dipește des. Te rog, *sah*, cumperi băut la mine?

— Ba e cu mine și Frederick, bleago, sare Angeline. Uite ce gras e bărbatul.

E prima oară după multe zile că-l pomenește pe bărbatu-său.

Pe altă foaie sunt doi asiatici care își strâng mâinile. „Japonezii și chinezii sunt frați. În loc să vă luptați, mai bine vă alăturați nouă“, traduce Angeline.

— Au uitat de Nanking¹? zice Trudy. Pe atunci nu ne aveam ca frații!

---

1 Aluzie la masacrul de la Nanking, oraș din estul Chinei, cucerit de japonezi la începutul războiului sino-japonez (1937-1945).

— Eu mă simt... oprimată, face Angeline. Cred că ar trebui să-l predăm pe Will, tu ce zici?

— Eu cred că tipul acela e Dominick, zice Will, arătând cu degetul spre unul din chinezi.

— Să nu mai faci glume de-astea, se îmbufnează Trudy. De unde crezi că avem atâta mâncare? Dommie are grijă de noi și în situația asta chiar nu îmi pasă cum reușește.

— Înțeleg, dar nu sunt de acord, zice Will. De ce sunt fițuicile astea atât de bătătoare la ochi și ațățătoare?

Se aude zgomot de motor – o mașină urcă pe alee. Îngheață toți trei, dar apoi Trudy fuge la fereastră și ridică un colț al draperiei.

— E Dommie! exclamă ușurată și se duce să deschidă.

— Vorbești de lup... zice Will și se așază.

Dominick intră și își scoate fularul de la gât.

— Crăciun fericit și toate celelalte, spune el, flegmatic până și în vreme de război.

— Și ție la fel, răspunde Will.

— Am adus câte ceva ca să simțim că e sărbătoare.

Ridică triumfător un coș din care scoate *South China Morning Post*, o cutie de carne de rață, un săculeț de orez, o pâine, două borcane cu gem de căpșuni și un chec cu fructe. Femeile bat din palme, încântate ca niște copii.

— Trudy, poți să pregătești ceva din ce-i aici? Întreabă și se tolănește pe un fotoliu, cu picioarele elegante întinse – un vânător care a adus de mâncare femeilor.

— Știi prea bine că sunt o catastrofă în bucătărie, răspunde Trudy și înhață ziarul.

— „Zi de bucurie“, citește ea. ăsta e titlul. „Hong Kongul sărbătorește cu sobrietate cel mai neobișnuit Crăciun din istoria sa seculară.“

— De parcă Hong Kongul nu există decât de când au venit englezii, o întrerupe Dominick.

— Liniște, citesc, zice Trudy. „Ziua de azi va fi sărbătorită cu modestie și cumpătare... Aseară, la Parisian Grill, a fost un interludiu plăcut chiar înainte de închidere: un pianist din corpul de voluntari, venit să mănânce ceva înainte de a-și relua postul, a interpretat câteva melodii nemuritoare, acompaniat cu entuziasm

de toți cei prezenți. "Ridică privirile de pe ziar. Cum adică, unii merg la Grill, și eu nu? Ce farsă! Vasăzică eu stau izolată aici, la Peak, în timp ce alții ies în oraș? Dommie, ai ieșit în oraș? Cum ai îndrăznit să mergi fără mine?"

— Trudy, pentru femei e primejdios să iasă pe stradă în situația de acum. Trebuie să stai acasă, ferită de ce-i afară. Hai, acum țese-mi pantalonii și gătește-ne ceva pentru prânz.

Ea îi aruncă ziarul în cap.

— Ce vești mai sunt? întreabă Will.

— Veștile nu sunt bune pentru englezi, răspunde Dominick repede. Sunt depășiți ca număr și ca pregătire. Japonezii sunt mulți și bine instruiți. Au debarcat deja pe insulă și s-au răspândit peste tot. Au debarcat în noaptea de optsprezece. Englezii își pun nădejdea în soldați, dar aceștia nu sunt pregătiți să lupte pe un astfel de teren și nu se descurcă. Sistemul ierarhic de comandă nu funcționează bine. Pe deasupra, soldații mor pe capete de malarie.

Will bagă de seamă că Dominick evită să spună „noi” sau „nostru”.

— Deci nu stăm prea bine.

— Nu, răspunde Dominick calm. Nu stați bine ddoc. Cred că nu mai aveți mult. Guvernatorul a făcut un gest nesăbuit, a respins o propunere de încetare a focului proclamând în mod absurd superioritatea englezilor. Face politica strușului, crezând că nu există decât ceea ce vrea el să vadă. Am primit vești de la vărul nostru, Victor, care e întotdeauna la curent cu mersul lucrurilor. El e încă acasă.

— Vrei clătite? îl întrerupe Trudy.

— Nu, mulțumesc. Nu pot sta multă vreme.

— Cu ce te ocupi în vremurile astea? întreabă Angeline. În afară de faptul că ai grijă de noi.

— Dacă ați ști ce e afară, nu v-ar veni să credeți, răspunde Dominick. Aici sunteți într-un buncăr confortabil. Afară e un infern. Eu însumi de-abia mă țin la suprafață.

Pe fața curată și netedă, ochii îi lucesc la fel ca două bucăți de cărbune. Will se întreabă dacă se poate spune despre un bărbat că e frumos.

— Dacă auzim de capitulare vom pleca, fiindcă îmi închipui că Peak va fi primul loc unde vor veni să jefuiască, zice Will.

— Iar dacă veдеți vreo uniformă, să fugiți pe loc de aici.

— Ar mai fi ceva de făcut? întreabă Angeline.

— Nu prea aveți ce face. Bani aveți, îmi închipui. Dacă lucrurile merg prost, cred că într-un spital ați fi în siguranță. Știți unde sunt spitalele. Fabrica de ape minerale a fost transformată și ea în adăpost temporar. Numai că ar trebui să traversați tot orașul, ca să ajungeți în port. Cred că cel mai bine e să stați aici. Japonezii au un obicei: când câștigă o bătălie, soldații au trei zile libere, timp în care pot face orice. Atunci e primejdia cea mai mare, evident. Încercați să nu ieșiți din casă.

Dominick face o pauză și se uită la Will.

— Era să uit, am un cadou pentru tine.

Se duce la mașină și vine cu un baston frumos, din lemn de nuc lustruit, cu vârf de alamă.

— Din păcate, nu am avut vreme să-l împachetez. M-am gândit că ai putea avea nevoie de el, spune, zâmbind din colțul gurii, și i-l întinde lui Will.

— Mulțumesc, spune Will și atârână bastonul de brațul foto-liului.

— Și cu mine cum rămâne? întreabă Trudy. Pentru mine nu ai adus nimic?

— Peste asta am dat din întâmplare. L-am găsit pe piața neagră și banii mi-au ajuns la fix. Nu a cerut mult. Bănuiesc că bastoanele nu se vând prea bine în vreme de război.

— Eu aș fi zis că sunt la mare căutare, din cauza numărului mare de infirmi, spune Will.

— Se poate și așa, într-adevăr.

Trudy le taie vorba.

— Dar doctorii spun că Will o să se facă bine, o să fie ca înainte, așa că nu o să mai aibă nevoie de baston peste câteva săptămâni, nu-i așa, Will? O să-l folosim pe post de vâtra.

După plecarea lui Dominick rămân nemișcați, simțind că se sufocă. Se înserează și se face frig.

— Dă drumul fonografului, zice Angeline. Vreau să ascult muzică, să dansez, să mă simt normală.

— Și să bem! strigă Trudy. De Crăciun trebuie să bem.

Aduce alte pahare, aprinde lumânări, pune rața, pâinea și gemul pe masă. Cina de Crăciun e minunată, băutura le încălzește obraji și stomacurile.

Astfel petrec seara — Trudy și Angeline dansează, sunetul colindelor umple casa, Will aplaudă și toarnă în pahare. Beau și dansează în salonul friguros din conacul Angelinei, cufundați în lumina amurgului, cu paharele în mână, beau până se îmbată, apoi se duc împleticindu-se în camere și se trântesc pe pat. Trudy îl mângâie pe Will, își plimbă mâinile și buzele pe trupul lui până ce el uită de genunchiul care zvâcnește dureros și de tavanul care se învârtește deasupra capului. Acesta e Crăciunul lui 1941, o zi tristă, melancolică, în care toți așteptau ceva, o zi pe care Will nu o va uita niciodată.

Dimineața, Angeline ciocăne la ușa lor. Will, mahmur, simțind că are nisip în gură, vine și deschide. Angelina rămâne cu mâna în aer, gata parcă să mai ciocăne o dată.

— 'Neața, zice el.

Ea îl privește mută. E palidă și trasă la față.

— Crăciun fericit, zice. S-a terminat. Am auzit adineauri la radio. Ne-am predat.

26 decembrie 1941

Trudy e disperată fiindcă nu știe cum să dea de Dominick.

— El ar ști ce trebuie să facem, repetă fără încetare.

— Vom sta aici cât de mult putem, zice Will, încercând s-o liniștească. Până la urmă, lucrurile se vor aranja. Japonezii nu pot ține piept Angliei, Americii, Olandei, și Chinei. Doar că va mai dura puțin.

— Te superi dacă mă duc în oraș și încerc să-l găsesc? Sau poate că ar trebui să-l caut pe Victor, spune ea fără să-i dea atenție. Cred că tu ar trebui să rămâi aici.

— Da, știu, te-aș înkurca, încercă el în van să o liniștească. Cum crezi că ai să dai de ei? E imposibil. Stai și așteaptă. Lucrurile se vor aranja, ai să vezi.

Trudy se întoarce spre el, cu fața schimonosită de furie.

— Și până atunci? strigă cu atâta putere, că aproape scuipă cuvintele. Ce propui să facem în timp ce japonezii cutreieră orașul și fac tot ce vor oricui vor? Sunt ca niște furnici scârboase, n-o să lase nici un locșor neatins. Ce crezi că vor face America și Olanda și scumpa ta Anglie? Ai de gând să mă ajuți? Așa, într-un picior? Trebuie să facem ceva.

El șovăie, apoi o apucă de umăr cu o mână și o plesnește peste față cu cealaltă.

— Trebuie să te liniștești, zice. Ești isterică.

Ea se prăbușește pe jos plângând, își acoperă fața cu palmele.

— Will, spune printre degete, Doamne, Will, ce ne facem?

El se ridică cu greu și îngenunchează pe jos, lângă ea.

— Draga mea Trudy, voi avea grijă de tine chiar așa, cu piciorul ăsta beteag. Mă jur.

Ceva mai târziu, după ce a dus-o să facă baie și i-a adus ceva de băut, aude o bătaie la ușă. Femeile sunt sus, așa că merge să deschidă, dar mai întâi se uită cine bate. În fața ușii stă un bărbat cu părul cânepiu, în uniformă.

— Cine e? strigă.

— Vă rog, domnule, sunt Ned Young, din Canada. Cu Grenadierii din Winnipeg.

Îi deschide.

— Intră. Ești rănit? Ești singur? Ce dracu' cauți tocmai aici?

— Da, domnule. Eram într-un camion, împreună cu alții, luați prizonieri de război, și eu am sărit jos, am venit încoace și am bătut la toate ușile unde mi s-a părut că nu e un pericol.

Înăuntru, bărbatul se dovedește a fi un băietan atât de tânăr, că are coșuri pe față. Pantalonii îi sunt murdari, iar el miroase de nu te poți apropia.

— Ai mâncat ceva?

— De câteva zile nu, domnule, răspunde, flămând și politicos în același timp.

— Uite, stai aici, în sufragerie. Îți aduc ceva de mâncare.

Pune pe o farfurie o bucată de pâine și carnea de rață rămasă de cu seară. Găsește o sticlă de bere și o deschide, umple și un pahar cu apă. Băiatul se năpustește asupra mâncării, o îndeasă în gură aproape fără să mestece.

— Mai este, nu te grăbi, zice Will. E în deajuns cât să te sature.

— A fost înspăimântător, zice băiatul cu gura plină și începe să plângă. A fost înspăimântător. Eram în munți, în tranșee.

— Nu vorbi. Mănâncă și trage-ți sufletul.

Dar băiatul vorbește mai departe, parcă nu l-a auzit.

— Am văzut cum i-au ieșit mațele camaradului meu. Era viu. Vorbea cu mine și mațele îi atârnavă afară. Apoi i-am simțit mirosul. Se prăjea, mațele i se prăjeau și mirosea a mâncare. Am văzut o femeie al cărui cap fusese smuls de explozie. Lângă ea era un copilăș, gol, plin de rahat, îl bâzâiau muștele. Am fost nevoiți să-l lăsăm acolo. Nu ne-au lăsat să-l luăm. Eu nu am mai văzut așa ceva. Acum o lună eram la instrucție în Jamaica și mâncam banane. Ne-au spus că n-o să fie prea mare agitație pe aici.

Mănâncă, dar nu se poate opri din plâns.

— Nu am băut apă de nu știu câte zile. Voiam să mor, dar am sărit din camion fiindcă am văzut ce fac japonezii. Nu au nimic omenesc în ei. I-am văzut smulgând un bebeluș din burta mamei lui. I-am văzut tăind capete și înfigându-le în stâlpii gardului.

Angeline intră în cameră.

— Ce naiba...?

Băiatul se ridică, mâncând și plângând.

— Bună ziua, doamnă. Sunt Ned, Ned Young din Winnipeg.

— Înțeleg, face Angeline și se așază. De această dată Will îi apreciază simplitatea, altminteri atât de enervantă. Ned Young, unde ai fost? Ai văzut vreun voluntar?

— Am pierdut. Ne-am predat. Nu am văzut decât japonezi. Sunt atât de bine echipați... Au ghetă de munte, concentrate de alimente, hărți. Noi nu aveam nimic. Ne-au dat rom la micul dejun. Ne-au parașutat aici acum câteva săptămâni și ne-au spus că avem timp să ne antrenăm.

— Ce ai văzut în oraș?

Ei au nevoie de vești, el — de consolare.

— Peste tot sunt lupte, cadavrele zac pe străzi. E o duhoare de îți vine să mori. Totul pute, oamenii sunt speriați, în schimb, hoții bântuie străzile, fură și dau foc. Profită de situație înainte să vină japonezii și să ia totul.

— Ce-ar fi să te odihnești puțin, zice Will, dându-și seama că nu vor afla nimic de la băiat. Faci o baie și te culci. Sus e un pat; te trezim noi dacă se întâmplă ceva.

Angeline îl conduce sus. Când ea se întoarce, Will simte nevoia să iasă, altminteri se sufocă. Băiatul a adus cu el o imagine terifiantă a lumii de afară.

— Ies puțin, zice. Picioarele nu mă mai dor atât de tare și am nevoie să știu ce se întâmplă. Înnebunesc să stau închis aici de atâta vreme.

— Bine, răspunde Angeline. Numai să nu te duci departe. Când o să se trezească, Trudy o să aibă nevoie de tine.

Afară cerul e albastru și păsările ciripesc. Dacă nu ar fi câte un fuior de fum ici și colo, ai zice că în Peak, pe aleile largi, bine pavate, mărginite de garduri verzi, bine îngrijite, totul e pașnic și frumos, ca înainte. Din vârful unei stânci vede orașul întins la poale, portul sclipind în soare, cerul luminos. E atâta pace că își aude respirația.

— Ce frumusețe, exclamă și își dă seama că a vorbit cu glas tare.

Când se întoarce, le găsește pe Trudy și Angeline în bucătărie. Varsă sticlele de scotch în chiuvetă.

— Nu-ți face griji, zice Angeline. Noi ne-am îmbătat turtă. Am păstrat ceva și pentru tine și noul nostru prieten, Ned Young.

— Un singur lucru e mai rău decât un japonez: un japonez beat, așa-i? zice el. Să păstrați sticlele goale. S-ar putea să mai avem nevoie de ele.

— Ne-am gândit, Will, spune Trudy, și credem că cel mai bine e să rămânem aici, de vreme ce nu știm dacă în altă parte e mai bine, însă tu și Ned ar trebui să stați ascunși, căci e evident că nu sunteți chinezi. Bineînțeles, doar dacă nu e nevoie să ne săriți în ajutor. Angeline și cu mine am putea să ne dăm drept servitoare și poate că așa vom fi lăsate în pace.

Will ridică privirea.

— Chiar așa? Sună amuzant, nimic de zis, dar nu sunt sigur că e și bine.

— E o nebunie, dar unde să plecăm? Tu ce crezi că ar trebui să facem?

— Am putea merge în oraș, să vedem ce fac ceilalți.

— Dar s-ar putea să nu avem unde dormi și să nu găsim de mâncare.

— Bine, zice Will. Eu zic așa: mâine-dimineață devreme luăm mașina și mergem până în cartierul Central, vedem ce e acolo, după care ne întoarcem.

— Mergem toți?

— Ned poate să rămână, fiindcă a suferit destul, dar tu și Angeline puteți veni dacă vreți.

A doua zi se înghesuie în mașină. Ned vine și el, pentru că nu vrea să rămână singur acasă. E proaspăt îmbăiat, dar arată absurd, îmbrăcat în hainele lui Frederick: fața i se ivește din cămașa amplă de mătase, corpul îi înnoată în pantalonii subțiri de lână, croiți pe rotunjimile deloc neglijabile ale lui Frederick, strânși acum la brâu cu o curea din piele de aligator.

Drumul coboară șerpuiind coasta muntelui. La câte o curbă li se deschide în fața ochilor panorama portului sau a cartierului Central, unde nimic nu pare să se fi schimbat, în afara faptului că nu se mai vede nici o mașină. Când intră în oraș amuțesc, cu ochii la clădirile goale, la străzile pustii.

— Hai să mergem la Gloucester, propune Trudy. Acolo trebuie să fie cineva.

Parchează mașina și o iau pe strada Connaught. Ned atinge mâna lui Will și îi arată ceva pe trotuar. Între două dădiri zace ghemuit trupul unui bărbat, cu sângele și roindu-i pe haine. Trec mai departe fără un cuvânt.

— Ce liniște e, spune Trudy în șoaptă.

— Nici un om, nici o mașină, zice Will.

La Gloucester însă e mare agitație. În holul elegantului hotel sunt mai mulți oameni decât oricând. Dorm pe canapele, pe pardoseala de marmură. Ghivecele cu plante au fost trase într-o parte și formează un fel de gard verde al acestui bizar lagăr de refugiați. Chelneri în uniformă aduc grăbiți cești de cafea pe tăvi de argint, încercând să-i servească cât pot ei de bine pe acești musafiri neobișnuiți.

— Uite-o pe Delia Ho! strigă Trudy. Credeam că a plecat în China. Uite-i pe Anson și Carol. Și pe Edwina Storch cu Mary. Toată lumea e aici!

Oamenii se înghesuie în jurul nou-veniților, îi întreabă unde au fost și ce au văzut.

— Nu vă putem fi de vreun ajutor, zice Angeline. Am stat ascunși în casă.

— Și nu v-a tulburat nimeni? întreabă un american.

— Chiar așa, zice Trudy. Doar că am mâncat mizerabil. E ceva mâncare pe aici?

— Din păcate, mâncarea e pe sponci, fiindcă hotelul oferă oaspeților ce a mai rămas prin cămări. Trudy acceptă să împartă o budincă de orez cu Delia, îi mai dă și lui Will câteva linguri, iar apoi, zărindu-l pe Ned într-un colț, îi face semn să vină să ia și el.

— Cafeaua e groaznică, zice. Folosesc apa din puț.

— Ce mai e nou? îl întreabă Will pe Dick Grubbins, un om de afaceri american care, chiar și înainte de război, știa întotdeauna ce se întâmplă.

— Eu am fost la Clubul American și am venit aici să aflu nouități. Au început să devasteze orașul ca să-și sărbătorească victoria. Mitzy, bătrâna care ținea un magazin de antichități pe strada Carnavon, a fost înjunghiată de un soldat beat așa, din senin, cică nu i-ar fi dat geanta îndeajuns de repede. La spital știi ce s-a întâmplat, adaugă cu voce joasă.

— Nu știu.

— Ceva îngrozitor. Uneori se poartă chiar ca niște animale. Au violat călugărițele și infirmierele și i-au înjunghiat cu baionetele pe doctorii care au încercat să le apere. Bineînțeles, nu au voie să se atingă de personalul medical, dar cum să spui așa ceva unei mulțimi însetate de sânge? Drew McNamara s-a dus acolo să facă ordine și să se asigure că cei vinovați sunt arestați, dar peste tot e un haos. Conform Convenției de la Haga, poliția ar trebui să mențină ordinea, vorbesc de vechea poliție din Hong Kong, dar nu prea i-am văzut. E o nebunie totală, crede-mă. Japonezii au pus câțiva poliști britanici să stea de pază la consulatul lor. Cred că nu înțeleg conceptul de ironie.

Chinezii și indienii ar trebui să se poată mișca în voie. Vărul lui Trudy, Victor Chen, face treabă bună ca intermediar, încercând să pună stavilă violenței și jafurilor. Europeanii neutri nu ar trebui să aibă de suferit, dar nu se știe niciodată. Japonezii au cerut

prostitute, pe lângă faptul că au dat iama în bordelurile din cartierul Wanchai. Singura parte bună e că își mai consumă din energie acolo. Dacă nimerеști peste unul beat sau nebun, îți dă cu sabia în cap și nu-i pasă dacă te-a decapitat sau nu. Cer bani, ceasuri și bijuterii de la toți cei pe care îi găsesc pe stradă. Pe douăzeci și nouă va fi o paradă triumfală.

— Ai idee ce vor face cu noi?

— Nu, dar, dacă poți ajunge în China, te sfătuiesc să nu șovăi. Eu personal încerc să aranjez plecarea pentru mine și câțiva oameni de-ai mei.

— Nu știu de ce nu pleacă Trudy.

— Și tu ar trebui să pleci, amice. Nu mai ai ce face aici. Ei, îți urez noroc. Poate bem un pahar împreună când se termină chestia asta. Sună-mă dacă treci prin New York.

Își strâng mâinile și Gubbins pleacă, lăsând în urmă miros de prosperitate și siguranță de sine americană.

Trudy vine lângă el.

— Îi mai ții minte pe Sophie Biggs și pe soțul ei, i-am văzut de curând la petrecerea dată de Manley, îi spune. Soțul ei știe ceva japoneză, a intrat în vorbă cu niște soldați pe stradă, iar ei au considerat că i-a jignit și l-au împușcat în genunchi. Și încă a avut noroc, zice Sophie. Nu s-a putut îngrijii, fiindcă spitalele au fost bombardate și abia dacă mai funcționează. Delia spune că vor instala puncte de control în scurtă vreme, așa că nu vom mai putea să circulăm fără permise de trecere. Ce zici, să ne întoarcem și să ne luăm lucrurile? Să rămânem acolo sau să revenim aici? Cel puțin aici suntem între oameni. Acolo simțeam că o iau razna.

— Mi-ar plăcea să ne mutăm în oraș. Dar aici nu avem loc. Nici nu mă gândesc să dormim aici, pe jos, când avem paturi bune acasă. Trebuie să ne păstrăm puterile pentru ce va să vină. Cine știe când vom mai putea dormi bine.

— Deci crezi că ar fi bine să stăm la Angeline?

— Păi, nu știu unde am putea sta în oraș. Eu aici nu stau. Arată spre cei din jur. Situația e explozivă. Cred că o să fie urât aici, și nu din cauza japonezilor.

— Ești atât de cinic. Țsta era rolul meu, pe cât țin eu minte. Dar nu-l contrazice. Ce ciudat, spune. Suntem în stare de război,

dar până acum nu am făcut decât să stăm și să așteptăm să se întâmple ceva.

— Să nu-ți dorești să se întâmple ceva, Trudy. Mai bine așa: plictis și monotonie.

— Da' știi ce vreau să zic. Stăm acasă și ne uităm unii la alții. Asta e războiul? Oare ce o face Vivian Leigh la ora asta?

Will o plesnește ușor peste fund.

— Doarme buștean.

Edwina Storch se apropie, împreună cu Mary, companioana ei.

— Cum te simți, draga mea? o întreabă pe Trudy.

— Bine, scumpo. Voi ce mai faceți?

— Nu mă plâng, dar nu îmi pot închipui cum va fi mai departe și cum ne vom descurca.

— Parcă mergem pe nisipuri mișcătoare, nu? zice Trudy.

— Dar tu ești o supraviețuitoare, spune Edwina cu tâlc.

Trudy tace câteva clipe.

— La fel ca tine, răspunde zâmbind. Pun pariu că vom bea una în cinstea celeilalte când se va sfârși toată povestea asta.

— Așa sper și eu. Stai acasă la tine?

— Nu, la Angeline. Nu știu dacă e cel mai bun loc, dar asta e pentru moment.

— Ei, numai bine, zice Edwina. Sunt sigură că ne vom revedea în curând.

— Așa sper și eu, spune Trudy.

După plecarea lor, Trudy se strâmbă la Will și scoate limba.

Îi iau pe Ned și pe Angeline și se pregătesc să iasă. Trudy îi sărută pe toți în drum spre ușă. Apoi se opresc la o piață nou apărută ca să cumpere orez, varză și rambutani la un preț exorbitant și merg cu grijă până acasă, evitând străzile principale. Se simt ca niște orfani.

În ajunul Anului Nou e pană de curent. Will s-a mai repezit de câteva ori cu mașina până în oraș ca să afle vești și să cumpere mâncare. A avut norocul să nu dea peste soldați japonezi, cu excepția unei zile când venea din oraș împreună cu Ned. Aduceau cu ei un sac de orez, semințe de dovleac și câteva conserve cu carne de vacă și se simțeau victorioși de parcă le obținuseră pe nimic.

Deodată, un soldat japonez a apărut pe drum în fața lor și le-a făcut semn să oprească. Will a simțit că i se face rău.

— Să nu scoți o vorbă, l-a prevenit pe Ned.

Soldatul i-a pus să deschidă portbagajul. S-a uitat la orez, apoi la ei și le-a făcut semn să iasă din mașină. Fluturând carabina, i-a pus să-și golească buzunarele și să-și scoată ceasurile.

— Americani? a întrebat.

— Englezi.

Soldatul a râs. Părea să aibă vreo douăzeci și doi de ani. Avea o figură rotundă, naivă.

— Câștigăm! a exclamat, și-a suflecat mâneca și le-a arătat cinci ceasuri înșirate pe braț.

Nu i-au răspuns, bărbatul le-a luat banii, ceasurile, orezul și carnea, ei s-au urcat în tăcere în mașină și s-au dus acasă, convinși că au avut noroc.

Apoi, în ajunul Anului Nou, Will se trezește, sucește butonul și vede că nu mai e curent. Telefonul funcționează cu întreruperi.

Trudy vrea să alunge tăcerea care se lasă.

— Cine are nevoie de aparatele astea? Mai mult îți dau bătaie de cap. Iar la lumina lumânărilor toată lumea arată mai bine. Se oprește și se gândește. Cred că ar trebui să dăm o petrecere. O petrecere adevărată de Anul Nou, la care să-i invităm pe toți cei care stau ca noi, aici, în Peak. Vedem ce avem în cămară, ceilalți aduc și ei ce au...

Ceva mai jos, pe alee, locuiește familia Miller, oameni de lume. Ei sunt șase și mai au șase sau șapte servitori – două sau trei *amah*, o servitoare pentru copil, o bucătăreasă, un băiat în casă și un grădinar. Trec din când în când pe la Angeline să mai facă schimb de vești și să vadă alți oameni. Trudy merge împreună cu Will ca să-i invite și insistă să vină cu toții, cu servitori și bebeluși.

— Pot sta în bucătărie, să fie cumva alături de noi. Nu e înțelept să-i lași acasă – s-ar putea să nu-i mai găsești când te întorci.

Soții Miller nici nu s-au dezmeticit bine, dar acceptă să vină și să aducă ce pot, ba să-i mai anunțe și pe alții.

Pe drumul spre casă, Trudy îl întreabă:

— Știi povestea cu supa satului?

— Nu, zice Will. Care sat?

— Era odată un șef care a vrut să dea o mare petrecere și să facă o supă comunală. Le-a cerut oamenilor să aducă ceva de pus în supă – carne sau legume, ceva bun. Numai că fiecare s-a gândit că ceilalți vor aduce câte ceva, așa că fiecare a adus o piatră, gândindu-se că nu va băga nimeni de seamă. Supa nu a fost bună, bineînțeles, și toată lumea a plecat supărată. Face o pauză. Nu știi ce mi-a venit să-ți spun povestioara asta acum. Un lucru e sigur, oamenii din sat nu erau chinezi, altminteri ar fi avut respect pentru mâncare.

— Ți-e teamă că alde Miller vor aduce pietre la petrecere?

— Nu, prostule. Mi-e teamă că oamenii nu sunt onorabili.

Petrecerea se dovedește însă a fi un mare succes. Cu toate că nu li s-a spus cu ce să se îmbrace, oamenii vin cu hainele cele mai bune, ca un ultim salut față de lumea pe care o știau. Se adună în casa Angelinei ca fluturii de noapte în jurul flăcării și aduc delicatese scoase la lumină din pivnițe secrete – o ladă cu sticle de șampanie („De ce nu? zice musafirul. M-am gândit că, dacă nu o bem noi acum, o să facă japonezii baie în ea.”), cinci pui proaspăt tăiați, sardele, un săculeț de orez, salată verde, brânză, banane. Și fiindcă sunt încă în Hong Kong, și-au adus servitorii să gătească și să servească.

— Un adevărat festin, zice Trudy privind masa.

— Geme masa de mâncare, cum se spune, adaugă și Will.

— Ei, nici chiar așa, dragule, zice ea și-l sărută pe obraz. Nu te simți ca un școlar în vacanță? Tu nu trebuie să te duci la birou, eu nu trebuie să mă prefac că am o ocupație. Orice am face e bine.

Tânărul Ned Young, care și-a mai venit în fire, îl trage pe Will deoparte.

— Trudy e nemaipomenită. Unde ai găsit-o? N-am mai întâlnit pe nimeni ca ea.

Bărbații îmbrăcați în smochinguri și femeile în rochii de seară stau tolăniți pe fotolii și pe jos, beau bere și ceai din tot felul de recipiente – de la borcane de gem la cutii de conserve –, mănâncă biscuiți sărați și sardele. Fiindcă nu merge fonograful, unii se oferă

să cânte la pian și din gură. Pianul e dezacordat, dar muzica le încălzește sufletul, la fel și vocile.

Aproape de miezul nopții se adună în jurul celei mai mari lumânări din salon și încep să numere.

— Zece, nouă... încep, dar Trudy îi întrerupe.

— Hai să numărăm mai mult. Să începem de la cincizeci. Și așa nu avem nimic mai bun de făcut.

Oamenii îi fac pe plac și reîncep numărătoarea.

— Cincizeci, patruzeci și nouă, patruzeci și opt...

Și atunci se întâmplă ceva ciudat. Undeva, între treizeci și patru și treizeci și trei, parcă prind viață și numărătoarea capătă un scop, devine ceva important. Intonează în cor numerele și vocile lor sunt acum mai puternice, mai limpezi și, pe măsură ce ajung la douăzeci, la zece și apoi la o singură cifră, vocile sunt mai ferme, mai îndrăznețe, iar când ajung la „cinci, patru, trei, doi... unu” izbucnesc în urale, se strâng în brațe și, pentru o clipă, simt că au salvat ceva. Femeile își șterg lacrimile, iar bărbații se bat prietenește pe spate.

— La mulți ani, dragul meu, îi spune Trudy lui Will și îl sărută. Sper să fie cel mai rău început de an nou pe care îl vom trăi vreodată.

Se întoarce spre ceilalți și ridică paharul.

— E timpul să îngropăm argintăria și să ascundem lenjeria. Toate astea vor lua sfârșit, numai că nu știm când.

O parte dintre oaspeți pleacă în zori, alții rămân, înșirați printre canapele și scaune, prea speriați ca să iasă afară, dar dornici să ajungă acasă. Trudy are grijă de fiecare din ei, le oferă apă și câteva cuvinte de consolare, până când își iau pe rând inima în dinți, se scutură de mahnireală și se duc clătînându-se, trăgând cu un ochi la cer de teama avioanelor dușmane.

4 ianuarie 1942

În cea de-a patra zi a anului, Trudy intră în cameră cu o hârtie în mână.

— Adună oamenii, îi anunță ea și apoi citește: „Decând Japonia a ocupat Hong Kongul în ziua de Crăciun, inamicii străini

au avut voie să se deplaseze liberi în practic toate cartierele coloniei“ – câtă generozitate din partea lor! Apoi e ceva despre generali și ordinele militare și continuă așa: „Toți inamicii civili“ – se pare că ești un tip periculos, Will – „toți inamicii civili se vor aduna la poligonul de paradă Murray în ziua de 5 ianuarie“. Ai voie să iei cu tine obiecte de uz personal, iar paza casei tale cade în sarcina ta. Printre inamici se numără britanicii, americanii, olandezii, panamezii și oricine a mai avut neplăcuta idee de a duce război împotriva cuceritorilor noștri. Aici ridică privirea. Cred că am scăpat teafără și nevătămată.

— Așa crezi?

— Păi, nu intru în nici una din categoriile astea. Mi-am ascuns bine pașaportul britanic ca să nu știe nimeni de el. E drept, nu îmi place *origami*¹, dar nu cred că e un motiv să fiu considerată în stare de război cu japonezii. Dar tu cred că vei fi nevoit să te duci, în afară de cazul că vrei să mergi altundeva. Încruntă din sprâncene. În China? Se poate aranja traversarea.

— Nu, cred că e mai bine să stau în Hong Kong. Vor fi nevoiți să procedeze în mod organizat și vor putea fi trași la răspundere. Dacă ne adună pe toți, trebuie să ne înregistreze și să anunțe guvernele respective, cel puțin așa cred. Dar va trebui să decidem ce facem cu Ned.

Stau de vorbă la dejunul cam sărăcăcios – orez și varză sărată – și hotărâsc să schimb biografia canadianului și să-l declare englez.

— Spui că ți-ai pierdut pașaportul, că ți-a luat casa foc, lovită de o bombă, sau ceva de genul ăsta. Nu știu ce te faci însă cu accentul, zice Trudy. Crezi că japonezii vor băga de seamă?

— M-aș putea da drept american, se oferă el.

— Numai că nu cunoaștem nici un american care să te ia sub aripa lui. Mai bine stai cu Will și îți ții gura.

Trudy repetă că ea nu se va înregistra.

— Angeline, poți să te duci cu Will și Ned, de vreme ce Frederick e englez. Contezi și tu ca englezoaică. Trebuie să ai pe

---

¹ Artă tradițională japoneză, constând în crearea unor obiecte din hârtie împăturită.

undeva certificatul de căsătorie. Mă pot descurca fără tine, am atâtea prieteni de familie care s-au oferit să mă găzduiască... Nu am să fiu singură, spune și o mângâie pe braț.

— Ba am să stau aici, cu tine. Nu crezi că e bine?

— De ce nu declari că lucrezi pentru guvern? îl întreabă Trudy pe Will. Funcționarii coloniali sunt scutiți de înregistrare.

— Draga mea, răspunde el. Sunt lucruri care pot fi verificate. Ar fi mai rău dacă aş minți și m-ar descoperi.

— Dar dacă te duci nu vei mai putea veni aici, nu crezi? Doar n-au să-ți scrie numele, să te bată pe spate și să te trimită acasă!

— Cel mai probabil e că ne vor ține împreună. Îmi închipui că o să stăm cu toții undeva, până se hotărăsc ce să facă cu noi. Am auzit că au loc schimburi masive între guverne, așadar ne-ar putea da în schimbul unor japonezi care trăiesc în țările noastre. Va lua însă destul de mult timp până se organizează toate astea, deci ar fi mai bine să ne gândim cum să păstrăm legătura.

După prânz, Will și Trudy urcă în dormitor să strângă lucrurile într-o valiză.

— De ce ai nevoie? De o periuță de dinți. Ți dă una nouă. Praf de curățat dinții. Astea precis că îți vor fi necesare. Pieptene, nu se poate să umbli nepieptănat. Pe de altă parte, poate nu e bine să fii prea chipeș și să dai de bucluc împreună cu nu știi câte femei.

— Vii cu mine? o întreabă.

Întrebarea i-a stat pe buze toată dimineața. La gândul că se va despărți de ea i se taie respirația. A văzut-o în fiecare zi luni în șir, niciodată nu au trecut mai mult de câteva ore fără să-i simtă mirosul pielii, al părului. Celelalte femei i se par grotești acum, sunt prea mari, prea stridente, prea lente. Într-o după-amiază, la puțină vreme după ce sosise în Hong Kong, el și Simonds stăteau la birou și se uitau vrăjiți, așa cum doar banalul te poate vrăji, cum domnișoara Tsai, secretara, fierbea apă și o turna într-un termos. Domnișoara Tsai era slabă și purta ochelari cu rame de metal. Umerii ei, pe care îi acoperea în fiecare zi cu același pulovăr cenușiu, erau înguști și păreau fragili ca oasele de pui. Purta părul tăiat scurt, deseori uns cu ulei de păr. Simonds se întorsese spre el — asta se întâmpla înainte să o fi cunoscut pe Trudy — și zisese: „Nu înțeleg cum de unora le plac chinezoaicele. Sunt atât de

slăbănoage, parcă nici nu au sex". Dacă ar fi cunoscut-o pe Trudy, să vadă cât de languroasă poate fi o chinezoaică slabă... Simonds plecase din Hong Kong la puțină vreme după ce Will o întâlnise pe Trudy la petrecere. Plecase în căutarea unei tinere englezoaice cu forme pline, alături de care să întemeieze o familie. O fi și găsit-o până acum. Will are însă o bănuială, cum că tânăra englezoaică i s-ar părea prea rozalie, prea durdulie, în comparație cu silueta lui Trudy, fină ca o lamă de cuțit.

Auzind întrebarea, ea se oprește o clipă, dar apoi continuă să împacheteze.

— De ce să mă bag în cușcă dacă am și altă variantă?

— Habar n-ai cum va fi aici, spune el. Acolo, cel puțin, vei avea trei mese pe zi și un pat.

Nu are tăria să-i spună de-a dreptul să vină cu el. Îi vorbește ca și cum ar fi la mijloc o excursie la preț redus.

După ce termină cu valiza lui, ea se apucă să strângă și niște lucruri de-ale ei într-o valiză.

— Prefer să-mi încerc norocul aici, spune. Nu știi cum va fi în lagăr. Japonezii sunt brutali uneori. Pe lângă asta, ar fi bine să ai pe cineva afară. Am să vin să te văd, să-ți aduc pachete și vești. Clubul Lusitan primește toți portughezii, chiar și pe cei pe jumătate portughezi, ca mine, și oferă condiții acceptabile de dormit. Dacă lucrurile merg rău, am să mă duc acolo. Iar Dommie o să aibă grijă de mine.

— Am putea să ne căsătorim. Aș putea avea mai multă grijă de tine.

Trudy ridică ochii. Fața ei e înspăimântător de inexpressivă.

— Nu știi ce se poate întâmpla acolo, insistă el. Măcar am fi împreună.

Ea continuă să împăturească bluzele, cu gesturi iuți, sigure.

— Știi ce cred chinezii despre englezi? spune câteva clipe mai târziu, ca și cum vorbele lui nu ar fi avut nici o însemnătate.

— Nu tocmai, dar sper că Dominick nu e reprezentativ.

Trudy râde.

— Este, într-o oarecare măsură, dar sunt și lucruri pe care nu le știi. Să nu-l judeci cu prea multă asprime. Are motivele lui. Sunt mulți chinezi care cred că englezii sunt grosolani și aroganți

și au o părere atât de bună despre moștenirea lor culturală, pe când a noastră e de departe mai veche și mai bogată. Plus că sunt al naibii de cărpănoși. N-am văzut niciodată vreun englez să achite nota de plată la restaurant, pe când până și chinezului celui mai strâmtorat i-ar fi rușine să-l lase să plătească pe cel invitat la masă. E nepotrivit, nu crezi? Obiceiurile noastre îmi plac mult mai mult. Apoi să știi că noi, chinezii, nu suntem proști. Știm că cei mai mulți dintre englezii de aici trăiesc așa cum nu și-ar putea niciodată permite în țara lor, trăiesc regește, fiindcă, în situația asta, banii lor pot cumpăra mai mult din munca noastră decât propriii noștri bani. De aceea cred că ei sunt prinți, și noi, servitori. Adevărul e însă că, acasă la ei, nu ar fi putut duce viața de huzur pe care o au aici. Trăiesc din bani luați cu împrumut, prefăcându-se a fi ceea ce nu sunt. Tu nu prea semeni a englez, Will. Ți-ai da și cămașa de pe tine cuiva care are nevoie, ești blând, politicos și modest. Nici n-ai idee cât de bine îmi pare că nu ești ca majoritatea concetățenilor tăi.

— Uite ce e, zice Will. Nu cred că despre asta ar trebui să vorbim acum. Suntem într-un moment de răscruce, nu se poate să nu îți dai seama.

— Știu, știu, răspunde ea iritată, ca și cum el nu ar fi înțeles despre ce e vorba. Vreau să spun că multor localnici nu le pasă de ce se întâmplă cu englezii. Dar, în același timp, nu le prea pasă nici de japonezi. Vor doar să aibă o viață liniștită, să câștige ceva bani, să aibă parte de un pic de dragoste, să moară cu ceva mâncare în stomac. Atât și nimic mai mult.

Întotdeauna îi ia ceva timp ca să pătrundă sensul vorbelor lui Trudy, pentru că spune lucruri neașteptate, ca un copil, și de-abia pe urmă își dă seama Will cât de subtilă este. Și cât simț practic are. O privește cum împachetează o rochie de seară și, după ce se gândește un pic, o eșarfă asortată.

— Ai văzut pe undeva pantofii mei de seară argintii?

— Habar n-am avut că ai vreunii, răspunde el, fără să mai întrebe de ce crede că i-ar fi trebuincioase haine de seară în timp de război.

— Eu privesc întotdeauna înainte, spune Trudy brusc. Niciodată înapoi. Urăsc fotografiile, jurnalele, tăieturile din ziare.

La ce bun? Nu înțeleg ce-i face pe unii să țină un jurnal – e ceva oribil.

Surprins de vehemența ei, el recunoaște:

— Eu am ținut întotdeauna un jurnal în care am notat pe unde am fost.

— Ei, asta-i altceva, un fel de jurnal de călătorie, îmi închipui.

— Da, sigur, mi-am notat impresiile despre locuri și oameni.

— Sper din tot sufletul că nu apar în jurnalul tău.

— Ai fi dezamăgită, spune el după o pauză.

— Oamenii sunt odioși uneori, nu crezi? zice ea. Dacă nu vom mai fi împreună, te rog să nu te gândești la mine cu ură. Gândește-te la mine cu inimă bună sau, dacă nu, uită-mă. Eu așa încerc să fac întotdeauna. Gândește-te cu bunățate și nu judeca. Și ai grijă să cunoști toate amănuntele.

— Ce tot îndrugi acolo? Sari de la una la alta. . .

Se simte ca și cum ar fi primit un pumn în stomac. Nu poate să se prefacă indiferent, dar nici nu poate să-i spună „Nu mă părăsi“.

— Dacă mă iubești, știi exact cine sunt.

— Trudy, asta nu ești tu. Nu ești tu.

— Iar tu nu ești un prost, iubitule, spune și îi întinde geanta. Uite, totul e pregătit pentru marea ta aventură.

La poligonul de paradă observă cu tristețe că ceilalți și-au adus cam toate lucrurile personale, îndesate în valize enorme care stau să pocnească, legate cu sfoară groasă. Unul mai glumeț a venit și cu crosele de golf. Unii stau pe geamantane, beau din termosuri și par rătăciți acolo. Lucru ciudat, ceva mai încolo, la umbră, sunt și chinezi, în spate cu boccele roz sau roșii.

Will are bani ascunși în pantaloni, pe lângă câteva inele și brățări de aur pe care Trudy i le-a dat cu forța. „Aurul e aur, cu aur plătești pe oricine“, îi sună vocea ei în urechi. El nu are decât un sac de voiaj, cu câteva lucruri de primă necesitate, puse de ea. Ned are niște haine de-ale lui Frederick, datorite de Angeline, măcar că nu i se potrivesc la măsură. Tânărul canadian a trezit instinctul matern al ambelor femei.

Trudy a oprit doar atât cât le-a trebuit să coboare, l-a sărutat din vârful buzelor și a plecat repede. Un rămas-bun fără noimă.

Stă pe loc o clipă, în timp ce Ned, jenat, se foiește alături, apoi ridică geanta, stânjenit de faptul că tânărul a fost de față la o despărțire atât de rece. Îi zărește pe Trotter, pe Arbogast. Se duce la Ned Trotter și i-l prezintă pe Ned, explicându-i situația acestuia.

— Nu stărn prea bine, zice Hugh, prea puțin impresionat de necazurile tânărului canadian. Am auzit că la bancă dau foc la cecurile nesemnate, ca să nu încapă pe mâinile cui nu trebuie.

— Da, zice Will. Nu e bine deloc.

— Acum două zile au instituit un nou guvern pentru civilii chinezi — îi spun Departamentul civil al armatei japoneze — și încearcă să facă ordine, să repună în funcție gazul, apa, curentul electric. Vor ca lucrurile să reentre pe făgașul normal, oamenii să redeschidă prăvăliile, să-și reia munca. Toți în afară de noi, bineînțeles. Acum suntem prizonieri inamici.

— Atunci de ce sunt și chinezi aici? Întoarce Will privirea spre localnici. Nu cred că-i înregistrează pe toți locuitorii coloniei.

— S-a iscat o încurcătură. Japonezii nu și-au dat seama că unii chinezi se consideră cetățeni britanici. Mulți dintre ei s-au prezentat aici și japonezii sunt puși în încurcătură, fiindcă nu știu ce să facă cu ei. Cred că ei îi vor doar pe *gweilo*¹, ca să vorbim pe șleau. Pe cât îmi fac eu idee, chinezii vor pleca acasă chiar azi.

Abia atunci Will bagă de seamă că sunt și copii acolo, copii care se joacă. Ce caută acolo? Ar fi trebuit trimiși departe cu luni de zile în urmă. Hugh îi urmărește privirea.

— Mda, mai sunt și copii. Părinți fără minte. Sentimentali. N-au vrut să-și trimită familiile într-un loc sigur. S-au comportat ca niște struți. Sper să putem sta aici în condiții rezonabile.

— Da, să sperăm.

— Ai auzit că Millicent Potter a orbit dintr-un șoc nervos?

— Nu, n-am auzit, face Will.

— Copilul i-a murit în brațe, lovit de un șrapnel. Îl ținea în brațe și soțul ei a povestit că, deodată, nu a mai văzut. Uneori mai zărește ceva, clar de câțeva vreme a orbit de tot.

— Îngrozitor.

---

1 Diavol străin; denumire dată de chinezi europenilor.

— Și Trudy? întreabă Hugh. Îmi închipui că nu are nimic de-a face cu ce-i aici.

— Da, ea e portugheză și chinezoaică, oricum e bine pentru ea în momentul ăsta.

— E bine să ai pe cineva afară. Te poate ajuta, îți aduce lucruri, transmite mesaje. Noi avem o *amah* și un servitor cu noi. Le-am dat mai mulți bani decât vor vedea în toată viața lor și sper să nu ne lase baltă. Ce putem face? zâmbeste descurajat. Ironia sorții.

Reggie Arbogast se apropie de ei.

— Situația e proastă în momentul de față. Câștigă în Filipine, peste tot în Malaysia și Birmania. Nu pot fi opriți.

Un soldat japonez vine călare.

— Alinierea! strigă. Pe un rând. Fără chinezi.

Mulțimea șovăie și se mișcă precum o masă amorfă. Seamănă cu o moluscă, se gândește Will, de parcă ar privi de sus, din cer. Mulțimea face valuri și se întinde, nesigură ca o creatură marină.

— Alinierea! Fără chinezii! strigă soldatul din nou, de această dată mai tare. Duce calul în galop de colo-colo și flutură o sabie prin aer. Asiaticii se ridică și se dau deoparte — rasele se cern încet, încet.

— Ne mână ca pe o turmă, zice Hugh. Noi suntem vitele.

Will se uită la hainele pe care le poartă — o pereche de pantaloni groși de bumbac, două cămăși, un pulovăr și un sacou. Dintr-odată își dă seama că s-ar putea să aibă nevoie de ele vreme îndelungată. Se bucură că are o curea solidă. Cine știe, își zice, la un moment dat s-ar putea să-i fie folositoare cureaua de piele groasă și centura de metal.

Soldatul întoarce calul și pleacă. Mulțimea e tăcută. O femeie se așază pe valiză și izbucnește în plâns.

— Taci din gură, o dojenește bărbatul ei. ăsta e doar începutul.

Îi împart pe naționalități și îi pun să meargă în șir indian. Will se uită la americani cum se îndepărtează, împreună cu olandezii și belgienii. Britanicii sunt lăsați la sfârșit. S-ar zice că japonezii au ceva anume cu ei.

Merg ore în șir, pe drumuri care abia se zăresc, printre grămezi de gunoi adunate în fața clădirilor arse până în temelii, amețiți

de duhoarea cadavrelor și fecalelor umane. Mamele și copiii merg alături de bărbați, bebelușii plâng. Pe marginea drumului stau înșiruiți localnici care privesc în tăcere, aproape fără să le vină să creadă, cum asiaticii îi mână pe occidentali afară din oraș, ca pe o turmă. Unii îi scuipă când trec prin fața lor, dar cei mai mulți se mulțumesc să-i privească. Pe fețele lor se citește ușurarea – cel puțin de data asta au scăpat. Bătrânii îi privesc cu milă pe prizonieri. Un englez mai îndrăzneț încearcă să intoneze *Britania e stăpână*, dar cântecul i se oprește în gât sub privirea implacabilă a unui soldat care încetinește pasul până ajunge să meargă alături de îndrăzneț. În liniștea care se lasă din nou se aud târșăitul picioarelor și răsuflarea grea a învinșilor.

Sunt duși cu toții la hotelul Nam Ping, care, se vede limpede, a fost folosit drept bordel până de curând. Holul e sordid, totul e murdar, vopseaua roșie se cojește de pe pereți, firma și tăblițele indicatoare sunt acoperite de caractere chinezești pictate cu un auriu strident.

Mai întâi li se spune să-și scoată ceasurile și bijuteriile și să le pună într-un sac mare. Apoi un soldat japonez le face semn cu pușca să urce la etaj.

Camerele sunt mici și atmosfera se încinge când oamenii se reped să ocupe câte un loc, doar ca să-și dea seama după aceea că vor fi nevoiți să se înghesuie câte patru sau cinci într-o cameră. Stucul de pe pereți e umflat de umezeală și mucegai, iar din tavan se desprind bucățele de zidărie la cea mai mică mișcare. Pe paturile de fier sunt întinse saltele subțiri ca hârtia și *mintoi*, plăpumi chinezești, pe care se văd pete întinse de culoare arămie. Peste tot fojgăie gândaci mari, stârniți de noii locatari, podeaua e udă, slinoasă. E o harababură de nedescris: oamenii cer hârtie igienică, prosoape, apă curată, fără să-și dea seama că nu are cine să le aducă. Unii chiar nu înțeleg că zilele când aveau la dispoziție câte o *amah* și un șofer s-au dus. Closetele se înfundă aproape imediat și mirosuri insuportabile se împrăstie pe holuri. Will și Hugh organizează echipe pentru curățenie. Unii refuză de la început, alții nu se prezintă. Will le spune celorlalți să nu se enerveze, fiindcă va fi oricum destulă treabă și fiecăruia îi va reveni câte ceva de făcut. Japonezii

nu-i ajută cu nimic; unii se distrează privindu-i, alții pur și simplu nu-i iau în seamă, își găsesc un locșor ferit și trimit copiii chinezi să le aducă bere și pește.

În prima noapte nu au nimic de mâncare. Se duc la culcare flămânzi. În camere răsună scâncetele copiilor și gemetele părinților. Will, cu mâinile îndesate la subraț, ascultă sforăitul lui Ned – un sunet neobișnuit, asemănător cu un lătrat – și se întreabă ce o face Trudy la vremea asta.

Curând capătă și măsura lucrurilor. Nu praful de curățat dinții, ci mâncarea, mâncarea e adevăratul lux. Seara, japonezii le dau un cazan de orez fiert în apă, boluriciobite și linguri, dar nu îndeajuns pentru toți. În apa cafenie plutesc câteva bucăți de carne stricată și legume putrezite. În prima seară câteva femei refuză să mănânce. În a doua, nimeni nu mai vrea să-și cedeze porția. Chinezii acceptă să plece după mâncare dacă le aruncă câteva monede de la balcon, dar asta e, în cel mai bun caz, o soluție îndoielnică, fiindcă unii iau banii și nu se mai întorc. Norocoșii care au câte o *amah* sau un servitor venit după ei le aruncă banii și primesc în schimb pește sau legume, azvârlite de jos în balcon.

De hotel se ocupă Ueki, un bărbat mărunț, cu ochelari rotunzi și mustăcioară. E imposibil să ghicești ce gândește, își dă seama Will atunci când ceilalți îl trimit să discute cu supraveghetorul despre condițiile lor de trai și despre mâncare. E o discuție bizară, tensionată și excesiv de politicoasă.

Ueki a ocupat biroul directorului din spatele biroului de primire și acum stă la o masă de metal. Are în față o sticlă de whisky, deschisă, și o scrumieră în care fumegă o țigară. Ventilatorul atârnat în tavan se învâртеște alene, parcă împiedicându-se în fumul gros de să-l tai cu cuțitul.

Will găsește că e potrivit să facă o plecăciune. Ueki înclină ușor din cap.

— Aș dori să vă supun atenției câteva probleme, spune Will.

— Vorbește, zice bărbatul.

— Toaletele trebuie curățate; avem nevoie de unele lucruri. Ne-ați putea da câteva perii de toaletă și praf de curățat? Ne-ar prinde bine și un plonjor.

— Am să văd ce pot face.

— Doamna Aitken e însărcinată în opt luni și nu se simte bine. Am putea găsi un pat pentru ea? În momentul de față doarme în pat cu încă două persoane. În toate paturile dorm câte doi sau trei. Cu excepția unei secretare australiene, o femeie corpolentă, care refuză să împartă patul cu altcineva — dar asta e altă discuție.

— Bine.

Ueki trece ușor peste cererile lui Will, așa încât acesta nu e sigur dacă le acceptă sau nu.

— Iar mâncarea... Will șovăie.

— Da?

— Mâncarea e necorespunzătoare.

Locotenentul cel micuț îl măsoară din ochi.

— Vrei fumezi? îl întreabă și îi întinde o tabacheră subțire de argint, probabil confiscată de curând de la unul dintre prietenii lui Trudy.

Will ia o țigară și se apleacă în față, ca Ueki să i-o poată aprinde.

— Știi de unde am învățat engleză?

— Nu, dar vorbești foarte bine, zice Will, spunându-și sie însuși că nu e lingău, și nici servil, ci pur și simplu onest.

— Misionar englez a venit în Japonia, m-a învățat trei ani.

— Aveți mulți misionari acolo, care fac treabă bună, spune Will, dar regretă îndată; i se pare că a făcut o remarcă idioată.

— Era om bun. Pentru el, voi încerca să te ajut.

Will mulțumește și rămâne pe loc o clipă, până să-și dea seama că întrevederea s-a încheiat. Se ridică și mulțumește încă o dată.

Lucrurile rămân neschimbate.

Cine ar fi zis că prizonierii se vor aduna tocmai în acest loc, un fost bordel, ca să povestească fiecare ce știe din cele întâmplate în ultimele zile? Timpul e singurul lucru care nu le lipsește, așadar se adună, își împărtășesc unul altuia ceea ce știu și se străduiesc să pună cap la cap o istorie coerentă a zilelor de haos de dinaintea capitulării.

Regina Arbogast, o celebritate mondenă care și-a făcut apariția la poligonul de paradă într-o ricșă, însoțită de servitori care cărau șapte geamantane (dintre care șase au fost duse înapoi acasă), Regina știe felurite povestiri cu atrocități, întâmplări nu ei, ci unor

prieteni ai prietenilor unor cunoscuți de-ai ei. Are păreri cu privire la orice și își exprimă vehement indignarea.

— Chinezii au avut cel mai mult de suferit. Sunt lipsiți de apărare, fără un guvern ca lumea care să-i protejeze. Au trăit atâta vreme sub protecția noastră, că nu știu ce să facă. Toate femeile au fost violate, dar japonezilor le e teamă să se atingă de englezoaice. Știu ei că, până la urmă, se întoarce roata.

Regina a stat acasă la prietena ei, May Gibbons, și au dus-o foarte bine până când și-au făcut apariția niște gangsteri chinezi care le-au legat fedeleș, ca să poată jefui nestânjeniți casa. Vorbește fără încetare de bijuteriile pe care le-a pierdut și pe care nu le va putea înlocui niciodată. Soțul ei, un om de afaceri prosper, izbucnește la un moment dat, după ce ea a turuit o bună bucată de vreme.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Regina, taci din gură și lasă-ne un pic în pace. Când o să se termine istoria asta am să îți cumpăr toate bijuteriile din China.

Regina îl privește cu ură, apoi se întoarce spre prietena ei, Patricia Watson, și îi povestește în șoaptă câte a pățimit și ce om imposibil e Reggie. Patricia zâmbește mulțumită. Mai mult din întâmplare, a putut să-și păstreze lucrurile de valoare, fiindcă, odată ajunsă la hotel, le-a pus pe jos, la picioare; japonezii s-au simțit jigniți să se aplece să le ridice, dar nici nu și-au bătut capul să i le ceară ei.

O tânără, Mary Cox, povestește cum l-au arestat soldații japonezi pe soțul ei și l-au pus să curețe strada pe unde fuseseră târate cadavrele pe jumătate descompuse. Trebuia să îndepărteze cadavrele ca să nu infesteze rezervele de apă și să răspândească boli. Soțul ei a venit acasă mânjit de sânge din cap până în picioare și plin de fărâme de carne putrezită. A plâns până a căzut pe canapea, doborât de osteneală. A doua zi nu mai era acolo și de atunci nu l-a mai văzut. Femeia are un băiețel de doi ani, Tobias, care se ține tot timpul după ea, agățat cu o mână de rochia ei, în cealaltă cu un avion de jucărie. De la Crăciun n-a mai scos o vorbă, povestește mama lui.

Un bărbat, tras la față de supărare, spune că mergea cu soția lui pe strada Carnavon, când niște soldați s-au repezit și au înșfăcat-o

pe femeie. Au luat-o cu ei, amenințându-l că îl împușcă dacă face vreă mișcare. De atunci nu a mai văzut-o.

— Și eu, spune obidit, care credeam că japonezii sunt poporul cel mai pașnic și tihnit, judecând după picturile cu flori de cireș și rafinata ceremonie a ceaiului. Cum pot fi atât de brutali?

— Soldații nu înseamnă o țară, intervine Hugh. În orice caz, nu sunt reprezentativi pentru un popor. Iar războiul ne preschimbă pe toți în animale.

— Cum poți vorbi așa? se scandalizează Regina Arbogast. Mie îmi par toți la fel de brutali. N-ai să vezi niciodată un soldat britanic purtându-se așa cum s-au purtat cu noi animalele astea.

— Așa e, draga mea, cum spui tu, zice Hugh ca să pună punct discuției.

A doua zi, Mickey Wallace își face apariția în holul hotelului, unde câțiva dintre prizonieri își trec vremea într-o stare de apatie. Din urechi îi curge sânge, ochii îi sunt învinețiți și umflați, de abia dacă mai vede. S-a suit pe acoperiș ca să se uite în jur și l-au văzut niște soldați japonezi. S-au năpustit asupra lui și l-au bătut la sânge fiindcă nimeni nu are voie să se uite la japonezi de sus în jos. Ei sunt singurii care se pot uita de sus la alții. Această preocupare obsedantă a inamicilor în legătură cu poziția, și în special cu înălțimea, explicabilă din cauză că mai toți sunt mici de statură, li se întipărește atât de puternic în minte prizonierilor încât, chiar și mulți ani după ce s-a sfârșit războiul, verifică automat cine unde se află, pe ce treaptă sau cum stă.

Din cauza actelor gratuite de cruzime ajung să se teamă și de umbra lor. Un soldat beat, supărat că a pierdut la cărți, îl lovește pe un băiețel ivit în calea lui. Îl lovește atât de tare, că îi sparge nasul și îi scoate trei dinți. Un ofițer japonez îl trimite de acolo, împreună cu mama lui, și nimeni nu mai știe de ei. Dovada incriminantă a dispărut. În timp ce urcă scările, Will privește în jos la aleea dintre hotel și clădirea alăturată. Vede un cadavru înfășurat într-o pătură, un smoc de păr blond, dar e prea sus ca să-și dea seama de cine e vorba. Când ajunge jos, cadavru nu mai este. Își zice că poate i s-a părut, dar știe că nu a fost așa. În altă zi, Trotter vine la el și îi spune în șoaptă:

— Cred că am luat-o razna. Eram pe balcon la o țigară și aş putea să jur că, pe o străduță, am zărit doi oameni care îl decapitau pe al treilea. Vocea îi tremură, dar pe fața lui nu se vede nimic. Am văzut cum a țâșnit sângele, l-am văzut pe omul așezat în genunchi cum se prăvălește, cu mâinile legate la spate. Aș putea să jur că așa s-au petrecut lucrurile. Cum să-ți ții firea? După asta am plecat. Nu am vrut să văd cum curăță locul. Cum să nu-ți pierzi mințile?

Nenorocirea generală e însoțită de mici necazuri săcâitoare. De exemplu, o invazie de țânțari uriași, cum n-a mai văzut Will niciodată, din cauza sistemului primitiv de canalizare. E plin din cap până în picioare de mușcături, de umflături roșii care îl mănâncă cumplit. Când îi plesnește cu palma, împrăstie picături roșii de sânge, supte de la multele lor victime. Gândacii își găsesc culcuș în saltelele subțiri, cu toate că încearcă să-i împiedice cufundând picioarele de fier ale paturilor în castroane cu apă și camfor. Orezul e plin de gărgărițe. Apa e călâie și miroase atât de urât, că trebuie să se țină de nas ca să o poată bea. După ce beau apa fac diaree cu toții, până când reușesc să adune câteva cutii de conserve și să o fiarbă. Atunci își ard limbile fiindcă beau apa sterilizată de îndată ce o iau de pe foc – sunt atât de însetați, că arsura pare o suferință neînsemnată.

Dacă aruncă o privire afară, zăresc, prin geamurile încețoșate de murdărie, soldați japonezi care s-au îmbătat ca să serbeze victoria și acum vomită pe trotuare, sprijiniți de prostituate chinezoaice. Câteodată, un *coolie*¹ are ghinionul să fie adus târâș ca să curețe mizeria, dar, de cele mai multe ori, resturile sunt lăsate să putrezească pe stradă. Will multumește Domnului că nu e miezul verii, când duhoarea ar fi insuportabilă.

Nici nu-și mai aduce minte cum e să respiri aer proaspăt. Putoarea urinei, a excrementelor, mirosul de resturi umane, greu, dezgustător, i-au intrat în nări. Pielea, părul, degetele îi miros a scârnă, oricât de apăsât s-ar spăla. Mâinile lui au făcut cunoștință cu mîzga depusă pe vasul de toaletă, când a încercat să desfunde canalul plin de vomă, urină și fecale. Bineînțeles, sistemul de

---

¹ Muncitor chinez (engl.).

canalizare nu face față nevoilor celor cinci sute de refugiați bolnavi, fiindcă asta sunt de fapt, indiferent de ce au fost înainte – oameni din lumea bună, cum s-ar zice –, niște refugiați care abia se țin în viață cu orez mâncat de gândaci și apă împuțită. Paznicii sunt nemiloși, cu excepția unuia singur, un băiat tânăr, îmbrăcat în uniformă de soldat. Are o față lată, placidă, și zâmbește fără încetare, în chip de scuză. Întoarce ochii atunci când tovarășii lui lovesc prizonierii sau îi înțepă cu baionetele. Știe câteva boabe de engleză, dar nu vorbește decât când ceilalți nu sunt de față.

Trudy nu vine niciodată, cu toate că persoanele apropiate ale altora găsesc o cale de a-i vedea, de a le trimite mesaje. Își dă seama că vorbește despre ea cu toți cunoscuții, că o menționează în orice discuție, ca și cum simplul fapt că îi pronunță numele o face mai reală, o transformă într-o prezență vie. Parfumul ei de iasomie e din ce în ce mai șters, până ajunge doar o amintire. Simțul olfactiv are memorie proastă. În pat se întoarce de pe o parte pe cealaltă, neobișnuit să stea singur într-un loc strâmt, lipsit de căldura corpului ei. Însă nu îi poartă pică; cine știe ce se întâmplă afară?

Ned e pe cale să o ia razna. E departe de casă, nu are alături pe nimeni care să-i ofere dragoste sau înțelegere așa cum le cunoaște el; de la o vreme nu mai scoate o vorbă și abia dacă se atinge de mâncare. E umflat la față, însă are o paloare nesănătoasă. Will încearcă tot timpul să-l aducă în mijlocul celorlalți, dar cu fiecare zi tânărul soldat se retrage tot mai adânc în carapacea lui.

Cât ar părea de necrezut, cei mai mulți se obișnuiesc repede cu noile condiții. Omul are nevoie de rutină. Se poartă ca și cum ar fi refugiați de luni de zile, deși nu se află aici decât de o săptămână. Poți vedea oameni de afaceri care se învârt de colo-colo cu maiourile scoase din pantaloni; costumele elegante sunt puse deoparte. Celebritățile mondene spală toaletele alături de profesoare și proprietari de magazin. Piața neagră nu întârzie să apară. Fiindcă unii au foarte mulți bani, Arbogast și Trotter creează un fond, așa încât fiecare să capete câte ceva de mâncare. Oamenii depun cât doresc și apoi ei găsesc o cale de a cumpăra pâine neagră rusească la prețul de șase dolari Hong Kong livra, lapte praf, boabe

de soia, morcovi și uneori chiar unt, pe care îl întind cu zgârcenie pe pâine și mănâncă încet, ca să-i simtă savoarea. Alimentele sunt aduse clandestin de băieți chinezi, care trebuie însă să treacă de paznicii japonezi. Aceștia știu foarte bine ce se întâmplă, dar preferă să-și ia partea din proviziile și așa neîndestulătoare. Este unul care, de fiecare dată când trec pe lângă el, zice „Taxa” și râde singur de gluma proastă pe care o face. Acesta ia întotdeauna cam jumătate din proviziile de contrabandă.

— Eu cred, îi mărturisește soția lui Trotter lui Will, cam prost dispusă, că mâncarea e împărțită la atât de multă lume, încât nimeni nu se bucură de ea. N-ar fi mai bine să facem un fel de tragere la sorți, ca măcar o persoană să mănânce pe săturate din când în când?

Will dă din umeri. Nu are de gând să deschidă o discuție cu ea pe acest subiect. Pe de altă parte, bagă de seamă că e la fel de plinuță ca înainte. Câteva femei se oferă să gătească; una dintre ele este Mary, mama lui Tobias, copilul fără glas, cea care nu și-a mai văzut soțul. E blândă și tăcută și nu profită de faptul că se află în bucătărie ca să ia mai multă mâncare pentru ea și fiul ei, măcar că Will n-ar condamna-o dacă ar proceda astfel. Bucătăresele, cum își zic ele însele, gătesc feluri de mâncare nemaipomenite: sendvișuri de pâine neagră cu broccoli și sos de stridii, fiertură de lapte diluat în care plutesc prune, verdețuri cu vagi urme de ou. Au izbutit să aducă o mașină de gătit de afară și seara stau înghesuți în jurul focului la care se gătește mâncarea.

Spre uimirea lor, lucrurile se așază pe un făgaș normal. Dacă se feresc din calea paznicilor, sunt în general lăsați în pace, fiindcă aceștia sunt prea ocupați să se îmbete, să umble după femei sau după ceva de furat. Din când în când apare câte un zvon cum că vor fi mutați în altă parte. Unii cred că vor fi repatriați în cel mai scurt timp. Alții, mai realiști, speră să ajungă într-un loc mai confortabil, unde să aștepte sfârșitul războiului. Dar chiar și aceștia cred că se va termina în câteva săptămâni sau chiar zile.

21 ianuarie 1942

În cele din urmă, după două săptămâni și jumătate, sosește ordinul atât de așteptat. Doctorul Selwyn-Clarke, directorul Serviciului medical, i-a convins pe japonezi să-i mute pe civili la închisoarea Stanley, acum goală. Închisoarea se află la capătul din sud al insulei și doctorul crede că aerul proaspăt și apropierea oceanului vor împiedica răspândirea bolilor infecțioase. Bucuroase, femeile își adună lucrurile și fac paturile, așa murdare cum sunt – obiceiurile înrădăcinate sunt greu de uitat. Bărbații încearcă să afle mai multe de la paznici, dar sunt luați la rost. Will îl dă pe Ned jos din pat și se asigură că a fost numărat odată cu ceilalți.

Stau în șir în fața hotelului, așteptând să se urce în camioanele mari. Motoarele pornesc hârâind, copiii se uită prin crăpăturile dintre scânduri și scot chiote ori de câte ori trec pe lângă un loc cunoscut. De fapt, copiii sunt o adevărată binecuvântare, cu toate că ei sunt primii care suferă. Scornesc jocuri din te miri ce, joacă zaruri cu pietricele și aleargă de colo-colo țipând. Femeile stau pe geamantane în spatele camionului, drumul e accidentat, iar carnea le tremură la fiecare hurducătură, doamnele din înalta societate arătând la fel de amărâte ca infirmierele sau guvernantele de lângă ele.

Nu după multă vreme clădirile se răresc și drumul e mărginit numai de copaci. Traversează zona numită Aberdeen și ajung în partea de sud, acolo unde munții coboară până la mare. Un drum pustiu, șerpuit, îi duce la Peninsula Stanley. În jur totul e pașnic, violența din ultimele săptămâni pare să nu fi ajuns până aici.

Camioanele intră pe poarta mare în curtea închisorii, unde sunt trei clădiri joase de beton, pe care au fost vopsite în grabă literele A, B și C. Soldații le fac semn cu puștile să coboare. Sunt grupați pe naționalități, puși să stea în șir ca să fie numărați și înregistrați – nume, vârstă, naționalitate, cu familia sau celibatar etc. În săptămânile și lunile care vor veni, procedura se va repeta de atâtea ori, că nici n-o vor mai lua în seamă.

În total sunt: 60 de olandezi, 290 de americani, 2 325 de britanici, plus prizonierii amestecați – belgieni, ruși albi, soții străine,

până și o japoneză, Akiko Maartens, care e măritată cu un olandez și refuză să-l părăsească. Știind că este de-a lor, paznicii o scuipă și o privesc chiorâș, aruncându-i vorbe care, își închipuie Will, trebuie să fie obscene, dar ea îi ignoră și așteaptă alături de bărbatul ei să le vină rândul și să li se dea o cameră. Nu scoate nici un cuvânt în japoneză, dar felul în care face plecăciuni și gesturile o trădează îndată. Toți prizonierii din naționalitățile inamice au fost aduși la Stanley. Will revede persoane pe care le-a zărit la poligonul pentru paradă. Cei mai mulți își spun unul altuia „Am auzit că ai murit” și zâmbesc ușurați să vadă că nu a fost adevărat. Will dă cu ochii de Mary Winkle, micuța parteneră a Edwinei Storch. Pare dezorientată, fiindcă eterna ei companioană nu e cu ea. Americanii și olandezii au fost sechestrați în alte hoteluri decât britanicii, iar belgienii, fiindcă sunt în număr atât de mic, stau chiar la consulatul lor. Din remarcile grăbite ale unora și ale altora, Will își dă seama că au avut cam aceeași soartă: toți sunt la fel de murdari și înfomețați. Întreabă de Dick Gubbins, omul de afaceri american pe care l-a întâlnit la Gloucester, dar nimeni nu a auzit de el. Poate că a reușit să treacă granița și să ajungă în China liberă.

Nu se știe cum, americanilor li s-a repartizat cea mai bună clădire. De cum ajung, se organizează cât ai clipi și nu scapă nimic din vedere: aranjează să li se aducă mobile noi, împart oamenii pe camere și pun la punct un sistem de distribuție a alimentelor, ba chiar pun pe picioare și un magazin. Forfotesc veseli de colo-colo, de parcă ar fi la picnic. După toate aparențele, au chiar și un fel de conducere, orânduită încă de pe vremea când stăteau la hotel. În prima zi, când începe să amurgescă, se tolănesc pe scaune improvizate și își trec vremea râzând, trâncănind și bând ceai slab făcut din pliculețe de contrabandă.

— Pe cât se pare, americanii au clădirea cea mai bună, spune un bărbat care i se pare vag cunoscut, în timp ce îndrumă oamenii spre clădirea care le-a fost repartizată lor, blocul D, dar nu prea avem ce face. Acolo unde stau ei, fiecare apartament are baie proprie. Cred că au trecut pe lângă japonezi. Poate că guvernele lor au căzut la vreun fel de înțelegere. Forțele noastre de poliție au o clădire aproape la fel de bună, dar nu vor să o cedeze femeilor și copiilor. Au fost aduși aici acum câteva zile, ca să facă pregătirile,

și au pus mâna pe toate locurile bune. Dacă m-ai întreba pe mine, aş zice că trebuie trimiși în lagărul pentru prizonieri de război de la Sham Shui Po, da' uite că au ajuns aici, alături de civili. Ce poţi să faci?

Will dă din cap. E prea obosit ca să-i pese. El și Ned urcă la etaj și intră într-o cameră.

— Nu puteţi dormi aici, e camera noastră, mărâie cineva dintr-un colț.

— Bine, răspunde Will și merg mai departe, până găsesc o cameră goală și-și lasă jos rucsacurile.

Pe măsură ce apar mai mulți oameni, îi împart în grupuri din ce în ce mai mici. În final, sunt treizeci și cinci de persoane într-un apartament de gardian, cincizeci în bungalowuri, șase sau șapte persoane într-o cameră. În multe dintre camere nu există nici un fel de mobilă. Unii se reped să ocupe locuri în apartamentele gardienilor, fiindcă sunt mai mari și ceva mai bine mobilate, dar până la urmă acestea ajung cele mai aglomerate. Într-o cameră stau două sau chiar trei cupluri, soț și soție, în timp ce familiile mai numeroase și-au găsit adăpost în dădirile administrative. Celibatarii din celule au nimerit de fapt cel mai bine, dacă nu socotim problema toaletelor: revine una la o sută de persoane și murdăria e inevitabilă. Will stă într-o veche celulă de doi metri pătrați, împreună cu Ned și cu Johnnie Sandler, un playboy care venea întotdeauna la Grippe îmbrăcat în smoching, la un braț cu o blondă și la celălalt cu o chinezoaică minunat de frumoasă. E greu de crezut, dar chiar și așa, cu pantaloni murdari și o cămașă care se destramă, are o anumită eleganță. Inimă largă, se oferă îndată să-i ajute, aranjează paturile și mută traistele. E uimitor cum îți dai seama ce îi poate pielea fiecăruia după doar câteva săptămâni de greutate. Misionarii sunt cei mai răi: fură mâncare, fac treaba de mântuială și se plâng tot timpul.

În prima zi, după ce fiecare și-a găsit câte un loc, se strâng în curtea centrală și se așază pe jos. Sunt cu toții nervoși, fiecăruia îi lipsește câte ceva: masa de seară, un obiect necesar, o informație. Hugh Trotter îi adună pe englezi la un loc și le explică de ce au nevoie de o conducere și o oarecare organizare. Will a vorbit înainte cu el și au fost de acord întru totul.

— Ce ar fi să-l numim pe Hugh șef? sugerează Will.

Se face liniște, după care se aud murmure aprobatoare.

— Cei care sunt de acord să spună „da“, zice Will și se uită în jur.

Se aude un cor de „da“-uri.

— Se opune cineva?

Tăcere. Cel puțin acum, la primul test, grupul s-a dovedit unitar. Nu e puțin lucru.

Hugh alege câțiva oameni care să conducă comitetele – unul pentru condițiile de locuit și igienă, unul pentru muncă și altele pentru alimentație, sănătate și plângeri. Pe măsură ce va fi nevoie, vor fi constituite comitete noi. Will este ales să se ocupe de condițiile de locuit, să medieze orice disensiuni legate de cazare.

Pușini sunt cei care reușesc să adoarmă în prima noapte. Cei mai mulți se mută de pe o parte pe alta, încercând să se adapteze la noile condiții; până și cei care au avut norocul să prindă un pat se foiesc, neobișnuiți cu noile scârțâieli. Will stă întins pe pardoseala mizeră, cu traista sub cap în chip de pernă, învelit cu haine pe post de pătură. Chiar și după ce a pus câteva rânduri de haine pe jos, tot simte răceala pietrei dedesubt. Nu poate dormi mai mult de zece minute la rând. Mulțumește cerului când se crapă de ziuă și nu mai trebuie să se prefacă adormit.

Când coboară dau cu ochii de un anunț care spune că toate camerele vor fi inspectate în acea după-amiază pentru a fi descoperite obiecte de contrabandă. Cei mai mulți se reped înapoi să ascundă câte un lucru, cu speranța că acestea vor scăpa de vigilența inspectorilor.

— Eu nu am nimic care să merite luat. Cred că nici tu, îi spune Will lui Ned și merg mai departe spre sala de mese. La ora anunțată, Will, Ned și Johnnie privesc în tăcere cum un soldat bondoc le scotocește prin lucruri. Scoate o cămașă de bumbac deosebit de fin – a lui Johnnie, bineînțeles – și o scutură disprețuitor, spunându-i ceva în japoneză tovarășului său.

— Vrea să o îmbrace la bal, zice Johnnie.

Soldatul se întoarce spre el și zbieară ceva; e limpede că trebuie să-și țină gura până când se termină inspecția. Apoi acesta azvârle cămașa în murdăria de pe jos.

Până la urmă, scapă mai ușor decât alții. Au cedat câțiva butoni de aur („Deși i-am fi putut da la schimb“, zice Johnnie), o trusă de scule adusă clandestin tot de Johnnie, în care erau un clește, un ciocan și o foarfecă, și, în sfârșit, o pălărie de lână.

— V-ați împachetat atât de urât lucrurile, că nu au vrut să ia nimic de la voi, îi ia Johnnie peste picior după ce pleacă soldații. Felicitări!

— Norocul nostru că suntem mai înalți, spune Will. Altminteri cred că am fi umblat prin curte în pielea goală.

— Dar pot lua hainele femeilor. Cred că le-ar sta bine în câte o rochie de casă din poplin.

Ies cu toții pe holuri și vorbesc despre ce a pierdut fiecare. Unii sunt îndurerăți de pierderea unor moșteniri de familie, alții sunt bucuroși că au izbutit să ascundă lucrurile de preț.

— Le-ați băgat în fund? îi întreabă Harry Overbye, un tip dezagreabil, care își permite să facă pe istețul fiindcă are în oraș o prietenă chinezoaică și știe că ea îi va aduce tot ce îi trebuie. Pe nevastă-sa a trimis-o în Anglia acum câteva luni, după care și-a luat o ibovnică. Nimeni nu se sinchisește de vorbele lui.

— Fiindcă tot suntem adunați aici, intervine Will, aș vrea să știți că vreau să organizez o curățenie generală, ca să putem trăi în condiții omenești. Am să vă anunț când fac rost de cele trebuincioase și sper că toată lumea va da o mână de ajutor să menținem acest sălaș temporar cât mai curat cu putință.

Overbye pufnește disprețuitor, dar ceilalți mormură înuviințând.

— Bun, zice Will, nu e ca la Ritz, dar pentru moment nu avem de ales.

— E puțin spus, râde Johnnie.

Will este îngrijorat din cauza lui Ned. Băiatul nu vorbește decât dacă i te adresezi direct și, chiar și atunci, rostește doar două, trei cuvinte. Pretinde că se simte bine, dar se vede cât de colo că se topește de-a-n picioarele: ochii îi sunt încetoși, parcă nici părul nu îi mai crește. Doarme cât e ziua de lungă și nu se gândește nici să mănânce.

— E din cauza șocului, răspunde doctorul McAllister la întrebarea lui Will. A suferit un șoc atât de puternic, încât nu mai

poate reacționa. Cine știe dacă își va mai reveni. Astea nu prea sunt condiții de convalescență.

Când îi cere un tonic sau ceva care i-ar face bine, doctorul ridică mâinile în aer a neputință:

— Nu am de nici unele! Nici măcar o aspirină! Am făcut o cerere către Selwyn-Clarke și la autorități să ne trimită câteva medicamente de bază și obiecte sanitare, dar nu am primit nici un răspuns. Fii cu ochii pe el. Din păcate, mai mult nu putem face pentru moment.

La cină se adună cu toții în sala de mese, dar stau grupați tot pe țări. Un tip înalt și voinic, Bill Schott, om de afaceri american, a fost ales drept reprezentant al lagărului pe lângă japonezi, de către japonezi. Se ridică în picioare ca să se adreseze tuturor.

— Japonezii au decis că vom lucra la bucătărie; ne vom găti singuri mâncarea. Toată lumea va dori să lucreze la bucătărie, de aceea vom face prin rotație, ca să aibă fiecare partea lui.

Nu spune de ce ar vrea toată lumea să lucreze la bucătărie, dar se subînțelege că apropierea de mâncare e un lucru pozitiv.

— Vom avea de făcut și munci casnice, nu doar în camerele noastre, care trebuie să fie curate și vor fi inspectate sistematic, ci ni se va cere să măturăm curtea sau să îndeplinim alte munci, după cum vor crede ei de cuviință. Mi s-au dat asigurări că aceste însărcinări și condițiile în care vom trăi vor respecta Convenția de la Geneva, cu toate că, tehnic vorbind, Japonia nu este obligată să o respecte: a semnat-o, dar nu a ratificat-o. Ei spun că o acceptă din bunăvoință. Ni se va da mâncare adecvată, așa cum prevede Convenția, ceea ce cred că înseamnă două mii patru sute de calorii pe zi. M-am interesat despre corespondență și comunicarea cu cei de afară; putem primi scrisori și pachete în anumite zile din săptămână. Evident, nu avem cum să știm dacă va fi întocmai, dar așa ne-au promis. Guvernele noastre vor fi anunțate că ne aflăm aici și le vor fi aduse la cunoștință condițiile noastre de trai; reprezentanți ai Crucii Roșii vor veni periodic în inspecție. În cazurile fericite, se va organiza repatrierea sau un schimb de cetățeni între țări. Se oprește câteva clipe, apoi continuă. Bineînțeles, nu se știe când se vor întâmpla toate astea. E important să nu uităm că

suntem prinși într-un război care nu dă semne că ar fi pe cale să se oprească. Poate să mai dureze săptămâni sau luni. Între timp, sper că vom trăi în bună înțelegere și că vom încerca să ne ajutăm unii pe alții atât cât putem într-o situație ca asta. Dacă vreți să faceți o plângere sau pur și simplu aveți ceva de spus, vă rog să veniți la mine, iar eu mă voi strădui să comunic părerile noastre șefilor lagărului. Din păcate, nu avem argumentul puterii. În orice caz, vă doresc tuturor numai bine. Să facem așa încât țările noastre să se mândrească cu noi.

Se așază la loc. Se aude un fel de oftat general; toți cei de față se străduie să pătrundă înțelesul vorbelor lui. Imediat, mai multe mâini se ridică în aer. Schott e în picioare din nou, ca să răspundă la întrebări.

— Aveți idee cât vom sta aici?

— Nici una, din păcate.

— Ni se permite să avem bani? Sau putem primi bani de afară? Întreabă un olandez.

Schott pufnește în râs. El însuși e foarte bogat și a cumpărat multe favoruri pentru grupul de americani, spre invidia celorlalte grupuri.

— Cred că puteți să dețineți tot ce doriți, cu condiția să nu se știe, sau să fiți gata să împărțiți totul cu ei. Habar nu am. Este o chestiune cam încurcată, pe care nu e recomandabil să o punem pe tapet. Judecați de la caz la caz.

— Putem scrie celor de afară?

— Nu cred. Sau, dacă scriem, cred că persoanele cărora le sunt adresate scrisorile nu le vor primi niciodată ori le vor ajunge cenzurate în așa hal, încât nu se va înțelege nimic din ele. O pierdere de vreme, după mine. Voi întreba, cu siguranță, dar nu am mari speranțe. Am să încerc să-l prind pe Ohta – ăsta e comandantul lagărului – binedispus și am să-l întreb atunci.

Întrebările se succedă cu repeziciune, pe un ton înfuriat. Sunt mai degrabă chestiuni de rutină, fiindcă prizonierii își fac griji pentru condițiile de trai. Will se apucă să mănânce.

— Și cu mine cum rămâne? se adresează Ned mesei; sunt primele vorbe pe care le scoate în acea zi.

— Cum adică?

— Eu sunt înscris pe liste ca cetățean britanic, numai că nu există nici un Ned Young printre soldații britanici. Cum o să ies din încurcătura asta? Nimeni de acasă n-o să știe că sunt aici. Și unde sunt toți canadienii?

— Compatrioții tăi sunt în lagărul de prizonieri de război de la Sham Shui Po. Nici eu nu înțeleg cum de nu mai sunt și alți civili canadieni, dar poate că au plecat înainte să înceapă războiul. Cred că e mai bine pentru tine aici, decât cu militarii. Te asigur că Anglia are mulți Ned Young sau Edward Young — e un nume destul de frecvent întâlnit — ca să te ia. După aceea, vezi tu cum te descurci.

— Ba nu, zice el. E o încurcătură urâtă, din care nu am să pot ieși. Numai eu sunt de vină. Nimeni nu are habar că mă aflu aici. Nimeni. Mama nu o să știe nici măcar dacă mai sunt în viață.

— Ține-ți firea. Ești aici și ești în viață. Țasta e lucrul cel mai important. Nu-ți mai bate capul cu listele și alte chestii de-astea.

— Vă vine ușor să vorbiți, se repede băiatul. Sunteți în regulă cu toate, de fiecare știe cineva. Pe când eu sunt singur.

Se ridică și iese.

— Lasă-l să se liniștească, zice Johnnie. Dă-i pace. O să-i treacă. Will se uită în urma lui Ned.

— E greu pentru el. Cred că nici nu a împlinit optsprezece ani. S-a trezit aici, la celălalt capăt al lumii, singur-singurel, fără nici o speranță de a se întoarce acasă.

— E unul ca atâția alții, zice Johnnie. Oriunde întorci capul în lagărul Stanley vezi doar mutre amărâte. Și stai, că nu e decât ziua a doua.

După masa de seară, el și Johnnie se întorc în cameră. Pe patul lui Will găsesc o legăturică îngrijit făcută și un bilet. Nu e semnat, dar, după toate aparențele, e de la Ned.

„Îți doresc numai bine. Nu-ți face griji. Mulțumesc pentru tot.“ A lăsat cea mai mare parte a hainelor împrumutate.

— Cum dracu' își închipuie că poate ieși de aici? exclamă Johnnie așezându-se pe pat.

— Dumnezeu știe. Cred că a scris așa ca să nu se dea de gol, dar nici să nu pice vina pe noi. Nu îi dau nici o șansă. Nu cunoaște

locurile, nu cunoaște nici măcar orașul, nu are prieteni, chinezește nu știe... Chiar și dacă reușește să iasă din lagăr, e ca legat la ochi. Și a lăsat toate hainele... Nu termină propoziția.

— Nu pare chiar întreg la minte, încearcă Johnnie să-l consoleze.

— Nu, încuviințează Will și pune biletul în buzunar.

A doua zi dimineață, câțiva prizonieri povestesc la micul dejun că au auzit împușcături în miez de noapte. Zgomotul venea dinspre zidul de sud al lagărului.

Peste o săptămână începe februarie și vremea e friguroasă. Hong Kongul are un climat subtropical, ceea ce înseamnă că nicăieri nu există încălzire centrală. Frigul iemii vine pe furiș și te ia pe neașteptate, fie în mijlocul nopții, fie dacă stai prea mult afară. De Trudy nu mai știe nimic. Au trecut mai mult de trei săptămâni de când nu a mai văzut-o. La început era doar deznădăduit, dar acum e de-a dreptul stânjenit când lumea îl întreabă despre ea. Multe *amah*, mulți servitori, iubite care locuiesc în Hong Kong și soții care au rămas afară dintr-un motiv sau altul vin cu gândul să-i vadă pe prizonieri, dar comandanții lagărului nu s-au hotărât cu privire la regulile pentru vizitatori, așa că sunt toți trimiși înapoi, cu pachete cu tot. Vizitatorii pot doar să lase vorbă că au trecut pe acolo.

Will încearcă să se gândească numai la pregătirea clădirilor pentru iarnă. Li s-au dat pături și un fel de așternuturi, dar noaptea temperatura scade sensibil. Până acum, frigul din Hong Kong i s-a părut cel mult oarecum înțepător, dar își dă seama că era o impresie din vremea când avea haine groase și locuia în case bine izolate. Merg cu toții zgribuliți, ca să-și păstreze căldura corpului, dorm îmbrăcați, se duc la baie tremurând și nu se mai spală. Când se spală pe dinți, lui Will i se pare că are gheață în gură. Înaintează o cerere oficială pentru a li se da mai multe pături și haine de iarnă, mai ales copiilor, care umblă îmbrăcați cu hainele părinților, târând mânecile și tivurile pe jos. Organizează o echipă pentru reparații: oamenii merg din cameră în cameră și astupă crăpăturile din pereți cu un amestec primitiv de noroi și frunze. Bineînțeles, nu le e de prea mare folos în starea de mizerie și deznădejde în care se cufundă tot mai adânc în fiecare zi.

Când Trudy își face apariția, e o surpriză totală. Un gardian îl ia pe sus din sala de mese, unde stătea la coadă să capete porția de mâncare, și îl duce în biroul lui Ohta, comandantul lagărului.

Will aștepta un răspuns la cererea privind păturile și hainele groase, așa că rămâne surprins când i se spune că are un vizitator. Până acum nu i s-a dat voie nimănui să vină în vizită. Pe de altă parte, Trudy a fost întotdeauna deasupra regulilor.

Ohta, un bărbat obez, cu pielea parcă dată cu unsoare, ca de altfel și lentilele ochelarilor cu ramă de metal, îi face semn să stea jos. E îmbrăcat într-o versiune japoneză a unei ținute de safari, adică pantaloni lungi și cămașă cu mâneci la fel.

— Ai un vizitator.

— Ce spuneți?

— Până acum nu am permis accesul nici unui vizitator.

— Știu. Dar nu am idee despre ce e vorba.

Așezat la birou, Ohta îl privește lung.

— Vrei băutură?

— Vă rog. Will știe când să accepte.

Comandantul face semn soldatului de la ușă și dă un ordin în japoneză. Soldatul toarnă whisky în două păhărele pline de praf.

— *Kampai!*

Ohta ridică paharul cu mâna grăsună, dând capul pe spate cu un grohăit, și-l golește dintr-o sorbitură. Will îl imită, deși cu mai puțină tragere de inimă. Ohta scutură capul, parcă i s-au prins pânze de păianjen în păr.

— Bun! exclamă și mai toarnă un rând. Vizitatorul tău, soția ta?

— Nu am idee cine e vizitatorul.

— Femeie, chinezoaică?

— Trudy Liang?

— Da. Domnișoara Liang a venit să te vadă.

— A, ce bine. Inima lui Will bate nebunește. Mulțumesc foarte mult.

— I-am spus că doar o dată poate veni când nu e zi de vizită. Special pentru ea.

— Ei da, ea e specială, nu?

Ohta îl ținutuește cu privirea.

— Nimeni nu special acum. Toți la fel, prizonier sau ne-japonez. La fel!

— Da, desigur. „E cu toane“, zice în sinea lui. Ei, eu cred că e specială fiindcă pentru mine așa e. „Lamentabil.“

Ohta se ridică.

— Așteaptă cameră aici.

După câteva minute, timp în care Will soarbe whisky-ul, bucurându-se că îi încălzește gâtul și încercând să se liniștească, gardianul îi face semn să-l urmeze. Intră într-o cameră mică, unde se află o masă și cinci scaune și unde îl așteaptă Trudy. Se vede că nu prea e în apele ei. E slabă, îmbrăcată în haine practice, în ton cu situația. Poartă părul strâns la spate într-un coș și e palidă, nemachiată. Cu toate acestea, izbutește să pară o ființă privilegiată.

— Dragule, spune. Mi-a fost atât de dor de tine.

El nu scoate o vorbă despre faptul că nu a dat nici un semn atâta vreme. O întreabă cum îi merge, renunțând la dreptul de a o dojeni fiindcă l-a neglijat.

— Frederick e mort, așa că am stat cu Angeline, dar ea nu mai vorbește de săptămâni de zile. Îi tot repet că trebuie să-și revină, de dragul lui Giles, dar cred că nu mă aude. Vrea să-l aducă înapoi aici, dar cum poți avea grijă de un copil în locul ăsta? Nu vrea să se întoarcă în Anglia, unde singura ei familie sunt rudele lui Frederick. Nu mai spun că nici nu s-ar putea duce acolo chiar acum, fiindcă familia lui a fost împotriva căsătoriei. Îți dai seama în ce situație se află. Cam asta am făcut. În plus, m-am străduit să-mi fac un loc în lumea asta nouă.

— Ai mâncare, duci lipsă de ceva? Are Dominick grijă de tine?

— Japonezii sunt atât de bizari, spune ea, ignorând întrebarea. Au un obicei nemaiauzit: să se ușureze în fiecare cameră din fiecare casă jefuită. Nu ți se pare îngrozitor? Marjorie Winter s-a dus acasă să ia ceva provizii și a găsit totul pângărit. Își închipui ce miros era! Tot orașul putea rahat. Țasta e un obicei japonez care nu mă prea încântă. N-am mai auzit de așa ceva. Au minunata ceremonie a ceaiului și splendida artă a grădinilor, iar pe de altă parte fac astfel de lucruri. A, iar toate femeile sunt înspăimântate că vor fi violate. Nu e bine să mergem nicăieri singure. Eu însămi am venit cu un șofer.

— Ned nu mai este. Cred că a încercat să scape, dar sunt sigur că a fost împușcat. O cam luase razna.

Trudy se schimbă la față.

— Te rog să nu-mi spui lucruri atât de înfiorătoare, iubitule. Mi-e destul de greu și așa. Nu putem vorbi de altceva? Ceva cu totul diferit, ceva fără însemnătate. De exemplu, despre cum mă lupt să fac rost de unele și altele. E de-a dreptul indecent. Cel puțin tu, aici, nu ești nevoit să faci așa ceva. Stai la coadă și ți se dă mâncare.

— Tu ai cât de cât idee de cum stau lucrurile aici, nu?

E prima oară că o mustră și ea pleacă privirea.

— Ai nevoie de ceva ce aș putea găsi afară?

— Nici acolo nu e belșug, pe cât înțeleg.

— Într-adevăr, dar l-aș putea ruga pe Dommie. Mâncare avem, dar e cam scumpă. Îmi vine să plâng când îmi aduc aminte cum au bombardat japonezii depozitele cu alimente. Erau pline și ei le-au dat foc. Am auzit că se simțea mirosul de mâncare arsă de la mile depărtare. Mi se face foame doar când mă gândesc. Dacă o ținem tot așa, cel puțin nu e nici o primejdie să mă îngraș. Nu-ți plac femeile plinuțe, nu-i așa, Will? Precis nu o să ajung o grasă. Sporovăiește mai departe. Am auzit că la Sham Shui Po și la Argyle sunt niște condiții înfiorătoare. Se poartă foarte rău cu militarii. Ai noroc că ești aici. Femeia aia de la spital, Jane, ți-a salvat viața. A fost foarte isteată.

— Crezi că ar trebui să fiu și eu acolo? Întreabă el mânios. Crezi că sunt un laș dacă mă aflu aici?

— Ți-ai pierdut mințile? Îl întreabă ea sincer uimită. Bineînțeles că nu.

Cât de repede a uitat cum să-i înțeleagă gândurile lui Trudy, își zice el. Iar ea trece la cu totul alt subiect.

— Mai ții minte cum era acum trei luni? Îl întreabă ea. Barul lui Conder, hotelul Gloucester, restaurantul lui Gripps, petrecerile... Îți vine să crezi că au trecut doar câteva luni?

— Nu, răspunde el. Știi ce se mai întâmplă în lume? Noi aici auzim una și alta, dar nu știm dacă e adevărat. Îți vine să înnebunești.

— Carole Lombard a murit într-un accident de avion, asta e știrea-bombă. Se sperie de reacția lui. Scuze, înțeleg că nu e potrivit

să fiu necuviincioasă. Ei bine, atunci să revenim la realitate. Totul e mohorât, dragule. Nu știu prea multe, dar voi încerca să aflu pentru tine. Ziarele nu fac decât propagandă japoneză; dacă le crezi, ai zice că totul merge strună. Putem cumpăra orez de la unul dintre cele paisprezece depozite și asta e principala noastră ocupație – să facem rost de mâncare. Trimitem servitoarele la unul, iar noi mergem la altul, cu speranța că măcar într-un loc vom găsi. Dar asta nu e o știre prea interesantă. Altceva ce să-ți mai spun? În primele zile după ce ai plecat, erau înclinați spre democrație: i-au îndemnat pe toți să se ducă în locurile frecventate de colonialiști. Dacă intrai la Pen, găseai muncitori așezați pe scaune cu picioarele încrucișate și bând ceai! Veneau cu banii furati ca să vadă cum trăiau cei avuți. Să vezi și să nu crezi! Vești adevărate... sunt greu de aflat. Ziarele scriu că japonezii sunt învingători peste tot; e greu de citit printre rânduri. Face o pauză. Dommie e bine, a fraternizat cu japonezii. S-ar zice că se crede unul dintre ei. S-a băgat într-o afacere cu Victor, ceva un pic pe alături de lege, dar ce mai e absolut legal în vremurile astea? De câte ori îi fac o vizită la birou – are birouri în Central – deschide o sticlă de șampanie. Mi-e cam scârbă de toată povestea, dar șampania o beau. Din când în când îl mai văd și pe Victor. El m-a ajutat să vin aici. A vorbit cu un partener de afaceri.

— Dommie nu a muncit în viața lui și acum s-a apucat de afaceri?

— Războiul îi schimbă pe mulți. După mine, ceva mai bun nu i se putea întâmpla. Cred că și-a găsit adevărata chemare, încheie răsând – un râs forțat.

— Să aibă grijă. Când toate astea au să la sfârșit, va trebui să dea socoteală de ce a făcut. Și Victor la fel.

— Dommie nu gândește așa. A trăit întotdeauna momentul, îl cunoști doar. Cu Victor e altă poveste. Sunt sigură că-și acoperă bine urmele.

— Bine, dar ar trebui să-l previi pe Dommie, să se gândească și la viitor de data asta. Și spune-i să se ferească de Victor.

Trudy flutură impacientată din mână.

— Am fost convocată de un japonez, spune. Îl cheamă Otsubo, locuiește în apartamentul Regentului și e șef la jandarmerie. Mi

s-a spus că e bine să-l ai de partea ta. De fapt, e poliția militară. Are pe guler o insignă în formă de crizantemă, semn că e în poliția militară. Cred că s-ar putea să-mi ceară să-l învăț engleza. Ce zici, să accept?

— A, nu și tu, zice Will. Ai de gând să te împrietenești și tu cu dușmanul?

— Nu pot să-i sufăr, mă știi.

— Te știu, iubito, și cu toate astea te iubesc.

— Ce amuzant, prostule.

Gata, au luat-o de la capăt? Se înțepă unul pe altul, își dau răspunsuri în doi peri, întocmai ca pe vremuri, când astfel de lucruri aveau un rost.

— Nu crezi că e primejdios? o întreabă după o clipă.

— O iau pe Angeline cu mine. Are să fie de față tot timpul, nu îți face griji. Dacă ai ști ce idee năstrușnică mi-a venit... Toată săptămâna mi s-au plimbat prin minte două cuvinte — plutocrați și oligarhi —, dar habar nu am ce înseamnă. Cred că le-am auzit pe undeva. Tu ești cel deștept, ia zi, ce înseamnă?

— Plutocrații sunt clasa conducătoare, iar oligarhii sunt o mână de oameni care conduc societatea. Cred că, până la urmă, înseamnă același lucru. Dar cum de ți-au venit în minte cuvintele astea?

— Poți să mă tai, că nu știu, răspunde și, la fel de repede, trece la alt subiect. Vasăzică, voi fi profesoară. Tipul e foarte important, pe cât am înțeles, e comandantul jandarmeriei. Stă la Matsubara... adică hotelul Hong Kong. Au dat nume noi tuturor locurilor. Peninsula se cheamă Toa acum. Poate că obțin ceva privilegii și atunci o să ne fie mai ușor.

— Da, poate, zice el.

Remarcă în sinea lui, dar nu cu plăcere, cuvântul „ne“. Ar vrea să o vadă plecată. E ostenit. Numai că, atunci când ea se ridică se plece, se simte abandonat.

— Am să te mai văd?

— Cum altfel? Am să-ți aduc și câte ceva, ce pot găsi, dacă îți va fi de folos. Săptămâna viitoare poate, dacă gardienii nu mai fac atâtea mutre.

Iese pe ușă, elegantă chiar și în hainele acelea modeste. Lasă în urmă mireasma de iasomie.

Clădirea lor e păzită de cinci gardieni. Aceștia patrulează pe terenurile din jur, vin în inspecții neanunțate și, în general, își fac simțită prezența. Cei mai mulți îi lasă în pace pe prizonieri, dar Fujimoto, un individ slăbănog care miroase a pește împuțit, dă dovadă de o cruzime ieșită din comun. Îi face mare plăcere să-i pună pe prizonieri să măture curtea sau să execute o sută de sărituri cu picioarele și mâinile depărtate, iar ei sunt atât de obosiți și slăbiți, că de-abia se țin pe picioare. Fujimoto are un dinte împotriva lui Johnnie, nu se știe din ce cauză. De câte ori îl vede, îl oprește și-l pune să curețe latrinele sau să sape gropi în grădină – însărcinări fără rost, care arată doar cât de înverșunat este. Pe de altă parte, Fujimoto e blând în comparație cu cei care cercetează activitățile clandestine. Se aude că în lagăr există un radio cu tranzistori și, pe dată, cei trei oameni despre care se crede că au piesele sunt târați într-o cameră îndepărtată. Numai unul se întoarce; abia mai respiră, are toate oasele rupte și un ochi aproape scos din orbită. Se stinge nu mult după aceea în infirmeria improvizată.

— L-au lăsat să plece viu ca să ne sperie, zice Trotter. În chip de avertisment, fără îndoială.

Foamea îi obosește. Cele două mii patru sute de calorii se dovedesc a fi mai degrabă cinci sute de persoană. Zilnic, un castron mare cu orez trebuie să ajungă tuturor celor care stau într-o cameră; e tot ce li se dă. Uneori le mai trimit și câte un rest de carne – țipar de mare sau chefal –, dar de obicei e pe jumătate putrezită și se topește în ulei când o gătesc. O mănâncă și așa, hămesiiți, disperați să simtă măcar gustul grăsimii. Sunt bolnavi mai tot timpul – pelagră sau dizenterie. Rănile nu li se mai vindecă, dinții li se strică, unghiile nu le mai cresc. Will abia dacă poate ține ochii deschiși, iar picioarele îi par de plumb. Nu-și dorește decât să zacă în pat, mai ales după-amiaza, când toți așteaptă să se facă seară. Își impune să se ridice din pat și să-și găsească ceva de făcut. Mulți dorm cât e ziua de lungă, dar el refuză să se lase doborât.

— Nu crezi că ar trebui să profităm de tot acest timp? îl întreabă pe Johnnie. Doar nu o să le spunem, când o să vrea să știe ce am făcut, că ne-am trecut vremea moțâind.

— Ce om nemaipomenit ești, se minunează Johnnie. Harnic ca o furnică.

El e însă primul care îi sare în ajutor și nu se plânge niciodată de treabă.

Săptămâna următoare i se dă voie lui Trudy să-l viziteze din nou, și li se permite și altora să facă vizite. Trudy e entuziasmată. Comandantul jandarmeriei i-a spus să vină de două ori pe săptămână la hotelul unde e cazat, ca să-l învețe englezește.

— Dacă ai vedea ce mâncare au acolo! Nici nu ți-ar veni să crezi! Mă îndop atât de tare, că îmi ajunge până la vizita următoare, continuă pe șoptite. M-a invitat la casa pe care a rechiziționat-o în Peak, fosta reședință a familiei Baylor. Merge acolo la sfârșit de săptămână. Servitorii sunt aceiași, au fost bucuroși să mă vadă. Dar totul e cam forțat. Când m-am dus, făcea exerciții de tir cu arcul pe pajiște și a trimis un servitor să-mi aducă un pahar de șampanie. Ziceai că se joacă de-a lordul englez. Ai fi zis că lucrurile au revenit la normal. Nu vrea decât să stea de vorbă, ca să-și îmbunătățească engleza. Natural, mă trage de limbă crezând că scoate ceva informații de la mine, mă crede proastă, dar cui îi pasă când mănânci banane și pește proaspăt și cât orez poți să înghiți? Ai fi zis că am să ajung atât de necioplită când e vorba de mâncare? Otsubo are o idee fixă: să se îmbogățească. E convins că-l voi ajuta, cu bună știință sau chiar fără voia mea. Pe cât înțeleg, e o veche tradiție a războiului: ofițerii să se îmbogățească pe seama celor cucerțiți.

— Și spui că tu și Angeline mergeți să-i dați lecții acestui bărbat?

— Mi-a spus să nu mai vin cu ea. Zice că nu are nevoie de doi profesori. În schimb, îi aduc acasă mâncare din belșug. I-am spus că stau la ea și îi sunt datoare. Vrea să-l învâț să mănânce ca occidentalii. Ține morțiș să știe tot, care sunt cuțitele de pește, lingurițele pentru desert și tot așa. De pronunțat nu poate pronunța cuvântul *étiquette*, dar vrea să o stăpânească la perfecție. Aseară am mâncat homar și voia să știe cum se mănâncă în mod elegant. M-am distrat hăcuindu-l în nu știu câte bucăți, iar el credea că glumesc.

— Vasăzică iei cina împreună cu bărbatul ăsta?

— A, nu, nu e ceea ce crezi. A fost și Dommie la masă. Sunt prieteni la cataramă. Chiar mi se face greață când îi văd. Eu mă duc fiindcă iau mâncare pe gratis. Ți-am adus și ție, dragule, uite.

Aruncă o privire peste umăr să se asigure că gardianul nu vede și scoate o traistă plină cu fructe, câteva conserve de carne și un săculeț de orez.

— I-am pasat gardianului care controlează gențile câteva țigări, așa că m-a lăsat în pace, dar nu vreau ca ăstuia de aici să-î vină vre-o idee. Nu cumva să faci pe generosul și să le împarți cu ceilalți. Vreau să le mănânci tu, nu vreun copilăș, oricât de subțiată i-ar fi fețișoara. Le-am adus pentru tine, și nu ți le-aș da, să știu că ajung la alții. Trebuie să îngroși obrazul, Will, așa e în vreme de război.

— Dar de ce crezi că nu am obrazul gros?

— Ești prea bun la suflet, asta e problema ta. Cei ca tine rezistă cu greu în vremuri ca astea.

— Iei cina cu bărbatul ăsta..., repetă el.

— Da, spune ea răbdătoare, parcă ar avea de-a face cu un handicapat mintal. În situația de față nu-mi pot permite să-î spun să-și ia tâlpășița. Sunt nevoită să-l am de partea mea.

— Bine, dar asta e singura cale? E ceva nepotrivit...

Ea îi taie vorba:

— Habar n-ai ce e afară. Așa face toată lumea. Suntem nevoiți să ne avem bine cu nemernicii ăștia până când îi înfrângem. Ia o prună și taci.

Fiindcă el șovăie, i-o smulge din mână, enervată, și mușcă din fruct. Zeama i se scurge pe la colțurile gurii și, brusc, Will se gândeste că seamănă cu un animal.

Atunci când plouă e greu să te pui în mișcare. Într-o zi de marți rece, ploioasă, Will stă întins în pat, pe salteaua subțire prin care simte stinghiile intrându-i în oase, și ascultă cum bate ploaia ritmic pe acoperiș. Nu e trist, ci doar nemișcat. Apa șiroiește pe zidul cenușiu din fața lui, formând o băltoacă pe jos. S-a obișnuit cu viața de aici mai repede decât ar fi crezut, cu neîntreruptul du-te-vino al prizonierilor, cu certurile despre felul în care e împărțită mâncarea, cu furțișagurile, cu toate corvezile.

Tânjește după puțină culoare aici, în lagăr. Hainele prizonierilor și-au pierdut de mult culoarea, sunt toate cenușii, mâncarea e întotdeauna la fel – un soi de noroi cafeniu pe farfurie – clădirile sunt gri, din beton. Ce n-ar da să vadă ceva roșu, purpuriu, galben ca floarea-soarelui, verde ca firul ierbii! Nu poate scăpa de gri și cafeniu decât privind spre cer, care e uneori de un minunat albastru-azuriu, și spre marea cu valuri turcoaz. Câteodată se așază lângă gard și privește. Peisajul e absurd de frumos, cu orizontul, apa și norii parcă pictați. Doctorul Selwyn-Clarke a ales acest loc fiindcă s-a gândit că apropierea mării va împiedica izbucnirea holerei și a altor boli infecțioase. Din păcate, nu bolile infecțioase îi macină, ci lipsa de vitamine și de hrană adecvată.

Intră Johnnie, ud până la piele.

— Ce zi frumoasă, oftează și se trănțește pe pat.

— Îți vine să crezi că ne aflăm aici? face Will. Un răspuns stupid, dar e tot ce îi dă prin cap.

— Ei, sigur că mi-ar fi plăcut mai mult să fiu acasă, răspunde Johnnie și apoi se învionează. Am auzit că au venit pachete de la Crucea Roșie. E posibil să le distribuie după masa de seară.

— Ce e în pachetele de la Crucea Roșie?

— Hai că ești grozav! Mâncare! Uneori chiar și ciocolată. Fel de fel de chestii. Copiii nu vorbesc decât de asta, de azi-dimineață. Ce mă fac dacă trebuie să mă bat cu o fetiță pentru un pachet?

După-amiaza Will îl aude pe Willie Endicott țipând. Aleargă prin curte cât de repede poate cu piciorușele lui de păianjen.

— Au venit pachetele! Au venit pachetele!

Will se uită pe fereastră și vede că brațele băiatului sunt acoperite de mușcături de țăncari. S-a scărpinat și toată pielea îi e roșie, bășicată. Maică-sa e înnebunită de spaimă să nu facă malarie. I-a acoperit bubele cu neprețuită pastă de dinți. Acum aleargă prin curte, vânturându-și brațele pătate cu alb, și țipă cât îl ține gura, cuprins de un fel de frenezie la gândul că va căpăta mâncare.

Așteaptă în șir, crispați. Când le vine rândul, gardianul le întinde un pachet moale, învelit în hârtie cafenie și legat cu sfoară. Abia se abțin să nu îl deschidă până ajung în cameră.

— E ca la Crăciun!

Will nu reușește să deschidă pachetul. Unghiile îi sunt moi ca hârtia, dar, în cele din urmă, desface nodurile. Pun bine sfoara – nimic nu se aruncă în situația de față – și se holbează încântați la conținutul pachetului.

— Ce judicios sunt aranjate! exclamă Johnnie.

Înăuntru sunt șase ciocolate, puțin mucegăite, dar asta nu are nici o însemnătate, o cutie mare de biscuiți cu unt, cafea, ceai, o cantitate destul de mare de zahăr și lapte praf, câteva perechi de șosete de lână și un fular. Cât ar fi de obișnuite, aceste lucruri sunt aur curat pentru ei. În pachet e și o surpriză: un joc de șah micuș, ascuns cu grijă într-o bucată de hârtie acoperită cu un scris rotunjit, de fetiță.

Johnnie citește biletul cu glas tare, după ce și-a înfășurat fularul pe cap în chip de turban, ca să mai destindă atmosfera.

— „Ne gândim la voi și ne rugăm pentru voi. Țineți-vă firea și binele va învinge. Mă numesc Sharon și mi-ar plăcea să ne scriem dacă aveți posibilitatea. Sunt blondă, am ochi albaștri și, după cum spun ceilalți, un zâmbet prietenos.“

— Frumoasă scrisoare, comentează Johnnie, mirosind hârtia. Cuvinte bine cântărite, ca să nu aibă cenzura ce zice, și cu toate astea foarte limpezi. Uite, și-a scris și adresa.

— Fermecător, zice Willy pe un ton sec. Sharon din Sussex, salvatoarea noastră.

— Eu am să o caut când ajung acasă, spune Johnnie și pune biletul în buzunarul cămășii. Pe cât îmi fac eu idee, e genul de fată lângă care mi-aș putea petrece restul vieții.

— Și cu mine cum rămâne?

— Tu ai deja o iubită. Nu fi nesătul. Sharon e a mea, face Johnnie și îndeasă o ciocolată întreagă în gură.

— Știi să joci șah? îl întreabă Will și se apucă să aranjeze piesele.

— Ies ceva bani?

— Nu, dar gândește-te la mintea ta. Ne putrezesc creierele aici.

Johnnie e primul lui prieten, își dă seama Will. Până acum n-a avut nici un prieten în colonie, nici nu i-a trebuit, din cauza lui Trudy. E o senzație plăcută.

A doua zi dimineța, Will îl găsește pe băiețelul de la hotel, Tobias, stând ghemuit în fața ușii de la baie, cu avionul în mână.

— Ți-a plăcut ciocolata? îl întreabă.

Nu primește nici un răspuns.

— Unde e mama ta?

Băiatul îl privește lung. E palid, părul fără strălucire îi atârână în şuvițe murdare. Învârte în mâini, cu gesturi automate, avionul decolorat care a devenit o parte din anatomia lui.

— Mama ta nu se simte bine?

Băiatul începe să plângă.

— Nu plânge, nu a pățit nimic. Dacă e înăuntru, o să iasă imediat.

Chiar în clipa aceea ușa se deschide larg, trântită de perete. Fujimoto iese din baie, încheindu-se la pantaloni. Instinctiv, Will se dă înapoi, dar japonezul nici nu-l băgă în seamă și se îndepărtează.

— Cred că nu e aici. Vrei să vii cu mine să o găsim?

Îi întinde o mână, dar băiatul stă cu ochii pironiți în podea și scutură tare din cap.

— Uite cum facem, zice Will, dar tocmai atunci ușa se deschide din nou și Mary Cox iese din baie.

Will clipește. Când îl vede, Mary duce mâna la gură, apoi întoarce capul.

— Hai, scumpule, i se adresează lui Tobias. Hai să mergem la masă.

Trece pe lângă Will și aproape că o ia la fugă pe coridor, trăgându-l pe copil după ea. Deodată se oprește, se întoarce și îl privește. Pe fața ei crispată nu se citește nici urmă de regret, ci doar mânie.

„Vasăzică așa merg lucrurile, își zice Will. Totul se schimbă, și noi în același timp. Supraviețuim sau murim.“

Îi povestește lui Johnnie despre Mary Cox.

— Era de așteptat, nu crezi? Economia de piață prinde rădăcini oriunde. Oamenii își dau seama ce au de vândut și ce vor să cumpere.

— Ești cinic.

— Războiul ăsta m-a făcut așa, oricât de sentimental aș fi fost. Să nu te pierzi cu firea, bătrâne. Nu e nevoie să ne plângem de milă. Nu ne-ar servi la nimic.

Numai că Will nu poate să uite cum stătea Tobias în fața ușii, așteptând să iasă maică-sa din baie.

Când ies ca să meargă la masa de seară, nimeresc în mijlocul altui scandal. Regina Arbogast a învinuit-o pe una dintre femeile cu copii că a furat ciocolată și biscuiți din pachetul primit de ea de la Crucea Roșie și acum vrea să o aducă la judecată. Hugh Trotter încearcă să-i explice că sistemul juridic pe care l-au creat e pentru probleme mai serioase, cum ar fi maltratarea de către gardieni sau furtul din bucătăria comună, dar Regina nici nu vrea să audă.

— Tu și copiii tăi împuțiți mâncați mai mult decât vi se cuvine! Ar fi trebuit trimiși în Anglia acum multe luni. Nu să stea aici, să ia mâncarea altora! Nu au ce căuta aici.

Femeia se simte încolțită.

— Regina, încearcă ea să se apere. Nu am luat din mâncarea ta, dar ai și tu familie. Cum poți vorbi astfel despre copii?

— Copiii mei au fost crescuți cum se cuvine, nu ca ai tăi, ca animalele. Iar copiii mei sunt în Anglia, acolo unde le e locul!

— Dar tu ai copii mari. Eu nu puteam să le trimit pe Sandy și Margret. Sunt prea mici ca să fie despărțite de mama lor.

— Trebuia să pleci cu ei!

— Atunci nici tu n-ai trebui să fii aici, zice femeia în chip de concluzie. Aici nu ar trebui să fie decât bărbați. Toate femeile și copiii ar fi trebuit să plece. Prin urmare și tu ne secătuiști resursele.

— Ce porcărie! țipă Regina și pare gata-gata să o plesnească. Familia ta a profitat totdeauna de pe urma altora. Reggie a făcut afaceri cu bărbatul tău și spunea că e un individ josnic, alunecos, care punea totul în cărca altora.

— Ia stați puțin, intervine Hugh Trotter; a încercat, cu înțelepciune, să se țină deoparte, dar acest amestec în viața personală nu poate fi trecut cu vederea. Hai să ne limităm la chestiunea de față.

— *Chestiunea de față*, Hugh – Regina pronunță cuvințele rar, parcă ar avea de-a face cu un arierat mintal – este că această femeie a luat ceva ce îmi aparține, iar tu refuzi să tratezi problema la modul serios.

— Doamne Dumnezeule, Regina, face Hugh, ridicând mâinile în aer. Suntem cu toții niște amărâți de refugiați. Nimeni nu posedă bunuri. Vorbim de pachete pentru refugiați de război. Nu poți să lași nimic de la tine? Suntem cu toții în aceeași barcă.

— Să nu mă jignești! țipă Regina cu voce ascutită. Nu suntem în aceeași barcă! Eu nu voi fi niciodată în aceeași barcă cu femeia aia. Suntem mult prea diferite.

Americanii urmăresc scena de la distanță, stupefiați. Will se simte uneori trădător fiindcă îi admiră pe americani, mai bine zis nu îi admiră, ci se simte mai aproape de ei. Deși face paradă de iubirea ei pentru americani, Trudy nu i-a acceptat niciodată cu adevărat; Will crede că sunt prea democrați pentru gustul ei, deoarece îi place să existe linii de separație între clasele sociale. Dar aici, în lagăr, sistemul lor e mai bun decât al oricărui alt grup național. Chiar și în condițiile de aici, se vede de la o poștă că americanii au tot ce le trebuie, că le merge bine. E adevărat, Bill Schott e un autocrat, dar, sub îndrumarea lui, lucrurile se rezolvă repede și bine. Pe deasupra, a obținut multe pentru ai lui, se presupune că pe cheltuiulă proprie, dar le-a obținut. În comunitatea engleză, cei care dispun de mijloacele necesare pentru a-i ajuta pe alții preferă să pună deoparte ceea ce au, de teama unor zile și mai negre. Americanii au un sistem de a împărți între ei ceea ce au, cu toate că, fiind mai cu dare de mână și mai puțin numeroși, trebuie că le vine mai ușor.

Regina Arbogast bate din picior ca un copil răsfățat:

— Nu se poate! Nu mai avem nici o regulă! O să-mi fac singură dreptate, strigă și pleacă înfuriată.

—Bine că ne mai și distrăm din când în când, face Johnnie. Da' știu că nu-i de glumă cu femeia asta. Trebuie să stăm cu ochii pe ea.

Orez, orez, orez. După două luni petrecute în lagăr, toată lumea numai despre asta vorbește. N-ar fi crezut niciodată să facă atâtea cu orezul – îl macină ca să aibă făină, îl fierb până iese un fel de terci, doar-doar le-o ajunge mai multă vreme.

Mâncarea e principală lor preocupare. Într-o săptămână de pomină, camionul cu provizii aduce zilnic carne de porc și sunt cu toții fericiți, până când se aude că o crescătorie de porci a fost închisă din cauza unei epidemii, iar ce li se aduce lor sunt stârvurile de acolo. Cu toate acestea, mulți fierb bine carnea și o mănâncă. Cerșetorii nu își pot permite să facă mofturi.

Unii prepară ceaiul din coajă de copac uscată, alții pun iarbă la uscat, o toacă și răsucesc țigări din resturi de hârtie. Au slăbit atât de mult, că bărbații sunt scofâlciți la față, iar femeile par cu zeci de ani mai bătrâne. Pe unii îi chinuie într-atât durerile de picioare, efectul malnutriției, că abia mai pot merge.

Pe mulți îi lasă nervii. Reggie Arbogast vine la Will să-l roage să discute cu soția lui; aceasta nu mai vorbește cu nimeni, dar, pe cât se pare, l-a plăcut dintotdeauna pe Will – un sentiment despre care el n-a avut habar și pe care în mod cert nu l-a împărtășit. Acceptă totuși să-i facă o vizită.

Bate la ușă, intră și dă cu ochii de un tablou supraréalist: Regina Arbogast stă pe pat, îmbrăcată într-o rochie de seară stacojie, cu părul strâns într-un coc neglijent, din care scapă câteva șuvițe. E mânjită cu negru la ochi. Când se uită mai bine, își dă seama că e cărbune. Pe buze e dată cu un ruj roșu-aprins, dar culoarea e întinsă mult în jurul gurii.

— Doamnă Arbogast, începe el.

Ea nu face nici o mișcare, e ca o marionetă grotescă.

— Regina, zice el. Trebuie să ieși din cameră. E o zi cu soare, frumoasă.

Întoarce ochii către el.

— Will, spune în cele din urmă; are dinții mânjiți de ruj.

— Da, Regina. O să-ți facă bine să ieși la aer.

— Will. Ai fost întotdeauna un om de calitate, asta am admirat la tine. Ai venit în Hong Kong, dar nu te-ai lăsat corupt de locul ăsta, ca mulți alții.

— Mulțumesc, Regina. Nu știu dacă...

— Alții s-au lăsat otrăviți. Viața e atât de ușoară aici. Servitori câți vrei, subsidii de la guvern sau de la companie. Totul ți se oferă pe tavă. E greu să spui nu.

— Regina, astea nu sunt lucruri la care merită să te gândești acum. Trebuie să-ți schimbi ideile. Câteva femei, am auzit, vor să facă un spectacol, o piesă de teatru. De ce nu iei și tu parte...

— Pfui! face Regina și scupă pe jos. Niște tâmpite!

El tace fiindcă nu vrea să o stârnească.

— Sunt stupide, absurde, dacă îți închipuie că niște replici istețe ne-ar face să uităm unde și în ce situație tragică ne aflăm. Le disprețuiesc.

„Și ele pe tine“, gândește Will, dar nu scoate o vorbă.

— Și ce ți-ai dori să faci?

Regina îl privește de parcă nu îi vine să creadă ce aude.

— Ce dracu' îți închipui că aș vrea să fac? Să plec de aici și să mă duc acasă, în Anglia!

Regina Arbogast a ajuns să vorbească la fel ca muncitorii de la docuri.

— Ai grijă cum vorbești, Regina, zice Reggie, care tocmai intră în cameră.

Ochii îi sunt înfundați în orbite, privirea stinsă. Doctorul i-a spus că are nevoie de vitamina C, dar în lagăr nu are unde găsi citrice.

— Of, Reggie, taci din gură.

Will se ridică să plece.

— Nu, nu, tu rămâi, îi ordonă Regina. Reggie poate să facă ce vrea, puțin îmi pasă. Am ceva să-ți spun, Will, deoarece cred că tu meriți să știi.

— Regina, nu cred că Will...

— Reggie!

Reggie Arbogast îi aruncă lui Will o privire de om neajutorat, ca și cum ar zice „Vezi și tu la ce trebuie să fac față“, și iese. Will rămâne cu ochii la ușă. Ce n-ar da să poată pleca și el!

— Will, tu ai fost unul dintre cei de la care am așteptat mult atunci când ai venit, zice ea, revenind la rolul de înaltă preoteasă a societății pe care și l-a creat singură. Reggie știa de tine de la serviciu și întotdeauna a vorbit frumos pe seama ta. Am vrut să te invit de multe ori la cină.

Petrecerile date de Regina aveau mare căutare datorită stilului luxos, a temelor sofisticate și a listei atent selecționate de invitați. Sigur, dacă te interesau astfel de lucruri.

Trudy râdea de tot ce întreprindea Regina.

— Face atâta caz de orice! Își dă atâtea aere! Până s-a măritat cu Reggie era vânzătoare într-un magazin din Manchester. Aerele astea sunt de dată chiar foarte recentă. Pe deasupra, am auzit că el era un tip simpatic înainte să o întâlnească.

— E foarte frumos din partea ta, Regina.

— Dar pe urmă te-ai încurcat cu femeia aia, cu Liang. Știi ceva despre trecutul ei? A pus gheara pe tine cât ai clipi. Trebuie să recunosc, știe ce vrea. Nici nu se aflase bine că ai venit, că te-a și scos din circulație. Știi cum i se spune, nu? Regina din Hong Kong! Râde. E absurd. Cu obiceiurile ei bizare de metisă și felul de a-i lua pe toți de sus. Iartă-mă, dar e insuportabilă. Dragostea chiar că te orbește.

Will nu înțelege de ce Regina îi vorbește de parcă ar fi una dintre matroanele cu care stă la bârfe când iau ceaiul la Peninsula.

— Nu știi dacă e momentul sau locul potrivit să discutăm asta, începe el.

— Ascultă. Am ceva să îți spun. Poate crezi că bat câmpii, dar nu e așa. Se apleacă spre el. Când a venit guvernatorul, Reggie s-a văzut cu el. Guvernatorul Young a ținut o întrevedere secretă în prima săptămână. În ziua Balului Caschetelor de Tablă. A vrut să-i cunoască pe câțiva oameni-cheie din colonie și să le ceară sfatul. Abia sosise și habar nu avea cum merg treburile pe aici. Știa că războiul se apropie de Hong Kong, dar nu voia să se afle, ca să nu alarmeze populația, zevzecul. Cum îți spuneam, laacea întrevedere... Regina se îndreaptă de spate. Ei, acum mă ascultă cu atenție?

Will o privește exasperat, dar și intrigat.

— Regina...

Mulțumită, ea se apleacă din nou spre el.

— La întrevedere s-a discutat, între altele, ce se va întâmpla cu Colecția de Artă a Coroanei, aflată în vila guvernatorului. Poate că știi, colecția cuprinde piese inestimabile, antichități chinezești în marea lor majoritate. Sămânță de scandal, fiindcă chinezii cred că sunt furate. Sunt texte străvechi, vase și obiecte care au fost scoase la lumină când s-au făcut săpături. Reggie spunea că unele au sute de ani vechime. S-a hotărât ca această colecție să fie ascunsă, iar locul să nu fie cunoscut decât de trei persoane din trei medii total diferite, așa încât, orice s-ar întâmpla, măcar una să... supraviețuiască.

Will ascultă cu atenție, învins de curiozitate.

— Bineînțeles, Reggie a fost unul dintre cei trei. Regina face o pauză ca să zâmbească apreciativ. Mi-a povestit de întrevedere, dar nu mi-a spus unde e ascunsă colecția. Și nici cine sunt ceilalți

doi. Zâmbetul i se șterge de pe față. A fost întotdeauna enervant de corect cu lucruri dintr-astea. Pentru el, țara e mai importantă decât orice altceva. Cred că așa a fost crescut să simtă. Sunt convinsă că, dacă ar fi să aleagă, ar renunța mai degrabă la mine. Poate chiar și la copii. Așa stând lucrurile, s-a dovedit a fi o bună alegere.

Se dă jos din pat și se duce spre ușă târșându-și picioarele.

— Nu am pantofi ca lumea și nimeni nu a reușit să-mi facă rost de o pereche. Știi tu pe cineva? Nu am decât papucii ăștia de precupeață din piața de pește.

— Regina, de ce mi-ai spus toate astea?

Ea zâbește rușinată, un zâmbet grotesc.

— Am o presimțire, Will. Afară se petrec tot soiul de lucruri, știu că se trag multe sfori. Am vrut să știi. Se apleacă și îi prinde mâna în mâinile ei uscate și crăpate ca pielea de șarpe. Consideră că ți-am făcut un dar.

Săptămâna următoare, Trudy își face apariția îmbrăcată într-un costum bine croit, pe cap cu o pălărie. Aduce cu ea un pachet uriaș, cel mai mare pe care l-a văzut Will vreodată.

— Afară e ciudat de tot, declară ea în timp ce își scoate mânușile și se așază. Nu ți-ar veni să crezi, e o amestecătură de oameni cum nu s-a mai pomenit. Unde te întorci, dai de rușii pe care nu-i puteam înghiți, iar acum sunt și mai nesuferiți. După ce au plecat toți ceilalți, li se pare că sunt și ei cineva. Sunt mai răi decât fățarnicii de elvețieni. Am luat masa cu doctorul – îl știi, Selwyn-Clarke, e consilierul oficial pe probleme medicale al noului guvernator japonez care s-a instalat, Isogai – și cu Sir Vandeleur Grayburn, care e delicios, ca întotdeauna, deși foarte mâhnit pentru ceea ce se întâmplă, și iubita lui, o rusoaică, nu știu dacă ți-o mai amintești, o cheamă Tatiana, ieșea mult în oraș înainte, dar într-un mod neplăcut, bea mult, era cam obraznică, înțelegei ce vreau să spun, și tocmai îi spusese o grosolănie doctorului, iar ea e măritată cu un chinez care e prieten la cataramă cu Kempeitei, așa că nu se poate atinge nimeni de ea, sau așa își închipuie ea... Bineînțeles, nu a venit cu el la cină. Cred că l-a luat de bărbat cum ai încheia o poliță de asigurare. Când se termină toate astea o împușc cu mâna mea.

— Unde a fost masa?

— Acasă la Selwyn-Clarke, dar a avut loc în mare secret. Doctorul a trebuit să pretindă că e o reuniune de planificare pentru provizii și alte chestii, ceea ce a și fost în parte, numai că afară stăteau postaji gardienii și ascultau tot ce se discuta, așa că atmosfera nu a fost prea destinsă. A, știi cine a murit? Crumley, americanul care venea la Grill. Îmi aduc aminte că a intrat într-o zi și ne-a povestit că în timpul unui picnic la Shek O un fluture i-a intrat în gură și l-a înghițit. Iar acum e mort. Cu fluture cu tot. Cam astea sunt lucrurile care îmi trec prin minte.

Sporovăiește din ce în ce mai repede, de una, de alta, tot felul de nimicuri fără noimă.

— Otsubo mă adoră acum și îmi dă orice îi cer. Uite ce ți-am adus! Șuncă și cafea, zahăr și lapte praf. Am mai găsit și gem de căpșuni, chiar și miere. Acum chiar că ai de ce să fii gelos, dragule.

Ea însă arată mai rău ca înainte, trasă la față, cu buze uscate și crăpate, părul prins într-un coc neglijent. Bluza atârână pe ea, gulerul e căscat la ceafă, parcă ar fi hainele altcuiva.

— M-am tot gândit ce fel de om este și cred că mi-am făcut o idee. E genul de persoană care, dacă spui ceva și nu a înțeles, te pune să repeți iar și iar, până când se lămurește, pe când alții ar pretinde din politețe că au prins ideea după a doua sau a treia explicație. Nu renunță niciodată și nu dă doi bani pe convențiile sociale. Cred că de asta a reușit în carieră: e meticolos până în pânzele albe.

— Dar tu mănânci? Arăți ca și cum nici nu te-ai atinge de mâncare.

— L-am dus pe Otsubo la Macao și i-am dat să mănânce „fasole” – știi despre ce vorbesc, pui de șoarece pe care cine nu știe îi ia drept boabe de fasole. I-a plăcut grozav de mult. Și mai zic de chinezi că sunt în stare să mănânce orice.

— Puțin îmi pasă. Arăți ca moartea în vacanță. O apucă de mână. Nu-mi pasă dacă e nebun după tine și ești nevoită să faci lucruri împotriva voinței tale. Vreau să fii sănătoasă.

Ea râde, un râs forțat.

— Și de unde știi că e împotriva voinței mele? Poate că așa vreau eu. Îi mai întinde un pachet. Uite, zice. Tot de mâncare.

— Vino în lagăr, o roagă el. Am să pot avea grijă de tine.

— Will, iubitule, zice ea și îi cuprinde fața cu palmele. E prea târziu. Îmi place afară. Mi-am găsit un locșor al meu, în cele din urmă, oricât de mic e.

Ușa se deschide și intră Edwina Storck, în brațe cu un pachet mare.

— Bună, zice Trudy. Ai venit să o vezi pe Mary?

— Da, răspunde Edwina. Bună, Will. Cum îți merge?

— Bine, mulțumesc. Mary e și ea bine, cât poate fi aici. Buna ei dispoziție și curajul ei sunt o binecuvântare pentru noi toți.

— Da, e un om deosebit, încuviințează Edwina. Ce situație îngrozitoare.

Se uită la pachetul adus de Trudy cu ochi de cunoscător.

— Ai găsit așa mult gem! Și cafea! Trebuie că știi o persoană cu adevărat importantă.

Mary Winkle intră în cameră și cele două femei se strâng în brațe. Una e mare, solidă, cealaltă plâpândă. Se duc în altă cameră.

Trudy se uită la ușa care se închide în urma lor.

— Unde mă duc, dau de ea, spune. Acum, după război, a devenit o figură cunoscută. Face o pauză. Dar cred că îmi place.

Will o prinde de mână. Pare pierdură.

— Știi care e cea mai mare calitate a mea? îl întreabă.

— Din toate câte le ai, nu aș putea alege, iubit.

— Văd ce e mai bun în ceilalți. Mă îndrăgostesc de oameni atunci când mi se deschide o fereastră către sufletul lor, în clipele lor de strălucire. M-am îndrăgostit de atâția oameni, numai că îmi și trece foarte repede. Văd ce e mai rău în oameni la fel de ușor. Știi de ce m-am îndrăgostit de tine din prima clipă? În ziua aia, acasă la Trotter, te-am remarcat fiindcă erai o figură nouă, bineînțeles, dar apoi te-ai așezat la pian și ai cântat câteva note, ai cântat atât de bine, atât de firesc, fără să te gândești că te-ar putea auzi cineva. Erai singur în camera de lângă grădină. Eu treceam pe acolo, mă duceam la toaletă, și te-am văzut. M-am îndrăgostit pe loc de tine. De-aia am vărsat paharul pe rochie, ca să pot intra în vorbă cu tine.

— Draga mea Trudy, zice el.

Ea se ridică.

— Nu mai pot îndura, spune dintr-o răsuflare. Nu mai pot. Se întoarce și pleacă.

— Să mănânci ce ți-am adus, strigă de pe culoar, în timp ce ușa se închide cu un bufnet în urma ei. Trebuie să fii puternic.

Vocea i se aude tot mai slab pe măsură ce se îndepărtează.

— Johnnie, trebuie să scap de aici.

Îi spune el în aceeași seară, după ce s-au băgat în pat. Aude cum respirația prietenului se adâncește în somn, se oprește și pornește iar.

— Așa crezi?

— Da, o pierd.

— Înțeleg.

— O să mă ajuți?

— Desigur.

Nu era nevoie să ceară ajutor. Trudy găsisese altă cale.

— Ți-am făcut rost de o învoire de o săptămână. Otsubo mi-a dat un permis în care scrie că urmează să lucrezi la ceva pentru el. Nu e grozav?

— Ce fel de muncă am de făcut?

Ea îl privește uimită că nu a înțeles.

— Habar n-am. Vreo muncă de birou, pe care tu și numai tu, inimitabilul Will Truesdale, poți să o duci la bun sfârșit. Contabilitate. Udatul florilor. Lingușirea japonezilor. Ce contează? Pleci de aici! Nu-ți pare bine? Așa știi tu să mulțumești!

— Ce am de făcut?

— Ți-ai pierdut mințile? Nimic! strigă ea. Absolut nimic. M-am gândit că ți-ar face plăcere să ieși de aici și să vezi ce se mai întâmplă. Știi bine că nimeni nu a mai avut ocazia să iasă.

— Sigur, îți mulțumesc, spune el. E o mare bucurie pentru mine.

— Ai să vezi cum se trăiește afară, cum trăiesc eu.

— Poate că facem un schimb, zice el. Vii tu aici și stai două săptămâni.

— *Peut-être*, răspunde ea; întotdeauna o dă pe franceză când vrea să schimbe vorba.

Așa se face că luna următoare Will așteaptă lângă ghereta santinelei. În săptămâna care a trecut a avut parte de un tratament destul de bun. Ohta a venit să-l vadă, cu o copie a ordinului de acordare a permisiei, încercând să scoată ceva de la el.

— Otsubo a trimis după tine.

— Da, încuviințase Will.

— Este șeful jandarmeriei.

— Da.

— Te pricepi la ceva important?

— Da.

Ohta a așteptat un moment, ca să vadă dacă Will e dispus să adauge ceva. Când a înțeles că nu obține nimic, a aruncat ordinul pe jos și i-a spus să aștepte la poartă luni dimineața. Dar după aceea Will a observat că gardienii se purtau mai politicoși cu el, nu l-au mai luat peste picior și nici nu l-au mai percheziționat.

Trudy vine într-o mașină decapotabilă și insistă să conducă ea, cu toate că merge foarte prost, scrâșnește ambreiajul și ia curbele mult prea larg.

— Așa se întâmplă când ai șofer toată viața, ridică ea din umeri în momentul în care Will nu mai poate răbda și-i cere să tragă pe dreapta ca să ia el volanul.

— Arăți bine, spune, privind-o peste umăr.

Trudy poartă o rochie de primăvară, fiindcă vremea s-a încălzit, și o pălărie de pai cu boruri largi.

— Mi-am regăsit vechiul croitor și mi-a făcut repede câte ceva. E disperat să găsească de lucru, iar eu merg la evenimente unde trebuie să arăt bine.

El nu întreabă ce fel de evenimente.

Îl duce la Peninsula.

— Acum se cheamă Toa, mai ții minte? îi spune.

Trudy e întâmpinată cu zâmbete și plecaciuni când trece prin sala de la intrare, odată opulentă, acum plină de soldați, mese de oțel și alte mobile oribile, de armată.

— Otsubo are aici un apartament, în care stăm eu și Dommie. El personal locuiește într-o casă rechiziționată, pe Barker Road. E mai bine aici decât în gaura de șobolan pe care o avem afară.

Suntem norocoși. Nici nu ți-ar veni să crezi cum trăiesc oamenii afară — două sau trei familii într-un apartament. E înspăimântător, dar îmi închipui că așa e la război. Și casa mea a fost rediziționată, acum stă acolo un ofițer de grad inferior. Mi se pare insultător. Era o casă frumoasă, după gustul meu.

— Tatăl tău ce mai face?

— Bine, răspunde scurt. E bine.

— Cum te descurci cu banii?

Acum, că e afară, îi vin în minte lucruri cu care nu și-a bătut capul de săptămâni întregi.

— Avem voie să scoatem sume mici în fiecare săptămână, dar nu se știe niciodată. Sigur, nu scoatem mulți bani odată, dar lor nu le convine că avem conturi și le folosim. Oricum, nu e sănătos să le dai idei. Pretutindeni domnește incertitudinea. Nu există reguli și, chiar dacă ar exista, ar putea fi schimbate în orice moment.

— Trebuie să-ți porți singură de grijă? Osubo nu e asul din mânecă?

Trudy cumpănește răspunsul strângând din buze. Will de-abia se abține să nu-i sărute fețișoara speriată.

— Mmm... Nu așa zice un as, pentru că e destul de inconstant. Îți face favoruri pe care apoi le regretă. Îți dă ceva și apoi vrea să ia înapoi. Trebuie să muncești mult ca să-l convingi. Nu e un bărbat generos. Oamenii puternici nu sunt generoși, în general. Uite că am ajuns.

Deschide ușa și intră într-o încăpere care pare un adevărat palat în comparație cu camera lui de la Stanley. E un apartament cu ferestre mari, care dau spre marea albastră, punctată de ambarcațiuni, cu covor de pluș, draperii grele de catifea și ventilatoare ce se învârt leneș.

— Bine ai venit la Pen! spune Trudy și face o reverență.

— Ia te uită, exclamă Will, așezându-se pe pat. Ai cearșafuri de in adevărat. Draperii ca să nu bată soarele prea tare. Pun pariu că ai și hârtie igienică în baie.

— Și nu ai greși. Iar acum, ai de gând să-mi mulțumești, nerecunoscătorule? De când lucrez la surpriza asta, iar de la tine n-am avut parte decât de văicăreli și suspiciune. Să faci bine să-mi mulțumești.

Revederea e dulce, soarele intră pieziș pe fereastră, marea albastră se întinde până la linia dreaptă a orizontului, bărcile saltă pe valuri în port, iar Trudy e aici, chiar lângă el. S-a gândit la ea atâta vreme, a tânjit să simtă atingerea pielii ei, mirosul respirației ei, că acum i se pare totul un vis. Ea e tăcută, mai tăcută ca de obicei și parcă o frământă ceva. Sunt amândoi prea storși de vlagă, prea însetați ca să le ajungă ceva atât de banal ca o apropiere fizică.

— Spune-mi adevărat, zice ea după aceea, ridicată în capul oaselor, cu cearșaful strâns în jurul trupului. Ai vreo ibovnică la Stanley? Vreo vulpoaică de americană, ce ți-a furat inima? Nu cred că ai stat singur atâta vreme, un tip atât de nesătul ca tine. Cu ce altceva te mai poți distra în lagărul acela mizer?

— Sunt nesătul numai când sunt cu tine, să știi. Nu îi pune aceeași întrebare, simte că nu ar suporta să audă răspunsul. Dacă ar putea păstra pentru el o părticică din ea, cât de mică, ar fi mulțumit. Nu-ți bate capul cu astfel de lucruri — și eu am să fac la fel.

Îi întinde creanga de măslin, ca să se poată bucura în voie de timpul pe care îl au împreună. Ea se liniștește și se ghemuiește alături.

— A fost oribil, zice. Japonezii îi adună pe chinezii care sunt simpatizanți, sau cel puțin așa pretind, ca să le meargă afacerile, și dau niște dineuri absurde, unde își laudă politica ciocnind pahare de șampanie și se dau mari de parcă ar fi contribuit în mod covârșitor la evoluția societății. Totul pare ireal. Victor Chen e prieten la toartă cu japonezii, bineînțeles, și încearcă să facă tot felul de afaceri cu ei. Sunt îngrijorată din cauza lui Dommie. Victor se folosește de el. La unul dintre dineuri, un vechi prieten de familie, David Ho, s-a ridicat și a rostit un toast în cinstea superiorității panasiatice. Tu poate nu știi, dar a fost însurat cu o australiană la care ținea foarte mult și care a murit acum câțiva ani. S-a recăsătorit, din fericire pentru el, cu o chinezoaică. Ce laș! N-aș fi crezut dacă nu aș fi fost de față. Are copiii la școală în Australia! Cum o să mai poată să-i privească în ochi? Și dineurile... sunt complet aiurea. Le țin în sala de bal de la Gloucester și se străduie să le facă interesante, dar sunt cele mai neizbutite petreceri

pe care le-ai văzut vreodată. Filme propagandistice, băutură proastă, ipocriți cu carul. Mai rău nici că se poate.

— Atunci de ce te duci?

Ea se ridică din pat și trupul ei întreg e o dojană.

— Uitasem cum e să am conștiința cu mine tot timpul. Uneori, Will, mai faci și lucruri pe care nu vrei să le faci. Nu putem trăi în armonie perfectă cu integritatea noastră.

O aude cum dă drumul la apă. Dintotdeauna i-a plăcut să facă baie și stătea atâta vreme în apă, că ieșea cu pielea încreștită și cu fața lucind de la aburi.

— Cum e apa aici? strigă el, în chip de scuză. Au prea puțin timp ca să-l rosească pe nemulțumiri din trecut.

— Nu prea rău, pentru vremurile astea. Ce poate fi mai enervant decât o baie caldă? Nu vii și tu?

Toarnă Badedas în apa fierbinte, aburindă, care se umple de spumă. Mirosul proaspăt, de lămâie, se ridică în aer. Alunecă împreună în cadă, se spală unul pe altul cu grijă, să nu se rănească prea adânc, să rămână totul la suprafață, amândoi la fel de vulnerabili ca baloanele de săpun.

Afară e ciudat, o mimare a societății libere – fețe schimonosite, umeri încovoiați a fereală, cu toții încearcă să se amestece în mulțime, să nu iasă cu nimic în evidență. Totul e pe dos: americanii vorbesc în șoaptă, britanicii sunt umili, chinezii – sfioși. Discreția e cuvântul de ordine, dar ea nu se aplică nici lui Trudy și nici lui Dominick, care vine să ia masa împreună. Îi așteaptă în holul hotelului, o sărută pe Trudy pe amândoi obraji și înclină ușor capul în direcția lui Will.

— Bună, scumpo, îi spune lui Trudy și îi dă un plic mare, plin cu hârtii. De la Victor. Te asigură de afecțiunea lui.

Trudy se albește la față.

— Afecțiune, zici?

Când ies din hotel, Trudy și Dominick merg pe stradă de parcă ar fi a lor, râd zgomotos și poartă haine scumpe, lucru evident pentru oricine.

— Dacă te porți de parcă nimic nu te poate atinge, majoritatea oamenilor așa vor și crede, iubitul, îl asigură Trudy pe Will.

Crede-mă, am testat adevărul ăsta pe pielea mea, de nu știu câte ori.

Scoate din poșetă un carnețel albastru, cam uzat, acoperit de ștampile.

— Sigur, mă ajută și ăsta. Mi l-a dat Otsubo. Când îl vede, orice soldat știe că trebuie să se poarte cu mânuși, că, dacă nu, e vai și amar de el. De obicei, când văd ștampila asta, înțepenesc, îmi dau permisul înapoi de parcă i-ar frige, fac plecăciuni peste plecăciuni, de mă simt stânjenită. Îmi place la nebunie scena.

— Iar Dommie?

— Are și el unul, cu ștampila protectorului său. Toată lumea bună are unul, spune cu un zâmbet precaut.

— Și ce zice Otsubo că m-ai scos din lagăr? Știe?

— Adevărul e că el a aranjat totul, l-am rugat eu. La drept vorbind, nu cred că e gelos din fire. Nu cred că veți fi prea mult timp împreună. Vrei mâncare cantoneză? Eu am poftă de fidea, dacă mă întrebi. Mâncare chinezească? Orice alt fel de mâncare nu e comestibilă, fiindcă nu are cine s-o gătească așa cum trebuie.

— Ai sărit vreodată o masă?

— Dragule, dacă pierzi o masă, ziua nu mai are farmec. Orice chinez îți va spune la fel. Nu aș sări peste o masă decât la mare ananghie. Dommie știe un birt unde servesc niște fidea de orez nemaipomenită, fiartă în supă de carne, la foc mic, o zi întreagă. Bineînțeles, e mai bună la două dimineața, după ce a fiert toată ziua, numai că în vremurile astea ești privit cu suspiciune dacă umbli noaptea pe străzi fără să fii însoțit de unul dintre marii noștri conducători.

— La Grill cum mai e? Mai țin deschis?

— A, mai mergem uneori. E foarte plăcut, să știi. Japonezii nu pun piciorul acolo. Sunt grupuri de americani și britanici care locuiesc afară – nu se face să-i întrebi cum și de ce –, iar japonezii îi lasă în pace, plus tot felul de alți oameni, Crucea Roșie elvețiană, câte un neamț. Ascultă la mine, în Hong Kong poți vedea acum cel mai interesant amestec de oameni. Războiul i-a cernut pe oameni și cei care au rămas în sită sunt foarte diferiți. De pildă, e o femeie, Jinx Beckett, o americană. Nu îmi pot da seama ce e cu ea și de ce nu se află la Stanley, la fel ca tine, fiindcă știu sigur

că nu e nici mare bancher, nici vreo persoană oficială. Precis ai s-o întâlnești. E prezentă peste tot și își bagă nasul oriunde. Ei, mai sunt și petreceri. Când vrem să dansăm, mergem tot la Grippe, doar că din când în când opresc muzica și proiectează niște filme de propagandă absolut ridicole pe pereții sălii de bal. Toate sunt despre superioritatea panasiatică, cum ți-am spus. Nu știu cum de nu se gândesc că publicul e format din ne-asiatici. Să mori de râs!

Will zărește cu uimire un chioșc de ziare.

— Aș vrea foarte mult un ziar. Cum mai e ziarul englezesc?

— E condus de un suedez, sub ochiul atent al japonezilor, răspunde Dominick. Rezultatul ți-l poți imagina. Vorbe goale. Cred că ai vrea să citești unul.

— Da, aș vrea, zice Will și ia *Standard* și *News*, pentru care plătește Trudy.

— E propagandă, îi șoptește ea. Tipăresc ceea ce li se spune.

— Șș, fii mai subtilă, dragă, face Dominick, apoi se destinde pe neașteptate și se întoarce spre Will. Ei, și cum ți se pare afară? Până acum nu au schimbat decât câteva vorbe, strictul necesar impus de politețe. Iar acolo e într-adevăr atât de înfiorător pe cât se spune? În ziare scrie că sunteți tratați ca oaspeții de onoare de la Ritz.

— Cu siguranță nu e ceea ce ți-ai dori. Dar nici afară nu mi se pare lipsit de primejdii. Văd că toată lumea merge în vârful picioarelor.

— E adevărat că Asbury e acolo și că-și spală singur rufele, întocmai ca unul care trage la rică?

Asbury e un bancher celebru pentru aroganța lui. Will l-a văzut cu ochii lui scurmând în nisip, încercând să facă o grădină, și punându-și maiourile la uscat, deoarece soția lui doar rareori se poate ridica din pat.

— Așa e, dar nu se lasă. E uimitor, are acel fel de demnitate care nu se pierde în nici o împrejurare.

— Da, ne-am cam pierdut din demnitate, nu-i așa? Dominick privește în jur. Dar unii mai mult ca alții.

Will nu răspunde.

— Dar e mai bine să fii liber, așa-i? Întreabă Trudy. Suntem nevoiți să ne comportăm într-un anume fel aici, dar nu ne spune

nimeni ce să facem sau când să mâncăm. Serviciile încep să se pună iar pe roate. Prețurile alimentelor au luat-o în sus sau în jos, dar acum parcă s-au mai stabilizat. Putem scoate sume mici de bani de la bancă. Transportul public funcționează, ca și poșta, într-o oarecare măsură, și oamenii încep să se așeze, măcar că viața rămâne grea. Adevărat, se mai întâmplă să dai peste câte un cadavru pe stradă, ceea ce nu e plăcut. Iar japonezii scot untul din muncitorii chinezi, îi pun la munci mai grele decât orice patron chinez. Pe alții îi trimit înapoi în China ca pe niște turme de vite. Cred că își propun să reducă populația la jumătate.

— Nimic nu se face ușor în vremurile astea, zice Dominick. Aha, uite birtul cu pricina.

După masă, Dominick se duce înapoi la lucru, „bun, rău, asta e”, comentează el flegmatic ca de obicei. Trudy bate piețele, în căutare de comori.

— Am găsit lucruri pe care le-am văzut în casele prietenilor mei! spune ea în timp ce scormonește printre obiectele îngrămădite pe o tarabă. Ceasul cu ornamente din bronz aurit din casa familiei Ho și pumnalul senzațional atârnat deasupra căminului acasă la Chen. Am vrut să le cumpăr, dar nu am avut destui bani. Șobolanii ăștia scârboși, continuă cu voce scăzută, au luat tot ce au putut căra, după care au venit localnicii și au curățat ce a mai rămas în urma lor. Îmi venea să plâng când vedeam vapoarele plecând spre Japonia, pline ochi cu lucrurile agonisite de prietenii noștri. Mașini, mobile și bijuterii! Câte neveste de soldați japonezi n-or fi bând ceaiul în cești Wedgwood!

— Pot cumpăra de undeva mâncare s-o duc în lagăr?

— Depinde de zi și de ce au putut găsi. Uneori aduc lapte praf, alteori, lăzi întregi de muștar. O să vedem. Tace o vreme. Știi, limitarea asta la strictul necesar e un fel de eliberare. Ce frivolă am fost să mă gândesc la rochii și picnicuri!

— Mi se pare că tu și Dominick v-ați asigurat masa și casa, spune el, străduindu-se să aibă un ton neutru.

— Asta așa e, răspunde ea distrată. Numai că putem rămâne fără ele mâine chiar, așa că trebuie să ne bucurăm cât le mai avem.

O ia pe strada Pottinger și intră pe o ulicioară.

— E aici o prăvălie unde găsești ce nici cu gândul n-ai gândi.

— Ce se caută mai mult?

— Mâncare. Însă unii au început să facă speculații cu aur. După ce terminăm aici, mergem la piață.

Când Trudy impinge ușa se aude un clopoțel. Înăuntru e întuneric și se simte mirosul iute al lemnului de tek și al uleiului folosit pentru a-l lustrui. E un magazin de antichități. Pe teighelele de sticlă zgâriată, murdară, stau maldăre de curiozități asiatice. Trudy vorbește în cantoneză cu femeia de după teighea și aceasta pleacă grăbită în partea din spate a prăvăliei, târșâind papucii de pânză.

— Ce cauți aici?

— Ei, un comision pentru stăpânul meu, știi tu.

— Ce misterios, face el.

Femeia se întoarce însoțită de un bărbat scund, adus de spate, îmbrăcat în mătase neagră. Omul pare enervat. Trudy vorbește din nou repede, desenând cu mâinile un dreptunghi mare în aer. Omul ridică din umeri și clatină din cap. Trudy vorbește acum cu glas ascuțit, aproape că țipă. Încheie pe un ton furios și se întoarce să plece.

Afară soarele strălucește, în contrast plăcut cu întunericul din prăvălie.

— Și mâncarea? o întreabă. Știe că, la un moment dat, îi va povesti despre ce a fost acolo.

— A, da, mâncarea, răspunde ea și-l prinde de braț, un gest implicit de mulțumire. Câteodată mă gândesc că ai putea fi și tu chinez.

*

*   *

Piața în aer liber nu s-a schimbat câtuși de puțin – aceleași bătrâne stafidite, ascunse sub pălării cu boruri largi, de muncitor, și îmbrăcate în halate negre stau aplecate deasupra mărfii, îmbiindu-și clienții să cumpere. Colea, un coș cu verdețuri; dincolo, brânză de soia într-un căzânel cu apă albicioasă, alături de niște lăstari galbeni. Își amintește mirosul prafului și gustul puțin sălcu al apei rămase pe verdețuri. Venea aici cu Trudy la sfârșit de săptămână, fiindcă mama ei îi spusese că nu trebuie să și-o ia în cap, ci să meargă ea însăși la piață să cumpere de mâncare.

— Cel puțin din când în când, zice ea. Nu tot timpul, bineînțeles. Pe lângă asta, aici nu dai de nici o persoană cunoscută. Iar pe mine nu mă deranjează. E ceva esențial, nu crezi? Să alegi o ceapă anume sau ce pește vei mânca și să-l dai să ți-l curețe.

— Cum de e atâta belșug? Întreabă el când ea se apleacă să cerceteze niște ridichi.

— Nu e belșug. Ce vezi aici se vinde la prețuri exorbitante. Toți țăranii vin la oraș, din cele mai îndepărtate locuri, fiindcă știu că vor obține de cinci sau șase ori mai mult decât la ei acasă. Așa că totul se concentrează aici. Vin tocmai de cine știe unde cu zece pepeni sau o traistă de salată verde. Te unge pe suflet să vezi că viața se reduce la câteva lucruri esențiale. Cultivi ceva, culegi, vinzi pe ceva bani, cumperi ceva ce îți e trebuincios.

Mai târziu, după ce au găsit niște conserve, legume și țigări pe care să le ia Will când se întoarce la Stanley, Trudy îl plimbă cu mașina prin Peak, să-i arate casele bombardate și drumurile distruse. Unde întorci privirea, zidurile se dărâmă, cărămidile cad pe drum.

— Îți dai seama cât au distrus la bombardamente? Pe de altă parte, s-au apucat să reconstruiască. Au adus Corpul de voluntari din China, cum îi spun ei, un fel de sclavi pe care îi pun să repare drumurile și să reclădească ce se mai poate reclădi. Unele case au fost luate de militari japonezi și acum arată destul de îngrijit.

Chiar atunci trec pe lângă o casă unde vreo duzină de *coolie* văruiesc pereții.

— Regele Thailandei are un elefant pe care l-au învățat să picteze.

— Asta e încă o poveste de-a ta de adormit copii.

— Nu, vorbesc serios. Tata mi-a spus că l-a văzut cu ochii lui.

— Au lăsat un elefant să picteze palatul?

— Cum poți să crezi așa ceva! A vopsit dependențele, hamba-rele și alte chestii de-astea.

— Sigur, draga mea.

S-au oprit pe o înălțime, într-un loc de unde turiștii obișnuiau să admire portul Hong Kong.

— Vrei să coborâm din mașină?

Un gărduş de fier, şubrezit, pietricele şi praf, vântul care încă mai aduce mirosul metalic al iernii întârziată. Trudy se sprijină de el, vântul îi învârtăjeşte părul, se uită amândoi la marea verde, la clădirile albe, impunătoare, înghesuite pe mal şi în port.

— Pare atât de paşnic, zice Trudy gânditoare. În Hong Kong, marea are o culoare diferită de oriunde altundeva, un fel de verde ca sticla. Cred că e din cauza munţilor care se reflectă în apă. Tace o vreme. Acum câteva luni era aproape roşie de sânge. Pe lângă epave, pe fundul mării e şi un strat gros de cadavre, ştiu sigur. Nu îţi vine să crezi că lucrurile par să revină la normal în atât de scurt timp, că natura digere toate aberaţiile.

— Cu casa Angelinei ce s-a întâmplat?

— A reuşit s-o păstreze, dar eu nu înţeleg de ce nu vine în oraş. Acolo sunt numai japonezi cu funcţii importante care au rechiziţionat casele şi, mie una, nu mi se pare că e în siguranţă. Când şi când luăm împreună prânzul, Dominick, Angeline şi cu mine. Ne prefacem că lucrurile şi-au reintrat în matcă.

— Dar ea e bine?

— Nu chiar. Nimeni nu e.

Se întorc la hotel, unde Trudy se apucă să aranjeze cumpărăturile în valiza lui.

— O să devii foarte popular când o să te întorci.

— Trebuie să găsim o cale de a aduce provizii în lagăre. Copiii au nevoie de vitamine şi proteine.

Sună telefonul. Trudy ridică receptorul.

— Victor, zice ea cu voce stăpânită. Da, l-am primit. Mi l-a dat Dommie. Tace. Ştiu. Încerc. Tace din nou. Te caut când ştiu ceva, dar te rog, nu mă mai suna pentru asta.

Trânţeşte receptorul în furcă.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Will.

— Ia să vezi cum ştiu să fiu frugală, spune Trudy, ignorând întrebarea.

Se apucă să fiarbă cafea pe un reşou mic.

— E a treia oară când fac cafea. Ai mai văzut atâta sânguinţă? Nu eşti mândru de mine?

Beau cafeaua fierbinte, amară, fără lapte sau zahăr.

— A, era să uit. Voiam să-ți arăt ceva.

Se duce la noptieră și scoate un ziar împăturit.

— Un articol apărut într-un ziar de tot râsul, de Sfântul Valentin. Dommie m-a sfătuit să-l pun în ramă. Citește cu glas tare. „Eurasianul e o problemă în coloniile britanice. Acest termen se aplică în general celor proveniți din căsătorii mixte și copiilor acestora etc. etc. Ce e surprinzător e faptul că Marea Britanie și alte puteri occidentale preferă să victimizeze eurasienii în loc să-i accepte și să profite de calitățile lor. Eurasienii ar fi de mare folos acestor puteri, acționând ca niște persoane de legătură între națiunea dominantă și populația indigenă.“ Ridică privirea. Vrei să-ți mai citesc?

— Dă-mi să văd.

Ea îi întinde ziarul și el parcurge textul. O diversiune, și încă una stângace.

— Poate n-ai să crezi, dar cu vreo săptămână înainte să apară articolul stătusem de vorbă cu Otsubo despre cum e să fii eurasian.

— Nu mai spune!

— Da, chiar așa. Nu e interesant? I-am povestit cum râdeau copiii de mine când eram mică și cum mă arătau cu degetul, cum mă fotografiau unii europeni pe stradă, de parcă aș fi fost o jivină de la grădina zoologică.

— Îmi închipui că nu ți-a fost ușor, dar oamenii ăia sunt stupizi.

— Dă pagina, ordonă ea, arătând spre ziar.

— Și aici e mâna ta?

— Nu, e alt exemplu de tâmpenie, unul dintre multele la care suntem supuși zilnic. Vezi articolul acela despre muște? Scrie că dacă prinzi doi *taeli*¹ de muște și îi depui la oficiul districtual, primești o jumătate de kilogram de orez. Am văzut cu ochii mei oameni cărând pungi cu muște. Să te strici de râs. Japonezii sunt și mai bizari decât englezii. Nu m-ar fi dus niciodată capul la așa ceva.

Brusc, se întoarce spre el.

---

¹ Unitate de măsură folosită în Asia, echivalentul a aproximativ 38 de grame.

— Știi că aveam opt ani când mama a dispărut? La chinezi, numărul opt e cu noroc. Poate că la mine nu a fost așa fiindcă sunt doar pe jumătate chinezoaică. Iar jumătate din opt e patru, un număr îngrozitor. Patru înseamnă moarte.

— Ce-ți aduci aminte despre ea?

— Numai secvențe. Mama nu prea ieșea în lume, fiindcă nu-și găsea locul în societate. Englezoaică nu era, așa că englezii nu voiau să aibă de a face cu ea, cât despre *taitai*, soțiile de chinezi, nu puteau s-o suferă. Iar ea nu era îndeajuns de puternică sau de încrezătoare în propriile forțe ca să schimbe ceva. Avea foarte puține prietene și stătea mai mult acasă, îmbrăcată frumos. De plictiseală, pleca urechea la bârfele servitoarelor. Cred că până și ele o priveau de sus. Tata o iubea, o luase de nevastă cu toate că familia nu fusese de acord, dar era atât de ocupat, că nu găsea prea mult timp pentru ea. Din când în când, mama mă ducea la grădina botanică sau mergeam să luăm ceaiul la Gloucester. Purta mănuși, tocă și fuste drepte. Voia să fiu și eu îmbrăcată corect. Era foarte frumoasă. Dar cred că era tristă.

— Nu mi-ai mai vorbit de ea.

— Prea multe nici nu îmi amintesc. Tace o vreme. Țin minte că mi-a povestit despre copilăria ei. Fusese foarte săracă și nu putea uita. De exemplu, refuza să mănânce supă, fiindcă pentru ea era asociată cu sărăcia. Ai ei aruncau tot ce găseau prin casă într-o oală, puneau sare multă și ziceau că au gătit supă. Mama voia să fiu conștientă că aveam noroc și, pe de altă parte, îi plăcea sentimentul de siguranță pe care ți-l dă bogăția. Nu ei, desigur, dar se mângâia cu ideea că eu m-aș simți astfel. În același timp, se temea că nu va dura. Și a avut dreptate. Nu mai sunt în siguranță. Am trecut prin atâtea, dar lumea s-a schimbat și nu mai sunt sigură de ceea ce sunt sau de ce îmi stă în putere.

După ce fac dragoste rămân întinși unul lângă altul în pat. Pe neașteptate, Trudy se trage deoparte, ca și cum s-ar rușina, și rămâne cu ochii în tavan. Începe să vorbească, cuvintele se îngheșuie să-i iasă de pe buze parcă împotriva voinței ei, o confesiune ca un șuvoi, pe care nu o poate opri.

— Am știut dintotdeauna, iubitule, că sunt un cameleon. Am fost o fiică îngrozitoare pentru că tata m-a lăsat să devin astfel. Nu știa cum să se comporte cu mine și se simțea vinovat că am rămas fără mamă. Cât timp mama era lângă mine, am fost o fiică bună, fiindcă ea nu-și putea imagina altceva. Iar când am crescut, în fiecare an am fost o persoană diferită, după cum trăiam cu unul sau cu altul. Dacă eram cu o canalie, atunci deveneam acel fel de femeie care umblă cu o canalie. Dacă eram cu un artist, mă transformam în muză. Iar când am fost cu tine, am devenit, pentru prima oară în viața mea — sunt sigură că ți s-a spus —, o femeie la locul ei. Nu era om în Hong Kong să nu se întrebe cum de te-ai uitat la una ca mine. Știi, nu?

Se ridică într-un cot, iar părul arămiu i se răspândește pe umeri.

— Dar acum lucrurile stau altfel, eu am redevenit ceea ce eram, adică o femeie care e cu cineva pentru că îi prinde bine într-o anumite situație, numai și numai din acest motiv simplu și nedemn. Nu sunt cu nimic diferită de fata aia, Tatiana, cea pe care mă prefăceam că o disprețuiesc. Suntem mai apropiate decât dacă am fi surori. Ne recunoaștem una pe alta. Nu e nimic surprinzător aici. Înțelegeți ce-ți spun?

— Nu dramatiza. Spui lucruri fără noimă.

Ea tace. Cu o mână își dă părul la o parte de pe față, cu cealaltă parcă ar vrea să-și pecetluiască buzele.

— Să nu zici că nu ți-am spus. Ți-am spus. Să ții minte că ți-am spus.

Sună telefonul. Trudy ridică receptorul, fața i se crispează și strânge din buze.

— Da, sigur. Desigur. Am să fac întocmai.

Închide și se întoarce spre el cu o expresie greu de definit.

— Pe cât se pare, Otsubo vrea să te cunoască. *Intéressant, non?*

Nu știi ce intenții are, însă trebuie să facem așa cum ni s-a spus. Te supără? Nu că am avea de ales, să nu crezi asta. Va veni și Dommie.

Seara, după ce au făcut, în tăcere, încă o baie fierbinte, îndelungă, și s-au îmbrăcat fără să scoată un cuvânt — Trudy adusese niște haine vechi de-ale lui Will și râseseră împreună de cum

atârnau pe el, un interludiu de veselie forțată într-o după-amiază încordată —, se află așezați amândoi într-un salonaș din restaurantul Tsim Sha Tsui, unde privesc alunele dintr-un castron de porțelan pictat cu dragoni roșii, iar Trudy soarbe un pahar de șampanie după altul. Will aprinde o țigară.

— E ceva de restaurantul ăsta?

— Prea bine nu arată, dar aici se găsesc cele mai bune fructe de mare din tot orașul.

Când au sosit, au văzut la intrare gălciile mari de tablă, în care peștii înotau leneș, habar neavând de ce îi așteaptă.

— Îi place mâncarea chinezească?

— Începe să-i prindă gustul.

Se aude țcănitul unghiilor ei, în timp ce bate darabana cu degetele pe masă.

— Dommie întârzie, netotul. De ce întârzie mereu?

— Iei adesea masa cu Dominick?

— În fiecare seară.

— De ce sunt atâtea scaune? Cine mai vine?

— Umblă în haite, dragule. Nici nu i-ar trece prin cap să iasă în lume fără trupa lui de marionete și lingușitori.

— Și întârzie, bineînțeles.

Chiar atunci, ușa se deschide și un șir de oameni dau năvală în cameră. Se vede imediat cine este Otsubo, fiindcă ceilalți așteaptă până intră el și își alege un scaun.

— Otsubo-san, spune Trudy pe un ton vesel și se ridică. Ai întârziat, ca de obicei.

Arată superb în rochia roșie ca focul, strânsă pe corp, cu părul prins într-un coc pe ceafă.

E vremea să-și câștige pâinea. Will se ridică în picioare.

— Îmi pare bine să vă cunosc. Eu sunt Will Truesdale.

— Otsubo, zice bărbatul morocănos, și le face semn tuturor să se așeze. Domnul Chan nu sosit?

— Va veni în scurtă vreme. Circulația e anevoioasă, zice Trudy și se așază între Otsubo și Will.

Japonezul e scund și vânos, îmbrăcat într-un costum subțire de lână. Poartă părul tăiat scurt, ca militarii, atât de scurt că se vede cum îi strălucește pielea capului. Ochi de porc sunt înfundați

în fața umflată, fără nici un fel de cute. Pe scurt, un bărbat respingător. Așa cum stă alături de el, Trudy e o apariție extravagantă, ca un flamingo minunat de frumos. Oamenii lui Otsubo iau loc în jurul mesei, o mulțime nediferențiată. Discută între ei, dar cu voce joasă, pentru ca Otsubo să nu fie nevoit să-i acopere. Japonezul comandă coniac.

— Otsubo a început să aibă gusturi chinezești, zice Trudy. Acum îi place coniacul foarte vechi.

— Unele lucruri chinezești sunt bune, intervine Otsubo. Cel puțin sunt asiatice.

Se lasă tăcerea.

— Ce să mâncăm? Întreabă ea privind în gol. Scoici? Aripioare de rechin? Vrei să fac eu onorurile?

Otsubo încuviințează dând din cap și ea comandă, vorbind repede în cantoneză. Vorbește bine orice limbă – cantoneză, shanghaieză, mandarină, franceză, engleză. Câțiva dintre însoțitorii lui o privesc cum comandă mâncarea. Pe fețele lor nu se citește nimic. O femeie ca Trudy, care se învâрте de colo-colo întocmai ca un fluture flamboiant, nu poate fi decât un mister pentru niște țărani ca ei, adunați la repezeală și puși să-și apere țara, aduși într-un loc ale cărui obiceiuri și a cărui limbă le sunt străine. Beau bere direct din sticlă și fumează fără încetare. Lor nu li se oferă coniac.

Dominick intră grăbit.

— Otsubo-san. Face o plecăciune. Îmi pare rău că am fost nepoliticos. Am fost reținut de chestiuni urgente.

Will nu l-a văzut niciodată atât de tulburat.

— Iar ai întârziat, zice Otsubo. Prost obicei în afaceri și în societate.

— Știu, știu. Profesorii mei de la Harrow mă dojeneau mereu pentru lipsa mea de punctualitate.

Trudy îi va explica mai târziu că japonezilor le place grozav că Dominick a fost la cele mai bune școli din Anglia. Vor să știa totul, până în cele mai mici amănunte, și Dominick le face voia ori de câte ori are ocazia.

— Le urăsc, dar le și plac. Nu e întotdeauna astfel?

Dominick îi oferă o cutie lui Otsubo.

— În semn de apreciere a tot ce ați făcut pentru mine și pentru Hong Kong.

Otsubo mormăie câteva cuvinte de mulțumire, dar nu ia cutia. Dominick, în mod evident neobișnuit cu grosolănia, se dă un pas înapoi, își vine în fire și se așază discret pe un scaun.

— Poate mai târziu, zice el către Will în chip de salut, vrând să insinueze că ei doi sunt făcuți dintr-un aluat mai fin decât acest japonez. Will întoarce capul; nu vrea să fie aliatul lui Dominick, refuză să fie părtaș la neghiobia lui. Trudy toarnă iarăși ceai în cești.

— Domnule Truesdale, zice Otsubo în englezește, apoi continuă cu ajutorul translatorului. Cum ți se par taberele?

Translatorul e un băiat tânăr, subțirel, cu ochelari. Vorbește cu un accent abia sesizabil.

Will șovăie. Cât de sincer poate fi?

— Este acceptabil, dar, din nefericire, în ciuda eforturilor făcute de ofițeri, se întâmplă adesea să rămânem fără mâncare sau medicamente și, deoarece sunt și femei, și copii cu noi, aceste lipsuri sunt resimțite acut.

Otsubo ascultă și dă din cap. Răspunde:

— E păcat. Vom cerceta problema.

Translatorul pare agitat.

Se servește primul fel. După tipicul chinezesc, este un aperitiv rece, din meduză. Will a învățat de la Trudy că o masă chinezească adevărată se desfășoară într-un anume fel. Mai întâi, un aperitiv rece, cum ar fi picioare de porc cu meduză tăiată fidelușă. Urmează un fel de mâncare caldă, cum ar fi creveți în coajă de susan, aripioare de rechin sau supă de pepene galben de iarnă. Apoi felul principal, de exemplu rață *à la Pekin*, un fel cu carne – porc cu sos dulce-acru sau vită la grătar cu salată *choi sam*, pește, un fel cu legume și la sfârșit supă cu fidea sau orez prăjit, în funcție de regiune. Chinezii nu mănâncă deserturi consistente; preferă lapte de cocos rece sau, dacă e careva mort de foame, mere în cocă, prăjite în ulei încins și apoi cufundate în apă cu gheață, ca să rămână crocante.

Otsubo își pune primul mâncare în farfurie, după care învârte masa rotativă ca să-și poată lua oamenii lui. Trudy se prefăce că nu bagă de seamă afrontul. Îi servește întâi pe Will și Dominick,

apoi își pune și pentru ea o cantitate minusculă de tentacule gălbui, acoperite cu sos de muștar.

După ce mestecă bine, Otsubo vorbește din nou.

— Sunt mulți oameni renumiți în tabără, nu? Capi în societate și în afaceri?

— Bănuiesc că da. Numai că acum suntem toți în aceeași situație. Nimeni nu are mai mult decât celălalt.

— Trebuie că li se pare ciudat să fie într-un astfel de loc. E greu să ajungi atât de jos în viață.

— Îmi închipui că da.

Trudy nu a scos o vorbă, lucru care nu-i stă în fire.

— Ca sărmanul Hugh, spune ea în cele din urmă. Nu îmi vine să cred că un om atât de șarmant e nevoit să-și spele singur ciorapii. Cred că până să ajungă acolo nu și-a făcut nici măcar un sendviș.

Tac toți și mănâncă meduza. E rece și ca de cauciuc.

Apoi Otsubo vorbește din nou.

— Este acolo un bărbat numit Reggie Arbogast? Întreabă translatorul. Un om de afaceri. Are legături cu guvernul.

— Da, Reggie e unul dintre internați.

Otsubo îl privește gânditor.

— E prieten cu tine?

— Prieten e prea mult spus. Suntem cunoștințe, dar experiența noastră comună ne-a apropiat, fără îndoială.

— Mai bea un pahar.

Translatorul umple paharul lui Will cu whisky.

— Mulțumesc, spune acesta și închină paharul către Otsubo.

— Whisky bun, spune japonezul, dar pronunță stălcit cuvântul.

— Da, foarte bun.

— Bea. Seara asta ești liber.

— Nu e chiar așa rău.

Will ține ușa deschisă, așteptând să treacă Trudy. Aerul serii e proaspăt și curat după fumul și căldura din cameră.

— Da.

— Da, spune și Trudy, fericită că seara s-a încheiat și permisul ei de liberă trecere nu a fost anulat. Mai bine decât mă așteptam.

— Ce e interesant la el...

În fața lor oprește o mașină, geamul se coboară, o mână grăsulie iese și îi face semn lui Trudy să urce. Ea arată pierită, apoi îl sărută pe fugă și se urcă în mașină.

— Ne vedem mai târziu, dragule. Nu sta să mă aștepți.

Dimineata devreme, pe la trei, când el doarme chinuit, ușa se deschide încet și Trudy se duce în vârfurile picioarelor spre baie. El aprinde veioza, ascultă susurul apei și așteaptă ca ea să-și termine baia. Când se furișează în pat, vede o vânătaie enormă care i-a apărut sub ochiul stâng. Ceva din comportarea ei îi spune însă că nu e momentul să înceapă o discuție.

— Te-ai aranjat la ochi, zice el.

— E un tip surprinzător, spune ea, întinde mâna și stinge lumina.

În lumina cenușie a zorilor, treji amândoi, ascultă fiecare respirația celuilalt. După câteva minute, când el e pe punctul de a adormi împotriva voinței lui, ademenit de moliciunea paului și de căldura unui trup alături de al său, o senzație uitată, ea murmură:

— Când am spus surprinzător, am zis că e surprinzător ca amant. Știi, nu? De fapt, nu e un om rău.

În acea clipă, privind-o cum stă întinsă, cu lumina lunii reflectată în părul lucios și pe pielea netedă, lui i se pare că seamănă cu un scorpion. Nu se mai poate stăpâni. Se ridică în capul oaselor. Ea îl privește întrebătoare.

— Trudy, începe el și se oprește, neștiind cum să continue. Trebuie să înțelegi că există o limită. Ea ridică bărbia către el. Există o limită, nu pot fi atât de denaturat pe cât vrei tu.

— Al!

— Nu sunt persoana care ai vrea tu să fiu. Cel puțin nu acum.

— Trebuie să fiu mai cu grijă. Să mă gândesc mai bine, spune ea spăsită.

— Îmi pare rău, draga mea. Sunt beat. Hai să nu ne certăm.

— Bine.

Se ridică și ea și aprinde lumina.

— Tot nu pot dormi. Vrei să stăm de vorbă? Vrei să încercăm, măcar o clipă, să devenim cei care eram înainte să se întâmple toate astea?

— Asta nu se poate.

O trage spre el, ea își sprijină capul pe umărul lui. Miroase a țigări și a băutură.

— Miros ca o curvă, recunoaște ea și se lipește și mai tare de el. Ți-am spus că Frederick a murit, dar nu ți-am spus cum.

— Așa e, nu mi-ai spus.

— El s-a putut întoarce la Hong Kong. Tot regimentul lui fusese măcelărit, dar pe el, fiindcă era șef, sau ce o fi fost, l-au lăsat în viață și l-au trimis înapoi, pe jos, sub escortă. L-au lăsat să se întoarcă, dar l-au pus să care... Vocea îi tremură. L-au pus să adune urechile tuturor camarazilor lui, să le pună într-o traistă și să le ia cu el. Cine l-a văzut spunea că avea mâinile mânjite de sânge și traista era toată năclăită. Și mirosul... Mă tot gândesc cum mirosea traista, cum îi aluneca din mâini, cât de ostentat trebuie să fi fost... Și foametea care a urmat, până să se deschidă câteva piețe. Zvonurile, zvonurile înspăimântătoare. Animalele de casă dispăreau. Până și... — vocea i se gătuie — până și copiii, am auzit.

— Trudy, dacă tot stai cu gândul la nenorociri, n-o să scapi de ele niciodată.

— Iar masa de care ți-am povestit, aia unde mahării de prin partea locului încercau să se pună bine cu noii conducători, unde prietenul meu de familie care fusese însurat cu o australiancă a tunat și fulgerat împotriva rasei albe, mai ții minte? Masa dată de Victor?

— Da, îmi amintesc.

— Ei, nu ți-am spus, dar când eram acolo, așezați la masă, îmbrăcați în haine bune, încercând să nu părem prea ipocriți, să avem impresia că dăm prea mult de la noi și sperând că ne vom putea privi în oglindă și după aceea, la un moment dat — se băuse cam mult — Dominick a zis o prostie, nici nu mai țin minte ce, o chestie prostească și deșteaptă în același timp, știi tu cum e el.

— Da, știu.

— Și atunci individul care aranjase masa, Ito, șeful departamentului economic al Gunseicho¹, s-a ridicat încet și, cu pași măsuțați — lumea amușise fiindcă și-a dat seama că avea de gând să facă ceva... cum să spun... pilduitor — s-a îndreptat spre

---

¹ Administrația militară japoneză.

Dommie, care stătea la una dintre cele mai bune mese, masa unde era amfitrion, s-a proșăpăit în fața lui și l-a plesnit peste obraz. L-a plesnit cât a putut de tare.

În timp ce povestește, mototolește cearșaful în mâini, iar și iar.

— Iar sunetul ăla, crede-mă, a părut ca un pocnet de pistol, toată lumea a rămas cu ochii la ei, poate că unii au scos vreo exclamație șocată, nu mai țin minte, iar Dommie stătea nemișcat, obrazul i se înroșea tot mai tare, dar el a încercat să se stăpânească, parcă s-a dat un pas înapoi, a ridicat paharul de șampanie și a luat o înghițitură. Și atunci s-a auzit un oftat colectiv de ușurare și noi ne-am străduit să ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic. Iar Victor, nemernicul ăla fără caracter, nu a mișcat un deget. Toți cei din cameră s-au simțit palmuiți odată cu Dommie. Iar el, îl știi, îi place să facă pe flegmaticul, dar după aceea i-au tremurat mâinile toată seara. Știu că tu îl crezi scârbos și fără suflet, dar nu-l cunoști. Nu-l cunoști. Eu îl știu de o viață și-ți spun că e fragil, se poate sparge în orice clipă. Vreau să-l apăr, să-l scap de el însuși, dacă s-ar putea. E singura mea rubedenie aici și avem grijă unul de altul. E adevărat, poate să se poarte urât, dar are motivele lui, să știi. Nu e dezgustător ca Victor, care nu se gândește decât la el și la bani. Dommie se urăște pe el însuși, de aceea e scârbos. Tace câteva clipe. Nu ți-am spus până acum, dar Dominick nu a fost niciodată ca ceilalți. Când era adolescent, avea vreo doisprezece ani, a fost un scandal în legătură cu el și servitoarele. Le pune... să facă anumite lucruri și le făcea și el lor... A dat cineva peste ei. Părinții lui au fost puși într-o situație foarte jenantă. Au trimis servitoarele, niște fete tinere, înapoi în China, după ce le-au plătit o sumă mare de bani, iar pe el l-au trimis în Anglia, cu toate că era necopt. Nu aveau stofă de părinți, cred eu. Dommie a apărut din greșeală. Și, cu toate că făcuse ce făcuse, era un copil. A plecat în Anglia, dar pe atunci nici nu vorbea bine, plus că ieșea în evidență din cauza hainelor neobișnuite și a accentului străin. După o vreme, la școală s-a aflat ce făcuse, și băieții mai mari... l-au pus să facă aceleași lucruri. L-au pus să... înțelegi. Știi cum e în școlile alea. Dommie mi-a povestit într-o seară când era beat crișă. Cred că nici nu-și mai amintește. Noi am fost întotdeauna ca frații. Ei, după asta nu a mai fost același om. Nici nu avea cum.

De aceea îi urăște pe englezi, în general, deși el însuși e atât de englez din multe puncte de vedere. E foarte complicat. La urma urmei, toți încercăm să supraviețuim, nu-i așa?

— Unele lucruri sunt mai importante decât supraviețuirea.

Propriile lui vorbe îi sună bombastic, dar nu se poate abține. Vrea să o prevină, nu pentru binele lui, ci al ei. Să apere un mișel precum Dominick! Buna ei credință a orbit-o.

— Ia încercă să-i spui asta cuiva care e în drum spre ghilotină, îi replică ea pornită. Spune-i cuiva care e în fața plutonului de execuție. Sunt sigură că se gândesc la ce să facă să scape. Pun pariu că supraviețuirea li se pare ceva important în clipele acelea. Ba chiar aș zice, singurul lucru important. Poate că tu îți permiți luxul de a reflecta asupra demnității sufletului, însă... hai, lasă. Dacă nici nu pot să-ți explic, nici să mă justific, nici nimic, ce rost mai are?

— Îmi pare rău că simți nevoia să te justifici față de mine.

Trudy flutură încet mâinile deasupra capului, parcă ar fi doi sateliți.

— Noaptea asta nu se mai termină. Mă simt ca Șeherezada, încercând să amân venirea zorilor.

— Crezi că am să te ucid când se face ziuă?

— Toate se schimbă când se face ziuă, nu crezi?

Mai târziu are să se întrebe ce a vrut ea să zică.

Se culcă, fiecare încercând să pară că doarme ca să nu îl trezească pe celălalt.

Dimineața, când își beau cafeaua, ea întinde picioarele pe genunchii lui ca să i le maseze.

— Dimineața toate par mai frumoase, nu crezi?

E o propunere implicită de împăcare. Toarnă puțină frișcă în cafea, dar varsă și în farfurie. Mâinile îi tremură puțin.

— *Mon amour*, zice.

— Da?

— *Une question pour toi*.

— Da?

— Generalul cel cumsecade e interesat de mine din multe motive, unul fiind faptul că sunt destul de drăguță. Numai că,

după cum știi, Hong Kongul e plin de femei drăguțe. Interesul lui față de mine a durat atâta și fiindcă vrea să-și asigure viitorul încă de pe acum. Otsubo e un tip ambițios. Și crede că aș putea să-l ajut. Deoarece e un individ greu de săturat, nu se mulțumește cu un ceas de mână sau niște mărgelile luate de la o femeie. El țintește mult mai sus. Ar lua pământ, dacă i-ar îngădui guvernul, numai că nu e permis și el e înfuriat din cauza asta. Tace. Sunt persoane la Tokyo foarte interesate de Colecția Coroanei din Hong Kong. Se crede că e vorba de multe obiecte chinezești de o valoare inestimabilă, vechi de sute de ani — un subiect politic sensibil, bineînțeles. Colecția nu a fost găsită. Se presupune că a fost ascunsă înainte să înceapă războiul aici. Chinezii vor să-și recupereze moștenirea culturală, japonezii o vor pentru valoarea lor, iar englezii sunt convinși că le aparține. Cine mai poate înțelege ceva?

Pe scurt, Otsubo crede că unii dintre cei închiși la Stanley dețin informații care l-ar ajuta să dea de aceste obiecte. Mai exact, crede că Reggie Arbogast știe unde se află. Cred că Otsubo ar primi o recompensă considerabilă dacă ar da de urma obiectelor și le-ar duce în Japonia. Aici a fost ca la nebuni; toți prădau și jefuiau, fel de fel de lucruri apăreau pe piață, piese de muzeu au fost vândute pe doi bani, în timp ce fleacuri fără valoare erau trimise cu vaporul în China. Nimeni nu știe cu siguranță ce s-a întâmplat, dar el e hotărât să găsească obiectele. M-a pus să caut pe la muntele de pietate, să descos oamenii, dar nu am găsit nimic. Acum înțelegi de ce ți-a dat voie să ieși, de ce a vrut să ia masa cu tine și să discute cu tine.

— Dar de ce crede că eu știu ceva?

— A auzit că lumea te place la Stanley. Ai fost ales șef peste ceva, nu?

— Ce are a face?

— Știi ceva?

Bruscheșea întrebării îl ia prin surprindere.

— Ai vrea să știu?

— Asta înseamnă că știi?

Se ridică în picioare. Discuția asta în doi peri îi face rău.

— Trudy, nu suntem în tabere diferite.

— Nu, dar poate că avem interese diferite. Will, am nevoie de ceva de la tine.

— Tot ce am îți aparține.

Afirmația sună fals, chiar și în urechile lui, îi simte gustul coclit în timp ce, sub ochii lui, figura lui Trudy se contorsionează de disperare. Ce îi inspiră ea acum? Tot dragoste? Ori poate milă?

— Vasăzică ne ajuți?

Ce să facă? Nu a cerut numai pentru ea. A cerut pentru ei. Ea era deja pierdută.

PARTEA A TREIA

2 mai 1953

Domnișoara Edwina Storch, o instituție în Hong Kong, le invita din când în când pe doamne la dejun, în casa ei din Noile Teritorii. Era directoarea de onoare a unei școli primare de elită din cartierul Pokfulam și o fină cunoscătoare a porțelanurilor chinezești – o veterană care se retrăsese în Noile Teritorii. Ducea o viață lipsită de griji într-o casă veche, alături de câțiva câini ciobănești, o duzină de găini, un cuplu de servitori chinezi și o altă englezoaică, tot o fată bătrână, tovarășa ei de o viață – domnișoara Winkle. Câteodată veneau să ia masa la Clubul de Recreere al Doamnelor, unde Claire le văzuse tronând ca niște regine printre celelalte expatriate. Pe domnișoara Winkle o mai văzuse luptându-se să îmblânzească niște garioare la ora de aranjamente florale pe care doamna Beazley o ținea la Asociația Tinerelor Creștine, pe strada Duddell. Domnișoara Winkle era o femeie mică, slăbuță, cu oase subțiri ca de pasăre, în timp ce domnișoara Storch era o femeie corpulentă, greoaie, cu pulpe groase și glezne umflate. Amândouă purtau fuste până la genunchi și bluze albe de bumbac încheiate cu nasturi, cu guler înalt, ca o bentiță strânsă pe gât. Făceau adesea plimbări lungi în aer liber, încălțate cu pantofi sport și însoțite de câini de talie mare. Când adresa o invitație cuiva, rareori se întâmpla să fie refuzată, din motive pe care Claire nu fusese în stare să le pătrundă. De aceea, atunci când poștașul îi aduse o invitație, pe hârtie de culoare crem, cu antet auriu – cam pretențios pentru o directoare de școală, se gândise puțin, dar acceptase din curiozitate.

Merse cu mașina până la o poartă de lemn vopsită în alb. Trebuia să se dea jos s-o deschidă, să intre cu mașina în curte, apoi să coboare iarăși să închidă poarta cu un cârlig micuț, prins

strâmb. Nu îndrăzni s-o lase deschisă, fără să-și dea seama de ce, deși știa că erau invitate vreo douăzeci de persoane la masă. Merse pe o alee prăfuită, printre copaci bătrâni, falnici – de creanga unuia era atârnat un leagăn – și ajunsese la casă, o structură copleșitoare din piatră, ce părea gata-gata să se prăbușească. Ușa de plasă a verandei era întredeschisă, dar Claire ocoli clădirea și se duse direct în grădina din spate, de unde răzbătea sunetul muzicii și al vocilor.

Lângă casă era aranjată o masă pentru băuturi, pe care se aflau o găleată cu gheață, pahare desperecheate, un castron mare cu puncte și un platou cu sendvișuri mici cu ou și salată, care atrăgeau deja muștele. Mai erau acolo cinci persoane, dar Claire nu cunoștea pe nimeni. Apoi domnișoara Storch veni să o întâmpine. Mergea încet, sprijinindu-se în baston.

Domnișoara Storch era o persoană atât de sigură pe sine, încât nimic din ce ar fi făcut nu surprindea pe nimeni. Dacă ți-ar fi dat vin într-o ceașcă de ceai, ți s-ar fi părut cel mai firesc lucru din lume, iar orice altă părere ar fi fost taxată drept iremediabil burgheză. Prânzul oferit de ea consta, după cum avea să descopere Claire, dintr-o plăcintă cu iepure, supă de roșii, sendvișuri cu roșii întinse pe pâine albă și înghețată, toate servite pe o față de masă pătată, într-un cort uzat, ridicat în grădină. Lângă fiecare farfurie – ciobită – era pus un evantai din lemn de camfor sculptat, ca să te aperi de aerul cald și umed. Femeile stăteau în jurul mesei, își făceau vânt cu evantaiul, sorbeau limonadă caldă și mâncau cârnăciori de cocktail și bucățele de ananas înfipite în scobitori.

— Îmi pare bine să te cunosc, zise domnișoara Storch. De multă vreme vreau să te invit.

— Plăcerea e de partea mea, domnișoară Storch, spuse Claire. Am auzit lucruri minunate despre dumneavoastră.

— Te rog, spune-mi Edwina, iar domnișoarei Winkle spune-i Mary. Chiar din acest moment.

— Sunteți foarte amabilă.

Claire era conștientă de privirea inteligentă, ageră, ațintită asupra ei. Picături de transpirație i se scurgeau în decolteu.

— Oferiți frecvent asemenea dejunuri? Sigur, am auzit de ele, dar nu știam dacă... Lăsa propoziția neterminată, incapabilă să găsească vorbele potrivite.

— Mary și cu mine locuim departe de oraș, dar asta a fost dorința noastră. Ne place societatea, însă e greu să te vezi cu multă lume aici, așa că ne-a venit ideea acestor dejunuri cu zi fixă. Se pare că oamenilor le plac, din fericire, și fac efortul de a veni până aici. Aproape toată lumea a trecut pe la noi, câțiva guvernatori, din când în când un lord cu soția, mulți călători veniți din Anglia.

— Locuiți de multă vreme în Hong Kong?

— Nu m-ai crede dacă ți-aș spune de când, draga mea.

— A!

Un doberman uriaș se apropiase și îi mirosea mâna.

— Țsta e Marmaduke, scumpul de el, zise domnișoara Storch dragăstos. Ne păzește și mănâncă în fiecare zi o cantitate de resturi egală cu greutatea lui.

— Mai aveți și alți câini?

— Avem șapte cu totul, dar ceilalți umblă haihui. Vin acasă seara, să mănânce. I-am adoptat după război, când erau atâtea animale rămase fără stăpân. Nu i-am putut lăsa pe drumuri, și așa ne-am trezit cu mult prea mulți. În casă avem opt papagali pitici, trei pisici care abia așteaptă să pună gheara pe ei și, din câte știu, și o broască țestoasă în bucătărie.

— Erați aici în timpul războiului?

— Sigur, am trecut prin toată nebunia de atunci și vremurile vitrege de după.

Domnișoara Storch își potrivi ochelarii. Lentilele erau aburite din cauza căldurii. În spatele lor se vedeau ochii holbați și pielea roșie, umflată.

— Un prieten de-al meu... zise Claire și se opri.

— Da? o îndemnă domnișoara Storch să continue.

— Am un prieten care a fost și el aici. Dar îmi dau seama că am spus o prostie. Mii de oameni au trecut prin nenorocirea de atunci, cu siguranță. Vă rog să mă scuzați.

Claire făcu un fel de reverență în chip de scuză și se îndepărtă repede. Marmaduke se ținu după ea, sperând că îi pică ceva, dar se plictisi repede și plecă în căutarea unor musafiri mai darnici. Claire simțea că inima îi bate să-i iasă din piept. Merse fără să vadă prea bine ce era în jurul ei, până când găsi un scaun și se trânti pe el. Nu pricepea nici ea ce o apucase, cum se combinaseră

căldura, privirea atentă a doamnei Storch și gândul ei, îndreptat întotdeauna spre Will, ca să dea acelui moment o însemnătate greu de pătruns.

Se ridică, luă un evantai de pe masă și își făcu vânt cu el. Întoarse capul spre domnișoara Storch, dar aceasta era ocupată cu altcineva și nu părea deloc deranjată de comportamentul ei. Se așeză și se mai liniști. Apoi privi în jur. Era un loc minunat. De la stejarul imens, cu coroana maiestuoasă, pornea pajiștea verde, care se întindea până la poalele munților.

— Nu ai zice că ești la Hong Kong, nu-i așa? rosti o voce din spatele ei.

Claire tresări.

— Îmi pare rău, nu am vrut să te sperii.

Se întoarse și văzu o femeie micuță, cu ochelari atârnați la gât.

— Mary Winkle.

— Desigur. Eu sunt Claire Pendleton. Mulțumesc pentru invitație.

— Plăcerea e de partea noastră. Suntem fericite să avem musafiri, așa că ne străduim să-i ademenim cu o masă bună.

O chinezoaică scundă se apropie și se opri la câțiva pași, așteptând.

— Vrei să bei ceva? Îi poți spune lui Ah Chau ce anume dorești.

— Aș mai bea un pahar de limonadă, a fost foarte bună.

— Limonadă, te rog, zise domnișoara Winkle tare.

Ah Chau încuviință din cap și plecă.

— Aproape că a surzit în timpul războiului. Au maltratat-o japonezii.

— Biata de ea, zise Claire. E frumos din partea ta că o ții aici.

— E ca un membru al familiei. Când eram la Stanley, venea cu provizii în fiecare săptămână și știu că familia ei nu avea de-ajuns. A stat cu Edwina, care era afară.

— Am auzit atâtea despre război. Nu mi-aș fi închipuit.

— Ei, cred că nici în Anglia nu a fost prea bine.

— Nu am avut mult de suferit. Într-adevăr, nu aveam destulă mâncare, dar altminteri nu a fost foarte rău. Îmi aduc aminte cum sunau sirenele și fugeam cu mama în adăpost.

— Da, știu. Și cum ți se strângea stomacul când le auzai.

— Da. Ca într-un vis urât, cum se zice.
Se auzi clinchetul unui clopoșel.
— Cred că e vremea să mergem la masă.
O porniră împreună spre locul unde era ridicat cortul.

La masă, Claire, așezată în dreapta Edwinei, o văzu pe aceasta cum ia o roșie din piramida aranjată în mijlocul mesei, în locul obișnuitei statuete, și mușcă din ea ca dintr-un măr, fără să-i pese de zeama care i se scurgea pe bluza albă de bumbac.

Observând cum o privește Claire, Edwina zise:

— E delicioasă, draga mea. Ia și tu una. Sunt dulci ca zahărul, crescute în grădina mea. Le-am pus și în supă, să nu pierdem nici una.

— Nu, mulțumesc, zise Claire. Mi se pare minunat să poți cultiva legume în Hong Kong.

— Nici nu aș putea trăi altundeva. Nicăieri nu e ca aici. Dacă m-aș întoarce în Anglia, lumea ar zice că am ajuns eu însămi o indigenă. Și n-ar greși cu nimic.

— Crezi că nu te vei mai întoarce niciodată?

Era ceva în felul de a fi al gazdei care te îmbia să te apropii de ea.

— Nici nu prea știu la ce m-aș putea întoarce. Acolo nu mai am rubedenii, pe când aici mi-am încropit o familie.

Claire sorbi supa rece de roșii. Prinse curaj.

— Pot să pun o întrebare obraznică?

— Numai dacă am dreptul să nu răspund, zise domnișoara Storch.

— Cum îți alegi invitații la masă? Nu ne-am mai întâlnit și, în ciuda faptului că mi-a făcut plăcere să vin, nu-mi explic nici măcar de unde ai aflat de existența mea, darămite să-mi trimiți și o invitație.

Domnișoara Storch răsă încântată.

— O gazdă bună are întotdeauna o viziune de ansamblu. E plictisitor să tot vezi și să revezi aceleași persoane. Trebuie să ai un amestec de naționalități, profesii și personalități. Știi și tu că în Hong Kong te plictisești repede, fiindcă avem o comunitate mică. Cu cât înaintezi în vârstă, cu atât vrei să te distrezi mai mult, să știi.

O chinezoaică, având un puternic accent american, i se adresa domnișoarei Storch.

— Am auzit că aveți porțelanuri de Shanxi, o adevărată colecție de muzeu. O arătați vreodată cuiva?

— Uneori, răspunse domnișoara Storch zâmbind.

Chinezoaica aștepta, cu speranță în priviri. Domnișoara Storch zâmbi larg.

Femeia cu păr roșu așezată în stânga ei profită de tăcere pentru a i se adresa. Până atunci vorbise pe un ton superior despre dreptul de vot al femeilor și despre drepturile și obligațiile imigranților.

— Ai auzit? Guvernul formează o comisie care îi va da în vileag pe toți cei care au simpatizat cu japonezii. S-au săturat de ticăloșii care încearcă să-și ascundă urmele și se prefac că nu au avut nimic de-a face cu toate nenorocirile întâmplare.

— Ei, interveni domnișoara Storch. Astea sunt cuvinte mari. Sigur, au existat oportuniști. Dar cei mai mulți nu doreau decât să-și găsească ceva de lucru și să aibă ce pune pe masă. Eu cred că ar trebui judecați cei care nu aveau astfel de griji, ci doar au vrut să scoată un profit cât mai mare, fără să le pese dacă fac rău cuiva. Lăcomia și necinstea nu dispar niciodată, fie că e, fie că nu e război.

— Vor da seamă în fața unei instanțe superioare, continuă roșcata și din tonul vocii îi răzbătea mulțumirea.

— E greu de dovedit ceva, ca să nu mai spunem că nu există documente din vremea aceea, se amestecă în discuție și o femeie plinuță. Nu s-a aflat niciodată ce s-a întâmplat cu Colecția Coroanei.

— Îmi închipui că vor recurge la martori și relatări ale celor care au fost de față, zise domnișoara Storch.

— Dar de ce tocmai acum? Întrebă Claire. Au trecut atâția ani de la abdicare.

— Nu e încă nimic oficial, dar s-au întâmplat câteva lucruri care mă fac să cred că acum e momentul potrivit. Cei care puteau fi acuzați fără nici o șovăială — Sakai, comandantul-șef, și colonelul Tanaka — au fost executați sau aruncați în închisoare. În momentul de față sunt căutați civilii care au dat dovadă de un pic prea mult entuziasm când au legat prietășug cu noii stăpâni și acum fac pe nevinovații. Trăim vremuri în care ies la iveală vechile ranchiune.

— Vasăzică ai auzit și tu?

— Mi s-a spus că s-ar putea întâmpla ceva de felul ăsta și că aș putea să le fiu de folos celor care se ocupă de caz. Domnișoara Storch se ridică de la masă. Cine vrea să vadă noul meu Crosley¹? A sosit săptămâna trecută. Nu se încălzește și geamurile se dezgheață automat.

Era limpede că discuția luase sfârșit.

Doamnele sorbeau în tihnă ceaiul cu lărnăie sau ronșiau fursecuri când Claire se trezi cu domnișoara Winkle lângă ea.

— Claire, ne faci onoarea să ne cânti ceva? Am auzit că ești o pianistă foarte talentată.

Claire se înroși până în vârful urechilor.

— Nu sunt talentată, zise ea cu modestie. Dau lecții, dar cânt foarte rar în ultima vreme.

— Îi dai lecții lui Locket Chen, nu?

— Da, studiază cu mine de câteva luni.

— Cum ți se pare? Dar părinții ei, Victor și Melody?

— Nu am avut plăcerea să-i cunosc prea bine, fiindcă rareori sunt acasă când vin eu la lecție.

— Da, îmi închipui că sunt foarte ocupați.

— Îi cunoști? Întrebă Claire.

— Dacă îi cunosc? repetă domnișoara Winkle cu o intonație ciudată. Da, pot spune că îi cunosc. Iar Edwina îl știe foarte bine pe domnul Chen.

— Atunci, zise Claire, le voi transmite salutări, dacă dorești.

Sorbi din ceai. Din fericire, ideea de a cânta la pian a fost dată uitării. Domnișoara Winkle fu chemată să vadă de niște biscuiți, iar Claire profită de prilej să-și ia eșarfa și poșeta și să spună la revedere.

5 mai 1953

„Oamenii m-au crezut întotdeauna rea, egoistă și superficială, iar eu am făcut tot posibilul să răspund așteptărilor lor. Cu alte

---

¹ Automobil american.

cuvinte, m-am coborât la nivelul așteptărilor celorlalți. Cred că e dovada supremă a docilității. Suntem ființe sociale. Trăim în societate, alături de alți oameni, de aceea vrem să fim așa cum ne văd ei, chiar dacă asta nu e spre binele nostru." Râde și ridică fața spre el. Ochii și pielea îi lucesc, iar el nu se poate gândi la altceva. „Ce crezi?"

Se trezi brusc, oftă adânc și abia atunci începu să vadă ventilatorul care se rotea leneș deasupra lui. Pe măsură ce mintea i se limpezea, își dădea seama că e transpirat leoarcă și cearșafurile sunt ude sub el. Vocea ei îi răsuna clar în urechi, ochii îi urmăreau silueta în mișcare, profilată pe un fundal întunecat. Uitase cât de mult îi plăcea să dea verdicte, să filozofeze în timp ce sorbea o băutură răcoritoare, uitase cum îl lua prin surprindere și îl uimea cu înțelegerea profundă a lucrurilor. Îl aștepta, îl aștepta să o salveze. Ce se va alege de el acum? Și mai era și Claire, care începuse să joace un rol tot mai important în existența lui, împotriva voinței sale, Claire, în care se vedea pe el însuși, abia născut, Claire, cu prejudecățile ei copilărești, cu nevinovăția ei fermecătoare și, lucru uimitor, cu momentele ei de clarviziune. Naivitatea ei era un balsam pentru speranțele lui mutilate. La urma urmei, dragostea nu e oare o formă de narcisism? Apărea nechemată în visele lui, luptându-se cu cealaltă femeie, cea care îi bântuia gândurile zi și noapte. Blonda Claire, cu feminitatea ei accesibilă, era ca un trandafir englezesc pe lângă scorpionul exotic pe care îl întruchipa Trudy.

Dincolo de fereastră, noaptea ascundea totul sub o mantie de catifea neagră. Se ridică și deschise ferestrele. În cameră pătrunse aerul cald, familiar, al Hong Kongului, mirosind a trupuri ome-nești și a marea prezentă oriunde, chiar și în vârful muntelui. Aici nu era niciodată răcoare, doar umezeală și aer înăbușitor, deși nu totdeauna neplăcut. Întunericul îl învălui. Departe licărea o lumină. O barcă? Altceineva care nu avea somn?

Din nou îi auzi vocea, acum și mai disperată, și mai puternică. Încelese că venise vremea să acționeze.

7 mai 1953

Hong Kongul era cuprins de febra Încoronării. Prințesa Elisabeta, cu silueta ei imperială, și chipeșul său prinț apăraseră imaginația străinilor și a localnicilor deopotrivă. Orașul era plin de pancarte anunțând reduceri de prețuri, croitorii făceau reclamă rochiilor speciale pentru Încoronare, se pregăteau monede și timbre speciale pentru acest eveniment. Doamnele din lumea bună organizau petreceri și ceaiuri dansante și toate sălile de bal din oraș erau rezervate. Claire se surprinse așteptând poștașul să-i aducă ziarul în fiecare dimineață, să citească în amănunțime despre pregătirile care se făceau.

Prințesele o fascinaseră dintotdeauna, citise cartea de scandal publicată de doica lor, Marion Crawford, și devorase amănuntele legate de viața lor intimă. Iar acum prințesa devenea regină!

În Hong Kong urmau să aibă loc parade fastuoase. Primele pagini ale ziarelor *South China Morning Post* și *Standard* erau consacrate evenimentului care se apropia. În Piața Statuilor aveau să fie ridicate un havuz luminat de reflectoare, un stâlp de lemn vopsit în albastru – culoarea Casei Regale – cu o coroană în vârf, patru lei simbolizând Regatul Unit și patru vase mari în care va arde focul, reprezentând flacăra nestinsă a uniității Commonwealth-ului. Flacăra avea să fie păzită zi și noapte de reprezentanții personali ai Majestății Sale. În Kowloon se afla o Grădină a Încoronării, unde erau plantate hortensiile albastre și ruferi albi și roșii, în așa fel încât să formeze culorile drapelului britanic. Ziarele publicau și articole care îi vizau pe oamenii de rând. De exemplu, autoritatea în construcții avertiza proprietarii de imobile că balcoanele și verandele trebuie consolidate, dacă se așteptau să aibă un număr mare de invitați care să urmărească paradele.

Claire citise cu atenție despre cum se pregătea poșta să facă față cererii uriașe de timbre emise cu ocazia Încoronării. Acestea urmau să fie vândute la anumite ghișee, al căror număr avea să fie sporit. Claire intenționa să se ducă la oficiul poștal de pe strada Des Voeux ca să le cumpere. Strânsese și bani pentru farfuriile aniversare, pe care era imprimată imaginea prințesei Elisabeta.

Will râse de ea când aflase cu câtă nerăbdare aștepta evenimentul.

— De ce naiba îți pasă de o proastă care a primit coroana numai fiindcă s-a născut într-o anume familie? Și fiindcă unchiul ei s-a îndrăgostit de cineva care nu a fost pe placul celorlalți?

Claire nu putea să-și creadă urechilor.

— Vorbești ca un comunist, Will, îl avertizase. Nu cred că e bine să faci paradă de ideile astea.

— Ce nătăflează poți fi uneori, spusese el cu glas blând. Ești cea mai necugetată femeie pe care o cunosc, adăugase și o sărutase drăgăstos pe frunte.

Erau împreună de aproape opt luni. Destul timp cât să intre într-o oarecare rutină, dar îndeajuns de puțin încât să simtă încă furnicături în palme și să-și aranjeze părul și rochia în fiecare vitrină, atunci când se ducea la întâlnire cu el. Programul lui Martin le permitea să petreacă destul timp împreună, dar slujba lui Will era un mister pentru Claire.

— Nu te pun niciodată să faci nimic, spunea. Au alți șoferi, doi chinezi. De ce te mai țin?

— Sunt și eu folositor în felul meu, răspunsese el și refuzase să intre în detalii.

Faptul că nu muncea însemna că își puteau petrece după-amiezile împreună, în micul lui apartament, după ce o trimitea pe Ah Yik cu câte un comision în celălalt capăt al orașului. Pentru Claire era o grea încercare să dea ochii cu servitoarea. Conștientă de situația echivocă în care se afla, pur și simplu nu știa cum să se poarte. Își făcea tot timpul griji în legătură cu ce să spună sau ce să nu spună, ba chiar dacă să o bage sau nu în seamă. Când îl întrebase pe Will, acesta pretinsese că nu îi pasă câtuși de puțin, ceea ce o scosese și mai tare din fire.

— Nu are nici o importanță, zisese el. E discreția întruchipată și credincioasă până în pânzele albe.

— Nu de asta îmi fac griji, spuse Claire.

— A, te interesează părerea ei? o înțepase el.

— Nu mă simt în largul meu, Will. Asta e tot.

— Înțeleg, dar să știi că ei puțin îi pasă de ce facem noi. A văzut lucruri mult mai rele.

— Cum adică?

— Lucrează la mine de ani de zile.

— Vrei să spui... se opri. Lasă.

Nu voia să știe.

— De ce îți pasă de regină? o întrebasese pe neașteptate.

— E regina noastră. Cum adică, de ce îmi pasă? De ce să nu îmi pese?

— Crezi în imperiu?

— Bineînțeles, răspunse ea, măcar că nu înțelegea prea bine la ce se referă el.

Will se ridică într-un cot, sprijinit de pernă.

— Ia să mergem mai departe. Crezi că reginei îi pasă de tine?

— Cum? Ce întrebări ciudate pui, Will. Câteodată nu te înțeleg deloc.

— Vreau să știu dacă tu crezi că regina sau, mai bine zis, viitoarea regină, se interesează de bunăstarea ta.

— Are mulți supuși, dar sunt sigură că dorește ce e mai bine pentru noi toți.

— Iar tu îi datorezi credință și te consideri supusa ei.

— Așa este. Clătină din cap. De ce ești atât de încăpățânat? Sunt lucruri la care noi, ca supuși englezi, ținem foarte mult, și mai toată lumea gândește astfel.

Will zâmbi leneș.

— Eu nu cred că micuței Lizzie îi pasă de tine atât cât pari tu a crede că îi pasă.

— Ești incorigibil! Hai să nu mai vorbim despre asta. Mă scoate din fire. Ești o persoană nesuferită și mă enervezi.

Will izbucni în râs. Îi plăcea să fie certat.

Numai că Will era imprevizibil. Își pierdea cumpătul din te miri ce.

Odată, după ce intraseră în apartament, Claire încuiase ușa în urma lor. Will auzise țâcănitul cheii și se întorsese spre ea, schimbat la față de mânie.

— Ți-am spus că nu încui niciodată ușa. Te rog să-o deschii.

Ea se conformase, simțindu-se muștrată pe nedrept, roșie de rușine. După o vreme încercase să dezlege misterul comportamentului lui.

— De ce te-ai înfuriat când am încuiat ușa? Mi se pare o copilărie.

— E o poveste lungă, zisese el. Dar te rog să nu mai încui.

Nici nu-și ceruse scuze, nici nu-i oferise vreo explicație.

Se ferea să-l stârnească, dar întotdeauna el o trăgea în pat sau o săruta și ea simțea că nesiguranța și umilința și sentimentul de vină erau răscumpărate cu vârf și îndesat.

Și mai era ceva. Claire își dorea un copil. Nici ea nu se așteptase la asta. După ce ani de zile considerase că bebelușii, cu orăcăiala lor, erau o pacoste, ceva se schimbaseră înăuntrul ei și își dorea cu fiecare fibră a ființei ei un copil, un bebeluș pe care să-l strângă în brațe, căruia să-i soarbă mirosul. Își dorea ca pântecul ei să se umfle și să se umfle, să simtă mișcări misterioase înăuntru, să meargă pe stradă știind că în ea crește un copil. Vedea copii mici oriunde întorcea capul – sugari purtați în spate de chinezoaice, în traiste de pânză, copii blonzi zburdând pe pajiște la Clubul de Recreere al Doamnelor. Se simțea privată de un drept, de însăși feminitatea ei, ca și cum ceva esențial i-ar fi fost răpit. Ținea socoteala ciclurilor menstruale și plângea când lenjeria i se păta de sânge. Când auzea alte femei spunând că așteaptă un copil, simțea cum i se strânge stomacul, se simțea goală pe dinăuntru.

Desigur, avea să fie copilul lui Will. Ideea de a avea un copil cu Martin, chiar dacă nu îi părea respingătoare, îi era străină, o posibilitate pe care nu o lua în calcul. De fapt, Martin se îndepărtase într-atât de viața ei, încât era puțin mirată când se trezea alături de el dimineața. Mirosul lui îi era străin, pielea lui i se părea lipicioasă și aspră. Rezista avansurilor lui, iar el accepta fără să se supere, ceea ce o făcea să-l disprețuiască și să se urască pe ea însăși. Oare întotdeauna fusese atât de crudă? Cum de ajunsese așa? Martin muncea mai mult, stătea mai mult la birou și asta îi ușura ei viața. Cum de ajunsese el așa? Cum de ajunsese ea așa?

8 mai 1953

Chiar dacă nu-și dorise, i se ivi ocazia să-i cunoască mai bine pe soții Chen.

Fusese un concurs de împrejurări destul de bizar. Marna lui Locket intrase în cameră după lecție. Părea îngrijorată. În ultima vreme se întâmpla ceva cu ea. Din câte se părea, stătea mai tot timpul încuiată în cameră și era aproape întotdeauna acasă atunci când sosea Claire. Pe lângă asta, slăbise într-atât, că ajunsese doar piele și os.

Când o văzu pe Claire tresări.

— A, doamnă Pendleton, ce mai faceți?

— Bine, mulțumesc.

Claire se apucă să-și strângă lucrurile. Ora se terminase. De îndată ce ea se ridicase de la pian, Locket o zbughise afară din cameră.

— Mă gândeam... zise doamna Chen. V-ai făcut un program pentru această seară? Dumneavoastră și soțul? Îmi dau seama că timpul e prea scurt...

Claire nu știa ce să spună. Deschise gura, dar nu putu scoate o vorbă.

— Ar fi grozav dacă ați putea veni. Victor și cu mine dăm o petrecere, înțelegeți...

Abia atunci pricepu Claire. Era o invitație în ultima clipă. Cineva nu mai putea veni și aveau nevoie de două persoane fără alte obligații.

— Din păcate...

— Te rog, spune că vii, zise doamna Chen pe un ton plângăcios. E un grup de oameni foarte agreabil. Vin și niște persoane oficiale. Cred că domnul Pendleton ar fi interesat, încercă ea să o ademenească.

— Atunci...

Știa că Martin ar fi vrut să meargă.

— Atunci așa rămâne. E la Lotusul auriu, un restaurant cantonez din cartierul Central, la ora opt. Avem un salon rezervat.

— Mulțumesc foarte mult pentru invitație, spuse Claire.

— Crezi că ne vor da să mâncăm omizi sau gheare de pui? o întrebase Martin acasă, când îi spusese despre neașteptata invitație.

— Cine știe ce ne-or da. Eu una nu am de gând să mănânc așa ceva.

Îl privi pe Martin, care își trecea pieptenul ud prin păr.

— Ce cămașă să-mi pun? întrebuse el.

— Eu nu știu de ce mergem la masa asta, chiar că nu știu, făcu Claire.

Martin plecase deja să scoțoească printre cămăși, în căutarea uneia potrivite. Claire se privi în oglindă. Era trasă la față. Își pudră nasul și își ciupi obrazii, să le dea puțină culoare.

La dineu lucrurile nu au mers tocmai bine. Era greu să discuți cu persoane ce vorbeau la un nivel cu care Claire nu era obișnuită. Și, pe deasupra, mai vorbeau și atât de mult despre ele însele!

Sosiră la timp și fură primii, cu excepția soților Chen, care stăteau în picioare într-un colț, cu câte un pahar în mână.

— Cât mă bucur că ați putut veni, zise Melody ieșindu-le în întâmpinare.

Trupul ei slăbănog era ascuns sub o rochie extravagantă de mătase verde, cu mâneci largi. La urechi îi atârna o pereche de cercei cu smaralde, cât niște policandre, iar pe deget purta un smarald uriaș, cel mai mare pe care îl văzuse Claire vreodată. Privirile îi rămaseră ațintite asupra pietrei.

— Melody, spuse Claire.

Numele îi suna ciudat, nu era obișnuită să-l pronunțe. Se gândise dinainte cum să i se adreseze doamnei Chen și, în drum spre restaurant, hotărâse că ar fi potrivit să i se adreseze pe numele mic, fiindcă erau la un eveniment monden.

— Melody, acesta este soțul meu, Martin Pendleton. Ne-am văzut câteva clipe la clubul de pe plajă.

Martin și domnul Chen dădură mâna.

— Înțeleg că lucrați în domeniul administrației apelor, zise domnul Chen și îl invită pe Martin să ia ceva de la bar.

— Ce rochie frumoasă ai, spuse doamna Chen privind rochia simplă pe care Claire o purtase și la petrecerea dată de soții Arbogast la Peak, cu luni de zile în urmă. Îmi place nespus albul, e atât de proaspăt.

Părea sinceră. Figura ei, odinioară frumoasă, îi amintea lui Claire de un pui schilav, cu pielea atârânănd, fleșcăită.

Soții Chen erau foarte amabili. Gazde ideale, stăteau de vorbă cu toți invitații, îi provocau la discuții; pe Claire și Martin îi prezentară tuturor celorlalți oaspeți. Claire se simțea însă din ce în ce mai stingherită.

Era așezată lângă un domn numit Anson Ho, care avea fabrici de țesături în Shanghai și tocmai deschidea altele în Hong Kong. Spusese clar că lucrează pe scară mare și că succesul lui nu se datora câtui de puțin britanicilor.

— Chinezii au simțul afacerilor foarte bine dezvoltat, repeta întruna. Oriunde am fi, găsim o cale de a face bani. Fostul guvern nu a oferit suficiente posibilități populației locale. Britanicii sunt foarte aroganți, dar trebuie să-și dea seama că vremurile s-au schimbat. Chinezii din Hong Kong trebuie să se guverneze singuri.

Avea nasul roșu, borbocat, mărturie a prea multor nopți petrecute cu sticla de coniac în față. Bea vinul cu poftă, își umplea gura și apoi îl înghițea cu zgomot. Claire dădea din cap și zâmbea.

Martin, așezat departe de ea, stătea de vorbă cu o braziliancă frumoasă. Băuse cam mult și făcea gesturi largi. În jurul mesei se vorbea despre China roșie, de cele două Corei — „Rhee¹ se joacă cu focul” — și de evenimentele din Myanmar. În fața lui Claire era așezată Belle, o ziaristă americană, care afirmase că portul din Hong Kong este mult inferior celor din Sydney și Rio. Belle fuma cu gesturi teatrale și o întrebă pe Claire ce părere are despre această chestiune, moment în care Claire se șterse cu șervetul la gură și se scuză ca să meargă la baie.

Acolo o găsi pe Melody Chen spălându-și mâinile cu gesturi nervoase, frământându-și degetele sub jetul de apă, privindu-se fix în oglindă. Tresări când intră Claire. Inelul era pe marginea lavaboului.

— Ce piatră frumoasă, zise Claire. Cea mai frumoasă pe care am văzut-o vreodată.

— Trebuie să scot inelul înainte să mă spăl pe mâini, zise Melody ștergându-se pe mâini. Smaraldele sunt foarte fragile și

---

1 Syngman Rhee, varianta occidentală a numelui Yi Seungman (1875-1965), om politic coreean, militant împotriva dominației japoneze, primul președinte al Republicii Coreea (Coreea de Sud).

mi-e teamă să nu se spargă. Alunecă tot timpul de pe deget. Luă cu atenție inelul și îl puse la loc pe deget. Am tot timpul grija lui.

— Ai slăbit foarte mult, zise Claire. Te simți bine?

— Mă simt bine, foarte bine, răspunse Melody fără să o privească în ochi. Trebuie să am mai multă grijă de mine. Victor spune că mă agit prea mult.

Claire nu se mișcă, deși îi stătea în drum.

— Te distrezi bine? Întrebă Melody și o ocoli. Victor și cu mine ne-am bucurat că ați putut veni, cu toate că v-am invitat în ultima clipă. Suntem foarte mulțumiți de cum progresează Locket. Ai fost o binecuvântare pentru educația ei muzicală. Ținu ușa deschisă un moment. E o seară frumoasă, nu?

Ușa se închise în urma ei. Claire luă de pe raft unul dintre prosoapele frumos împăturite și șterse picăturile de apă din chiuveță. Acum părea din nou neatinsă.

Când se întoarse la masă, ceilalți vorbeau despre război și perioada care urmasese.

— Ce mi s-a părut nemaipomenit, spunea Melody, e că, după război, Hong Kongul era un loc prietenos, ne păsa unora de alții, chiar și după ce oamenii au început să vină masiv de peste graniță a mai fost așa o vreme. Pe când acum, dacă cineva izbutește să treacă granița, nu mai e primit cu atâta entuziasm. Sunt prea mulți și prea multe povești triste. Simpatia noastră e limitată în timp. Știți că Betty Liu a fost nevoită să găzduiască șase rude vreme de un an. Până la urmă a reușit să le trimită în Canada, dar s-a zbatut mult. A trebuit să angajeze încă trei servitoare!

— Îmi închipui că s-a scris mult la rubrica „Sosiri și plecări”, spuse Belle, referindu-se la o rubrică foarte citită din *Post*, în care erau menționați cei care plecau din Hong Kong cu avionul și cei care soseau și stăteau la Gloucester.

— E ca fluxul și refluxul, interveni Victor. Chinezii se află într-un permanent du-te-vino între China și Hong Kong, după cum se întoarce roata istoriei. Dar, de fapt, nimic nu se schimbă prea mult.

— Dar tu? o întrebă Belle pe Melody. Erai aici pe vremea japonezilor?

— A, nu, răspunse aceasta. Victor și-a dat seama de ceea ce urma cu multă vreme înainte și m-a trimis în California, la colega mea de cameră din facultate, care stă acum în Bel Air. Eram însărcinată cu Locket.

— Ce mișcare inteligentă, zise Belle. Victor a fost întotdeauna așa.

Cu toții păreau să aibă o istorie comună, de parcă crescuseră împreună, măcar că veneau din toate colțurile lumii. Vorbeau aceeași limbă.

— Da, sunt foarte norocoasă, zise Melody. Victor a fost întotdeauna un om prevăzător.

Pe față nu i se mișcase nici un mușchi cât vorbise. Se făcu tăcere.

— Ei! spuse Victor. Minte mea clarvăzătoare îmi spune că trebuie să jucăm ceva. Nu așa faceți voi, englezii, la dîneuri? i se adresa el direct lui Claire. Eu sunt întotdeauna obligat să mimez un cal. Nu știu de ce, îi amuză grozav pe compatrioții durneavoastră.

Claire deschise gura, dar nu scoase nici un sunet. În minte i se învârtea o propoziție absurdă: *Vin corrușiții, vin comușiții*. Era ca o poezioară de copii pe care nu și-o putea scoate din cap.

— Tu vorbești, Victor? o salvă Belle în cele din urmă. Te-am văzut despicând capul unei maimuțe și mâncându-i creierul. După tine, e un mod plăcut de a-ți petrece seara.

— Bine zis! exclamă un francez. Cea mai bună apărare este atacul.

Conversația continuă, ceilalți avură grijă să evite momentele neplăcute. Claire amuși. Se străduia să-și recapete calmul după ce intrase în panică atunci când atenția tuturor se îndreptase fără milă asupra ei, preț de câteva clipe. Își dorea cu disperare ca dîneul să ia sfârșit. Simți privirea lui Melody Chen îndreptată asupra ei, cu o oarecare simpatie, și reuși să zâmbească.

Când se întoarseră acasă, Martin, limbut din cauza vinului, ea tăcută, se duseră la culcare după ce se spălară și se dezbrăcară.

— Nu crezi că au fost o mulțime de momente neplăcute astă-seară? îl întrebă ea.

— Nu, nu mi s-a părut, făcu el.

Îi venea să-l ia la bătaie pentru neghiobia, pentru ignoranța lui, îi venea să izbească cu pumnii în pieptul lui de prost nesimțitor. Martin puse mâna pe umărul ei, un gest întrebător. Claire se întoarse cu spatele și amuți.

— Claire... făcu el.

— Martin, sunt sleită, îi tăie ea vorba. Te rog.

El nu mai scoase un cuvânt. După o vreme se așeză ca pentru somn și se înveli cu pătura. Mai tăcu un timp și zise cu blândețe:

— Noapte bună, draga mea.

În acea clipă Claire nu ar fi putut spune dacă îl ura pe Martin mai mult decât pe ea însăși.

A doua zi îi povesti lui Will despre inel și cât de frumos era. Auzind-o, acesta se schimbă la față.

— Cine l-a văzut nu îl mai poate uita, zise el. L-am văzut și eu o dată.

— Smaraldele costă mult?

— Despre asta s-ar putea spune că este neprețuit.

— Tu când l-ai văzut? Îl are de multă vreme?

El izbucni în râs și se opri tot atât de repede.

— La ce flecuștețe vă uitați voi, femeile. Sunteți toate la fel. Refuză să-i dea vreo explicație.

— Alaltăieri am fost la prânz acasă la Edwina Storch, zise ea în cele din urmă. O cunoști?

Fața lui se adumbri o clipă. Stăteau întinși în pat.

— O știu de ceva vreme. E poate cea mai veche din colonie. E o persoană agreabilă, bănuiesc, deși e un mister cum de a reușit să nu ajungă la Stanley în timpul războiului. O supraviețuitoare, asta e sigur. Făcu o pauză. Te-ai simțit bine? Trebuie că e o gălăgie la petrecerile astea de femei... toate vorbesc despre ultima rochie cumpărată până li se usucă limba în gură.

— Asta crezi tu că facem? Vorbim despre rochii și cum se pun murăturile?

— Și n-am dreptate?

— Află și tu că discutăm foarte serios despre politică și despăgubirile de război.

— Și despre servitoare, zise el și o mușcă de umăr. Și unde se găsește cea mai bună pulpă de miel, cum să-l distrezi pe...

Ea îi acoperi gura cu gura ei.

— Taci, iubituie, spuse, fremătând la ideea că e genul de femeie care ar face așa ceva.

După aceea continuă:

— A fost un moment interesant. Cineva a spus că toți cei care au colaborat cu japonezii vor fi dați în vileag și trimiși în judecată. Cunoști pe cineva în situația asta?

— Ce te-a apucat azi? se miră el. Parcă sunt la interogatoriu. De unde curiozitatea asta apropo de orice?

— Nu fi caraghios, răspunse ea. Vreau să știu. Se spune că războiul scoate la iveală ce e mai rău în om și voiam să aflu dacă tu cunoști pe cineva care a făcut lucruri reprobabile și a scăpat basma curată.

— Nu, nu cunosc pe nimeni și îmi pare bine.

— Trebuie să fie îngrozitor să trăiești ascunzând un astfel de secret.

— Da, cu siguranță. Cred că uneori ai vrea să fii mort.

După o vreme adăugă:

— Uite ce e, nu știu dacă ești de acord, dar eu trebuie să mă duc la Macao cu niște treburi. Ce-ai zice dacă te-aș lua cu mine? Crezi că poți inventa o scuză care să-ți justifice lipsa de acasă o noapte?

Această față necunoscută a lui Will, devenit dintr-odată timid, o înduioșă. Se întâmpla atât de rar să-i ceară ceva. De obicei nu era prea blând cu ea.

În noaptea dinaintea plecării, Claire nu putu să adoarmă. Stătuse mai mult trează, iar când veni dimineața se simțea amețită de nesomn. Îi spusese lui Martin că doamnele de la club mergeau să studieze păsările din Noile Teritorii și cu această ocazie făceau și o excursie la casa de vacanță a uneia dintre ele, în Sai Kung.

Se întâlni cu Will la capătul liniei de autobuz. Îl văzu cum o privește și își dădu seama că observase cât e de palidă. Când el se uită în altă parte, se ciupi de obraji și își mușcă buzele să mai capete culoare.

Merseră la cheiul de unde pleca feribotul spre Macao. La intrare era multă lume adunată. Polițiștii nu lăsau pe nimeni să treacă. Will se duse să afle ce se întâmplase. Se întoarse la ghișeul de bilete, unde Claire stătea ca pe ace, așteptându-l speriată că s-ar putea întâlni cu cineva cunoscut.

— Ce nenorocire. Un bărbat a sărit de pe chei. Se pare că și-a pierdut slujba, era bucătar. Îl duc la spital, dar e mort.

— Cumplit.

— Da. Lumea se risipește și feribotul va pleca în scurtă vreme.

Marea era verde, agitată. Când păși pe pasarelă, Claire văzu gunoaiele plutind pe apă. „Azi a murit cineva aici“, se gândea, neputând asocia acel adevăr îngrozitor cu apa murdară, plină de ambalaje de carton și coji de portocală.

După ce se urcă pe bac, răul de mare și spaima de a nu da cu ochii de vreun cunoscut o făcură să amuțească. Se așeză, încercând să fixeze cu privirea un punct de pe linia orizontului. Doi lupi de mare îmbrăcați în tricouri și pantaloni ponosiți își făceau de lucru pe punte, înfășurând și desfășurând odgonul legat de stâlpii cheiului. În cele din urmă puseră în mișcare bacul, fără să se fi oprit o clipă din sporovăială. Aveau pielea tuciuire, bătătorită, iar când vorbeau, li se vedeau dinții galbeni și ciobiți.

În jur stăteau localnici, o pereche cu un copilăș. Femeia părea istovită, bebelușul plângea fără oprire. Claire simți că i se strânge stomacul și își întoarse privirea. Copilul nu se mai oprea din plâns, probabil îi era rău și lui din cauza valurilor. Un bărbat îmbrăcat în maiou citea ziarul. Pe prima pagină era fotografia a doi genști englezi care omorâseră o localnică – un subiect cald pentru toate ziarele în ultima vreme. Fuseseră condamnați la moarte cu o zi înainte, de fapt, primii europeni cărora li se dădea o astfel de sentință de la război încoace.

— Ce tineri sunt, îi zise ea lui Will.

— Au căpătat ceea ce meritau, răspunse el. Așa era înainte. Credeau că îi pot trata pe localnici ca pe animale. Lumea s-a schimbat.

— Femeia era servitoare la popotă, îi spuse ea lui Will.

Nu era nici ea sigură că vorbele lui erau chiar atât de nevinovate pe cât păreau. Fusesse destulă vreme cu Will ca să știe că orice vorbă de-a lui ascunde și un alt înțeles.

— Și ce-i cu asta? îi întoarse bărbatul vorba. Era prima oară când se răstea la ea.

Ceva mai încolo îi spuse o poveste. Membrii unei familii care fusese trimisă în lagăr în timpul războiului îi ceruseră servitoarei să-i viziteze. Femeia urma să le aducă mâncare și alte lucruri trebuincioase ori de câte ori putea intra la Stanley, ceea ce a și făcut. Le aducea tot ceea ce putea într-un coș de nuiele, din cele folosite la picnicuri. Lucra la acea familie de șaisprezece ani, de când era o fetișcană, și se purtaseră frumos cu ea, iar ea era hotărâtă să le fie credincioasă. Le aducea mâncare în fiecare săptămână, până când, într-o zi, nu a mai apărut. A doua zi, familia a primit același coș de nuiele. Înăuntru era o mână micuță, învelită în prosoape murdare. „Mai întâi au crezut că e o glumă bună. Sigur, japonezii cu adevărat sadici erau rari, dar noi doar la ei ne gândeam și doar de ei ne amintim. Nu am aflat niciodată ce se întâmplase, dacă jignise pe cineva, greșise cu ceva sau pur și simplu se aflate în locul nepotrivit la momentul nepotrivit“, zisese Will.

Povestea era felul lui de a se scuza. Claire știa că avea de ce să-i ceară iertare, dar înțelegea că era felul lui de a-și arăta afecțiunea.

Când coborâră la Macao, îi întâmpină un portret al guvernatorului, Commodore Esparteiro, cu mustați și pălărie albă.

— Are un aer distins, zise Claire.

La ieșirea de la controlul pașapoartelor îi aștepta o hărmălaie de nedescris. Zeci de bărbați se împingeau în gardurile de oțel, fluturând din mâini și țipând:

— Taxi, taxi. Mașină, mașină, șofer.

Will se tocmi la repezeală cu unul dintre bărbați. Vorbea în cantoneză. Când îl auzi vorbind limba localnicilor, când auzi sunetele acelea neobișnuite ieșind din gura lui, simți cum stomacul i se face ghem, o senzație mai puternică decât dorința. Șoferul îi aruncă o privire și pricepu într-o clipă. Rânji arătându-și dinții negri, stricați. Ea întoarse capul și Will o luă ocrotitor pe după umeri; înțelesese instinctiv ceea ce șoferul văzuse dintr-o ochire.

— Hai să mergem, zise ea, recunoscătoare pentru grija pe care i-o purta el.

— Îndată, zise el și termină târguiala.

Aparatul de aer condiționat din taxi era defect și căldura dinăuntru, ucigătoare. Will deschise toate geamurile. Când mașina luă viteză, nisipul adus de vânt îi biciuia fața, dar i s-ar fi părut vulgar să se plângă acum, când nici nu începuse bine romantica lor escapadă.

„Iată-mă“, își zicea ea, „o femeie măritată, plecată într-o vacanță clandestină cu amantul ei, în Orientul Îndepărtat“. Privi oamenii de pe stradă. Habar nu aveau ce e cu ea. Nu o pândeau nici o primejdie. Fețele lor orientale păreau impasibile, erau prea ocupați ca să dea atenție unei păcătoase ca ea.

Coborâră din taxi la hotelul Lisabona, în Piața Senatului.

— Aici e centrul orașului, zise Will. Iar acolo e São Paulo, fațada de piatră albă a unei vechi biserici iezuite. Nu a mai rămas în picioare decât partea frontală.

— A fost distrusă în timpul războiului?

— Nu, într-un incendiu, pe la 1800. O să mergem acolo ceva mai târziu. Încă se mai văd toate basoreliefurile și sculpturile în piatră. E foarte frumos.

Holul hotelului era ponosit, dar se vedea că avusese și zile de glorie. Will părea să se simtă ca la el acasă.

— Ai fost de multe ori aici?

— Da, zise el. Dar nu în ultima vreme.

Un băiat îi conduse în cameră, iar când ușa se închise în spatele lor, se priviră intimidăți.

— Arăți altfel aici, spuse ea.

— Da.

Soarele pătrundea prin fereastra prăfuită. În lumina după-amiezii târzii se redescoperiră unul pe celălalt. În acest loc nou, trupurile le păreau mai misterioase, mai ispititoare. După o vreme el rupse tăcerea:

— Suntem ca un cuplu căsătorit de multă vreme. Venim împreună într-un loc nou.

— E frumos aici, spuse ea.

Era tulburată de blândețea lui — ceva nou pentru ea.

— Ce ai de făcut aici? Îl întrebă.

— Trebuie să prezint omagii cuiva.

— Să vin și eu?

— Dacă vrei. Îi răsucea părul pe degete. Nu are importanță.

Luară un taxi până la un cimitir. Will îi plăti șoferului și coborâră. La intrare, ghereta paznicului, abandonată, stătea și se dărâma. Deasupra ei atârna o firmă mare de tablă, pe care erau pictate cu un roșu țipător câteva caractere chinezești.

— Un cimitir! exclamă Claire. Chiar că știi cum să răsfeți o fată în vacanță.

— Ai vreo idee despre cum își îngroapă chinezii morții? o întreabă el fără să dea atenție spuselor ei.

— Nu. Au obiceiuri chiar atât de diferite de ale noastre?

— Da.

Se uită la o hartă desenată pe zid și urmărește cu degetul un drum anume.

— Hai să mergem.

Aerul părea mai învârtos aici. Claire nu voia să respire prea adânc, de teamă ca duhurile morților să nu pătrundă înăuntrul ei. Împotriva voinței sale, devenise mai superstițioasă de când locuia la Hong Kong. În cimitir erau pietre funerare acoperite cu inscripții în engleză și chineză deopotrivă, și alci care șerpuiau printre morminte. Un șir de trepte tăiate în piatră urcau spre vârful unei coline. În timp ce mergea, citea inscripțiile de pe pietre.

— „Aici zace William Walpole, fratele lui Henry.“ Altă rubedenie nu a avut, îmi închipui. A murit în 1936, la vârsta de patruzeci și trei de ani. Ia uită-te la asta: „Prai ubita Margaret Potter“. Îmi place chiar foarte mult. Cred că și eu aș dori un epitaf cât se poate de simplu. Tu nu?

Will vorbi de parcă n-ar fi auzit nimic din ce spusese ea până atunci.

— După război a fost foarte dificil să faci o listă cu toți morții. În cele mai multe cazuri au săpat morminte comune. Numai că era un chin pentru familii să nu poată înmormânta trupurile celor dragi.

— Da, cred că ceremonia îți aduce puțină alinare.

— Sigur, ritualurile au fost create cu un motiv. Oamenii au nevoie de ceva de care să se agațe, ceva asupra căruia să-și concentreze

atenția și care să le ocupe timpul, făcându-i să-și uite suferința. Oriunde în lume există ritualuri mortuare. E oarecum încurajator să știi că oamenii au ceva în comun.

— Asta e valabil în vreme de pace, spuse Claire. Oamenii reacționează diferit atunci când e în joc viața lor, nu moartea.

Will ridică privirea, surprins.

— Da. În vreme de pace. În rest, totul devine o necunoscută, zise el, zâmbind strâmb. Iubita mea sălbatică, spuse apoi. Arăți superb astăzi.

— Pot să te întreb ce anume cauți?

— Un vechi prieten.

Se opriă chiar în vârf.

— Chinezilor le plac cimitirele săpate pe dealuri. Cred că sunt de bun augur. Pe de altă parte, nu uită de diferențele sociale nici măcar după moarte. Cei din vârf rămân în vârf, cum s-ar zice.

Pe măsură ce urcau, Claire băgă de seamă că în locul pietrelor funerare se ridicau acum niște mici construcții, unele chiar destul de complicate, cu turnulețe, porți și uși sculptate, asemănătoare unor mici reședințe sau temple. Sub unele dintre acestea se vedeau urne de porțelan.

— Ce se află în urne, cenușă sau oase? întrebă ea.

— Oase, răspunse Will. Iar deasupra e așezat craniul.

În timp ce mergeau, Will cerceta cu atenție fiecare căsuță. Se opri pe neașteptate în fața uneia dintre ele.

— Aici e, zise.

Era un mausoleu din stuc, vărut pe dinafară. Pe ușa de lemn fusese fixat un ciocânel în formă de dragon. Deasupra ușii era o inscripție cu caractere chinezești.

— N-am adus nimic, spuse Claire.

— Nu am venit aici ca să aducem, am venit ca să luăm.

Împinse ușa, dar rămase afară. Părea că așteaptă ceva.

— Will! exclamă Claire scandalizată. Tulburi liniștea morților!

— Ba dimpotrivă, le aduc pacea, răspunse el și intră.

12 mai 1953

Mai târziu nu își va aminti decât vag despre cele petrecute în Macao. Arșița, bineînțeles, apoi un restaurant portughez cu bănci de lemn și ziduri scorijite, unde mâncaseră însă foarte bine, pâinea crocantă, fierbinte, carafele de vin roșu, ceva ce se numea pui african și *dan taat*, tarte rumenite cu cremă de ou. „Tuzici pitică, eu zic pisică“, fredona el; era parcă alt om. Apoi cimitirul, întoarcerea la hotel, starea febrilă a lui Will.

În micul templu era răcoare și întuneric, dar se simțea un miros înepător de tămâie. Pașii lor stârniseră norișori de praf.

— Aici zace Dominick, spusese el.

— Cine e Dominick?

— Un om care, cred eu, a fost neînțeles, mai ales de mine. Cel puțin, asta e părerea mea când sunt într-o dispoziție îngăduitoare. E o poveste tristă. Până la urmă, familia lui nu a mai vrut să știe de el. De aceea e îngropat aici singur, nu în Hong Kong, alături de familie. Nu venea din Macao, dar aici a ajuns în final. Exilat fără voia lui.

— A murit în timpul războiului?

— Cam așa ceva. Ori poate din cauza războiului? se întrebă Will cu glas tare. Cine știe? Lucrurile nu sunt chiar atât de simple.

Își plimbase degetele pe altarul prăfuit.

— De fapt, până la urmă, nici nu contează. El zace aici, iar de faptele lui nu își aduce mai nimeni aminte.

Apoi scuipase pe sicriu.

Luase ceva din micul mausoleu, un obiect pe care îl băgase în buzunar cu un gest atât de natural, încât ea nu îndrăznise să întrebe ce e. După aceea nu se mai întâmplase nimic neobișnuit – mâncaseră la restaurante bune, dormiseră după masa de prânz, băuseră șampanie la barul hotelului, se plimbaseră prin Macao –, așa că ea presupuse că de aceea veniseră. Will era din nou sarcastic. Se întoarseră la Hong Kong, iar el nu mai pomeni niciodată de cimitir.

13 mai 1953

După vreo săptămână, când ajunse la familia Chen, află că Locket nu era acasă.

— E dusă undeva! strigă una dintre servitoare. Nu știu!

Nu părea însă prea îngrijorată.

Claire aștepta vreo jumătate de oră, după care se duse la toaletă. În timp ce se spăla pe mâini, o văzu pe Melody Chen prin perdeaua subțire. Era așezată la o masă în grădină, scria o scrisoare și plângea. Claire își strânse pe tăcute lucrurile și plecă.

Săptămâna următoare, Yu Ling aduse ziarul în timp ce luau micul dejun. Pe prima pagină era un articol despre medaliile Imperiului Britanic acordate de regină. Pe listă figura și Victor Tsing Yee Chen.

— Uite, Martin, spuse Claire. Victor Chen devine Ofițer al Imperiului Britanic.

— Nu mai spune, făcu Martin, impresionat. Medaliile astea nu se dau oricui.

— Da, și scrie și de ce, adăugă Claire aruncându-și ochii pe articol. Știai că tatăl lui a jucat un rol de primă mână în deschiderea comerțului chinez către lume?

— Să-i transmiți felicitări din partea mea când te duci la ei. Parcă azi mergi la lecție, nu?

— Da, însă rareori am ocazia să-l văd. De obicei nu sunt acasă decât fetița și servitoarele.

— Ei, sunt sigur că e o zi mare pentru el.

— Habar nu aveam că se dau medalii și străinilor.

Când se duse la familia Chen, își ieși din fire din cauza lui Locket. Lecția fusese o catastrofă.

— Locket, dacă nu exersezi, nu vei progresa niciodată.

Își îmbracă jacheta și se ridică. Tâmpilele îi zvâcneau de durere după ce o ascultase pe Locket clămpănind la pian. Din când în când se lăsa tăcerea, fiindcă fetița se chinuia să citească notele la care era limpede că nu se mai uitase de la lecția trecută.

— Da, doamnă Pendleton, spuse Locket îndepărtându-se de pian.

— E o pierdere de timp, și pentru mine, și pentru tine, dacă după lecție nu te mai atingi de pian o săptămână întreagă.

Locket chicoti cu mâna la gură. Avea acel obicei orientat care o enerva grozav pe Claire, de a râde nervos atunci când nu se simțea în largul ei.

— Nu știu dacă merită să mai fac lecții cu tine.

Nu reușea să se liniștească, dimpotrivă. Fata se poticnea la cele mai simple exerciții și nu era în stare să citească partiturile. Un astfel de copil să aibă un Steinway!

— Îmi cer scuze, doamnă Pendleton, zise Locket, ajunsă deja la ușă.

— Și află că e foarte nepoliticos să stai lângă ușă, ca și cum abia ai așteptat să plec.

Victor Chen băgă capul în cameră.

— Ce se întâmplă aici? întrebă cu o voce deloc prietenoasă.

— Nu am exersat, Baba, răspunse Locket. Doamna Pendleton îmi spunea că trebuie să exersiez.

— Dar despre ce maniere era vorba?

Claire deschise gura, însă nu reuși să scoată nici un sunet.

— Doamna Pendleton mi-a spus că nu e politicos să stau lângă ușă, zise Locket.

— Așa vasăzică? spuse Victor Chen și întoarse privirea spre Claire. Crezi că e nepoliticos din partea lui Locket să stea la ușă?

— Da, așa cred, spuse Claire în cele din urmă. Îmi las impresia că abia așteaptă să plec.

— Locket, poți să te duci în camera ta. Cred că ai teme de făcut, zise fără să se uite la fetița care o zbughi afară, recunoscătoare. Te-ai simțit bine la dineu? Întrebă el stând în cadrul ușii, aparent fără legătură cu discuția. Compania a fost pe gustul tău?

— Da, încuviință ea, apoi își aduse aminte. Felicitări, zise. Pentru titlul de Ofițer al Imperiului. Familia dumneavoastră trebuie că e foarte mândră.

Victor Chen intră în cameră și se apropie de Claire ca și cum nu ar fi auzit-o. Își apropie capul de al ei, de parcă voia să-i împărtășească un secret. Ea tresări chiar înainte ca el să spună ceva.

— Am auzit că umbli cu Truesdale, șopti el, apoi o apucă de ceafă și o trase spre el cu un gest blând, intim. Să fie oare dragoste la mijloc?

Violența din vocea lui era aproape fizică. Claire se dădu înapoi, se împiedică de marginea covorului și apucă geanta pe pipăite.

— Salută-l din partea mea, strigă Victor, în timp ce ea ieșea din cameră cu spatele. Și nu uita să-l întrebi când are de gând să vină la lucru. Nu l-am mai văzut în ultima vreme.

Claire ieși în fugă din cameră și din casă. Căldura de afară o izbi în plin.

— Și întreabă-l de Trudy! Vocea lui Victor Chen umplu coridoarele casei. Sunt sigur că știi despre cine vorbesc. Râse tare, un râs aspru.

Claire străbătu repede aleea, trecu de stația de autobuz și merse mai departe, cuprinsă de panică. Un sunet alb, fierbinte, îi zumzăia în cap, dar se domoli pe măsură ce se depărta de casă. Încetul cu încetul, zgomotele cotidiene – huruitul mașinilor, cântecul unei păsări – pătrunseră până la ea și o făcură să încetinească pasul. Era udă learcă de transpirație și bluza i se lipise de spate. Trase de țeșătură ca să o dezlipească de pe corp și să se mai răcorească. Fierbințeala i se urcă nemiloasă pe spinare și îi explodează în cap.

— Claire?

Vocea venea de departe.

— Claire?

— Will? șopti ea, zbatându-se în întuneric.

— Sunt eu, Martin, spuse soțul ei. Cine e Will?

— Martin, zise ea. Unde sunt?

Acum lumina era prea puternică și nu vedea nimic. Capul o durea din cauza trecerii bruște de la întuneric la lumină.

— Ești acasă. Servitoarea familiei Chen te-a găsit pe stradă și te-a adus acasă. Yu Ling m-a sunat la birou. Te-ai trezit, ai băut puțină apă și ai adormit la loc.

— Am leșinat?

— Așa cred. Cum te simți? Ești albă ca ceara.

Claire închise ochii.

— Îngrozitor... Apoi își aduse aminte. A! Victor... se opri.

— Victor Chen? întreabă Martin

— ...a fost atât de drăguț... L-am văzut la sfârșitul lecției.

— Foarte bine, făcu Martin, apoi își aminti și el. L-ai felicitat?

— Am uitat, răspunse ea. Nu l-am văzut decât o clipă.

— A, făcu el și se opri. Atunci te las să te odihnești. Ai nevoie de ceva?

— Nu. Îmi revin imediat. Lasă-mă câteva clipe.

— Știi... ezită el. E vorba de proiectul ăla...

— Du-te, zise ea. N-are nici un rost să pierzi vremea aici. Deja mă simt mai bine.

Martin o sărută pe frunte.

— Draga de tine, zise și plecă.

A doua zi, Melody Chen sună tocmai când Claire se pregătea să iasă în oraș.

— Am auzit că ai leșinat în fața casei noastre, spuse ea. Voiam să văd cum te simți.

— Ești foarte amabilă, răspunse Claire și tăcu, fiindcă nu mai știa ce să spună.

— Să înțeleg că te simți bine? insistă Melody.

— A, da. Îmi pare rău. Nu am...

Lăsă propoziția neterminată. Își aduse aminte de răsuflarea fierbinte a lui Victor Chen încălzindu-i obrazul. Își aduse aminte că o văzuse pe Melody plângând atunci când se dusesse la baie.

— Ți-ai revenit cu totul? întrebă Melody în liniștea care se lăsase.

— Da, zise Claire, apoi, amintindu-și de dîneu: mulțumesc foarte mult pentru invitația la dîneu. Ne-am simțit foarte bine.

— Da, sigur. Era limpede că Melody Chen nu știa despre ce vorbește. Uitase deja de dîneu. Mă bucur să aud asta.

Discuția se pornise și se oprise de atâtea ori, încât Claire se simțea dezorientată.

— Mulțumesc foarte mult pentru telefon. Ești foarte amabilă. Tocmai ieșeam pe ușă...

— Desigur, făcu Melody Chen. Îmi pare bine că ți-ai revenit.

Claire avea întâlnire cu Will la grădina botanică. Aflată pe o pantă abruptă, deasupra cartierului Central, grădina era un labirint înecat de vegetație, adăpost pentru tot felul de păsări și animale mici. Îi dăduse întâlnire de urgență, înspăimântată, dar el nu părea prea impresionat.

— Melody Chen m-a sunat adineauri, îi spuse când îl găsi așteptând-o într-un colț al grădinii.

— Și mie îmi pare bine să te văd, zise el.

Își încolăci brațul în jurul taliei ei și o sărută apăsător pe gură, un sărut posesiv. Ea se uită în jur, temătoare. Animalele dormitau în cuști, toropite de căldură.

— Maimuțele nu știu că ești măritată, râse el.

Uneori îl ura pentru că o lua peste picior.

— M-a sunat Melody Chen, spuse din nou.

— Ceva legat de micuța Locket? S-a stricat pianul? Întrebă într-o doară.

— Cam așa ceva, zise ea, speriată dintr-odată de ceea ce ar putea face Will dacă ar afla ce îi spusese Victor Chen. Sau poate că îi era teamă de ceea ce nu ar face.

— Hai să mergem la mine, zise el încet.

Se întoarse și plecă, sigur că îl va urma. Iar ea simți că i se strânge stomacul, așa cum i se întâmpla întotdeauna.

Se auzea plescăitul apei. Will făcea baie fredonând o melodie, ușa era întredeschisă și mirosul dulceag al săpunului pătrundea în cameră. Claire era așezată la biroul lui. Inima îi bătea să-i sară din piept. Deschise cu grijă sertarul. Un carnet bancar. Îl deschise – o sumă modestă. Câteva scrisori, legate cu sfoara roșie a poștei – nume și adrese necunoscute ei. Ștampile din Londra, un scris neciteț. Câteva timbre, un stilou, un pachet de chibrituri de la Gripps. Și o fotografie. Patru persoane, în ținută de seară, râzând, ținând în mâini țigări și pahare, aflate evident la o petrecere. Oameni fără nici o grijă. Will, Melody Chen, încă un bărbat și o femeie, amândoi asiatici sau eurasieni. Will era singurul european. Cealaltă femeie (poate Trudy) era uluitoare; domina întreaga fotografie, cu toate că era slăbușă, îmbrăcată într-o rochie scurtă, strâmtă. Avea o figură plină de viață, și părul tăiat scurt îi accentua feminitatea. Era greu de spus cine cu cine era, fiindcă toți se țineau pe după umeri, ca niște prieteni buni. Claire atinse cu degetul chipul lui Will. Avea o față atât de copilărească, de nevinovată. Smochingul îi scotea în evidență obrajii netezi și privirea inocentă. Papionul îi atârna dezlegat la gât.

Will intră în cameră înfășurat într-un prosop. Cuașul își usca părul. Când o văzu în fața sertarului deschis se opri.

— Ce cauți prin lucrurile mele? întrebă.

Din tonul lui, Claire nu putu să-și dea seama dacă era supărat sau nu. Se hotărî să braveze.

— Ce e asta? zise, ridicând fotografia.

— O poză.

— Văd și eu atâta lucru. Cu tine, Melody și alte persoane.

— Da, zise el. Așa este.

— Ieșeați împreună? Ceilalți cine sunt? Încerca să se prefacă indiferentă.

— Claire, uneori ești atât de provincială, zise și fluieră exasperat. Ei bine, am să-ți spun. O vedeam pe Melody și la petreceri, nu doar pe bancheta din spate a mașinii pe care o conduc.

— Bine, dar ce s-a întâmplat?

— Crezi că am decăzut social? Te deranjează? o întrebă pe un ton batjocoritor — o răutate din partea lui.

— Vreau doar să știu mai multe despre tine! strigă ea. De ce trebuie să te porți atât de urât?

— Sunt multe lucruri la mijloc, Claire. Nu e bine să le afli pe toate.

— De unde știi tu ce e bine pentru mine?

— Claire, zise el. Mulțumește-te să șterpelești de la alde Chen și lasă lucrurile grave pentru alții.

Se simțea ca și cum i-ar fi înfipt cineva un cuțit în inimă. Sângele îi năvăli în obraji atât de iute, că fu cât pe ce să leșine. Până atunci nu fusese sigură dacă el aflase sau nu. De fapt, încetase de mult să mai fure, dar el se pricepea de minune să răsucescă cuțitul în rană. Îl plesni peste față cât putu de tare, dar el nu schiță nici un gest. Cât timp își adună hainele și se îmbracă, el rămase nemișcat, urmărind-o din priviri. Tăcerea se prelungi, se adânci și apoi se sparse și deveni ridicolă. Claire nu putu să-i pună și celelalte întrebări — *Cine e cealaltă femeie? Ce legătură are Victor Chen cu toate astea?* Închise ușa fără zgomot când ieși. Să o trântescă ar fi fost o copilărie din partea ei. La urma urmei îl ura, nu?

Ajunsă în stradă, se opri, neștiind încotro să o apuce. Opri un taxi și se duse în oraș. Soarele încă strălucea, iar în cartierul Central

toți trecătorii păreau să aibă un scop precis. Coborî la Queen's Road și se plimbă agale printre magazinele de bijuterii. Se opri în fața unei vitrine în care luceau coliere, inele și brățări, ba chiar și o mică tiară. Chinezilor le plăceau bijuteriile încărcate. Își vedea fața reflectată în geam: o englezoaică plăcută la înfățișare, dar tristă. O femeie care a fost tratată cu cruzime de iubitul ei și care nu știe ce să facă. Își potrivea fața astfel încât un colier cu diamante, reflectat în oglindă, să pară atârnat la gâtul ei. Se aplecă puțin, să fie la înălțimea potrivită.

După aceea se ridică, își netezi bluza și se îndreptă spre capătul liniei de feribot, de unde avea să ia minibuzul care o va duce acasă, la Martin.

20 mai 1953

Joia următoare, când se duse la familia Chen, zări un șofer adormit pe o bancă în grădină, cu un ziar desfăcut pe față. Servitoarele spălau ferestrele și sporovăiau vesele. Claire răsufli ușurată; pe cât se părea, Victor Chen nu era acasă.

— Doamna bine? Căzut jos, spuse fata care îi deschise.

— Da, mulțumesc.

De-abia atunci băgă Claire de seamă că servitoarea avea o față de om cumsecade, ochi mari, strălucitori și gură frumoasă.

— E foarte drăguț din partea ta să mă întrebi.

Femeia zâmbi fără să înțeleagă și o duse în camera cu pianul, unde o aștepta Locket.

— Am auzit că ai suferit un accident săptămâna trecută, doamnă Pendleton. Acum vă simțiți bine?

Locket era aplecată peste o tavă cu biscuiți și tocmai băgase unul în gură.

— Doriți o limonadă?

— E foarte drăguț din partea ta, Locket. Acum mă simt mult mai bine, mulțumesc. „Bine că a mai învățat cum să se poarte“, se gândi.

— Mama a spus că poate așteptați un copil, chicoti Locket. Iar tata n-a mai putut de răs.

Claire înțepeni.

— Locket, ai exersat? Întrebă cu voce glacială.

Fetița ridică privirea, uimită de schimbarea de ton.

— Luni am avut repetiție la *Mikado*¹... începu ea.

— Bine, lasă, o întrerupse Claire. Hai să începem.

După lecție, Melody Chen intră în cameră și o invită pe Claire la o ceașcă de ceai, ca să discute despre progresele pe care le făcea Locket. O conduse în camera de zi și se scuză câteva clipe, ca să ceară ceai servitoarelor.

Polița de deasupra căminului era plină de fotografii în rame de argint. Tipic englezesc, își spusese Claire, dar apoi băga de seamă că toți cei din fotografii erau asiatici. Se ridică să vadă mai bine. Majoritatea erau cu Victor și Melody, împreună cu fel de fel de rude și persoane mai în vârstă, apoi câteva cu Locket singură. Era și poza unei femei în costum de baie, stând pe plajă, cu o țigară în mână, cu limba scoasă la cel care o fotografia. Arăta ca un manechin dintr-o revistă de modă. Când o privi mai atent, Claire tresări: era femeia din fotografia pe care o văzuse acasă la Will. Era eurasiană, subțire ca trestia, dar avea ceva fascinant. Părul îi era acoperit de o cască de baie cu flori, care îi scotea în evidență fața ascuțită, dar frumoasă.

— Aceea e verișoara mea, Trudy, zise Melody, apropiindu-se de ea cu un pahar mic de apă în mână.

— E foarte frumoasă, zise Claire pe un ton stăpânit, să nu-și trădeze nerăbdarea.

— Nu frumoasă, răspunse Melody îndată. Nu frumoasă. Era pe jumătate portugheză, deci eurasiană, și europenii o găseau atrăgătoare. Dar chinezilor nu le plac deloc metișii.

Claire observă că limba i se împleticea puțin și se miră. Melody era o femeie stilată, de obicei se comporta ireproșabil.

— Cu toate astea, atrăgea privirile tuturor, dar ale absolut tuturor. La vremea aceea era celebră în Hong Kong. Unii ar zice că se purta scandalos. Odată a venit la o petrecere cu terierul, în chip de cavalier. I-a legat un papion la gât și l-a pus pe un scaun

---

¹ *Împăratul Japoniei*, operetă de Gilbert și Sullivan.

lângă ea când ne-am așezat la masă. Câinele a făcut pipi pe scaun. Livy Wong a fost oripilată!

— Mda, se vede că știe să se distreze.

— Sunt sigură că, dacă ar mai fi printre noi, ar fi prima femeie din colonie care ar purta bikini, și nu la plajă, ci la un picnic dat de guvernator chiar la el acasă, ori cu altă ocazie la fel de nepotrivită. Așa era ea. Nu ținea seama de nici o regulă, dar îi mergea. Nu se temea de nimic.

— Nu... mai... este... printre noi? Întrebă Claire șovăielnic. Melody își feri privirea, sorbi din pahar și se strâmbă.

— Nu, nu mai este. Am putea spune că a fost victima războiului.

— Îmi vine greu să cred, spuse Claire, cu ochii la fotografie.

Pare atât de plină de viață...

— Da, chiar prea plină. Tatăl ei era vărul tatălui meu, prin urmare eram verișoare de-al doilea.

— Erați apropiate?

— Oarecum, zise Melody. Cred că îi păream destul de plictisitoare. Eram foarte diferite. Și aveam o mulțime de veri și verișoare în Hong Kong – suntem o familie numeroasă. Ea era foarte apropiată de un văr de-al nostru, Dominick, dar și el a murit în timpul războiului. Aș zice că au fost cei mai buni prieteni. Amândoi erau faimoși. Cei Doi-fără-Frică.

— Și... dădu Claire să mai întrebe ceva, dar nu era nevoie, fiindcă Melody avea poftă de vorbă.

— De la ea am inelul cu smarald. Îl port întotdeauna la ocazii speciale, fiindcă e de efect, zise și întinse mâna ca și cum l-ar fi avut pe deget.

— L-am văzut la dîneu. E o bijuterie minunată. Un gest foarte frumos din partea ei.

— Îmi pare bine că am ceva care îmi aduce aminte de ea. Oare nu la asta se reduce, în final, ideea de familie?

Servitoarele aduseră o tavă de argint cu diverse băuturi.

— Ceai?

— Da, cu mult lapte, te rog.

Melody pregăti o ceașcă pentru Claire, dar nu și pentru ea. Sorbi în continuare din păhărelul pe care și-l adusese.

— Victor se poartă cu mine de parcă aş fi o floare plâpândă, zise ea pe neaşteptate. Numai că nu sunt atât de plâpândă pe cât crede el. În timpul războiului m-a trimis în California. Dar eu îi puneam tot soiul de întrebări. Cred că îl scoteam din sărite.

— Sunt sigură că nici vorbă de aşa ceva, făcu Claire.

— Când m-am întors, totul se schimbase, continuă Melody cu voce abia auzită.

Orele amiezii se scurgeau, iar Melody Chen turuia fără încetare, ca şi cum nu ar fi avut nimic altceva de făcut decât să stea la taifas cu profesoara de pian a fiicei ei. Pe de altă parte, nu pomenise nici măcar în treacăt de lecţiile de pian ale fetiţei.

— Te-ai gândit vreodată la cineva care a murit? întrebă Melody. La cum era când trăia. Uneori, când îmi aduc aminte de Trudy şi de Dominick, mi se pare că atârna ceva deasupra capetelor lor, parcă ar fi fost însemnaţi, numai că la vremea aceea nu îmi dădeam prea bine seama în ce fel. Mi se pare că au fost condamnaţi de la început, că o umbră întunecată a planat dintotdeauna asupra lor.

Melody se opri şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Nici acum nu-mi vine să cred că Trudy a murit. Tatăl ei a fost căsătorit cu o portugheză, o fiinţă ciudată. Ştiai că a dispărut când Trudy era încă un copil? Au lansat zvonul că fusese răpită, dar mama a fost întotdeauna de părere că se săturase până în gât de toate şi s-a suit pe primul vas cu destinaţia America.

Tatăl ei era înrudit cu familia mea. Cine ar fi crezut că poate fi atât de iscusit în afaceri? I-a mers mai bine decât tuturor celorlalţi.

— Mai trăieşte? întrebă Claire.

— Sigur că nu, zise Melody. A murit împreună cu toţi ceilalţi, pleava războiului, cei care nu au fost de partea cui trebuie, care au refuzat să coopereze.

Claire dădu din cap.

— Există vreo persoană apropiată ţie care a murit? întrebă Melody din nou. Ştiu că e o întrebare prostească după război, dar unii nu au fost totuşi afectaţi. Au avut noroc.

— Da, zise Claire. Dar nu cineva apropiat.

Un unchi pe care nu-l văzuse decât o dată, într-o poză făcută de ziua ei, când împlinea opt ani. Mai mult o afectase moartea unei colege din clasele primare, care se dusesese să-şi petreacă vacanţa

în Țara Galilor și se înecase. În ziua când s-a aflat, elevilor li s-a dat liber, iar când s-au întors la școală, mulți dintre ei aveau panglici negre legate pe braț. Claire nu știuse că așa se face și se simțise exclusă. I s-a părut că ea singură nu avea habar de ceva cunoscut de toată lumea.

Melody trecu la alt subiect.

— Îi cunoști pe Reggie și Regina Arbogast?

— Am fost acasă la ei, dar nu aș putea spune că îi cunosc, zise Claire, încercând să facă față conversației dezlănate a gazdei.

— Dau o petrecere cu prilejul Încoronării. De fapt, dau două. Prima e mai mică, sunt invitate doar persoane apropiate, și vom asculta la radio ceremonia Încoronării. După aceea, când vor sosi bobinele cu filmul din Anglia, vor organiza o petrecere mai mare, la care lumea se va uita la televizor. Cred că va fi un fel de cocktail. Cu siguranță, foarte distractiv. Ți-ai făcut planuri cu ocazia Încoronării?

— Încă nu, răspunse Claire.

— Eu am să organizez ceva, așa că tu și Will trebuie să veniți.

— Vrei să spui Martin, o corectă Claire, luată prin surprindere.

— Desigur, zise Claire repede. Scuze.

— Desigur, repetă Claire.

Melody părea că așteaptă ceva. Lumina după-amiezii se diminuease, făcând loc înserării și nu se mai vedeau firicelele de praf plutind în razele care pătrundeau pe fereastră.

— Cred că s-a făcut târziu, spuse Claire. Fusese cea mai bizară, cea mai fără noimă după-amiază din viața ei. Trebuie să plec.

Tocmai atunci intră Will.

— Will! i se adresă Melody cu un tremur în voce. De la tine pornesc toate!

Vorbea fără patimă, dar Claire înțelese totul într-o singură clipă, mintea ei fu ca un burete care se îmbiba de cerneală: celor doi Chen le era teamă de Will. Îl angajaseră ca să-l aibă sub ochi, îl plățiseră pentru o treabă pe care nu o făcea fiindcă nu aveau de ales. Își privi iubitul cu alți ochi. El era cel cumsecade. El era cel de care depindea viața lor.

— Trebuie să-l văd pe Victor, zise el, fără să o bage în seamă pe Claire.

- Nu e aici.
- Se întoarce curând?
- Pe mine să nu mă iei de sus, Will, se răsti Melody la el. Ne știm de prea multă vreme.
- Lucrurile astea nu te privesc, doamnă Chen.
- Lasă teatrul, Will, țipă Melody. „Doamnă” și „domnule” și „Unde doriți să mergeți astăzi?”. Ți-ai bătut tot timpul joc de noi. Și cu ce te-ai ales? Iar Trudy, sărmana de ea...
- Claire își dădu seama că Melody era beată de-a binelea și că băuse ceva tare, nu apă, cum crezuse ea.
- Să nu vorbești de ea, Melody. Nu ai dreptul nici să-i pronunți numele.
- Dar tu? Tu ai? strigă Melody pe un ton strident. Parcă tu ai avea vreun drept. Femeia pe care pretindeai că o iubești!
- Will se albi la față de furie.
- Melody, zise el. Nu știi ce vorbești. Se stăpâni cu mare greutate. Stai deoparte. Nu e pentru tine.
- Will, zise Melody. Lucrurile au scăpat de sub control. Victor e furios. Oprește-te. Îți spun ca unui vechi prieten. Oprește-te.
- E prea târziu, Melody. Nu mai pot face nimic.
- În timp ce ei vorbeau, Claire ieși încetișor și se opri la capătul aleii. Așteptă, cu inima bătându-i nebunește.
- Will ieși furios, cu mâinile înfundate în buzunare.
- Cine e Trudy? întrebă Claire, făcând un pas înainte.
- El tresări.
- Nu acum. Nu acum, Claire. Hai cu mine. Hai să facem o baie.

20 mai 1953

Rechinii se întorseseră. Fuseseră văzuți în largul plajei, la Stanley și la Shek O. Un chinez care își muiase mâinile în apă în timp ce stătea pe o platformă pentru scufundători la South Bay rămăsese fără un deget. Îngrozit, se ridicase în picioare dând din mâini și țipând, până când o femeie îl auzise și trimisese o barcă să-l ia de acolo.

Lui Will și lui Claire le plăcea să facă baie la Shek O, dar nu puteau merge acolo decât dimineața devreme sau spre seară, în timpul săptămânii, când era puțin probabil să dea nas în nas cu cineva cunoscut. În ziua aceea, Will a condus în tăcere până la apartamentul lui, a luat câteva lucruri pentru plajă, s-au dus la plajă și au parcat mașina. Aveau noroc. Plaja era goală.

Nisipul din Hong Kong era aspru. Will îi povestise de plajele din India, unde nisipul era precum făina dată prin sită, atât de fin, că îl puteai chiar inhala. Dar la Shek O, când se retrăgea apa, rămăneau băltoace pline de crabi micuți. Claire prinsese câțiva, îi adusese acasă și îi ținuse într-un borcan cu apă de mare până când începuseră să miroasă urât.

— Ești o sirenă, se hotărî Will să rupă tăcerea.

Stătea pe covorașul de paie pe care îl adusese de acasă și o privea cum se dezbracă.

Ea era încă supărată și nu îi venea să răspundă tachinărilor lui. Își împături hainele și le puse în coș. El se ridică.

— Hai să înotăm până la doc, propuse ea, dar imediat se răzgândi. Crezi că sunt rechini pe aici?

— Amărâtul care a rămas fără un deget săptămâna trecută ar zice că precis sunt.

— Atunci, zici să intrăm în apă? Toată ziua doar la asta m-am gândit.

— Îți place să riști?

Stăteau amândoi cu fața spre apă, ea cu o jumătate de pas în spatele lui.

— Nu prea îmi place, dar e atât de cald...

Își puse palmele pe spatele lui. El își scosese cămașa și transpirația i se scurgea pe spinare.

— Te-ai obișnuit vreodată cu căldura?

— Nu, încerc să nu o iau în seamă.

Îi îndepărtă mâinile de pe propriul spate. Făcea deseori astfel de gesturi, pe care ea le simțea ca pe o dojană, o cale de a păstra distanța între ei. Se prefăcu a nu băga de seamă și intră în apă până la genunchi.

— Apa nu e niciodată rece aici, spuse, întorcându-se către el. E caldă, ca la baie.

— Da, Claire, zise el. Hong Kongul nu e Anglia.

Ea privi în zare. Fusese o zi ciudată, se întâmplaseră tot felul de lucruri neașteptate, față de care nu știa cum să reacționeze sau să se simtă.

— De ce ai fost atât de brutal? îl întrebă, dar el nu o auzi sau se prefăcu doar că nu o aude și se aruncă în apă.

— Ultimul pierde pariul.

— Stai, strigă ea. Nu vreau...

Însă el era deja printre valuri și se îndrepta în viteză spre platformă. Ea șovăi, dar, văzând că se îndepărtează tot mai mult, își dădu seama că va fi nevoită să-l urmeze.

— Blestemat să fii, Will Truesdale, zise.

Erau două straturi de apă – deasupra unul mai cald datorită soarelui, iar de la brâu în jos se simțea apa înghețată a adâncurilor. Claire încercă să înoate doar în stratul de sus, fiindcă nu îi plăcea apa rece, dar uneori ajungea cu picioarele în stratul de jos. Înotă bras, fără să se grăbească, încercând să nu se gândească la rechini.

Will ajunse la platformă și se urcă pe ea. Trupul îi lucea în soare. Era trupul unui bărbat puțin trecut, dar care încă arăta bine. Îi stârni dorința, lucru ciudat, fiindcă era înconjurată de atâta apă. Continuă să înoate, încăpățânându-se să uite de frică și de dorință. Când ajunse la platformă era furioasă.

— Ți-am spus că nu vreau să ies în larg.

— Ba nu mi-ai spus.

— Da, erai deja departe și nu mă auzcai, spuse ea cu năduf și se așeză la distanță de el, pe platforma care juca pe valuri. Nu am avut de ales.

— Hai, pisicuță, nu fi supărată.

Ea nu răspunse. Își strânse părul și îl răsuci, ca să se scurgă apa. Picăturile făcură o baltă pe lemn, dar dispărură aproape instantaneu, lăsând în urmă o pată întunecată.

— Mai ții minte când am venit prima oară aici? Încercă el s-o îmbuneze. Nu ți se pare că au trecut ani și ani de atunci?

Un cuplu de chinezi își făcură apariția pe plajă, întinseră un cearșaf și desfăcură o umbrelă.

— Într-adevăr, încuviință ea, pe un ton mai domolit. Să știi că pot pleca, zise după o pauză. S-ar putea să mă pierzi.

El dădu din cap, semn că înțelege – o capitulare de o clipă.

— Nu mai ai nevoie de mine, Claire. Mă întreb dacă ai avut vreodată.

— Da, zise ea.

Erau liniștiți acum, după ce își vărsaseră năduful. Vremea era minunată: soarele cobora încet spre linia orizontului și un vânticel răcoros adia dinspre larg.

— Will, ce se întâmplă?

Când văzu că nu primește nici un răspuns, adăugă:

— Știi prea bine despre ce vorbesc. Toată lumea se poartă atât de ciudat... și totul se leagă de tine.

El se întinse pe platformă și închise ochii.

— În timpul războiului s-au întâmplat cele mai absurde lucruri. Știi că, în timp ce eram în lagăr, japonezii ne-au pus să plătim o factură pentru cazare și mâncare? Îți dai seama? Nu am avut cum să refuzăm, prin urmare am dat promisiuni scrise cum că guvernul va plăti pentru noi când totul se va termina. Voiau să plătim pentru legumele putrezite și bolul de orez pe care le primeam săptămânal.

— Dar acum? întrebă ea.

— Ajung și acolo, făcu el, iritat. Taci și ascultă.

După câteva clipe reluă firul povestirii.

— Așadar, deși ne luaseră prizonieri, am dansat cum ne cântau ei, cu toate că nu treceam niciodată de linia subțire dintre supunere și mândrie. Nu ne-am pierdut speranța. Ne agățam de felurite lucruri mici. De pildă, semănam legumele în formă de V, ca atunci când încolțeau să ne bucurăm și să ne simțim îmbărbătați. O copilărie din partea noastră. Nu te poți obișnui să fii prizonier, cu toate că noi ne găsiserăm o rutină zilnică.

Unii erau meschini, bineînțeles, iar alții erau incredibil de buni și generoși. Oameni de toate felurile. Ca japonezii, de altfel. Unii erau buni, iar alții erau de-a dreptul răi.

— Și femeia aceea, interveni Claire. Trudy.

— Da, Trudy, zise el și se opri. Trudy. Cred că ți-ar fi plăcut.

— Suntem diferite, spuse Claire. Nici ea nu știa de ce, dar când rosti aceste vorbe i se păru că îl cruță pe Will.

Will pufni:

— Da, într-adevăr. Diferite e puțin zis. Dar ai fi plăcut-o, sunt sigur.

— Ați fost împreună.

El șovăi înainte de a răspunde:

— Da.

— Și...

— Nu mai suntem. Ea nu mai e.

— Ce s-a întâmplat?

— I-am înșelat așteptările. Voia să ies și să stau afară, cu ea. Ea nu era în lagăr fiindcă nu era cetățean britanic. A făcut rost de un permis pentru mine, numai că eu am refuzat.

— Nu voiai să-i părăsești pe cei din lagăr? Întrebă Claire.

— Da. Asta pe de-o parte. Îi puteam ajuta pe ceilalți, găseam soluții. Nimeni nu voia să plec, asta e sigur. Dar... se opri.

— Dar...? îl îmboldi Claire.

— Cred că-mi era și frică, zise el în șoaptă. Dacă ieșeam din lagăr, găseam afară o lume total schimbată și trebuia să învăț reguli noi. Luam totul de la zero, ca un novice, eram un fel de handicapat. Adevărul e că obosisem. Nu-mi mai trebuia nici o schimbare. Viața în lagăr era grea, dar, dacă respectai regulile, te lăsau în pace. Afară era haos. Lui Trudy îi smulgeau lucrurile din mână când mergea pe stradă. Într-o zi s-a întâmplat să aibă ceva de mâncare; băiatul care i-a furat-o și-a îndesat o bucată de pâine în gură chiar în timp ce fugea. Era lihnit de foame și nici să fugă bine nu putea. Nu avea nici încălțări, nici cămașă. Cred că nu avea decât perechea de pantaloni de pe el. Așa era afară: foamete, disperare, mizerie. Trudy mi-a povestit. Nu aveai cum să te ferești, trăiai totul pe propria piele.

Își îndreptă privirea spre Claire.

— Iar ea a murit, zise aceasta aproape fără să-și dea seama.

— Da, a murit.

— Cum?

— Unii ar zice că de mâna binefăcătorului ei. Un om care i-a oferit multe lucruri și i le-a luat înapoi atunci când a avut poftă. Dacă aș fi fost afară, cu ea, m-aș fi aflat și eu la cheremul lui.

Un țăntar se învârtea bâzâind în jurul lor, adus de vânt.

— S-a folosit de ea ca să faci lucruri înfiorătoare. A descoperit că aducea mesaje în tabără odată cu pachetele de mâncare și i-a dat alimente otrăvite să ni le ofere. Nu ca să ne omoare, doar să ni se facă foarte rău. Cum nu aveam medicamente, oamenii s-au chinuit câteva zile. Îți dai seama ce nemernic era. Data următoare când a venit, a trebuit să-i spun. S-a schimbat la față, fiindcă nu avusese habar. Oricum, nu putea face nimic. Nu avea de unde să știe dacă următoarea dată el nu va face la fel sau dacă mâncarea va fi într-adevăr bună. Iar noi eram atât de flămânzi, că o mâncam oricum.

— De unde știți că el era de vină? Poate a fost doar o greșală.

— Ba nu, știu fără puțință de tăgadă. Când s-a întors, a întrebato cum le merge prietenilor ei și a râs de ea. Mi-a povestit după aceea.

— Și Victor?

— Victor Chen, făcu el și răsese. Dragul meu stăpân.

— Și cu el ce-a fost?

— Ce a fost cu Victor Chen? repetă Will. Ce a fost cu Victor Chen? De unde să încep?

Brusc, o plesni pe Claire peste braț.

— L-am prins, zise și ridică palma, arătându-i un punct negru, o picătură de sânge în care erau amestecate picioare și antene de insectă. Vampiri blestemați.

Se aplecă și își clăti mâinile în apă. Le ridică și privi picăturile strălucitoare care i se scurgeau pe degete. Le privi, cufundat în gânduri.

— Victor Chen a omorât-o pe Trudy, zise.

10 aprilie 1943

— Vreau ca Otsubo să-mi fie recunoscător, spune Trudy. Dacă e recunoscător, cine știe ce va face. Poate chiar te repatriază! Numai că nu poți pleca. Eu nu vreau să trăiesc în Anglia.

Nu îi cere nimic de-a dreptul. Vorbește în șoaptă, sugerează, insinuează. Îi flutură recompense prin fața ochilor și apoi, parcă

împotriva voinței ei, îi dă de înțeles ce i s-ar putea întâmpla dacă nu îi dă lui Otsubo ce dorește.

— Vrea să fie răsplătit pentru tot ce a făcut, spune. E un om din popor. Vrea să se întoarcă în țara lui, să cumpere o bucată de pământ și să construiască o casă pentru el și familia lui. Să-i aducă și pe părinții lui acolo, ca să poată avea grijă de ei. În sufletul lui e un familist.

În timp ce ea se străduiește să-i vândă o idee atât de năstrușnică, el dă din cap, se face că ascultă, poate chiar că e de acord.

— Începe să-și cam piardă răbdarea, dar cred că a prins un fir. A aflat că Reggie Arbogast este într-adevăr unul dintre cei cărora le-a fost dezvăluit locul. Asta așa, ca să știi. Are spioni peste tot și cred că nu mai au mult până află. Numai că el e tot mai mânios... Iar când devine mânios...

Trei săptămâni mai târziu, i se dă iarăși permisie.

— Încerc să obțin un permis săptămînal pentru tine. Ce zici? Îl întreabă când vine să-l ia. Toți bancherii sunt afară, așa că nu văd de ce n-ai fi și tu. Îi cazează în hotelul Luk Kwok și în fiecare zi îi duc la birou, sub escortă. Nu cred că primesc rații mai bune decât noi, dar cine știe.

El se așază pe locul șoferului.

— Ai mai văzut-o pe Angeline? Ce mai face?

Trudy ridică ochii spre cer.

— Angeline... Angeline parcă are o criză de conștiință, așa se zice?

— Ce s-a întâmplat? Întreabă el și pornește motorul.

— A stat ea și s-a gândit bine și a hotărât că nu mai vrea să aibă de-a face cu mine. Îți dai seama? zice cu un zâmbet forțat. Eu, nașa copilului ei!

— Ți-a spus de ce?

— Nu. M-am dus la Kowloon să-i fac o vizită și servitoarea mi-a spus că nu e acasă. Mi s-a părut ceva ciudat, așa că, plecând, am ridicat privirea și am văzut-o pe Angeline la fereastră. Nici măcar nu încerca să se ascundă. M-a privit țintă și apoi a tras perdeaua. Regretabil.

— Crezi că...

— Nu, dragule. O cunosc foarte bine pe Angeline și nu e nevoie să-mi spună ceva ca să știu ce gândește. Trag nădejde că nu o să ajungi și tu la aceeași concluzie. Am să devin o paria, îmi dau seama foarte bine.

Will are și el o mărturisire de făcut.

— Trudy, să știi că n-am întrebat.

Ea înțelege pe loc la ce se referă.

— Poate că n-ai găsit momentul potrivit, spune.

Nu o poate minți.

— Nici nu am să întreb, zice. Nu e corect.

— Al! Nu vrei nici măcar să încerci! zice ea cu voce gâtuită.

Corect! Da, înțeleg.

— Și oricum, de ce mi-ar spune mie Arbogast? sfârșește el lamentabil. Nu suntem prieteni.

Ea nu mai scoate o vorbă până ajung la Toa.

— Iată-ne și aici, spune. Ți-e foame?

„Afurisiți fie chinezii și obsesia lor pentru mâncare“, zice el în sinea lui.

— Nu, răspunde și se dă jos din mașină. Ție ți-e?

— Otsubo vrea să ne vedem la masă, spune ea. Ne așteaptă sus.

— Și când aveai de gând să-mi spui? Când mă așezam pe genunchii lui?

— Will! strigă ea. E ceva important. Dominick i-a promis lui Otsubo că va obține informația și că eu îl voi ajuta. Nu ți-aș cere ajutorul dacă nu ar fi cu adevărat important, dar... lasă propoziția neterminată.

— Trudy, nu te pot ajuta, zice el. Nu pot.

— Will, dacă ai ști ce e în joc...

Tace și strânge din buze. Pe bărbatul acesta îl cunoaște. Rămâne de văzut cum se descurcă cu celălalt.

Până ajung în cameră ea a lăsat în urmă proasta dispoziție. Stările de spirit sunt la ea ca un fel de pelerină, pe care o scoate și o pune când dorește.

— Dacă îmi pierd permisul din cauza asta, tu ești primul care va suferi, spune râzând și deschide ușa. Otsubo-san! Temerarul Will Truesdale se află aici ca să ne spună în ce condiții de lux se

trăiește la Stanley. Aseară am mâncat oare *coq au vin*? Am auzit că vă distrați de minune. Aveți și echipă de fotbal?

Și tot așa – sporovăiește fără încetare, face turul camerei, împărțind sărutări și declarații entuziaste, clătinând paharul ca să clincăne cuburile de gheață, de parcă toată lumea ar fi a ei, de parcă nu l-ar fi privit lung, rugător, chiar înainte să intre.

Dominick vine și el la masă și Will vede cum Otsubo îl privește cu un dispreț pe care nici măcar nu-și dă osteneala să-l ascundă, cum ține mâna pe umărul lui mai mult decât e nevoie, cum îi dă voie să-i pună mâncare în farfurie. Servilismul ieftin al lui Dominick îi face greață. „Vasăzică așa merg treburile”, zice în sinea lui. „Rafinatul devine câine și soldatul devine stăpân. Până la urmă, forța animalică învinge.”

Dar nu asta îl preocupă acum. De când s-au dat jos din mașină și s-au îndreptat spre apartamentul lui Trudy, mintea îi stă la altceva. Ceea ce îl roade e propriul lui refuz de a face un compromis și, de fapt, ceea ce zace dedesubt – o idee care nu îi dă pace, și anume, că el numește această șovăială integritate, dar că s-ar putea să fie pur și simplu lașitate.

2 mai 1943

Arbogast urlă. Will nu suportă să-l audă, nu suportă nici să nu-l audă. A înlemnit, ar vrea să-și acopere urechile cu palmele, să urle și el. În jurul lui, adulții sunt palizi, tăcuți, mamele își iau copiii de acolo.

De obicei, gardienii îi duc pe nefericiții suspecți într-o clădire îndepărtată, unde sunt puși să semneze declarații scrise cu mult înainte ca ei să vorbească. Dar cine ar fi crezut că Arbogast va ajunge astfel! Doi bărbați veniseră în tăcere, încruntați, îl apucaseră de subsuori și îl târăseră în biroul lui Ohta, chiar alături de popotă. Plecase fără o vorbă, însă imediat după aceea începuseră urletele.

Will s-a întors de trei zile din permisie, dar a făcut tot posibilul să nu dea ochii cu Arbogast, ca și cum simpla apropiere ar fi fost de ajuns să-i afle secretul, un secret de care dorește să se țină departe pe cât posibil.

Nu vrea să știe nimic despre Arbogast, dacă e genul care păstrează secretul până la sfârșit, dacă ține la familie mai mult decât la țara lui, sau dacă e gata să facă un târg numai să scape mai ușor. Nu vrea să știe nimic. Încearcă să-l ignore pe bărbatul odată semeț, care acum abia își târâie picioarele umflate de beri-beri, plângându-se de soția lui și de dizenterie.

Ușa se deschide și gardienii îl scot afară pe Arbogast, care încă se zbate. Ciudat, violența nu pare atât de reală când ești martor la ea. Nu se văd decât câteva firicele de sânge. E mai mult ud. Tortura apei. Acum îl duc la marginea lagărului. Încă mai urlă, dar cu voce spartă de epuizare. Will simte în gât durerea gemetelor care ies din gura lui Arbogast.

„Vasăzică acesta e omul cu adevărat“, își zice Will – un gând cu totul nepotrivit, cinic. „Un bărbat care țipă când viața îi e în pericol.“ Speră ca el însuși să poată rămâne tăcut, dar nu se știe niciodată.

Deodată Johnnie apare lângă el. Se uită amândoi cum îl duc târâș pe Arbogast.

— Bietul de el, zice Johnnie. Ce și-or fi închipuit că a făcut?

— Mai contează? răspunde Will.

— Nicidecum, spune Johnnie. Cât de cinic ai devenit, spune aruncându-i o privire lui Will.

A doua zi, Arbogast este adus de doi soldați și trântit fără menajamente pe pat, în camera lui. Regina face o criză de isterie, se prăvălește și urlă fără oprire, în timp ce soțul ei zace aproape inconștient. Nu mai are mâna dreaptă, ciotul e înfășurat în cârpe îmbibate de sânge.

Câteva femei își țin firea, o iau pe Regina de acolo și îi dau să bea cană după cană de ceai. Între timp, este chemat doctorul. Clatină din cap, neputincios fără instrumente, fără medicamente.

— Ce pot face? Va muri sau va trăi. Asta e tot ce pot să spun.

Îl lasă acolo, împreună cu doctorul neputincios. Fața îi e vânătă, umflată de nu i se mai disting trăsăturile. Cu toate că i-au înfășurat mâna în fâșii de cearșaf, sângele nu se oprește. A doua zi, ceilalți locatari din clădirea D se plâng că nu au putut dormi din cauza gemetelor bătrânului. Asta s-a ales de Arbogast, bogatul om de afaceri, dar nici ceilalți nu au cu ce se mândri.

„Trebuie că secretul s-a aflat“, se gândește Will. „Ei, asta a fost.“

27 mai 1953

Victor Chen intrase în panică. Până și Claire își dădea seama de asta, de unde era ea, din camera cu pianul. Victor Chen se plimba fără oprire dintr-o cameră într-alta, țipa la servitori, țipa la Melody, ridica receptorul telefonului și îl trântea la loc în furcă.

De dragul copilului, Claire încerca să continue lecția, dar era aproape imposibil. După ce auzi o ușă trântită a treia oară, luă cartea de solfegii și o închise.

— Ei, ce zici, Locket?

— Despre ce anume, doamnă Pendleton?

Pentru prima oară îi era milă de Locket. Cum o fi să trăiești într-o casă ca asta cu părinți ca Melody și Victor? Se înduioșă de tot privind fețișoara frumoasă, cu pielea aproape lucioasă – o caracteristică a tenului oriental – și ochii ca două boabe negre, măriți de nedumerire. Întinse mâna și îi aranjă o șuviță după ureche. Gestul acesta matern o surprinse și pe ea aproape la fel de mult ca pe fetița care zâmbi scurt, intimidată.

— Ce-ai zice dacă am încheia ora un pic mai devreme?

— Sigur, doamnă Pendleton.

Locket sări de pe scaun, se izbi de pian și vărsă paharul de apă așezat pe capac.

— Uf, chicotie ea. Mama spune că sunt foarte neîndemânică.

— Trebuie doar să fii ceva mai cu grijă, zise Claire. Toți copiii sunt neatenți.

— Mama spune că o doare capul din cauza mea, zise Locket, acum serioasă. Nu am voie să o tulbur după-amiaza, și de aceea mi-a angajat atâtea profesori.

— Sunt sigură că vrea să devii o domnișoară perfectă, care știe tot felul de lucruri, spuse Claire și o mângâie pe cap.

— Vom da o petrecere! exclamă Locket, luminându-se la față. De Încoronare. Tata a fost decorat de regină.

— Da, am auzit. Trebuie să fii foarte mândră.

— O să am o rochie nouă. E din tafta portocalie, cu dantelă franțuzească de mătase, numită *guipure*, recită fetița rar. Mama a comandat-o din Franța. Nu mai are nimeni așa ceva în Hong Kong.

— Grozav!

Fetița păru încântată, dar apoi șovăi.

— Sigur, se bălbăi ea și apoi mărturisi. E dantela rămasă de la rochia mamei. Mi-a dat mie tot ce i-a rămas, ca să pun la rochia mea.

— Cred că amândouă arătați splendid, zise Claire.

Motivul pentru care Victor Chen își ieșise din minți, presupunea Claire, era un articol apărut într-un ziar din acea zi. Ajunsese în pagina a șaptea, împins tot mai departe de știrile referitoare la Încoronare, care curgeau fără încetare, și la procesiunea de la Westminster Abbey. Dar era acolo un articol scurt, de o coloană, despre constituirea unui comitet pentru crimele de război. Comitetul avea să fie condus de Sir Reginald Lythgoe și urma să-și desfășoare activitatea pe baza unor dezvăluiri de ultimă oră. Will i-l arătase ceva mai devreme, în după-amiaza aceea.

— Cine știe de unde a pornit! urla Victor la telefon. E o vânătoare de vrăjitoare. Războiul s-a terminat de zece ani și ei vor acum să scoată toată mizeria asta la lumină. Să-i spui lui Davies că am să-l țin minte. E pornit împotriva chinezilor, cum mă vezi și cum te văd. Turbează când văd că cineva a reușit în viață, iar titlul de Ofițer al Imperiului Britanic a fost ultima picătură... Baba aia nemernică a petrecut războiul cântând Chopin la pianul din casa guvernatorului, bând scotch și mâncând carne de vițel, sub aripa mea ocrotitoare. Nu are nici un drept...

Cineva închise o ușă și vocea abia dacă i se mai auzea. Locket zâmbi.

— Deci pot pleca?

— Da, zise Claire. Du-te.

Claire ieși fără să facă zgomot. Nu se văzu nici cu Melody, nici cu Victor. Mergea la o întâlnire cu Edwina Storch.

*

* *

Bătrâna îi telefonase cu o săptămână în urmă și o invitasă să ia ceaiul împreună. Hotărâseră să se întâlnească la Clubul Librarilor din cartierul Mid-Levels și Claire îi propusese ziua de joi.

Minibuzul opri pe Alea Tregunter, în fața clădirii, și Claire coborî. Domnișoara Storch tocmai intra și ea. Claire rămase locului

o clipă să o privească. Purta o pălărie roz, de sub care se iveau cocul de păr cărunt. Soldurile late erau strânse într-o fustă de bumbac, tot roz, lungă până la genunchi. Pulpelor groase îi erau brăzdate de varice. Se sprijinea în baston, dar se legăna ușor dintr-o parte într-alta când mergea. Claire mai aștepta câteva clipe, apoi deschise ușa și intră. Înăuntru era întuneric și răcoare, ventilatoarele se răsuceau spre toate colțurile sălii, draperiile grele de damasc apărau mobila de lumina puternică a soarelui. Claire își făcu ochii mici, încercând să distingă ceva.

— Bună, se auzi vocea Edwinei Storch.

Claire tresări. Edwina își scosese ochelarii și îi ștergea cu marginea jachetei.

— Se aburesc din cauza umezelii.

— Bună ziua, domnișoară Storch, răspunse Claire. Eram chiar în spatele dumneavoastră, dar e atât de cald, că nu am putut grăbi pasul.

De această dată, bătrâna nu o mai invită să i se adreseze cu numele de botez.

— Da, e groaznic afară, încuviință ea, scoase o batistă albă și se șterse pe frunte. Unde mai pui că influențează și caracterul, dar încă nu mi-am dat seama în ce fel anume. E o calitate pe care o capătă cei care au trăit aici peste douăzeci de ani, dar nu am izbutit să-i găsesc un nume.

— Vorbiți de arșiță? întrebă Claire.

— Da. Ne petrecem cea mai mare parte a zilei încercând să o evităm. Altceva nu mai ajungem să facem. Suntem într-o luptă continuă cu elementele, în loc să trăim în armonie cu ele. Așa suntem noi, colonialiștii britanici, ne batem fără încetare cu ceea ce ne înconjoară.

Domnișoara Storch își aținti ochii asupra lui Claire, care își aduse aminte de prima dată când îi întâlnise privirea și fusese cât pe ce să leșine.

— Vrei să ne așezăm?

— Desigur.

Claire nu prea știa de ce o sunase Edwina Storch. Bătrâna se mișca cu încetineală și era tratată cu mare respect de personalul clubului.

— Mă bucur să vă revăd, domnișoară Storch, zise directoarea, care venise special ca să le întâmpine. Ce bine că ați venit în oraș și ați trecut pe la noi.

— O cunoști pe doamna Maxwell? o întrebă Edwina pe Claire. Locuiește aici aproape tot de atâta vreme ca și mine.

Dădură mâna și fură conduse în sufragerie. Alte draperii grele, de damasc, mese vechi, de calitate, și scaune noi, cam țipătoare.

— Astăzi avem prăjiturile dumneavoastră preferate – brioșe cu afine, zise doamna Maxwell. Și cel mai bun ceai chinezesc, *oolong*.

— Perfect, spuse Edwina așezându-se cu grijă pe scaun. Ești foarte drăguță, Harriet. Vom lua fiecare câte un ceai și o gustare.

— E foarte plăcut aici, zise Claire. E prima oară când vin.

— Da, nu e rău. În timpul războiului am petrecut câteva nopți aici.

— Da, zise Claire.

O chelneriță își făcu apariția și le turnă apă în două pahare zgârlite și mătuite.

— Eurasienii au ceva trist, nu găsești? zise Edwina Storch privind în urma fetei. Ceva neterminat, o lipsă. Întotdeauna îmi lasă impresia că sunt în căutarea a ceva care să-i întregască.

— Credeți? întrebă Claire politicoasă. Mie, femeile îmi par foarte atrăgătoare. Au o piele atât de frumoasă, ochi și părul ca de aur. Când am venit în Hong Kong prima impresie a fost, într-adevăr, că arată cam ciudat, dar acum le găsesc splendide.

— Hm, pufni bătrâna. Ești tânără și romanțioasă. Copiii se simt îngrozitor, fiindcă nu sunt acceptați de nici una din rase.

Claire nu-și imaginase că domnișoara Storch e chiar atât de îngustă la minte, mai ales că stilul ei de viață putea fi caracterizat oricum, numai drept convențional nu.

Domnișoara Storch se îmbătoșă puțin, de parcă simțise la ce se gândea Claire.

— Mary și cu mine am trăit întotdeauna după valorile creștine! Iubim toate creaturile lui Dumnezeu, chiar și pe cele mai puțin norocite.

— Desigur, făcu Claire.

Eurasiana reveni cu un ceainic în mână. Așeză ceștile și puse o strecurătoare în fiecare. Ținea ochii aplecați, privind spre masă.

— Torn eu, zise domnișoara Storch și îi făcu semn să plece.

— Nu credeți că e drăguță? întrebă Claire. Simțea o pornire încâpățanată de a continua discuția.

— Claire, răspunse domnișoara Storch. Nu mi se pare. Are noroc că a găsit o slujbă respectabilă, fiindcă sunt sigură că taică-său a părăsit-o pe maică-sa după ce s-a distrat o vreme cu ea. Cam așa se întâmplă de obicei, să știi.

Turnă ceai fierbinte în ceașca lui Claire. Aceasta luă cănuța cu lapte.

— În ceaiul ăsta nu se pune lapte! se repezi domnișoara Storch la ea.

Claire împietri, cu mâna în aer.

— Ca să-i simți gustul, trebuie să-l bei simplu. Lasă laptele jos. Nu înțeleg de ce ne-au dat lapte.

Claire stătu câteva clipe, apoi turnă lapte în ceai.

— Îmi place ceaiul cu lapte, spuse.

Domnișoara Storch o privi ținută, după care își scoase ochelarii și se apucă să-i șteargă din nou.

— Văd că nu te pierzi ușor cu firea, spuse ea cercetându-și ochelarii. Îmi pare bine.

Claire nu scoase o vorbă.

— Vei avea nevoie de sânge rece, zise Edwina Storch. E bucluc mare și, pe cât îmi dau eu seama, ești prinsă chiar la mijloc.

— Nu înțeleg.

— Ba cred că înțelegi mai mult decât lași să se vadă, făcu domnișoara Storch, apoi sorbi din ceai și se strâmbă. Prea tare. L-au lăsat prea mult la infuzat.

— Mai cer apă caldă, zise Claire și ridică mâna.

— Nu-ți bate capul cu asta. Am lucruri mai însemnate de discutat, oftă ea. Văd că-ți plac eurasieneii.

— Ba deloc, protestă Claire. Doar că...

— Și sunt sigură că știi de Trudy Liang. O privi atent pe Claire pe deasupra ochelarilor. A fost una dintre cele mai celebre eurasiene din Hong Kong. Provenea dintr-o familie foarte bogată, așa că a scăpat de multe dintre neajunsurile cărora le cad victimă metișii.

Glasul Edwinei Storch nu trăda nici o umbră de ironie. Știi despre cine vorbesc?

— Da, recunosc Claire. Am auzit de ea.

— Și tot ce s-a întâmplat în timpul războiului. Ea nu a fost închisă în lagăr fiindcă era jumătate portugheză, jumătate chineză. Nici eu nu am fost închisă, fiindcă mama mea era finlandeză și astfel am găsit o cale să scap. La început, dacă știai să-i convingi, era posibil. Nimic nu era sigur și regulile se schimbau în fiecare zi. Ochii îi lunecară în lături și se întristă. Sigur, nu am reușit să o scot pe Mary din lagăr, dar măcar i-am făcut rost de tot ce avea nevoie, îi aduceam pachete. A fost mai bine așa. Știi ceva, Claire, spuse deodată. Ai figura unei persoane care știe să asculte. Sunt sigură că oamenii îți fac multe confidențe. E adevărat?

— Nu tocmai, o contrazise Claire.

În sine ea își zicea că Edwina Storch seamănă cu o reptilă umflată. Pe față i se citea șiretenia și lăcomia oportunistului.

— Ai aflat despre Trudy și Will Truesdale, nu?

— Am auzit tot felul de povești, ca oricine altcineva. Dar nu are nimic de-a face cu mine.

— Nu are! izbucni domnișoara Storch într-un râs hârâit. Parcă te-ar și crede cineva. Dar ei doi erau într-adevăr nedespărțiți. Toată lumea credea că se vor căsători. Părerea mea e că Will se cam păcălise. Ar fi putut găsi ceva mult mai bun. Ei, dar era cu ea, apoi a venit războiul și câte nu s-au întâmplat. Făcu o pauză. Precis că te întrebi de ce te-am invitat azi aici sau de ce te-am invitat la dejun acum câteva săptămâni. Voiam să mă uit bine la dumneata, să te studiez. Ei, e o poveste lungă. Poți să mănânci în timp ce vorbesc.

Deveni dintr-odată serioasă.

— Acum trebuie să arăți ce poți. Să fii la înălțimea situației. Acum poți într-adevăr să schimbi ceva.

După-amiaza târziu, Claire se opri clipind des, cu toate că lumina era slabă, în ușa Clubului Librarilor. Își lua la revedere de la Edwina Storch.

— Mulțumesc foarte mult pentru ceai, zise.

— Mi-a făcut plăcere, draga mea, răspunse domnișoara Storch. Sper că te-am luminat.

— Da... Începu Claire și se opri. Nu. Adică... nu știu, se bálbái.

— Nu așa, spuse domnișoara Storch cu exasperare în glas.

— Domnișoară Storch, spuse Claire repede. Domnișoară Storch, cred... Aș vrea să vă spun ceva. Când v-am cunoscut acasă la dumneavoastră, acum câteva săptămâni, mi-ați spus că sunt cum erați dumneavoastră în tinerețe. Vreau să vă spun că eu nu cred asta. Dumneavoastră și cu mine suntem cum nu se poate mai diferite.

Și apoi se întoarse pe călcâie și plecă repede, fără să se mai uite înapoi.

Soarele apunea, dar lui Claire îi venea greu să creadă că afară fusese o zi ca toate celelalte, așa cum părea înainte să intre în camerele întunecate și să asculte o după-amiază întreagă poveștile unei bătrâne înrăite care avea niște polițe de plătit.

1943

Un bebeluș.

Un om cu unsprezece degete. Acum cu zece. Acum iarăși cu unsprezece. Degetul creștea întotdeauna la loc, pe parcursul unui an. Un bun mod de a măsura timpul.

Oameni buni.

Oameni răi.

Oameni morți.

O femeie dispărută.

Un bebeluș.

Trudy, cu silueta ei filiformă, îmbrăcată în tunici din ce în ce mai largi. Fața ei din ce în ce mai rotundă, acoperită cu pete din cauza sarcinii.

Când își dăduse de fapt seama? Ideea îi încolțise în minte, la fel ca atâtea altele, chiar înainte de a se lăsa pradă somnului, după o permisie la sfârșitul săptămânii. Sărise ca ars și atunci înțelesese: *un bebeluș*. După aceea nu mai putuse dormi. Salteaua subțire

parcă îl ardea. Se perpelise când pe o parte, când pe alta, neputând să-și găsească locul, înnebunit. Ea nu îi spusese nimic, iar el nu băgase de seamă. Schimbarea fusese treptată. Îl chinuiau temeri de femeie bătrână. Cum să faci un copil într-o lume ca asta? Cum va naște și va crește ea copilul în timp de război? Și celălalt gând, cel pe care îl împingea în adâncurile minții, dar ieșea iar și iar la suprafață. Oare asemenea lucruri chiar mai au vreo importanță în astfel de vremuri?

Apoi, într-o zi, la alt sfârșit de săptămână, Trudy i-a spus pe nepusă masă:

— Am știut dintotdeauna că am să mă fac cât o bute dacă voi rămâne gravidă.

Era prima oară când vorbea pe șleau despre sarcină. Spusese vorbele în trecut, la un mic dejun cu tăiței și carne de porc prăjită, în timp ce îndesa firele lungi de fidea în gură, așa cum fac vânzătorii ambulanți, fără să-i pese cum arată. Dacă i-ar fi spus cu câteva săptămâni mai devreme, înainte să-și dea singur seama, ar fi fost mai mărinimos, ar fi zis că o prinde, dar acum nu scoase un cuvânt. O răzbunare meschină, lipsită de satisfacție. Dar împotriva cui? Nu a femeii. A războiului. A nedreptății acestui război.

S-a văzut dintr-odată, așa cum se vede sarcina la femei, de pe o zi pe alta. Creștea din ce în ce mai repede. Ea rămăsese tot subțire, dar pântecul se umfla și nu mai încăpea în nici o rochie, oricât de largă ar fi fost. El o percepea ca pe un fel de tumoare și se simțea rușinat de sentimentele lui.

Ea n-a mai adus niciodată vorba despre sarcină.

Un om cu unsprezece degete.

Dominick. Fața îi era parcă mai ascutită de viclenia nou dobândită, trupul moleșit de excese. Trudy spunând *sotto voce*:

— Dominick s-a schimbat. Stă tot timpul cu nemernicul de Victor Chen. Încearcă să-l faci pe tata să intre în nu știu de companie înființată de ei la Macao, una care face mult comerț cu japonezii. Nu vreau ca tata să fie amestecat în treaba asta — are o sănătate cam șubredă —, dar Dommie nu mă ascultă. A trecut de partea lui Victor.

În glasul ei se simțea o dezamăgire profundă. Cel mai bun prieten o părăsise. Rămăsese singură. Will era în lagăr, Dominick se schimbase. Nu mai avea pe nimeni.

Oameni buni.

Când reveni în lagăr după prima permisie, îl întâmpinau fețe nerăbdătoare, însetate de vești, de o rază de speranță. Împărți ceea ce adusese – gardienii îl lăsau acum în pace, fiindcă se răspândise zvonul că avea pe cineva afară – și se retrase în camera lui. Johnnie Sandler apărură în ușă.

— Vrei să rămâi singur?

— Nu, nicidecum, răspunse și îi făcu semn să intre.

— Ei, cum a fost în permisie? Ai stârnit multe gelozii aici, la bază, să știi. Vestea s-a întins ca fulgerul. Unii spun că ești un ticălos, alții te cred erou. Părerile sunt foarte împărțite.

— Johnnie... Începu Will, dar se opri fiindcă nu știa cum să înceapă.

— Ai întâlnit pe cineva cunoscut?

— Da, dar... Am auzit că, în fiecare zi, două sute de chinezi mor pe străzi. Uciși cu brutalitate, nu se știe de cine. Jumătate din spitale sunt tot închise.

Johnnie îl privi cu atenție.

— Ești cam speriat de bombe. S-a mai întâmplat ceva?

— Prea multe, prietene. Prea multe.

— Trudy e bine?

Will dădu din cap.

— Nu o cunoști, nu?

— Am văzut-o de câteva ori. Cam tot atât de bine pe cât te cunoșteam pe tine, așa zice.

— Și ce părere ai despre ea?

Johnnie șovăi:

— E o întrebare cam nelalocul ei. Trudy e iubita ta.

— Serios, chiar vreau să știu.

— Îmi plăcea, atât cât o știam. Totdeauna umblau bârfe pe seama ei, dar eu știu din experiență că de cele mai multe ori nu sunt decât atât – bârfe. Pare fată bună, dar părerea mea e că a fost prea mult timp în centrul atenției. Nu cred că i-a fost ușor.

— Foarte diplomatic, făcu Will.

Johnnie rânji mulțumit.

— Păi, la ce te așteptai, bătrâne?

— Tu de ce nu ți-ai găsit pe nimeni? Întotdeauna te-am văzut cu două, trei fete, niciodată cu una singură, niciodată pentru multă vreme.

— N-am găsit nici una care să mă vrea, răspunse Johnnie nepăsător. După ce petreceau câțeva vreme cu mine, plecau ca din pușcă.

Între ei se lăsă un moment de tăcere. Johnnie scoase câteva țigări făcute în lagăr.

— Sunt clasa întâi, răsucite din iarbă originară din Stanley.

Îi oferi una lui Will, care refuză clătînând din cap.

— Unde mi-a fost gândul? zisă și scoase din geanta de sub pat două pachete de țigări marca Soarele roșu.

— Sunt japoneze, bineînțeles, dar cel puțin sunt țigări adevărate. Nu știu dacă simțul tău moral o să te lase să le fumezi.

Johnnie râse încântat.

— Ce amabil din partea dumneavoastră, domnule!

Fumără în liniște, savurând gustul nicotinei.

— În clădirea C câțiva tipi au asamblat încă un radio cu unde scurte, zise Johnnie. Până acum nu au prins nimic interesant, dar mai încearcă.

— Trudy s-a încurcat cu niște ticăloși, zise Will.

Johnnie îl privi drept în ochi.

— Mi-am dat seama.

— E depășită de situație, cu toate că ea, bineînțeles, nu crede. E convinsă că se descurcă și că supraviețuiește dacă e de partea unora care, zice ea, o vor ajuta.

— Ce îi lipsește?

— Nu e vorba de ce îi lipsește. Îi cer să facă anumite lucruri. Lucruri care i-ar putea compromite pe alții.

— E primejdios, zise Johnnie. Să aibă grijă, la fel și tu.

— Da, zise Will. Vom avea.

— Mai e puțin până la cină, zise Johnnie ridicându-se. Minunatele noastre bucătărese au inventat un nou fel de mâncare, nici n-ai crede cât de bun. Coji de banană prăjite în ulei de alune. Dacă închizi ochii, zici că sunt ciuperci. Eu unul, nu mă mai satur de ele.

— Pare a fi ceva bun, zise Will, bucuros să pună capăt discuției despre Trudy.

Oameni răi.

Victor Chen, dând mâna cu Reggie Arbogast, amândoi în costume occidentale, din țesătură subțire de lână albastră, cu cravată roșie. Dăduse o petrecere pentru câțiva dintre supraviețuitorii de la Stanley, aleși pe sprânceană. Nu cei din dăsa de jos, desigur, ci doctori, avocați, directori de companii. Își plânseseră unul altuia de milă pentru ce pășiseră în timpul războiului, pentru ce se întâmplase cu țările lor, bând șampanie pahar după pahar.

Închipuți-vă momentul întoarcerii guvernatorului Mark Young din Malaysia, unde fusese ținut prizonier, la locul umilinței – pentru el și țara lui. Războiul s-a terminat. Nici un efort nu e prea mare pentru a proslăvi triumfala întoarcere. Un avion Dakota al Forțelor Aeriene Regale, escortat de bombardiere Beaufighter și Corsair din escadronul 721. O aterizare bine pusă în scenă la Kai Tak. Escortă de motocicliști până la Pen, apoi ceremonia. Puști, uniforme, pompă. Guvernatorul strânge mâna protipendadei locale, e întâmpinat cu discursuri. Iată-l și pe Victor Chen acolo, citind un discurs despre dârzenia și măreția spirituală a Hong Kongului.

Otsubo, citind documente într-o încăpere întunecoasă, la un birou pe care o lampă aruncă un cerc de lumină. Citește mișcând din buze. Trudy și Dominick stând unul lângă altul pe o banchetă în aceeași cameră. Nu vorbesc și nici nu se uită unul la altul. Așteaptă semnalul lui.

Oameni morți.

Era doar o închipuire? Un bărbat urla. Will se ridică în capul oaselor și ciuli urechea. Pe fereastră pătrundea zgomotul valurilor, dar altceva nu se auzea. Un copil scoase un țipăt în somn. „Șșș“, se auzi vocea somnoroasă a mamei lui.

Dimineața, trecând prin fața camerei lui Johnnie, văzu că acesta nu se afla înăuntru. Cu toate că Johnnie era un tip ordonat, în cameră domnea o harababură de nedescris. Salteaua era pe jumătate trasă din pat, cearșafurile atârnav pe jos.

Will a fost dus în camera unde erau interogați prizonierii, în partea de est a lagărului. Johnnie era acolo, cu ochii larg deschiși, cu cămașa sfâșiată, plină de sânge. Zăcea pe pardoseală, cu o pătură aruncată neglijent deasupra. În cameră nu era decât un taburet, iar din tavan atârna un bec. Îl lăsaseră să-l vadă în chip de avertisment, gândea Will.

— Nu a vrut să vorbească, îi spuseră.

— Nu știa nimic, zise Will.

— Așa spui tu, răspunseră.

— Nu știa, repetă Will.

— Dar tu știi?

*
*   *   *

Dominick.

A țipat, a implorat și a încercat tot felul de tertipuri. A fost împuns cu vârful unei baionete. I-au zgâriat obrazul până i-a dat sângele. I-au zdrobit degetul mic cu un ciocan. Apoi toate celelalte degete. A fost aruncat în carceră și ținut acolo o săptămână. A negat totul. A recunoscut totul.

Dacă zgârii coaja, vezi ce zace în om.

Wan Kee Liang, tatăl lui Trudy.

A murit în conacul lui de la malul mării, numai piele și os, în așternuturile îmbibate de urină. N-a știut nimeni de el zile în șir.

O femeie, dispărută.

Trudy, tropăind pe scările jandarmeriei din strada Des Voeux, cu burta umflată, gata să nască. Se uită înapoi și îi trimite o bezea Edwinei Storch, care o însoțise până acolo. Are o privire tristă, dar nu acuzatoare. Suntem condamnați să repetăm trecutul. Mama lui Trudy, dispărută. Trudy, dispărută și ea.

10 mai 1943

Edwina Storch recursese la mijloace dubioase pentru a nu ajunge în lagăr, șopteau oamenii. Folosindu-se de faptul că mama ei, decedată acum, fusese finlandeză, reușise să obțină un pașaport pe care nu era specificată nici un fel de cetățenie și renunțase la cea britanică. Mary Winkle fusese convocată și închisă la Stanley, iar Edwina îi trimitea provizii ori de câte ori avea ocazia.

Trudy o zări pe stradă și se duse să o salute. Întotdeauna o cuprindea duiosia gândindu-se la Edwina, măcar că auzise istorisiri cam ciudate cu privire la felul în care condusesse școala primară de la Glenealy. Se vorbea și despre un băiat care ajunsese în spital din cauza unei măsuri disciplinare mult prea energic aplicate, dar incidentul fusese mușamalizat. Era eurasian, fiul unui funcționar englez și al unei chinezoaice, preferată între alte amante, dar nu într-atât, încât să-i devină și soție. Băiatul nu se mai întorsese la școală.

— Și dumneavoastră sunteți afară?

— Da, datorită scumpei mele mame, actualmente decedată. Finlandeză.

— Orice soluție e bună. De fapt, peste tot e la fel de îngrozitor.

*
*   *

— Da, dar ruda dumitale, Victor Chen, mi-a fost de mare ajutor. Poate procura orice!

Trudy se întunecă la față.

— La un preț pe măsură, sunt sigură. Mă bucur că a sărit în ajutorul cuiva.

— Sunteți veri, nu?

— Nu tocmai. Sunt rudă cu soția lui, Melody. Ea e în California acum. Are să nască acolo.

Edwina coborî privirea spre pântecul umflat al lui Trudy.

— E un aranjament mulțumitor, îmi închipui, zise cu voce joasă. Adică, până se calmează lucrurile.

— Mda, poate, răspunse Trudy. Sper că totul se va aranja, nu credeți?

— Sigur că da, răspunse directoarea de școală.

— Atunci... sper să ne mai vedem prin lumea asta nouă și străină. Merg să iau prânzul cu Dominick.

— Transmite-i salutările mele, zise bătrâna. Da, vom trece și prin asta.

Trudy privi în urma Edwinei Storch, cu o expresie greu de pătruns întipărită pe fața ei frumoasă.

28 mai 1953

În căldura toropitoare de la sfârșitul după-amiezii, Will gema și se răsucea în pat, pradă unui coșmar. Transpirase și tot părul îi era ud. Claire bătu din palme, sperând să-l poată trezi, dar Will se răsuci pe cealaltă parte, gemând.

Claire îi privi fața umezită de sudoare, buzele care se mișcau aproape imperceptibil în somn și, pentru prima oară, i se făcu milă de el.

— Atinge-mă, zice ea cu disperare în glas. Vreau să simt din nou că exist.

El o ia în brațe, o strânge cât poate de tare.

— Nici nu știi ce m-a pus să fac, șoptește ea înăbușit, cu fața îngropată în umărul lui. Habar nu ai.

— Nu e nimic, zice el. Nu-ți mai face sânge rău.

— Ba e! țipă ea. Ba e. Nu știi. Dacă ai ști, n-ai mai vrea să mă vezi niciodată, nici nu m-ai mai atinge măcar. Nu te-ai mai putea uita niciodată în ochii mei.

Se desprinde din brațele lui și îl privește cercetător. El tace, ea se chircește, parcă ar fi primit o lovitură.

— Am știut că așa o să fie, spune ea. Am știut. La ce altceva puteam să mă aștept?

— Nu înțeleg ce ți-aș putea oferi eu, spune el.

— De asta te-am iubit atât de mult. Nu doar fiindcă erai atât de bun și nu aveai nevoie de nimeni, iar eu mi-am zis că poate în cele din urmă te fac să ai nevoie de mine, ci fiindcă... Plânge. Nu i-a văzut niciodată fața asta. E o Trudy fragilă ca o perdea de

fum, căreia nu-i pasă că e văzută astfel. ... fiindcă nimeni nu m-a iubit niciodată. Au iubit banii pe care îi aveam sau felul cum arătam, sau chiar felul în care vorbeam, imaginându-și tot soiul de lucruri despre mine. Tata, de pildă, m-a iubit fiindcă așa se cuvenea. Mama m-a iubit, dar apoi a plecat. Nimeni nu m-a iubit pentru ceea ce sunt, nici nu s-a gândit că aş putea fi ceva mai mult decât o parteneră de distracție la o petrecere. E cel mai banal lucru din lume, nu crezi? Tu, însă, m-ai iubit. M-ai plăcut așa cum sunt, am simțit asta. Pentru mine a fost o revelație. Dar mai târziu, după episodul cu Otsubo și după ce te-am rugat să obții informația, am văzut că te-ai schimbat. Sau că sentimentele tale nu mai sunt aceleași. Nu m-ai mai iubit în același fel. În ochii tăi eram alta. Nu mai eram persoana pe care o iubiseși fără nici un fel de opreliști. Își șterge lacrimile. Are ochii roșii, umflați de plâns. Cred că arăt ca naiba, spune, redevenind o dipă vechea Trudy. Așa că, vezi tu, atunci când s-a întâmplat – trage adânc aer în piept – când s-a întâmplat, Will, lucrurile au intrat din nou pe vechiul făgaș. M-am jucat, m-am prefăcut că sunt aceeași, dar nu a fost nevoie decât de câteva săptămâni departe de tine...

— Și de un război, o întrerupe el.

Nici el nu știe de unde îi vin vorbele pe buze, de unde a apărut această persoană care vorbește cu vocea lui.

— Da, o despărțire de câteva săptămâni, câțiva japonezi bine dotați și amenințători și „pac“, am redevenit Trudy cea dinainte, căreia nu-i păsa decât de ea și nu-și bătea capul cu moralitatea. Și credeam că așa e mai bine. Mă simțeam îngrozitor, dar îmi ziceam că așa e bine. Nu sunt femeia care crezi că sunt. Ți-am spus înainte să pleci la poligonul pentru parade. Doream foarte mult să înțelegi ce spun. Ai înțeles? Ai înțeles?

— Nu sunt eu cel care să te ierte de păcate, Trudy.

Ea îl pălmuește și el duce mâna la obraz, o reacție tipic feminină.

— Câteodată îmi vine să te omor, zice ea rar. Cu așa-zisa ta morală cu tot.

Îi întoarce spatele și dă să plece. El o prinde de cot.

— Chiar și asta, zice ea, e ceva fals, nedemn de tine. Fii bărbat și arată-mi ce simți cu adevărat pentru mine.

Îl privește fără să clipească. El nu poate face nici o mișcare.

— Exact cum îmi imaginam.

Se îndreaptă spre ușă.

— Mulțumesc, Will, spune încet, cu spatele la el. Acum știu la ce să mă aștept. Mulțumesc că mi-ai dat drumul.

A fost întotdeauna mult mai puternică decât el. Cât de mult rău suntem capabili să le facem celor pe care îi iubim!

Coșmarurile. Vedeniile.

Bărbați cu limbile arse, cu genunchii zdrobiți, cu ochii scoși, aruncați unul peste altul la marginea drumului către Stanley. Mame acoperind ochii copiilor să nu vadă.

Fete rămase singure în câte o cameră, cu fețele golite de orice expresie, cu rochiile sfișiate, șuvițe însângerate de păr smulse din cap, picioarele învinețite, năclăite de spermă și urină. O ușă deschisă, o față legată de o masă, aproape mută. Un trup, cusut în pânză de sac, cu brațele încrucișate, aruncat în mare; abia dacă se aude un plescăit atunci când se afundă în adânc.

Ah Lok periind părul lui Trudy în fața măsuței de toaletă. Mișcări metodice, șuvițe lucioase, bubuitul bombelor în stradă. Trudy se rujează. Parfumul ei de iasomie.

Capul frumos al lui Dominick între picioarele lui Otsubo. Ochii lui îi întâlnesc pe ai lui Will, se holbează de groază, apoi se întunecă, se sting. Nu s-a oprit, pur și simplu a închis ochii. Will s-a tras îndărăt instinctiv, dar a avut prezența de spirit să nu trântască ușa, să nu se dea de gol.

Un copil, născut în puterea nopții, dat în grija unei doici indiferente, fără ca mama lui, năucită de sedative, să-l vadă măcar o clipă.

O femeie tânără, abia sosită din California, încă umflată după naștere, cu ochii goi, purtând în brațe copilul cuiva.

2 iunie 1953

O petrecere reușită avea negreșit strălucirea ei proprie. Paharele erau umplute repede, mâncarea prisosea, servitorii erau tăcuți și eficienți, musafirii liniștiți, convinși că au fost aleși pe sprânceană,

că mulți alții au fost lăsați deoparte și poate că tânjesc să fie în locul lor.

Recepția dată de soții Chen cu ocazia Încoronării avea o astfel de strălucire. Claire și Martin o simțiră încă de când se apropiară de ușa de la intrare.

De o parte și de alta a aleii care ducea spre casă erau înșirate mici vase pline cu nisip în care ardeau lumânări. Bărbați în uniformă parcau mașinile oaspeților, întâmpinați de o muzică discretă: soții Chen angajaseră un cvartet de coarde. În holul de la intrare, trei chinezi în smoching, asudați, și o femeie micuță, cu o vioară proptită sub bărbia de păpușă, mișcau cu râvnă arcușurile în sus și în jos, părând mai degrabă că muncesc din greu decât că împlinesc un act artistic.

La ușă, gazda, în mână cu un pahar de șampanie, îmbrăcată într-o rochie care părea făcută din argint.

— Bună seara, bună seara, repeta Melody cu glas cântat. Ce plăcere să vă văd. Sceptre pentru fiecare, spunea arătând cu mâna spre un coș înalt, plin cu baghete de lemn. Astă-seară suntem cu toții regi și regine.

— Ce desfrâu! zise o blondă slabă ca o scobitoare, cu voce răgușită. Ziua și petrecerea. Numai săptămâna asta te-am văzut de câte ori... de trei, nu? La Furama, la dejunul dat de Maisie și la micul italian din Causeway Bay. Cu cine erai, hoțomanco? Era foarte bine tipul.

— Un văr, bineînțeles, îi făcu Melody cu ochiul. Famiția e foarte importantă pentru mine.

— Numai prostii știm să vorbim! exclamă blonda și trecu mai departe.

Martin și Claire rămăseseră mai la urmă.

— Claire! făcu Melody. Îmi pare bine că ai putut veni.

— Mulțumesc foarte mult că ne-ai invitat, zise Martin.

Claire își dădu seama că era stânjenit și o cuprinsese furia.

— Îmi pare bine să te văd, Melody. Ce petrecere reușită.

Martin plecă să aducă de băut, iar Claire rămase în camera de zi în care fusese de atâtea ori înainte. Părea cu totul altă încăpere, adusă la viață, plină de oameni care vorbeau, râdeau, se aplecau să-și șoptească secrete la ureche.

— Nu cunosc pe nimeni, zise Martin când se întoarse. Mă și întreb de ce i-au invitat pe profesoara de pian și pe soțul ei.

— Martin! îl repezi Claire. Nu trebuie să gândești așa.

Dar Martin avea dreptate. Ceilalți musafiri se cunoșteau între ei și nu erau dispuși să stea de vorbă cu niște străini. Claire și Martin zâmbeau și sorbeau din pahare, retrași într-un colț, ignorați de toată lumea. Martin nu mai putu suporta și se duse în grădină să se uite la flori și să admire priveliștea portului. Claire rămase pe loc o clipă, apoi se apropie de cămin și privi fotografiile pe care le știa deja.

Trudy era tot acolo, în costum de baie, răsând înspre aparatul de fotografiat. În apropierea lui Claire se afla un grup de patru invitați care discutau despre ultima lor călătorie la Londra. Erau genul care poartă pălărie cu pene și costume de mătase. Claire sorbea din când în când din pahar și trăgea cu urechea la ce vorbeau.

— A fost un chin. După ce ai trăit în Extremul Orient, îți dai seama cât lasă de dorit serviciile. Nici nu îți poți închipui ce servesc la cină, niște mâncăruri reci, fără gust, și nici măcar nu le trece prin minte să-și ceară scuze. În Anglia, serviciile au murit. E deprimant, ăsta e cuvântul. Nici nu se compară cu cei de aici, care sunt mândri să te servească.

— Iar Poppy e la Londra, nu? Nu m-aș mira să fie chiar la Westminster Abbey acum.

— E o ființă imposibilă. Sunt sigură că nu s-a dat în lături de la nimic, doar ca să poată fi înăuntru. Când are să se întoarcă, o să fim nevoite să ascultăm cum a fost, de-a fir a păr.

Claire își dresе vocea. Una dintre femei, o roșcată plină de viață, aruncă o privire peste umăr și continuă, nestingherită.

De unde se afla, Claire vedea doi bărbați stând cu fața spre ea și două femei stând cu spatele. Erau cu toții englezi. Ar fi crezut că soții Chen vor invita mai mulți localnici.

— Su May vine astăzi? o întrebă roșcata pe cealaltă femeie, o tânără tunsă scurt, în timp ce bărbații plecară să-și umple din nou paharele.

— Nu cred. Mi se pare că ea și Melody sunt certate.

— Nu mai spune! De ce?

— Ei, știi și tu, zise blonda și coborî vocea. De la o vreme, Melody e imposibilă, neatentă și grosolană. Joia trecută am oferit un dejun, iar ea nici nu mi-a spus dacă poate veni, nici nu s-a arătat pe acolo, nici măcar nu a pomenit vreodată de acel eveniment! Nu știi ce e cu ea în ultimul timp.

— Distincția primită de bărbatu-său i s-a urcat la cap! Nu găsești că e caraghios cât de anglofili sunt majoritatea localnicilor? Întrebă blonda în șoaptă.

— Da, dragă. Uită-te în jur! Parcă suntem în Mayfair

— Dar știi, chinezii nu au obiceiul să invite la ei acasă. Cred că asta e prima casă de chinezi în care am intrat de când sunt aici.

— Victor se pricepe să-și aranjeze ploile. Dă și mâine o petrecere, pentru cu totul alți invitați, dar nu acasă, ci la club, cu partide de *mahjong*¹ și tot tacâmul.

— Pentru cei de-o teapă cu el.

— Eu nu înțeleg cum de poate sta Melody cu el. Charles spune că e cel mai venal individ cu care a avut de-a face vreodată.

— Da, și eu mă întreb. Știi că opiumul...

Cele două femei se opriă, fiindcă o a treia se apropie să le salute. Se învâртеau una pe lângă cealaltă și ciripeau ca niște vrăbii.

— Lavinia!

— Maude!

— Harriet!

Claire profită de situație și se retrase discret.

Ceva mai târziu stătea de vorbă cu Annabel, o americană cu părul blond-cânepiu din Atlanta, Georgia, care venise în Hong Kong cu soțul ei, Peter, angajat la Departamentul de Stat.

— Vorbește-mi despre tine, scumpo, îi spuse Annabel; sub părul prins în vârful capului, ochii îi luceau din pricina alcoolului.

— Am venit aici cu soțul meu, care lucrează la Administrația Apelor, răspunse Claire.

— Departamente și administrații! chicoti Annabel. Care de stat, care pentru apă! Bine ar fi să avem la robinet!

— Ăă... da, făcu Claire.

---

¹ Joc chinezesc, asemănător cu rummy.

Niciodată nu știuse cum să li se adreseze americanilor, care erau atât de neprotocolari, nici cum să răspundă la exclamațiile lor, care o luau întotdeauna pe nepregătite.

— Și tu, cum îți petreci timpul? Ai copii?

— Nu, zise Claire. Dumneata ai?

— Am patru, cel mai mare nici nu a împlinit încă cinci ani. Aproape în fiecare an fac câte unul și Peter vrea să mă strângă de gât. I-am spus că nu sunt eu singura vinovată. Dar aici cel puțin avem atâtea servitoare. Acasă e cu totul altceva.

— Ești de mult în Hong Kong? întrebă Claire politicoasă.

— De trei ani. Pe Jack l-am născut aici, prin cezariană, slavă Domnului...

Femeia turuia fără oprire, se ambala singură, iar Claire o asculta tăcută, bucuroasă că are o scuză să tacă fără a fi pusă într-o situație stânjenitoare.

Ceva mai târziu, Martin o găsi lângă ușa toaletei.

— Ce zici, plecăm mai devreme? o întrebă, și ea făcu semn că da.

— Vin imediat.

Intră repede în baie și își dădu cu apă pe față. Avea sentimentul că așteaptă să se întâmple ceva.

Puțin, le auzi pe roșcată și pe blondă, Maude și Lavinia, vorbind despre ea.

— Cine era femeia aia care ne dădea târcoale?

— Parcă Melody zicea că e profesoara de pian.

— Chiar așa?

— Dar era destul de drăguță, nu crezi?

— Genul șters, ca toate blondele.

Se auzi un plesnet ușor.

— Ce viperă ești! urmat de hohote de râs.

— E din cauza pielii, să știi. Îi înnebunește pe bărbați.

— Da, dar nu ține. Iar tinerii nu înțeleg nimic.

Lângă ușă se stârni o mică busculadă. O servitoare leșinase de căldură. A fost chemat un argat să o care afară.

— E teribil de cald, zise un bărbat cu pălărie de pai.

— Tot timpul e așa, răspunse un altul. Nu știi?

Will își făcu apariția chiar în mijlocul acestei conversații fără noimă. Se opri în fața celor doi, primii pe care îi văzu.

— Ați auzit? rosti el cu o figură răvășită; nu vorbea tare, dar a fost auzit de toată lumea. Reggie Arbogast și-a tras un glonț în cap.

Cei doi rămaseră cu gura căscată.

— Cel care dădea petreceri la Peak? strigă Claire fără să se poată stăpâni.

În naivitatea ei, își închipuia că banii aduc fericirea. Câteva capete se întoarseră spre ea; mai toți invitații erau îngroziți.

Aproape îndată se auziră murmure.

— Săraca nevastă-sa.

Cineva spuse cu jumătate de glas:

— Cine, Regina? Mă mir că n-a împușcat-o pe ea.

— Și copiii?

— Sunt cu toții în Anglia. Le vor trimite o telegramă, desigur. Ce tragedie.

— Când l-am văzut la Fanling, părea deprimat. Am jucat golf și ne-am dus la club să bem ceva. Când am plecat noi, era amețit bine.

Will venise acolo cu un scop precis. Se uită în jur după Victor și se îndreptă spre el.

— Ticălosule, zise și îi trase un pumn. L-ai lăsat să creadă că el a vorbit.

În cameră se lăsă îndată tăcerea.

Victor se dădu înapoi clătînându-se, dar nu căzu. Veni spre Will, ținându-se de falcă și încercând să zâmbească.

— Cum, Will, lipsești atâtea zile și acum vii să mă bați? Șoferul care și-a părăsit postul.

— Taci. Mi-e scârbă să te aud.

Oamenii din jur ascultau împietriți, incapabili să facă vreo mișcare, cu toate că bunele maniere le cereau să se retragă. Câtiva, mai cuviincioși, se traseră spre ușă.

— Tu ai pus totul la cale. Tu ai vândut guvernului chinez blestemata de Colecție a Coroanei, prefăcându-te că ești patriot. Puțin ți-a păsat de suferința altora, numai să te îmbogățești și să intri în grațiile nou-veniților. Și știi ce a făcut guvernul chinez?

Mai mult ca sigur a spart toate obiectele, fiindcă reprezentau valoare burgheze! Încheie pe un ton ridicat.

— Chinezii au dreptul la propria lor istorie, zise Victor bătos. Întâi de toate, nu ar fi trebuit să le fie furată.

— Ce ipocrit ești, continuă Will, ca și cum nici nu l-ar fi auzit. Când învățai istorie la Cambridge, erai îndrăgostit de bătrâna Anglie, de sporturile englezești, de căpșunile cu frișcă. Mai târziu, când ți-a convenit, ai devenit chinez model, le-ai cântat în strună naționaliștilor, comuniștilor, oricui ți-a deschis ușa. Nici tu nu mai știi în ce parte mergi.

Făcu un pas în față, amenințător.

— Nici nu mă așteptam să înțelegi, Will, zise Victor în timp ce își aranja cămașa. Tu, cel mai puțin dintre toți. Ai venit la Hong Kong și ai intrat într-o gașcă, ai pus mâna pe o metisă năbădăioasă... toate bune și frumoase. Englezii au făcut întotdeauna pe apărătorii moralității, în timp ce scoteau bani frumoși otrăvind jumătate din China cu opiu.

— Nu mai contează, Victor. Ești condamnat.

— Totdeauna ți-a plăcut să dramatizezi, Will. Întocmai ca lui Trudy. Pe deasupra, mai ești și sentimental. E un lux, crede-mă. Will rămase nemișcat câteva clipe.

— Nu meriți, zise. N-ai meritat niciodată nimic.

Melody se apropie pe neașteptate.

— Will, zise ea cu glas rugător. Nu suntem dușmani. Ne-au fost dragi aceiași oameni. Tuturor ni s-au întâmplat lucruri înfiorătoare în timpul războiului. Nu poți ierta, chiar deloc?

Îl privea fix, dar el nu făcea nici un gest. Atunci ea se întoarse și, dintr-un motiv cunoscut doar de ea, se îndreptă spre Claire, cu aceeași privire rugătoare.

— Claire, tu trebuie că înțelegi. Viața e atât de complicată și unele hotărâri sunt greu de luat.

Claire, luată pe nepregătite, era descoperită. Martin era de față. Lumea întreagă era de față. Cele două femei care vorbisera despre ea o priveau cu ochii cât cepele. Pentru ele era o ființă renăscută, o persoană pe care merita să o vezi. Fusese dată de gol în fața lumii întregi cum că ar avea o legătură cu gazdele și cu Will, cum că ar fi o piesă din acest puzzle. Nu era obișnuită să i se dea atenție.

Își aminti scena de la dineul soților Chen, când toată lumea întorsese ochii spre ea, așteptând o replică spirituală, un semn că e de-a lor — un semn pe care ea nu a știut să-l dea. Își aduse aminte de felul în care se simțea adesea în preajma lui Will, de sentimentul că e cu totul altcineva, o altă Claire, care nu avusese niciodată șansa să se arate lumii, care avea păreri ascultate de ceilalți, o persoană luată în seamă. Toate acestea îi trecură prin minte în timp ce privea marea de fețe care așteptau să vadă ce îi va răspunde lui Melody.

Întâi dădu din cap a încuviințare, cât de discret putu. Roși, lăsă privirea în jos. Îi veni în minte figura palidă și asudată a Edwinei Storch. „Trebuie să fii la înălțimea situației.“ Da, dar altfel decât își închipuise Edwina.

Ridică privirea din pământ.

— Melody, cu toții ajungem într-un moment când trebuie să alegem, dar trebuie să rămânem la hotărârea luată și să ne asumăm răspunderea dacă ne dăm seama că nu a ieșit bine.

Vocea îi tremura, dar atenția tuturor era îndreptată spre ea.

Simțea privirea uluită a lui Martin așintită asupra ei. Nu se putea uita la el. În schimb, se concentra asupra a ceea ce făcea.

— Nu înțeleg ce se petrece aici, dar știu că Will îți spune ceva important.

Voia să fie generoasă, înțelegătoare. Regina, încoronată în Anglia în aceeași zi, asta și aștepta de la ea. Își dorea din tot sufletul să fie miloasă și bună, să o atingă blând pe Melody pe umăr și să-i spună că totul va fi bine, că lucrurile se vor aranja, că ea personal va veghea. Toate astea îi treceau prin minte și simțea bunătața încălzindu-i inima.

În acea clipă, figura lui Melody se crispă. Dură doar o secundă, dar Claire văzu. „Femeia asta, își spunea Melody, e profesoara de pian a fiicei mele! Am angajat-o s-o învețe pe Locket să apese clapele albe și negre ale unui instrument muzical. E o ființă umilă, o englezoaică, nu una căreia ar trebui să-i cer vreo favoare.“

Apoi crisparea se risipi, alungată de simțul practic înnăscut al lui Melody. Era însă prea târziu. Claire văzuse. Căldura îi urcă din piept în cap. Ea era aceea care nu avea nevoie de nimic de la nimeni. Se întoarse spre amantul ei.

— Will, zise cu un curaj nebănuir. Știu că nu...

— Lucrurile astea nu te privesc, Claire, o întrerupse el, fără să se uite la ea.

Dar de acum ea îl cunoștea bine.

— Așa e, dar Melody are dreptate într-o privință. Știa că îl va scoate și mai tare din fire.

— Nu fi absurdă, habar n-ai despre ce e vorba.

— Dar...

— Ieși, zise el arătându-i ușa.

Calmul de care dădea dovadă Will în acea situație o făcu să freamăte. În cele din urmă recunoștea că e stăpânul ei. Auzi o șoaptă, „Nu se poate!” sau cam așa ceva, venind de la soțul ei. Închise ochii să nu-l vadă, să nu vadă uimirea și umilința întipărite pe fața lui și să fie nevoită să-și cerceteze propriile sentimente. Închise ochii și simți bubuitul surd al sângelui în timpane, apăsarea tuturor acelor ochi ațintiți asupra ei. Deschise ochii, privi în jur la marea de figuri încețoșate și se gândi la ce urma să facă. Totul se petrecea cu încetinitorul, parcă s-ar fi aflat sub apă. Clipi, dar ceața nu i se ridică de pe ochi. O servitoare strigă ceva în bucătărie, fără să aibă habar de drama care se desfășura la petrecere, auzi clinchetul paharelor așezate pe tăvi de altă servitoare, la fel de neștiutoare, auzi o muscă bâzâindu-i la ureche și o văzu pe femeia roșcată cum își trece încet, încet, mâna prin păr, fără să-și ia ochii de la ea. Toate acestea se întâmplară undeva departe de ea, parcă sub un clopot de sticlă. Într-un târziu se îndreptă de spate, trase aer în piept și făcu singurul lucru care îi trecu prin cap în acel moment, în acea clipă anume: ieși pur și simplu din cameră. Era o lașitate din partea ei și lăsa multe lucruri nelămurite, dar își simțea inima plină de mulțumire și duiosie și își dădea seama că nu are de ales. Trecu pe lângă femeile rămase cu gura căscată și pe lângă bărbații perplecși, se îndreptă spre ușă, puse mâna pe clanță. Șovăi, nici ea nu știa de ce, apoi apăsă clanța — nu avea să uite niciodată răceala metalului în podul palmei — și ieși. Nu îl privi pe Martin, nu se simțea în stare. Ieși. Afară o aștepta o viață nouă, necunoscută.

Mai târziu auzise ce s-a întâmplat. Femei care nici nu se uitaseră la ea înainte o strigau sau o opreau pe stradă, sub pretextul că vor să afle cum o duce sau să-i povestească ce s-a întâmplat după plecarea ei, deși, în realitate, voiau să știe ce legătură avea cu toată situația.

— Am auzit că s-a dus pe terenul de tenis și și-a băgat țeava pistolului în gură. Urâtă treabă. Știi, nu avea decât o mână. La cealaltă avea un cârlig, bineînțeles. I-a fost destul de greu. L-a găsit servitoarea. A fost un șoc atât de puternic pentru ea, că au internat-o. Servitorii pun întotdeauna la suflet astfel de lucruri.

— Sărmana Regina, zicea Claire.

Își amintea de petrecerea la care fusese invitată, cea la care îl cunoscuse pe Will, când băiatul și tatăl, în costume de tenis, își trimiteau unul altuia mingea. Încea să și-l închipuie pe Reggie Arbogast întins pe iarbă, cu sângele curgându-i din gură.

— Știe cineva de ce? Alt motiv decât cel de care se vorbește...

— Nu își găsea liniștea, spuneau ele. Se învinuia de dispariția colecției. Nu a putut suporta agitația cauzată de Încoronare și toate manifestările astea de patriotism. Se simțea îngrozitor. Poate se considera într-un fel vinovat de moartea lui Trudy Liang. O pauză. Ai cunoscut-o pe Trudy? Sau pe Dominick?

— Nu, răspundea Claire. Muriseră înainte să vin eu aici. De curând am aflat cine au fost.

— Dominick era un netrebnic. Se folosea de femei ca de batiste, cu toate că se spunea că îi place și invers, dacă mă înțelegi...

Claire aștepta, răbdătoare.

— Și soții Chen? Spumegau de furie că Will a venit și le-a stricat petrecerea. Nu-mi vine să cred că ai plecat, draga mea, a fost un moment atât de dramatic! Melody a făcut o criză de isterie, Victor încerca să-și țină firea, iar Will, ei bine, Will s-a stăpânit și a plecat la scurtă vreme după tine, lăsându-ne pe toți cu gura căscată. N-am mai văzut așa ceva! Ce scandal! Erai apropiată de ei?

— Nu prea știu amănunte, răspundea Claire. Îi dădeam lecții lui Locket, dar nu mă vedeam prea des cu soții Chen, așa că nu

știu prea multe despre ei. Au fost întotdeauna foarte amabili cu mine.

La celălalt capăt al firului se auzea un oftat dezamăgit.

— Da, sunt niște figuri. Pauză. Iar tu... ești bine?

— Atât cât se poate în situația dată, spunea, sau ceva asemănător.

— Și... Puține erau cele care își făceau curaj să întrebe: Și Martin?

Ea nu răspundea, iar ele, stânjenite de tăcerea care se lăsa, se simțeau obligate să spună banalități, tot felul de nimicuri, să-și exprime speranța că se vor vedea curând, că vor lua ceaiul împreună sau vor face o plimbare. Puneau repede punct conversației și nu mai sunau niciodată. Claire se minuna cât de lipsite de tact puteau fi.

Guvernul încheie ancheta privind dispariția Colecției Coroanei. Reggie Arbogast fu onorat postum cu recunoașterea de către regină a serviciilor pe care le adusese Imperiului Britanic. După ce vându conacul de pe Peak unui negustor din Shanghai care voia să se mute în Hong Kong, Regina Arbogast plecă în Anglia. Nu se făcu nici o mențiune oficială cu privire la Victor Chen.

5 iulie 1953

Îl zări de la distanță, o siluetă deșirată sprijinită în baston. Îi venea greu să creadă că bărbatul acesta era enigma care îi aprindea dorința până cu nici două săptămâni în urmă. Dar când se apropie, când îi văzu fața trasă, palidă, părul ciufulit, când îi auzi vocea, simți cum dorința i se trezește din nou.

— Claire, zise și o sărută pe obraz. Stai jos.

Se purta ca un unchi în vârstă și ea se simți respinsă. El fusese întotdeauna cel care imprimase un anume ton relației.

Se așezară pe o bancă de unde se vedea portul. Erau în Peak, unde stabiliseră să se întâlnească, sperând că nu vor da de vreun cunoscut – din motive cu totul diferite decât până atunci. Fusese o alegere bună. Erau singuri în amurg și bătea un vânt cald, deloc neplăcut.

— Uneori veneam cu Trudy aici, spuse el. E aceeași balustradă de fier. O atingeam atunci, o ating și acum, dar împrejurările sunt cu totul altele. Eu însumi sunt altul. Te gândești vreodată la lucrurile astea?

Era într-adevăr alt om, scăpat de povara pe care o purtase până atunci. Simțea că are inima ușoară.

— Will, începu ea.

— Și tu ce o să faci? întrebă el, de parcă ea nu ar fi spus nimic.

— Nu știu. Am vorbit cu părinții mei, dar nu par prea dornici să mă ia la ei. Ceva în legătură cu costurile și pensia lui. Nu am o slujbă, nici mijloacele necesare să fac rost de vreuna, din câte îmi dau seama. Așa că nu știu, repetă fără o intonație anume, fiindcă nu voia să-l facă să se simtă obligat.

— Înțeleg, zise el.

— Dar tu?

— Nici eu nu știu. Îmi e imposibil să stau aici, dar și să plec.

— Da, zise ea.

— Asta suntem, doi oameni care nu au unde să se ducă.

— Crezi să aș putea continua lecțiile cu Locket?

— Nu ți-au spus nimic?

— Nu, n-am mai vorbit de la petrecere.

— Mda, zise el pe gânduri. Dacă nu ți-au spus să închei lecțiile, eu aș zice să te duci în continuare. Dar știi, zise zâmbind strâmb, eu sunt cam pervers.

— Ce ai luat din cavou la Macao? Se tot frământase gândindu-se la asta.

— A, uitasem. Trudy avea o cutie de valori la bancă și mi-a spus întotdeauna că Dominick și cu mine avem acces la ea. După dispariția ei, am primit o scrisoare de la avocații ei prin care mă anunțau că puteam să ridic cheia la sfârșitul războiului după ce Trudy va fi fost declarată oficial decedată. Îmi vorbise de o altă cheie și înainte de război, dar nu am încercat niciodată să dau de ea. Iar când am primit-o de la avocați, nu am știut unde să o pun, așa că am ascuns-o în cavoul lui Dominick. Mi-am zis că nu se va duce nimeni acolo. Mi se părea cea mai bună soluție. Puțin cam dramatică, dar potrivită. Întotdeauna am căutat ceea ce părea potrivit.

— Ce era în cutie?

— Niște carnete de cecuri, hârtii de la bănci. De fapt, ceea ce a vrut să-mi lase erau documente, scrisori, lucruri care arătau ce făcuse pentru Otsubo în timpul războiului și ce făcuseră și ceilalți.

— Între ei se număra și Victor Chen?

— Da, spuse el scurt.

— Și ce ai făcut cu documentele?

— Le-am trimis unor persoane îndrituite să le vadă. Expeditor anonim.

— Victor a știut însă că tu ai fost acela.

— Știa că numai eu puteam pune mâna pe acest fel de informații.

— Viața ta e în pericol?

— Nu cred. Dar nu ar fi prima oară când mă înșel.

Stăteau alături și, cât ar părea de ciudat, se simțeau amândoi împăcați.

— Problema e că Victor Chen avea dreptate dintr-un anumit punct de vedere. Guvernul britanic nu a avut și nu are dreptul de a deține acele obiecte unice, neprețuite. Mai întâi că le-a furat de la chinezi, deși sunt sigur că ar contesta verbul. Numai că felul în care s-a purtat Victor... Clătină din cap. Omul ăsta nu știe decât un lucru. Iar pe Trudy nu am abandonat-o, nu cu totul. Otsubo nu mi-a mai semnat permisiile când a înțeles că nu îi voi da nici o informație. Dar nu s-a întâmplat niciodată ceva deosebit care să mă împiedice să ies. Un an întreg am tot avut permisiile. Trudy m-ar fi scos dacă aș fi vrut. E unul dintre marile mele regrete. Că totul s-a stins încet. Trudy merita mai mult. Pe deasupra, nu știu ce s-a întâmplat cu ea. Chiar nu știu. Cred că aș putea afla. Sunt destui cei cărora le-ar face plăcere să-mi povestească. Unul e Victor.

— Dar ce ai fi putut face?

— Orice în afară de ceea ce am făcut. Orice în afară de tâmpeniile pe care le-am făcut în lagăr: am format comitete, m-am luptat să obțin apă caldă sau cearșafuri! Ridică vocea, înfuriat: Am fost un laș, un laș. N-am făcut nimic să o ajut pe femeia pe care o iubeam. N-am mișcat un deget. M-am ascuns în spatele a ceea ce pretindeam a fi onoare.

— Și Trudy n-a... Claire nu putu termina întrebarea.

— N-a spus niciodată nimic. Nici nu mi-a reproșat, nici nu mi-a cerut vreo explicație. A fost întotdeauna persoana care a spus că este. Nu a pretins niciodată că e altceva. Asta era frumos la ea.

Își îndreptă spatele.

— Când i-am zis că nu o pot ajuta, s-a purtat ca și cum m-ar fi crezut. Numai că era mult prea inteligentă să nu înțeleagă cum stau lucrurile. N-a spus nimic – m-a iertat.

Se ridică, se apropie de un copac și rupse o frunză, cu gândul aiurea. Rupse frunza în două și iar în două și împrăstie bucățelele pe jos.

— Ce enervant de verde e Hong Kongul, zise. N-ai vrea uneori să nu mai vezi atâtea culori? Un cenușiu englezesc, un pic de ceață?

Claire dădu din cap. Will o luase pe panta destăinuirilor și ea nu voia să-l oprească.

— Uneori o urăsc pentru felul în care s-a purtat, continuă el. Pentru că nu m-a atacat niciodată, pentru că m-a lăsat să fiu laș. A fost o cruzime din partea ei.

Trudy ar disprețui un bărbat care plânge, era sigur.

— Mă urmărește o imagine, spuse el încet. Trudy alergând de colo-colo, înnebunită, ca un pui decapitat, neștiind ce să facă, neavând nici un punct de sprijin, cuprinsă de deznădejde. Așa simt, că era cuprinsă de deznădejde. Cu toate astea, nu a venit la mine să o ajut. M-a rugat o dată și eu am spus nu. După aceea nu mi-a mai cerut nimic.

Claire vru să-l apuce de mâna sprijinită în baston, dar el nu cedă și ea se mulțumi să pună palma peste mâna lui.

— Nu avea în cine să se încreadă. Era singură, singură. Eu o adusesem în situația asta.

Aerul era saturat de apă, de umezeala omniprezentă în Hong Kong. Claire simțea cum o picătură de transpirație i se prelinge încet pe spate.

Voia, spera ca Will să se uite la ea, să vadă că e lângă el, că e alături de el, dar bărbatul își întorsese ochii spre port, privind fără să vadă. Încet, încet, în mintea ei se făcu lumină: era desprins de cele din jur nu doar fiindcă scăpase de o povară, ci și fiindcă simțea golul dinlăuntrul său.

Trudy stă pe treptele hotelului Toa și îi face cu mâna în timp ce el urcă în mașina care îl va duce înapoi la Stanley. Trudy are o privire tristă. Soarele coborând în spatele liniei orizontului îi luminează părul de culoarea chihlimbarului. Madonna însărcinată. Îi trimite o beza și, pe neașteptate, îi face cu ochiul. Nu o poate suferi când se poartă așa – întotdeauna transformă un moment serios într-o glumă. Dar, la urma urmei, ea așa trăiește, așa supraviețuiește. Așa e ea. Nici nu a pretins vreodată altceva. L-a prevenit.

— Arbogast a cedat, îi spusese ea când venise în permisie, și el aprobase din cap.

— Da, l-am văzut imediat după aceea, răspunse.

— Numai că, spuse ea, și în voce îi răzbătea spalma, informația nu era cea corectă. Otsubo e furios. Au găsit însă indicii că fusese acolo. În vechiul depozit din Mong Kok. Dar cineva a ajuns acolo înaintea lui.

— De unde știa Otsubo că Arbogast cunoaște ascunzătoarea? Ea șovăi înainte de a răspunde.

— Cred că i-a spus Victor, cu toate că nu am nici o dovadă. Omul acesta e băgat în toate.

— Ai grijă, zise el.

— Știu, încuviință ea. Otsubo s-a cam plictisit de mine. Cred că s-a terminat.

— Și ce înseamnă asta pentru tine? o întrebă, având grijă să nu se vadă cât de ușurat se simțea.

Trudy râse.

— O, nimic bun, din păcate. Înseamnă că sunt la cheremul lui, ca și înainte, dar nu mai am cum să-l îmbunesc când e în toane rele.

— Acum vrei să vii în lagăr?

— Iar lagărul! Pe mine nu mă poți pune în colivie, iubitul. M-am obișnuit cu libertatea, cu primejdiile și umilințele ei.

— Dar ai putea...

— Sunt pe cale să-mi găsesc un alt... sponsor, zise încet. Sau mi se va găsi unul. Nu-ți face griji.

Din ochii lui țâșniră lacrimi fierbinți. Nici el nu se aștepta la asta și simțea că ar muri dacă le-ar vedea Trudy.

— Trebuie să plec, spuse.

— Da.

Dădu să plece, dar ea îl prinse de braț și îl privi scrutător.

— De fiecare dată când îmi iau rămas-bun de la tine mă întreb dacă e *au revoir* sau *adieu*. Înțelegi ce spun?

El făcu semn din cap că da.

— Ai prea multă putere asupra mea, zise ea zâmbind. Sunt nevoită să mă prefac că nu contează, că tu nu contezi. Cum am ajuns aici?

El o privește. Femeia asta, iubirea vieții lui, cu fața roșie din cauza sarcinii, cu gleznele, altădată delicate, umflate și de, femeia asta, o supraviețuitoare, însărcinată în șase luni cu un copil nedorit... Dar ultimul păcat nu i-l poate ierta. Îi vine mai ușor să o numească pușlama și să se întoarcă în lagăr, să pozeze în victimă, să-și lingă rănilile. Asta și face. Nu e o faptă cu care să se mândrească, dar numai așa poate supraviețui. Asta e în joc acum.

27 mai 1953

Edwina Storch îi povestise totul, sigură că îi va transmite ceea ce trebuie lui Will. Îi aude și acum vocea, în timp ce îi turna ceai, în salonul întunecos.

— Trudy s-a dat peste cap să-i devină indispensabilă lui Otsubo. Știa pe ce să mizeze. Eu îl cunoșteam pe Otsubo fiindcă îmi înlesnise într-o oarecare măsură obținerea permisului. Am păstrat legătura și l-am ajutat cu tot felul de mărunțișuri. O privi pe Claire pe deasupra ochelarelor. Înțelegi, nu colaborem cu inamicul. M-am gândit că e mai bine pentru Anglia și pentru toată lumea dacă mă mențin pe linia de plutire și nu avea rost să mi-l fac dușman. Își scoase ochelarii și îi șterse din nou. Iar când Trudy a devenit cu adevărat indispensabilă pentru Otsubo — știa totul despre Hong Kong, secretele tuturor —, vărul ei, Dominick, pe care nu l-am plăcut niciodată, a devenit gelos. Parcă se luaseră la întrecere care să-i intre în grații, și nu era loc decât pentru unul. Dominick era îngrozitor, nu știu dacă ai auzit ceva despre el, dar

era revoltător. Un sadic meschin, care credea că viața trebuie să-i ofere totul. Amândoi erau lacheii lui Otsubo și se făceau luntre și punte să-i aranjeze întâlniri cu chinezii de vază, îi povesteau tot ce se întâmplă în comunitatea chineză, ba chiar și în micuța comunitate europeană rămasă în afara lagărului. Dominick făcea bani cumpărând și vânzând produse de primă necesitate. Le cumpăra ieftin de la oamenii lui și le vindea la prețuri exorbitante pe piața locală. Dezgustător. În același timp, se străduia să afle cine pe cine ajută și îi raporta totul lui Otsubo. E de la sine înțeles că vechile cunoștințe nici nu mai voiau să știe de el, în schimb era bine hrănit. Nici nu se străduia să ascundă ceea ce făcea. Mulți nici nu mai voiau să stea de vorbă cu el.

Claire o întrerupse.

— Ați fost nevoită să munciți? Cum ați supraviețuit?

Edwina strânse din buze.

— Prefer să nu vorbesc despre neplăcerile trecutului.

Claire se stăpâni cu greu să nu râdă, dar văzu că Edwina Storch nu-și dădea seama de enormitatea pe care o spusese.

— A fost o poveste întreagă: japonezii din Hong Kong voiau să se îmbogățească. Până aici, nimic neobișnuit, numai că se vorbea mult despre Colecția Coroanei, care cuprindea unele piese de porțelan extrem de rare, de o valoare inestimabilă. Lui Otsubo i s-a adus la cunoștință că știam câte ceva și m-a chemat să-mi ceară informații. I-am spus puținul pe care îl aflasem.

Ochii Edwinei scânteiau.

De fapt, știam ceva mai mult decât am lăsat să se vadă, dar nu era momentul potrivit să vorbesc.

Făcu o pauză și continuă:

— Ce-ai zice dacă ți-aș spune, Claire, că guvernatorul a ajuns în Hong Kong chiar înainte de izbucnirea războiului? Stătea absolut nemișcată, parcă ar fi fost în transă. Situația era foarte încurcată și el știa prea bine. Abia fusese numit și prelua conducerea unei colonii care, după cum scriau majoritatea rapoartelor serviciilor secrete, avea să fie cucerită într-un răstimp foarte scurt. Primise ordin de la Londra să pună la adăpost Colecția Coroanei, care se afla în casa guvernatorului. Stratagema lui... Se opri să chicotească. Interesantă poveste, nu? Politicienii sunt atât de

proști. Nu-i duce mintea deloc. Stratagerma lui era să spună la trei persoane diferite unde o ascunsese ca să scape neatinsă până la sfârșitul războiului. Comunicarea cu Londra era compromisă, așa că trebuia să găsească o altă cale. Aici se opri și o privi țintă pe Claire. Eu am fost una dintre cele trei.

— Trebuie că a fost o mare onoare, murmură Claire.

Își închipui scena: Edwina Storch chemată la casa guvernatorului, tratată cu ceai și briose, primită cordial de omul care știa atât de puține despre teritoriul al cărui stăpân devenise; de-abia se instalase, nu îi cunoștea bine nici pe servitori, răspunderea i se părea uriașă. Edwina, condescendentă, cum doar o femeie de vârstă și cu experiența ei putea fi. Cum reușise să scape atâta vreme, cum de nu o întrebase nimeni nimic?

— Aflase că locuiam de multă vreme în Hong Kong și știam multe despre oameni, despre locurile astea și istoria lor, ceea ce era perfect adevărat, zise Edwina gânditoare. Și despre ceilalți doi aleși. Bineînțeles, am aflat cine erau. Nu trebuia să știm unii de alții, dar lucrurile astea transpiră. Guvernatorul, speriat, le-a dezvăluit câtorva persoane nu locul unde era ascunsă colecția, ci identitatea noastră. Oamenii au vorbit, la rândul lor, și informația s-a răspândit. Unul a fost Reggie Arbogast. Îl cunoști?

— Foarte puțin.

— După război a devenit cam sucit. Strânse din buze și o expresie rea, necruțătoare, i se zugrăvi pe față. A avut parte și de o nevastă toantă, Regina.

— Și al treilea? nu se putu abține Claire să întrebe.

Edwina păru surprinsă.

— Credeam că ți-ai dat seama. Victor Chen.

Aprilie 1942

Când plouă în Hong Kong, lumea stă în loc. Potopul e atât de puternic, încât nimic nu-i poate face față. Orașul dispare sub perdeaua cenușie de apă, oamenii fug ca niște șobolani speriați, căutând adăpost în intrândul ușilor, în magazine și restaurante.

După ce intră, rămân tremurând în bătaia ventilatoarelor, se scutură de apă, comandă cafele sau se uită la haine așteptând să treacă ploaia.

Trudy și Victor Chen stau așezați la o masă la Chez Sophie, un mic restaurant din Causeway Bay, privind cum cade ploaia.

— Aici nu e niciodată curat, nici măcar după ce plouă, spune Trudy. Apa curăță mizeria de pe străzi, dar după câteva clipe e murdar din nou. Așa e Hong Kongul, *murdar*. Întotdeauna a fost așa. Dar nici n-aș putea trăi în altă parte. Orașul ăsta împruțit e casa mea. Își plimbă mâna pe brațul scaunului, îmbrăcat în catifea roșie, roasă. Mi-a plăcut întotdeauna restaurantul ăsta. Când eram mică, tata mă aducea aici în fiecare duminică pe la ora unsprezece. Și îmi cumpăra o rochie nouă.

Victor tușește cu subînțeles.

— În fiecare săptămână? Erai chiar atât de răsfățată?

— Răsfățată? Nu-ți face griji, Victor, războiul ăsta va stoarce și ultima picătură de răsfăț din mine.

— Oamenii își vor da arama pe față.

— Au și început, dragul meu văr, iar alții fac deja comentarii. I-am auzit pe unii numindu-ne colaboraționiști. Nu așa se numesc cei care se apropie prea mult de învingători?

— *Colaboraționist* e un cuvânt urât, Trudy. Eu unul aș avea mare grijă cum îl folosesc.

Roșu ca focul la față, Victor ia o înghițitură de coniac. Trudy stă tolănită în fotoliu. Arată splendid într-o fustă cafenie și o bluză de culoarea fildeșului. În față are o ceașcă de cafea pe jumătate goală.

— Dar asta suntem, Victor, de ce să ne prefacem? îl împunge Trudy. Nu așa se numesc cei ca noi?

— Nu fi naivă, se răstește el. Tu dai lecții de engleză și de etichetă. Practic, ești guvernanta unui general cumsecade, pe care îl înveți să se poarte ca în Occident, o lume de care e foarte interesat, împotriva voinței lui. Iar eu pur și simplu fac tot ce îmi stă în putință pentru ca trecerea să fie lină și oamenii noștri să nu sufere. Să nu mai spui prostii de-astea. Nimic nu e atât de negru sau atât de alb. De ce să ne disprețuim noi înșine și să ne punem rău cu cei care ne-ar putea ajuta să traversăm vremurile astea grele? Trudy, nu mai ești un copil.

— Dar Otsubo e așa de...

— Nu-ți mai bate capul în legătură cu el. Dă-i lecții de engleză și fă ce-ți cere. Viclenia i se citește pe față. Aș zice să faci tot ce-ți cere, oricât de greu ar fi.

— E un porc, zice ea în șoaptă.

Chelnerul vine și îi toarnă cafea în tăcere. Ea pune zahăr și lapte, ia o înghițitură. Victor o privește atent.

— Te-ai schimbat, zice. Oare din cauza englezului? Ți-a băgat în cap valorile lui eterne, te-a învățat cum se fac lucrurile, ți-a vorbit de onoare și de toate tâmpeniile pe care se pricep englezii să le fabrice? Pe de altă parte, când vine vorba de responsabilități, găsesc negreșit un motiv să nu se achite de ele, ba chiar te conving că altfel nu se poate. Au ajuns adevărați artiști. Vorbesc frumos și nu fac nimic.

— Există vreo persoană pe care să nu o urăști, Victor?

În sinea ei își spune că discursul lui e distrus de accentul britanic, căpătat la Oxford.

— Ești chinezoaică mai presus de toate, Trudy. În orice altă țară ai fi considerată o străină. Locul tău e în Hong Kong.

Își aprinde o țigară, dar nu îi oferă și ei una. Trudy știe că nu i-a plăcut niciodată să o vadă fumând în public. Părerea lui e că femeile trebuie să fie sobre și tăcute în societate.

— Și astea vor deveni o monedă de schimb, zice el privind capătul aprins. Lucrurile se vor schimba. O să fie la fel de greu să-ți găsești un loc în lumea asta nouă cum e să clădești o casă pe nisipuri mișcătoare. Trebuie să fii flexibilă.

Trudy își pune mâinile pe masă și se apleacă spre el. Dacă ar putea, și-ar arăta colții și ar șuiera.

— N-am timp de pierdut, Victor. De ce ai vrut să mă vezi?

— Vreau să fiu sigur că suntem de aceeași parte a baricadei. La urma urmei, suntem rude.

Trudy râde.

— Până acum nu-ți păsa atât de mult de familie. Poate că e mai bine să mă duc la Stanley, spune cu oarecare șovăială. Will zicea...

— Nu fi proastă, Trudy. Poți să o duci mult mai bine afară decât în închisoare. Nu-ți face iluzii, asta e: o închisoare. De ce să te duci acolo?

— Dar Will...

E rândul lui Victor să râdă.

— Nu te știam așa sentimentală, dragă. În plus, mai e problema cu tatăl tău.

Trudy se crispează.

— Ce e cu el?

— N-am vrut să îți spun nimic, dar... nu se simte bine.

Pe fața lui Trudy nu se clintește nici un mușchi:

— Mie nu mi-a spus nimic.

Victor o privește de parcă ar fi săracă cu duhul.

— Și crezi că ți-ar spune?

— Nu te cred.

Victor dă din mână:

— Puțin îmi pasă. Dar apoi își dă seama ce a zis. Bineînțeles, mă preocupă starea lui și m-am gândit că ai dreptul să știi.

Pianistul intră, se așază la pian și începe să cânte. Trudy și Victor stau față în față, dar nici unul nu vrea să facă următoarea mișcare.

— Debussy, remarcă Trudy.

— Da.

Rămân așa, ca doi jucători de șah. Se uită la orice, numai unul la altul nu. Victor fumează țigara până la filtru și o stinge în scrumiera de cristal. Vorbește primul și o ia pe ocolite.

— Deja nu prea se mai găsesc țigări Players. Japonezii aduc de-ale lor, dar tutunul e mizerabil. Marea afacere va fi transportul și accesul la importuri. Canalele se vor îngusta din ce în ce mai mult. Mărfurile se vor scumpi.

Trudy ridică privirea.

— Mărfuri cum ar fi medicamentele, să zicem?

— Da, sigur. Țasta e doar un exemplu. Medicamente de calitate. Companiile farmaceutice americane și britanice nu vor trimite produse în teritoriile cucerite. Cel puțin, nu în mod legal. Acum se va vedea cine știe să se descurce.

— Tu ai știut întotdeauna să te descurci, Victor. Dar ți-a lipsit subtilitatea.

El ridică brațele:

— Dintotdeauna mi s-a reproșat că sunt așa sau altfel. Nu vreau decât să mă asigur că înțelegi situația. Nu se va mai găsi *mâncare*. Acum nu mai e vorba de ciorapi de mătase sau porto de calitate.

Trudy se ridică.

— Scuză-mă. Trebuie să-mi pudrez nasul.

Se îndreaptă grațioasă spre toaletă și ușa se închide fără zgomot în urma ei. Victor așteaptă, bătând cu pacheul de țigări în masă. Când iese, Trudy are o figură proaspătă și un strat nou de ruj — armura oricărei femei.

— Lumea ar putea crede că ne iubim, Victor. Ne-am dat întâlnire clandestin într-un restaurant puțin frecventat, spune ea zâmbind.

— Să fim amanți?

— Nu mă placi?

Victor îi ia cuvintele în serios mai mult decât ar trebui.

— Mi-ești ca o soră, Trudy. Melody a ținut întotdeauna la tine. M-a rugat să am grijă de tine cât e ea plecată, să mă asigur că îți e bine.

— Ce curios! Mie mi-a spus să mă duc la Macao, la tatăl meu.

— Are într-adevăr nevoie de cineva care să-l ajute, să aibă grijă de el.

— Îl are pe Leung. Stă cu tata de patruzeci de ani și îi e devotat. Va avea grijă de el mai bine decât aș putea eu.

— A, n-ai auzit?

Trudy se schimbă la față.

— Nu, ce?

— Leung a fost înjunghiat în plămân. Se pare că încerca să împiedice un soldat japonez să ia Rolexul tatălui tău. S-a luptat o vreme cu moartea, dar până la urmă a fost înfrânt. Soldații știu exact unde să înfigă cuțitul.

— Tata mi-ar fi spus, zice Trudy. M-ar fi căutat.

— Știi doar cum e taică-tău, zice Victor pe un ton liniștitor. Nu vrea să-ți dea bătaie de cap. Nu-ți face griji, Trudy, m-am ocupat eu de tot. Am angajat o femeie din Shanghai care stă cu el, îi gătește și are grijă de el. El nu voia să te îngrijezi, nici eu nu voiam. Am adus vorba doar fiindcă...

Tăcere. Trudy ridică privirea și îi zâmbeste nesigură. Întinde încet mâna, ia pachetul de țigări și scoate una. Victor nu îi oferă foc, așa că e nevoită să caute o brichetă în geantă. Îi tremură mâinile. Trage fumul în piept și i-l suflă lui Victor în față.

— Otsubo... zice. Mă adoră. Crede că sunt o floare exotică.

— Știu, răspunde Victor. Vezi să dureze cât mai mult.

O privește cercetător, cu ochii îngustați, și întoarce privirea, mulțumit.

— Săptămâna viitoare dau o recepție în aer liber. Ai să fii tu gazda. Suntem rude, deci lumea nu va comenta. Adu-l pe Otsubo și spune-i să invite pe cine vrea el.

Trudy dă din cap, o mișcare aproape imperceptibilă.

— Cred că am terminat, spune Victor. Încă ceva, Trudy. Când te hotărăști să faci ceva, mergi până la capăt. Nimic nu e mai rău decât nehotărârea sau ambiguitatea. Îți pui viața în pericol. Numai că tu ești o fată deșteaptă, știi despre ce vorbesc. Îți doresc o zi bună.

Aruncă niște bancnote pe masă și iese.

27 mai 1953

Claire stătea față în față cu fosta directoare de școală și o privea uluită.

— Victor Chen a fost unul dintre cei trei? Atunci de ce nu a...

— A, nu, făcu Edwina. Nu voia să vândă informația pe nimic. Dacă cineva se pricepe la afaceri, atunci el e acela. Guvernul a primit informații total eronate despre el. Dacă m-ar fi întrebat pe mine, le-aș fi spus că ar vinde-o și pe maică-sa, cu condiția să ia un preț bun. S-au gândit că ar fi bine să știe și un chinez, în caz că englezii erau aruncați în închisoare sau uciși. Credeau că e fidel Angliei fiindcă a fost educat și școlit acolo. Victor a aflat că eu și Reggie știam, dar Reggie era la Stanley și își dădea seama că nu va vorbi niciodată. Pe mine nu mă cunoștea îndeajuns. M-a invitat de câteva ori acasă la el. De fiecare dată mă răsfăța de-a dreptul, dar în același timp mă interoga cu dibăcie – voia

să afle ce intenții am. Ne-am jucat o vreme de-a șoarecele și pisica și a stat tot timpul cu ochii pe mine.

— Trudy știa ceva?

— Nu cred, altminteri nu s-ar fi zbuguiat atâta, încercând să afle. Cred că Victor se amuza văzând-o cum se zbate să obțină ceva ce el avea deja. Și Dominick la fel. Merita să-i vezi. Victor i-a urmărit o vreme, iar la un moment dat s-a gândit că deveniseră prea influenți și s-a hotărât să curme jocul. El era păpușarul. Ei nu erau decât marionetele lui.

Edwina tăcu.

— Vrei o brioadă? întrebă. Sunt cele mai bune din Hong Kong, făcute de domnul Wong, pe care l-am învățat eu însămi cum să le prepare. E cel mai bun patiser chinez din colonie.

— Nu, mulțumesc.

Edwina întinse dulceață pe o bucată de brioadă și o băgă în gură.

— Mmm, făcu ea. Am trăit aici atât de mult, dar tot nu pot renunța la ceai și brioadă. Și cum îți spunem, pe Victor Chen începuse să-l calce pe nervi felul în care se purtau Trudy și Dominick. Prietenia lor cu Otsubo devenise prea bătătoare la ochi. Era inadmisibil. Drept urmare, s-a apucat să bage zădărnici în ei. Îi voia mai degrabă la cheremul lui decât la al lui Otsubo. L-a luat pe Dominick drept partener într-o afacere înfloritoare. Furnizau trupelor japoneze din Guangzu¹ motorină și produse de primă necesitate și câștigau o avere. Ce făcea Dominick înainte era un moft, i-a și spus. Victor avea fabrici și resurse uriașe. Apoi i-a băgat în cap lui Dommie că Trudy lucrează pe cont propriu și încearcă să obțină informația fără el, iar Dominick l-a crezut, bineînțeles, și s-a apucat să facă lucruri care să o discrediteze pe Trudy. I-a spus lui Otsubo că Trudy știe unde se află Colecția Coroanei, dar nu vrea să-i spună. Victor s-a grăbit să confirme.

— Dar Dominick știa că Victor știe?

— Nu, făcu Edwina disprețuitoare. Victor nu a spus nimănui. Doar eu știam. Dar știi ce e ciudat? Edwina privea în gol. Ciudat, într-adevăr. Ai fi zis că Trudy înțelegea ce se întâmplă,

---

¹ Oraș din sudul Chinei, bombardat și ocupat de japonezi în perioada 1938-1945; fosta denumire: Canton.

dar nu făcea nimic, parcă renunțase deja, parcă nu îi mai păsa și doar juca un rol.

Cineva deschise ușa și se uită înăuntru. Edwina Storch nu ridică privirea. Ușa se închise fără zgomot.

— Ei bine, după o vreme Otsubo a hotărât că Trudy îi dă prea multă bătaie de cap și s-a plictisit de ea. Oricum, începuse o relație cu Dominick. Erau iubiți. Otsubo nu se dădea în lături de la nimic, îi plăcea orice. Era nesătul ca un porc. A avut astfel o scuză să se descotorosească de ea și mi-a cerut să-l ajut. Dar știi, ciudățenia era că, orice ar fi făcut el, nimic nu o tulbura. Nu putea să o atingă cu nimic și asta îl scotea din minți. După ce a rămas însărcinată, i-a spus că o dă aghiotantului său, că totul s-a terminat între ei, dar ea nu a zis nimic. A făcut tot ce i-a spus el și nu i-a dat niciodată satisfacție. Otsubo, cred eu, voia să o vadă suferind. A dat-o altora... Ea era moștenitoarea unei averi uriașe, de când se născuse avusese tot ce e mai bun, cunoștea pe toată lumea. Nu știu de ce i-a făcut jocul. Cred că pur și simplu nu-i mai păsa.

De când stăteau de vorbă, era prima oară că Edwina părea tristă.

— Și cum a murit Trudy? întrebă Claire.

— Dominick i-a spus lui Otsubo că Trudy știe unde se află Colecția Coroanei. Fata a negat. Otsubo s-a gândit că poate îmi va destăinui mie, fiindcă eram englezoaică, și m-a pus să mă întâlnesc de câteva ori cu ea, ca din întâmplare, să reinnoim relația. Mi-a fost foarte ușor, fiindcă el știa mereu unde putea fi găsită. Prin urmare, drumurile noastre se încrucișau foarte des.

— Ați avut vreodată mustrări de conștiință? întrebă Claire.

— Nicidecum, răspunse Edwina fără ezitare. Trebuie să înțelegi, Claire, că nimeni nu era un sfânt în afacerea asta. Otsubo era dușmanul, dar Trudy, Dominick și Victor erau într-un fel sau altul în aceeași tabără cu el. Nu le păsa de nimeni în afară de ei înșiși.

— Era oarecum o îndatorire patriotică, zise Claire încet.

— Da, prinse Edwina ideea din zbor. Mi-am zis că în felul acesta îmi pot ajuta țara. Știam că, mai devreme sau mai târziu, Victor Chen avea să vândă Colecția Coroanei. Era doar o chestiune de preț. M-am gândit că, dacă sunt la curent cu ce se întâmplă, aș putea să ajut la găsirea ei. Așa că... i-am spus lui Otsubo că Trudy știa locul.

— Cum? rămase Claire cu gura căscată. Dar...

Edwina se încruntă.

— Mi s-a părut că așa e mai bine. Trebuia să-i îndrept privirea în altă parte, ca să nu se uite în direcția bună.

— Bine, dar i-ai semnat condamnarea la moarte, izbucni Claire fără să se mai poată abține.

— Ți se pare atât de simplu, vezi lucrurile în alb și negru, nu? Adevărul e, scumpa mea, că Trudy era condamnată de la bun început. Ar fi trebuit să vezi cum se purta. N-ar mai fi rezistat nici măcar o lună. Ei, deci Otsubo aflase de la două persoane că Trudy știe, dar nu vrea să-i spună. Mi-a cerut să o aduc la biroul lui. Felul în care s-a purtat mi s-a părut foarte ciudat. Probabil că așa sunt japonezii. Trudy și-a dat seama că s-a întâmplat ceva, fiindcă mergea toată ziua acolo și nu avea nevoie să o însoțească eu, dar s-a purtat foarte politic. Când m-am dus la ea m-a servit cu ceai și am stat prietenește de vorbă. Am mers împreună și ea a intrat singură în clădire. I-am spus că e așteptată. Asta a fost. Nimeni nu a mai văzut-o vreodată.

În cameră se făcu parcă frig. Claire își încrucișă brațele pe piept.

— Și... ideea rămase nerostită.

— Nu, draga mea, zise Edwina. Japonezii nu se pierd cu firea în astfel de situații și elimină martorii. Cred că au lăsat-o să nască și apoi... nu știu ce s-a mai întâmplat.

— Și Dominick, vărul ei?

Edwina clătină din cap.

— Băiatul ăla nu avea cum s-o sfârșească altfel decât rău. Era vârat până-n gât. Cu toții s-au folosit de el. Victor l-a pus șef la o companie înființată de el, care se ocupa cu aprovizionarea. A făcut în așa fel încât numele lui Dominick să apară pe toate hârtiile oficiale, având grijă ca el să nu poată fi implicat. Oricum, nu a contat. Dominick s-a lăcomit și a început să fure, iar japonezii au aflat. Nimeni n-a știut vreodată exact ce i s-a întâmplat, dar cel puțin i-a fost găsit trupul. Într-un canal dintr-un cartier rău famat. Avea toate degetele tăiate, în afară de cel de-al unsprezecelea, o anomalie din naștere, din câte se pare.

— Aha, Claire expiră încet. Era prea mult pentru o singură după-amiază. Și ce s-a întâmplat cu Colecția Coroanei?

— Ei, orice se poate spune despre Victor, numai că e prost nu. S-a gândit că secretul s-ar putea afla, ori de la mine, ori de la Arbogast, așa că a luat colecția și a depozitat-o în altă parte. Apoi i-a dat de înțeles lui Otsubo cum că Arbogast ar ști locul. A manevrat cu măiestrie situația. Otsubo îi era acum îndatorat, înțelegi? Dar Arbogast nu a aflat asta niciodată. I-au tăiat mâna. A avut noroc că s-au oprit aici. Arbogast a cedat, așa cum ar fi făcut mulți dacă ar fi fost tratați cu atâta... brutalitate, dar când Otsubo și-a trimis oamenii, colecția nu mai era acolo. Arbogast a mai avut de tras, dar Victor a scăpat basma curată. Arbogast nu a fost niciodată sigur dacă a vorbit sau nu. Cred că acest lucru a fost mai chinuitor decât tortura propriu-zisă. Ce feste îți poate juca mintea, cugetă Edwina cu glas tare. După război, afacerile i-au mers bine și i-a ajutat mult pe cei necăjiți, dar fericit nu a mai fost niciodată. Simțea că și-a trădat țara și unui om ca el gândul nu îi dădea pace.

Victor, pe de altă parte, și-a dat seama la un moment dat că sorții războiului se schimbă și s-a gândit că ar fi mai bine să înapoieze colecția chinezilor, obținând astfel anumite favoruri de la ei. A încărcat colecția într-un tren și a trimis-o în China. Un dar din partea unui cetățean loial. Eu am aflat abia mai târziu.

— Și cu asta, basta. Nu ai spus nimănui niciodată?

— Nu, răspunse Edwina. Victor mi-a dat de înțeles mai mult decât ar fi fost nevoie că e spre binele meu să nu scot o vorbă.

Claire se gândi la viața fără griji pe care o ducea Edwina, la moșia ei din Noile Teritorii, toate întreținute, credea lumea, din pensia ei de fostă directoare de școală.

— Cine mai știa? întrebă.

— Habar n-am, scumpo. Victor e foarte secretos.

— Și Will cât știe din toate astea?

— Ei, asta trebuie să-l întrebi personal.

— Și de ce îmi spunei mie toate astea? Nu am nimic de-a face cu toată povestea, zise Claire.

— Ești... apropiată de Will, nu? întrebă Edwina.

— Îl cunosc, admise Claire.

— Nu te sfii, o luă Edwina peste picior. Ascultă de tine?

— Nicidecum.

De asta era sigură.

— Ba eu cred că ai fi surprinsă. După mulți ani, ești prima persoană cu care binevoiește Will să-și petreacă vremea. Eu cred că are nevoie de un mic imbold pentru a face ceea ce trebuie. Femeile știu exact ce anume să spună. Au al șaselea simț.

— Nu-mi dau seama unde bateți, făcu Claire pe niznaiul.

Edwina plesni cu palmele în masă.

— Omul ăla, izbucni ea, omul ăla, Victor Chen, se preumblă prin Hong Kong de parcă ar fi moșia lui. Se are bine cu toate persoanele importante... știi că a fost ales să dea o petrecere în cinstea prințesei Margareta, când va veni în vizită aici? Și, mă rog, cine este el? Un chinezoi parvenit, îmbrăcat în haine cumpărate pe Savile Row! Un colaboraționist. Un oportunist. Vorbea cu atâta furie, că aproape scuipa. Pretinde că e mai bun decât toți, chiar și decât englezii! Mi se face greață și n-am să admit una ca asta.

Accesul ei de mânie părea cu atât mai nelalocul lui în camera aceea cu iz aristocratic.

— Săptămâna trecută a dat nas în nas cu Mary în oraș și s-a făcut că n-o vede. A întors spatele vechilor prieteni, grăbit cum e să ajungă în vârf. Ei, o să-l învăț eu minte. O privi pe Claire. E un individ îngrozitor și nu merită nici o fărâmnă din tot ceea ce are.

— E greu de spus cine merită ceea ce are, reflectă Claire.

Avea senzația că se luptă să domolească un animal mare, furios.

— Crede că trecutul poate fi îngropat. Numai că trecutul iese la iveală, iar și iar.

— Și copilașul? Copilul lui Trudy? Întrebă Claire, gândindu-se că poate era singura ființă nevinovată din toată povestea asta.

— Nu știu, scumpo, îmi închipui că a avut cineva grijă de el. Tăcu o vreme. Da. Asta a fost. Mă gândesc destul de des la ultima după-amiază petrecută cu Trudy, la cât de detașată, de îndepărtată de toate părea. Nu îi mai păsa dacă trăiește sau nu după ce Will a părăsit-o. Părerea mea e că Will Truesdale i-a frânt inima. Cine ar fi crezut? Cine ar fi zis că uimitoarea Trudy Liang avea o inimă?

5 iulie 1953

— Și cu noi cum rămâne acum? întrebă Claire.

Ea și Will rămaseră tăcuți o bună bucată de vreme, privind marea, vapoarele care treceau neauzite prin port, depășindu-se unul pe altul ca niște jucării plutind într-o cadă. Începu să plouă mărunț. Ea făcuse un efort să deschidă vorba și acum îi era greu să-l privească. Își puse mâinile pe genunchi și le împreună într-un gest puțin afectat.

— Nu ai nevoie de mine, zise el încet. Ți-am mai spus și înaintea, iar acum e mai adevărat decât oricând. Te poți lipsi de mine.

Prima ei reacție fu să se retragă. Apoi își dădu seama că eliberarea lui Will însemna și pierderea unei certitudini: trăise prea multă vreme cu secretele lui, iar acum, când fuseseră dezvăluite, probabil că simțea un gol pe dinăuntru.

— Nu am nevoie de tine, repetă ea.

Cât de imaterial părea, cum scăpa ori de câte ori încerca să-l prindă. Nici măcar în momentele cele mai întime, în pat, când fața lui, răvășită de pasiune, era aplecată deasupra ei, niciodată nu era pe de-a-ntregul cu ea. Acum înțelegea de ce: fusese întotdeauna cu cealaltă.

Încă o amintire nechemată: Will, deasupra ei, ridicând șuvițe din părul ei și lăsându-le să-i alunece printre degete, cu privirea pierdută.

— Aur, spusese el. Îmi place culoarea metalelor — aur, bronz, chiar și argint. Până la urmă, aurul și bronzul iau culoarea argintului, nu-i așa?

Era un fel de declarație de dragoste, mai mult decât atât nu auzise niciodată de la el. Durerea îi săgetase inima. Întorsese capul și își ascunsese fața în pernă. Când erau în pat, Claire era timidă, temându-se să nu spună ceva de care avea să-i pară rău.

— Știi că meriți mai mult, zise ea încercând să mai salveze ceva, nici ea nu știa ce. Nu poți să trăiești doar cu regrete.

— Încerci să fii bună cu mine, dar nu înțelegi, răspunse el.

— Nu e vorba de bunătate.

El nu răspunse.

— Îmi spui mereu să fiu puternică, dar tu însuși nu ești puternic. Când ne-am întâlnit prima oară, m-ai sfătuit să profit de orice ocazie să mă schimb, să nu mă mulțumesc doar cu ceea ce mi-a oferit viața. Dar tu însuși nu poți să te schimbi. Te-ai împotmolit în trecut și ești hotărât să fii nefericit. Până acum nu văzuse lucrurile atât de limpede. Un val de mânie o cuprinsese pe neașteptate și înțelese parcă și mai bine. Te duci la fund, dar nu poți să-mi dai drumul. Și mai ziceai că ești puternic!

Se simțea păcălită, atrasă într-o relație falsă. Bărbatul pe care-l iubise era o scoică goală. Și o mai năpădi un sentiment nedorit, dușmanul pasiunii: i se făcu milă de el.

— Ți-am spus să pleci, nu te mai gândi la mine, zise el, supărat la rândul lui.

Voia să fie lăsat în pace, dar ea încă mai încerca să salveze ceva.

— De ce-ai venit la mine? Mi-ai dat viața peste cap. Spuneai că nu mă placi. Atunci, de ce? Din plictis? O înțepătură și o acuzație în același timp.

— Erai pură, încercă el o explicație. Nu erai ca ceilalți. Aveai prejudecăți și idei prostești, dar erai deschisă, doreai să te schimbi. Mie nu-mi păsa că sunt singur. Dar ai venit tu...

— Iar tu mi-ai deschis ochii, cu înțelepciunea ta și...

— Nu e cinstit, nu se cade să vorbești așa. Nu m-am uitat la nici o altă femeie până când ai apărut tu. Dar nu mă simțeam bine, mi se părea că o trădez pe Trudy, pe care o trădasem deja în atât de multe feluri.

— Îți risipești viața, zise ea. Ploaia îi udase părul – îi atârna acum pe frunte în șuvițe încâlcite. Nici măcar nu se ostenea să ștergă apa care îi șiroia pe față. Se vedea că e înfrânt. În cele din urmă, Claire nu se mai putu stăpâni: Ești un laș. Cum, asta era bărbatul pentru care își dăduse viața peste cap? De necrezut.

— Iar tu n-ai pic de minte, zise el cu patimă. Ești naivă dacă îți închipui că poți lăsa trecutul în urmă așa, ca și cum ai închide o ușă.

— Nici măcar nu te uitai la mine! strigă ea. Nici măcar atât nu mi-ai dat. Atenția pe care mi-o dădeai era totdeauna măsurată cu zgârcenie.

Se privi. În dimineața aceea se îmbrăcase cu grijă, gândindu-se la impresia pe care o va face. Voia să pară calmă, încrezătoare, o femeie care nu are nimic de reproșat. Alesese o rochie albastru-închis, din bumbac subțire, lungă până la genunchi, încheiată de sus până jos cu nasturi îmbrăcați. O rochie simplă, doar cu câteva pliseuri decorative. Părul proaspăt spălat și-l strânsese cu o bentiță de mătase albastră. Acum încerca să nu ia în seamă cuvântul care se încăpățâna să-i vină în minte: *proasto, proasto*.

— Îți spun că se poate trăi și altfel, zise.

Vocea mamei îi răsună în cap: „Alergi după el, carevasăzică? O rușine!“ Simți cum i se urcă sângele în obraji și flutură din mână, aproape inconștient, să alunge imaginea mamei.

— Ce știi tu? Îi întoarse el vorba. Știi tu cum e să ți se ducă viața de răpă fiindcă nu ai făcut ce trebuia? Se ridică în picioare. Nu mai ai scăpare.

— Așadar, renunți, zise ea aproape în șoaptă.

— Uneori nu ai de ales. Viața merge și fără tine. Te rog să te oprești până nu spun și alte lucruri pe care le voi regreta.

— Da, la regrete te pricepi, zise ea. Asta s-a ales din viața ta.

Stăteau acum alături, înfuriați, iar mânia curgea între ei ca un torent năvalnic. Luă cu el scurtul lor trecut și îi ajută să-l dea deoparte.

El se ridică și plecă. Ea nu strigă după el.

12 iulie 1953

În săptămâna care urmă, Claire merse la familia Chen să-și dea personal demisia. Se duse la ora la care începea de obicei lecția de pian și fu condusă în salon, unde o găsi pe Melody singură.

— Te simți bine? o întrebă.

Chinezoaica ședea pe marginea canapelei, foarte țeapănă, cu o ceașcă de ceai rece în față.

— Nu, răspunse. Lucrurile au luat o întorsătură urâtă. E o neînțelegere la mijloc. Oamenii și-au făcut o părere greșită.

— Din păcate...

— Mi-au întors spatele, zise Melody, și se vedea că e încă în stare de șoc. Astăzi, în oraș, când am trecut prin salonul de ceai de la Gloucester, s-a făcut liniște, nimeni nu mi-a adresat vreun cuvânt, nici măcar Lizzie Lam, cu care am fost colegă la școala primară. Eram cele mai bune prietene. Mi-a întors spatele! S-a făcut că nu mă vede.

— Cred că ți s-a părut, zise Claire.

— Nu, chiar așa a fost. Oamenii sunt nemiloși, să știi. În lumea în care trăim sunt capabili de multă cruzime.

Claire simțea că se sufocă de atâta ipocrizie. Probabil că Melody își dădu seama de șovăiala ei, fiindcă zise pe un ton impacientat:

— Ei, nu ai cum să înțelegi. Și cu tine cum rămâne? Întrebă pe neașteptate. Îmi închipui că și viața ta s-a schimbat.

— Da. Le-am trimis o telegramă părinților mei, să le explic situația. Probabil că voi fi nevoită să mă întorc acasă.

— Ce dandana! făcu Melody. Parcă așa se zice, nu? Și tu ești amestecată. Pun rămășag că nu ți-ai închipuit niciodată că vei fi pusă într-o astfel de situație.

— Nu, răspunse Claire. Toate astea îmi par ciudate.

Melody dădu din cap și se ridică.

— Mă duc să-i spun lui Locket că ești aici.

Claire voi să-i explice, dar Melody o întrerupse.

— Lumea zice că i-am luat-o lui Trudy, dar nu e adevărat, să știi. Trudy însăși mi-a dat-o.

Claire deschise gura, dar nu izbuti să scoată nici un sunet. Melody vorbea repede, parcă nu se putea opri.

— Știa ce o așteaptă. Știa că va muri. Mai știa și că eu mi-am pierdut copilul în California. Copilașul meu s-a născut mort. După aceea am venit acasă. Nu voiam să stau în America singură, fără familie. Trudy a vrut să-mi dea copilul ei. A fost un dar, între verisoare. Mulți nu înțeleg, dar pe vremuri, încă de demult, așa se făcea în China, mai ales pe timp de război sau de foamete. Suntem învățați cu suferința. Oamenii au căpătat simț practic. Își dădeau copiii altor membri ai familiei, să fie mai bine îngrijiți. Voi, occidentalii, nu înțelegeți. Asta voia Trudy, sau asta ar fi vrut. Știa că Locket va avea un cămin. Și cred că Victor s-a gândit că Locket va fi și un fel de poliță de asigurare. E pe jumătate japoneză, știi.

Jumătate japoneză, un sfert chinezoaică și un sfert portugheză. Nu-ți dai seama, când te uiți la ea. Habar n-ai avut, nu? O iubim ca și cum ar fi a noastră. Mai bine nici nu se putea.

Se opri, cu o figură nedumerită.

— Doctorul mi-a spus că nu mai pot avea copii, că voi muri la naștere. Așa că nu aveam de ales. Se opri, pierduse firul. A, ziceam că merg s-o chem pe Locket.

Ieși din cameră. În urma ei se lăsă tăcerea. Claire aștepta, ascultând tic-tacul unui ceas de perete. Apoi Locket își făcu apariția în salon.

— Vă așteptam în camera de muzică, spuse. Am așteptat, am tot așteptat, până când Ling mi-a spus că sunteți aici. Ați stat de vorbă cu mami?

Claire o privi cu alți ochi. Copilul lui Trudy. O fetiță care nu-și cunoscuse adevărata mamă, un copil născut din violență, înșelăciune și disperare. Dar nimic din toate acestea nu se vedea pe fața ei rotundă, placidă. Trecutul ei fusese ușor de îngropat.

— Da, Locket, zise ea. Dar acum am venit ca să-ți spun ceva. Nu vrei să stai lângă mine?

Locket se supuse.

— Vreți biscuiți? o întrebă. Mie mi-e puțin cam foame.

Chemă o servitoare și îi vorbi în cantoneză. Claire putea distinge acum diferențele între dialecte: shanghaiez, cantonez, mandarin. Familii ca cea a lui Locket le vorbeau adesea pe toate trei, precum și engleza, și ceva franceză.

— Doriți să beți ceva, doamnă Pendleton?

În clipa aceea lui Claire i se păru că este o Melody miniaturală, care știe să țină în mână servitorii și problemele gospodăriei. Clipi și imaginea dispăru. Slujnica aduse pe o tavă biscuiți cu gem și lapte. Locket, copil din nou, îndesa în gură câte doi biscuiți odată.

— Locket, am venit să-ți spun că nu mai putem continua lecțiile.

— Mmm, făcu Locket cu gura plină.

— Și că mi-a făcut plăcere să te învăț, cu toate că nu ai exersat niciodată cât ar fi trebuit.

— Vă rog să mă scuzați, doamnă Pendleton.

— Nu are nici o însemnătate. Vreau să-ți spun că ești o fetiță cuminte și că poți face multe lucruri. Ești drăguță și ai inimă bună. Ai un aer de nevinovăție care cucerește pe oricine.

Locket dădea din cap, dar în ochii ei se vedea că nu înțelege o iotă.

— Îmi dau seama că nu înțelegi despre ce vorbesc, dar vreau să-ți spun, totuși. Ai suflet bun. Ține drumul drept. Încrede-te în tine. Îți doresc tot binele din lume.

Claire știa că e inutil, dar continuă. Voia cu disperare să-i lase ceva lui Locket, ceva care să-i rămână. Numai că singurul lucru pe care Locket nu l-ar fi uitat niciodată, care ar fi însemnat ceva pentru ea, tocmai acel lucru nu putea fi spus. Nu putea să-și asume o astfel de răspundere.

— Doamnă Pendleton, vorbiți de parcă o să morsați o să mi se întâmple ceva!

— Am vrut să știi... Nu putu termina fraza. Să știi. Asta e tot.

Se ridică și o sărută pe Locket în creștet, pe părul negru și lucios.

— La revedere.

O lăsa pe fetiță în salon, ronțâind biscuiți, cu o expresie nedumerită. Ea însăși era copleșită de emoție.

1953

În visele lui, ea se întoarce. În visele lui, îl iartă.

— Dintotdeauna mi-am dorit să întâlnesc un sfânt, spune Trudy. Stă cu mâinile sub ceafă și privește în sus, în ochii lui. Am crezut că tu ești acela.

— Îmi pare rău, spune el. Nu am pretins niciodată că sunt un sfânt.

— Ba cred că da, îl contrazice ea, fără mânie. Ai avut întotdeauna o aură de sfințenie. Oamenii așteptau de la tine să le arăți calea. Inspiri încredere. Eu sunt exact pe dos. Eu inspir... neîncredere. Dar sunt o companie mult mai plăcută.

El îi atinge părul, șuvițele lucioase de chihlimbar și bronz.

— N-am încuiat niciodată ușa gândindu-mă la tine, zice. Credeam că, dacă printr-o minune ești în viață... S-au văzut și lucruri mai ciudate. Nu puteam încuia ușa fiindcă mă chinuia gândul că poate ai să te întorci la mine, eu s-ar putea să nu fiu acasă și atunci tu ai pleca și aș pierde această șansă. De asta nu m-am mutat. Lumea se întreabă mereu de ce stau aici, agățându-mă de trecut.

— Bineînțeles că te-aș fi găsit, spune cu vocea ei limpede, ca un clinchet de clopoțel. Știi că nimic nu e prea greu pentru mine.

— M-ai adus în situația de a-mi dori să fiu rău, mărturisește el. Dacă aș fi avut familie, aș fi părăsit-o pentru tine. Dacă ai fi vrut un lucru, l-aș fi furat ca să ți-l dau. Dacă mi-ai fi cerut să omor pe cineva, cred că nu m-aș fi dat înapoi. Aș face orice pentru tine, e îngrozitor. De asta m-am retras. Trebuia să mă îndepărtez de tine ca să mă apăr.

— Hm, face ea amuzată. Nu știu dacă e cel mai frumos sau cel mai urât lucru pe care mi l-a spus cineva vreodată.

I-a repetat în atâtea rânduri să nu conteze pe ea, că îl va părăsi fără nici o remușcare, că nu trebuie să aibă încredere în ea, dar, indiferent ce spune, când o privește în ochi știe că nu e adevărat.

— Mă tot gândesc la ce-o să fac după ce se termină toate astea, spune ea. Am să mănânc înghețată și am să beau șampanie la fiecare masă, am să mă îmbăiez în miere și vin. Am să-mi fac de cap de n-o să mă recunoști! Am să mă port ca o moștenitoare bogată și n-am să-mi refuz nici o extravaganta – săpunuri și parfumuri din Franța, flori proaspete la capul patului în fiecare seară. Nu mai pot să duc o viață de lipsuri. M-am făcut o acritură, o matroană a războiului, și voi înlătura și ultima fărâcă din persoana nesuferită care am devenit de îndată ce... Însă nu poate spune ce anume va pune capăt războiului.

El o zgâlțâie. Ar vrea să o muște de obraz, cu răutate, până când carnea se rupe și sângele îi curge pe bărbie. Ar vrea să o devoreze de vie, să simtă durerea pe care o simte el. Durerea pe care și el i-a provocat-o.

Iese la suprafață și ea se retrage. Își aduce aminte de cealaltă, cea care e încă în viață. Apoi se afundă din nou în trecutul care-l trage cu o putere irezistibilă.

Amintirea acelor zile. Stă pe salteaua subțire, neajutorat, revoltat, înfuriat de monotonia nesfârșită din jurul lui, de grijile mărunte ale celorlalți – dacă primesc porții egale, de ce s-a mutat cineva pe furiș într-o cameră rămasă goală după plecarea americanilor și care nu fusese încă repartizată altcuiva. A, da, ziua în care au plecat americanii. Guvernul lor s-a dovedit mult mai expeditiv când a fost vorba să aranjeze un schimb de prizonieri. Sentimentul greu de descris pe care l-au trăit văzând cum pleacă camioanele pline cu oameni beți de bucurie, cu buzunarele doldora de mesaje de la cei care rămăneau în lagăr către cei dragi din lumea întregă. Promiseseră că vor scoate toate scrisorile din lagăr. Cei mai cumsecade lăsaseră păturile, hainele care nu le trebuiau, uneltele, ba chiar și banii. Alții, puțini la număr, e drept, luaseră și ultimul capăt de ață, de parcă n-ar fi urmat să arunce totul în momentul în care ajungeau acasă. Ce mult ți schimbă un astfel de loc pe oameni! Câțiva americani nu plecaseră din lagăr: preoții catolici. Renunțaseră la șansa de a se întoarce acasă ca să-i ajute pe credincioșii rămași în lagăr, indiferent de naționalitate. Da, fuseseră și oameni buni.

Altă amintire, chiar mai veche: primul Crăciun petrecut în lagăr, cam la un an după ce fuseseră închiși. Își aminti de iarba pe jumătate uscată din curtea aflată între clădiri, praful stârnit de copiii care alergau și țipau bucuroși, îmbrăcați în pantaloni scurți, zdrențuiți – fusese neobișnuit de cald pentru acea perioadă a anului. Femeile aranjaseră pe mese limonadă diluată și prăjiturele de Crăciun primite de la cei de afară. Copiaseră și distribuiseră un program de cântece și recitaluri. Izbutiseră cumva să facă rost și de câteva podoabe pentru pom – globuri și beteală – care atârnau acum în copăceii risipiți prin curte. Prizonierii adunați în jurul unui vechi gramofon ascultau colinde de Crăciun, stăteau la taclale, sorbeau din ceștile de ceai și își treceau unul altuia o sticlă pe furiș. Bill Schott pusese mâna pe un costum de Moș Crăciun și își făcu apariția astfel îmbrăcat, cu o pernă legată la brâu, ca să pară burtos, ceea ce i-a încântat pe copii. Le împărți câteva daruri, cam improvizate, dar care smulseră chiote de bucurie: o colecție de nasturi lucioși, o păpușă de cârpă umplută cu iarbă uscată, un colaj făcut din frunze. Mamele avuseseră mult de lucru.

Soldații japonezi, așezați la oarecare depărtare, îi priveau amuzați. Ceva mai devreme, le dăduseră copiilor pachetele cu acadele.

Regina Arbogast apărură brusc în fața lui. Își înfășurase un fular roșu la gât ca să aibă o înfățișare mai dramatică. Nu-și pierduse flerul.

— Crăciun fericit, Will.

Soțul ei era alături. Era înainte de episodul cu tortura, care avea să se întâmple câteva luni mai târziu. Will ridică paharul în cinstea lor.

— Ce repede a trecut anul... Unde eram de Crăciunul trecut...

— ...și unde suntem acum, zise Reggie.

— Te distrezi când pleci în permisie? Întrebă Regina.

Desele ieșiri ale lui Will erau un motiv constant de invidie și subiect de speculații, măcar că el se străduise întotdeauna să aducă lucruri de care să profite cu toții.

— „Distrezi” e un cuvânt ciudat în cazul ăsta, răspunse.

— Trudy e prietenă la cataramă cu liderii noului regim.

Regina lăsa fraza în aer, ca o provocare.

— E o întrebare sau o afirmație? făcu Will pe un ton blând.

— Ce știi tu de aici, din lagăr? interveni Reggie. Astea sunt presupuneri, Regina.

— Așa vorbește lumea, zise Regina și îi făcu cu ochiul. Da', cu cât știi mai puțin, cu atât mai bine, nu crezi, Will?

Reggie dădu ochii peste cap și se strâmbă în chip de scuză.

— Hai, zise. Coristul începe să cânte.

O apucă pe Regina strâns de braț și o trase de acolo, spre locul unde copiii mai mari și femeile se pregăteau de spectacol.

Lui Will i se face rău de câte ori își aduce aminte de discuția asta, de cum s-a terminat totul, cum se jucau de-a ceva și jocul a devenit realitate.

Apoi, în 1945, avioanele treceau vâjâind pe deasupra lagărului, se vorbea în șoaptă de un nou tip de bombă. Ceva nemaivăzut până atunci, ceva greu de închipuit, o armă ucigătoare cum nu mai existase vreodată. Un nor devastator, ca o ciupercă uriașă, plutind deasupra Japoniei. Frânturi de informații aduse clandestin,

odată cu legumele; dintr-odată, spanacul a început să fie învelit în ziare englezești. Gardienii păreau speriați, erau puțin mai prietenoși, le permiteau mai multe. Rațiile au fost mărite.

Se gândea zilnic la Trudy, dar izbutea să-și înăbușe gândul. Nu primise răspuns la nici unul dintre mesaje, nimănui dintre cei care veneau în vizită la alți prizonieri nu o văzuse. Parcă setopise. La fel ca mama ei, își zise, și se forță să-și scoată gândul din cap. În vreme de război, oamenii mor. Mai târziu își dădu seama că așa gândesc cei care sunt ei înșiși pe moarte.

După eliberare, întoarcerea în lumea de afară, o lume nouă, având încă în suflet teama de japonezi – nu se știe de ce sunt în stare acum, că au pierdut războiul. Unii au devenit violenți, au ucis la întâmplare, dar cei mai mulți au rămas într-o zonă cenușie, la limita dintre învingători și învinși.

Întocmai ca o mașinărie veche, ruginită, repusă în mișcare, Hong Kongul reveni la viață cu scârțâituri și pocnituri. Autobuzele și tramvaiele își reluară programul obișnuit, magazinele începură să se aprovizioneze și prețurile reveniră încet, încet la normal. Oamenii se reîntâlneau pe stradă, se agărau unul de altul, se mirau cât au slăbit, se bucurau că au supraviețuit și că s-au revizut, chiar dacă înainte nu se putuseră suferi. Înceau să se poarte normal, sperând că par încă oameni de lume.

Otsubo a fost repatriat în Japonia. După un timp se zvoni că a fost spânzurat în închisoarea Sugamo. Nimeni nu se bucură la auzul veștii.

La primul dineu veniseră cu toții stânjeniți, precauți, dar în scurt timp – nepermis de repede – începură să se simtă în largul lor. Se plâneau de lipsa alimentelor de primă necesitate, apoi de lipsa de sprijin, apoi de cât de greu găseai vin bun și la urmă se plâneau de tot și de toate. Era uitarea pe care ți-o aduce confortul: liniștitoare, anodină, irezistibilă. Prea repede își recăpătaseră vechile identități.

Cum este posibil ca o femeie să dispară? Cum poate dispărea cineva atât de plin de viață? După război o căutase, cu un gol în suflet, cu un gust necunoscut pe limbă – gustul regretului. Ce ciudat, după eliberare îi era mereu sete. Găsi o mașină și străbătu

toate drumurile pustii de pe insulă. Merse acasă la ea, la casa lui Angeline, la casa tatălui ei din Sai Kung, toate goale, devastate, mirosind a mucegai și chiar mai rău. Făcuse turul caselor părăsite. Tatăl ei murise în Macao, în timpul războiului, din cauze necunoscute. Dominick, mort și el. Încă o poveste tristă.

Lipsit de pofta de viață pe care i-o insufla Trudy, Will deveni morocănos, prea serios, prea întunecat. Hălăduia prin locuri dubioase din Hong Kong sau stătea acasă, în camera redusă la strictul necesar – un pahar, o farfurie, un bec fără abajur. Nu mai era invitat nicăieri. „S-a scrântit“, spunea lumea din oraș. În absența lui Trudy nu își putea găsi o nouă identitate.

Nu mai știu nimeni nimic de el până când îi zări pe Victor și Melody ieșind din mașină împreună cu fiica lor, la Causeway Bay. Fetița lor nu le semăna nici cât negru sub unghie. Își aduse aminte că auzise ceva despre ce i se întâmplase lui Melody în Statele Unite, o tragedie, dar nu fusese decât un zvon și apoi nimeni nu mai pomenise nimic despre asta. Rămase pe gânduri. După care îl sună pe Victor, îi povesti cum îl urmărea ghinionul și îi ceru o slujbă, fiind sigur că i-ar plăcea grozav să angajeze un englez într-un post mărunț. Amândoi știau că era vorba de cu totul altceva.

Victor se delecta să-l arate partenerilor lui de afaceri cu care se vedea prima oară, în special celor abia sosiți din Europa sau America. Will aducea mașina și cobora să deschidă portiera. Oaspeții făceau ochii mari și se urcau în mașină vădit impresionați. Chiar și într-o familie precum a lui Victor Chen, un șofer englez era ceva nemaiauzit, mai ales că acesta făcuse parte din lumea bună înainte de război. Pe de altă parte, mulți erau prinși de propriile lor necazuri și războiul îi schimbaseră. De pildă, bancherul olandez care plecase de la Stanley bolnav de schizofrenie, iar acum locuia într-o clădire dărăpănată din Sheung Wan, de unde nu ieșea decât să cerșească, în mână cu un coș de ratan, într-o stare vrednică de plâns; sau domnișoara Miller, care fusese logodită cu un băiat din familia Ho, celebrii armatori, dar care ieșise atât de zdruncinată din lagăr, că acum locuia în cartierul Mong Kok, unde, se spunea, ajunsese barmanișă. Will era și el o victimă a războiului, și încă nu cea mai grav rănită. Oamenii bârfiră pe seama lui la început, dar după o vreme deveni o simplă curiozitate a vieții de zi cu zi.

Lucra doar în anumite zile și făcea tot posibilul să dea cu ochii de Locket, dar soții Chen o trimiteau la școală cu ceilalți șoferi. Când o vedea, căuta pe fața ei, parcă împotriva voinței lui, trăsăturile lui Trudy, desigur, dar și altele, pe care nu le putea numi nici măcar în gând.

Într-o zi, Victor se urcă în mașină și îi spusese să-l ducă la Peak. Părea agitat, nu își găsea locul, învârtea niște hârtii pe bancheta din spate.

— S-au făcut greșeli, spuse el ca din senin.

Will nu răspunse, ceea ce păru să-l sperie și mai tare.

— Știi despre ce vorbesc?

— Nu.

— În vreme de război se iau multe hotărâri și se fac lucruri fără prea multă chibzuială.

— Da, domnule, zise Will, o deferență mai amenințătoare decât orice cuvânt. În oglinda retrovizoare zări fața lui Victor, acoperită de broboane de sudoare.

— Am primit niște vești, începu Victor.

— Da, domnule, repetă Will.

Victor șovăi, apoi își recăpătă cumpătul.

— În orice caz, Will, războiul ne-a schimbat pe toți. Suntem cu toții în aceeași barcă.

Will nu scoase un cuvânt.

— M-am răzgândit, Will. Poți să mă duci acasă.

Will întoarse mașina și îl duse acasă. Pe drumul de întoarcere nici unul nu scoase o vorbă. De a doua zi, salariul îi fu dublat. Will nu află niciodată ce îl speria pe Victor, dar nici unul din ei nu a făcut vreodată vreo aluzie la scena aceea.

Aștepta să se întâmple ceva și, între timp, își aducea aminte.

*

* *

Trudy și Dominick încheștați unul de altul.

E ciudat cum de atâtea lucruri îți par inevitabile, dacă le privești de la o oarecare depărtare. Lasă un băiat și o fată care au gusturi comune să petreacă o vară împreună și vezi ce iese. De obicei, o

idilă. Dacă doi prieteni sunt la fel în toate și, deodată, unul capătă un atu în plus, rareori se întâmplă să rămână prieteni. Asta trebuie să se fi întâmplat. Trudy și Dominick au fost frate și soră câtă vreme lucrurile au mers bine. Când situația s-a schimbat, fiecare a redevenit ceea ce era de fapt: Trudy, esențialmente bună, Dominick, un animal. Trădarea a durut.

Dar a lui, atunci? Mult mai rău. Știe fără putință de tăgadă.
— Te iert, spune ea. Înțeleg.
Se agață de ea, o aude spunând iar și iar aceleași vorbe.
Cum ar putea-o părăsi acum?

Epilog

Lângă fereastră, o femeie stă pe scaun și citește. Alături, o ceașcă de ceai s-a răcit așteptând să fie băută. Afară soarele apune. Când se face prea întuneric, femeia se ridică și aprinde lampa. Lumina invadează camera.

Locuiește singură acum, într-un mic apartament din cartierul Wan Chai, printre localnici și piețe în aer liber. Mobilierul e cât se poate de simplu: un pat de fier cu o saltea subțire, o ladă de fructe în chip de noptieră, o lampă cumpărată de la reduceri. Fotoliul pentru lectură e confortabil. Trăiește modest, în limita veniturilor ei de secretară la o companie maritimă, și a descoperit că e posibil să-ți duci viața ca localnicii, adică aproape din nimic, tocmindu-te pentru orice, de la becuri la șervetele pentru ceai. Cumpără doar câte o portocală sau doi morcovi, alege singură puiul care să fie tăiat — îi ajunge pentru trei zile. Mănâncă la teighelele de pe stradă: tăiței cu fiertură de orez și carne prăjită sau alte mâncăruri la care nici nu s-ar fi uitat cu un an în urmă. Știe să mânuiască bețigașele precum un localnic. Uneori, când stă lângă un taximetrist sau un negustor, îi ascultă și își dă seama că înțelege câte ceva din ceea ce vorbesc: din șuvoiul de zgomote apar cuvinte, ca niște nestemate. La început o priveau curioși, dar acum, după ce o văzuseră de atâtea ori, aproape o ignorau. Cantoneza ei, încă rudimentară, e din zi în zi mai bună. Acum poate comanda la *daipaidong* fără ca ei să repete comanda cu glas tare, în engleză. Mormăie ceva și trântesc tăiței în supă, la fiert, așa cum fac și când comandă localnicii.

Acasă, când se duce la culcare, își pune uneori pantaloni negri și bluză albă – uniforma de *amah* – și le găsește surprinzător de confortabile. Sunt făcute din bumbac subțire și nu costă mai nimic. Vânzătoarea crezuse că le cumpără pentru o servitoare și o tot întreba cât de înaltă este, arătând cu mâinile. Claire a ridicat haina până în dreptul umerilor și a dat aprobator din cap. În prima zi după ce s-a instalat în noua locuință s-a dus la frizerul de pe stradă și, spre surprinderea acestuia, i-a cerut să-i taie părul scurt, băiețește.

Acum știe străzile orașului – Johnston, Harcourt, Connaught – și numele acestora în cantoneză. Sunt ca niște vene pornind din cartierul Central spre Repulse Bay, Peak, Mid-Levels, locuri unde doar arareori mai calcă acum, locuri pline de englezi și de obiceiurile lor. Când și când se întâlnește întâmplător cu persoane cunoscute care o întreabă cum îi merge, privind-o cercetător, curioase, iar ea dă din cap și spune bine, foarte bine, îmi place orașul. O întreabă dacă pleacă acasă și ea spune că nu, pentru moment nu plănuiește să meargă acasă.

Oamenii vorbesc din ce în ce mai puțin pe seama ei. A devenit parte dintr-o poveste veche, curând uitată, întocmai cum și-a dorit.

Uneori se simte singură, dar se duce frecvent la bibliotecă, de unde împrumută trei sau patru cărți odată. Sunt atâtea lucruri de aflat și de învățat. Citește despre Beethoven, despre cultivarea orezului în China, citește biografii ale primilor miniștri britanici și se mângâie cu ideea că va găsi întotdeauna câte cărți pofteste. La bibliotecă e și un pian, iar directoarea i-a spus că poate cânta după încheierea programului, dacă anunță dinainte. Merge acolo când începe să se însereze, fiindcă nu mai e atât de cald, și cântă timp de o oră sau două, în timp ce femeia de serviciu face curat. Merge îndeajuns de târziu ca să fie sigură că toate femeile pe care le cunoaște au luat deja ceaiul și au plecat la casele lor, să pregătească cina pentru soțul și copiii care se adună acasă, umplând camerele de zgomot – nu ca la ea în încăpere.

Martin e tot în Hong Kong, pe cât știe ea. Câteva zile, până și-a găsit locuință, a stat în apartament cu el. Îi ceruse permisiunea în seara când venise acasă de la petrecere, negru la față. Nu spusese da, însă nici nu zisese nu. Era un gest de mare generozitate din partea lui, și ea știa prea bine. Turnase whisky în două pahare și

il băuseră așa, simplu, în tăcere. Își amintea exact cum stătea el, sprijinit de masă, și bea încet, mototolind între degete tivul feței de masă. Yu Ling se învârtea agitată pe lângă ușa bucătăriei; trăgea cu urechea, fiindcă, înainte ca vreunul din ei să ajungă acasă, fusese deja anunțată prin telefon de alte servitoare – o adevărată rețea de informatori.

Martin nu avea chef să pună întrebări. Ar fi vrut ca ea însăși să-i mărturisească totul, numai că ea nu se putea hotărî să-i vorbească. În primele zile, tăcerea și răceala lui îi păreau bine-venite. În schimb, atunci când el încercă să-i vorbească și să afle ce se întâmplase, nu putu suporta. Dormea pe canapeaua din camera de zi și încerca să se trezească înaintea lui Yu Ling, să poată ascunde perna și păturile, numai că, de multe ori, când se trezea, o vedea pe servitoare privind-o curioasă. Își închipuia că în lumea lui Yu Ling o astfel de situație se rezolva cu o toporișcă și că, în ochii servitoarei, erau niște străini lipsiți de demnitate.

— Erai nefericită?

Prima propoziție pe care i-o adresase după noaptea aceea. Venise în camera de zi din dormitor. Ea citea.

Și ce ar fi putut să-i spună? Lăsa cartea jos și se gândi la un răspuns. Întrebarea i se părea prozaică și era furioasă pe ea însăși fiindcă gândea așa.

— Aveam nevoie să cred că viața înseamnă și altceva, spuse cu simplitate; își dădea prea bine seama că altfel ar fi adus un afront adevăratelor valori.

— Unde te-ai dus? veni a doua întrebare.

Martin se așeză la masă, departe de ea. Se freca la ochi.

Ea îi explică. Ieșise din casa familiei Chen. Era foarte cald, ca de obicei, și nu avea mașină. O luase pe May Road, strada îngustă care cobora șerpuiind coasta muntelui, până când ajunsese în Garden Road și în cartierul Central. Îi era foarte cald, așa că intrase într-o plăcintărie și băuse o ceașcă de ceai rece. Capul îi era plin de același zgomot alb, la fel ca atunci când leșinase în fața casei Chen. Apoi, neștiind unde să se ducă, mersese spre est și ajunsese în Wan Chai, unde zarva și agitația de pe străzi o mai linișțiră. Era atât de multă mișcare pe stradă, că tulburarea dinăuntrul ei se domoli. Privise în jur și își spusese că ar putea trăi în acel loc.

— Mi-am dat seama că sunt prea expusă după tot ce s-a petrecut la familia Chen și aș vrea să dispar o vreme, îi spuse lui Martin. Se întâmplau prea multe lucruri și, fără știrea mea, am fost implicată, cu toate că nu înțeleg de ce. Îmi dau seama că și tu simți la fel și îți cer iertare.

El rămăsese cu ochii la ea — femeia neștiutoare pe care o adusese cu el din Anglia — și înțelese că habar nu avea cine este.

Claire plecă din casa lui cât putu de repede. Își strânse hainele și chemă un taxi în timp ce el era la lucru. O îmbrășișă pe Yu Ling; simțind trupul slăbănog al servitoarei alături de al ei, o cuprinse o tristețe neașteptată la gândul că o părăsea și, odată cu ea, și viața de până atunci. Dar căpătase convingerea că oamenii primesc de la viață ceea ce așteaptă. Martin nu se așteptase niciodată să găsească dragoste, așa că, până la urmă, avea să se descurce. Nici prin gând nu-i trecea să devină marea dezamăgire, tragedia vieții lui. Altcineva va juca acest rol, iar ea își dădu seama cu ușurare că nu avea nici o răspundere în această privință. Ea însăși nu știuse ce să aștepte de la viață — nu știa nici acum. Mai avea și are încă de lucru la viața ei.

Presupune că, potrivit unei vorbe devenite banale de acum, oamenii cred că „s-a dat cu băștinașii“, că se ferește de cei asemenea ei. Amelia, vechea ei cunoștință, venise în vizită și nu își putuse ascunde consternarea văzând în ce condiții trăia. Se învârtise prin camera mică, îi dăduse un borcan de dulceată de căpsuni și câteva săpunuri și dusă fusese. Nu mai călcase niciodată pe acolo. Claire e convinsă că a primit invitații la cină timp de mai multe săptămâni la rând, doar ca să povestească ce văzuse. Nu o deranjează câtuși de puțin.

Cu o săptămână în urmă a dus la o prăvălie din cartier, care vindea obiecte de ocazie, un săculeț cu bijuterii scumpe, eșarfe și alte lucruri. Femeia care le-a luat a rămas cu gura căscată, neștiind ce să facă cu ele; nu avea decât bluze ieftine, prăfuite, și cratițe folosite. Nici Claire nu știuse la ce altceva le-ar fi putut folosi. Când a ieșit pe ușă a simțit cum i se ia o piatră de pe inimă și pasul i-a devenit mai ușor.

Acum se oprește din citit, privește pe fereastră la strada animată. Mașinile curg încolo și înapoi, taxiurile roșii se încrucișează cu

tramvaiele cu etaj trase pe cabluri, câțiva bicicliști se strecoară printre ele. Pe cerul albastru se profilează acoperișurile clădirilor joase, înțesate de antene și frânghii cu rufe puse la uscat. Mirosul acru al străzii se ridică și intră pe fereastră. E o scenă pe care nici nu și-ar fi putut-o închipui cu doar doi ani în urmă.

Iar ceea ce îi dă putere este siguranța că nu trebuie decât să iasă pe stradă, că se va topi în ritmurile ei, va fi absorbită și va deveni, în modul cel mai firesc, o parte a lumii.

Mulțumiri

Sunt mulți cei către care se îndreaptă mulțumirile mele:

Theresa Parks, agentul meu; fără sprijinul și încurajările ei acest roman ar fi rămas o simplă listă de însemnări pe calculatorul meu. Mi-a stat alături de când am început să lucrez la această carte.

Abby Koons, Julian Alexander, Rich Greens, Sam Edenborough, Nicki Kennedy și Amanda Cardinale.

Kathryn Court, editorul meu înțelept și distins.

Clare Ferraro, pentru ajutorul acordat de la bun început.

Extraordinara echipă de la editura Viking: Alexis Washam, Carolyn Coleburn, Louise Braverman, Ann Day, Nancy Sheppard, Paul Slovak, Isabel Widdowson și mulți alții.

Clare Smith și minunata echipă de la Harper Press UK pentru entuziasm și îndrumări.

Pat Towers, care a dat dovadă de o imensă răbdare în timp ce mă învăța arta nuanței.

Abigail Thomas, care m-a susținut cu prăjiturile, păreri înțelepte și vorbe bune.

Chang-rae Lee, pentru sfaturile lui literare și practice, întotdeauna pertinente.

Elaina Richardson, pentru timpul petrecut la Yaddo.

Pentru prietenia, sprijinul și înțelegerea de care au dat dovadă: Mimi Brown, Deborah Cincotta, Rachael Combe, Kate Gellert, Katie Rosman, Sarah Towers, Daphne Uviller.

Am citit la New York Public Library și la Special Collections Library a Universității din Hong Kong foarte multe lucrări referitoare la cel de-al Doilea Război Mondial. Cărțile care mi-au oferit cele mai multe informații sunt *China to Me*, un excelent volum de memorii semnat de Emily Hahn, și *Prisoner of the Turnip Heads* de George Wright-Nooth și Mark Adkin.

Am găsit un spațiu de lucru primitiv în sălile bibliotecii din New York și ale bibliotecii Universității din Hong Kong, și le mulțumesc acestor instituții care sunt deschise pentru public, oferindu-le astfel scriitorilor un loc propice pentru munca lor.

Mama mea, tatăl meu, fratele meu și familia lui.

Familia Bae.

Copiii mei, care îmi luminează fiecare zi a vieții și mă ajută să văd lucrurile limpede.

Și, cel mai important, soțul meu, Joe, prietenul meu cel mai bun, jumătatea mea mai bună, mereu alături de mine, iubitor și generos, fapt pentru care îi sunt recunoscătoare clipă de clipă.

Scanare și prelucrare digitală

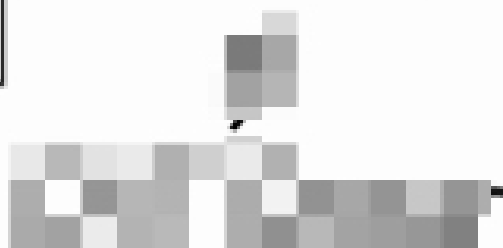
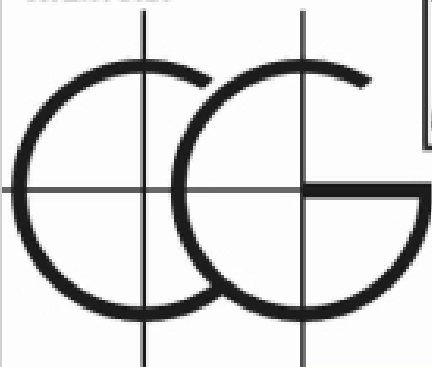

AVENTURA

EM

de

Anonim

COLECȚIA SFINX

COLECȚIA SFINX

2025

